

Hunyady József

Hét tenger vándora

Jetting Károly kalandjai öt világrészben

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET

amelyben két bátor pozsonyi kisleány megismerkedik történetünk főhősével

MÁSODIK FEJEZET

amelyben már sok minden történik velem, ám ez még mindig nem az igazi!

HARMADIK FEJEZET

amelynek folyamán elolvasom az ajándékba kapott érdekes könyvet, sokat vitatkozom róla a kapitánnyal, majd úgy látszik, hamarosan meg fog velem is ismételődni minden, amit olvastam

NEGYEDIK FEJEZET

amelyben heves harcok színhelyévé változik az idilli táj, és Sir Anthony elesik a bennszülöttekkel vívott csatában. Amikor elfogy a puskaporunk, az éjszaka leple alatt elszökölünk a halálra ítélt hajóról

ÖTÖDIK FEJEZET

amelyben kiderül: tulajdonképpen cseberből vederbe kerültem, mert bár a bennszülött emberevők elől megmenekültünk, mégsem sikerült elérnünk Teneriffát. Szörnyű utazás után idegen parton vet ki bennünket a tenger, ahol is kegyetlen mókák rabságába kerülünk

HATODIK FEJEZET

amelyben hosszú, szenvedésteljes sivatagi utazás után rám mosolyog a jó szerencse, és úgy tűnik, sorsom most már végképp jóra fordul

HETEDIK FEJEZET

amelyben ismét Angliába kerülök, és titokban reménykedem, hogy viszontláthatom szerelmemet, ám a szerencse csak a királyi udvarig kísér el, azután hűtlenül cserbenhagy, és én elnehezült szívvel vágok neki újra a világnak egy újabb fontos diplomáciai megbízatással

NYOLCADIK FEJEZET

amelyben úgy látszik, fényes pályafutás nyílik meg előttem, ám szerencsecsillagom ismét sötét fellegek mögé hanyatlik, újra rabság vár rám, sok egyéb keserves megpróbáltatás társaságában

KILENCEDIK FEJEZET

amelyben nem térek át a mohamedán hitre, s ez majdnem az életembe kerül

TIZEDIK FEJEZET

amelyben megint megsűrűsödnek fejem felett a viharfelhők, és vaksorsom ismét még távolabbi vidékek felé repít. Cseberből vederbe kerülök, ismét keserves rabszolgasors vár reám, de Abdallah El Ferhim, a kegyetlen kalózvezér sajnos nem az aranyszívű Idrisz! Ennek az utazásnak a végén, evezőpadhoz láncolt gályarabként kezdek el - kalóz válik belőlem!

TIZENEGYEDIK FEJEZET

amelyben ide-oda sodródok a különféle tengereken. Testem megedződik, lelkem eltompul, de szívem mélyén egy pillanatra sem huny ki a reménység lángja: egyszer csak megszabadulok innen! És amikor az ausztrál kincset végighajszoltuk az Indiai-óceántól az Atlanti-óceánig, azt hittem, teljesedik álmom, megszabadulok. Pedig csak akkor kezdődött el igazi rabságom a Halál Szigetén

TIZENKETTEDIK FEJEZET

amelyben megkezdődik keserves száműzetésem a Halál Szigetén

TIZENHARMADIK FEJEZET

amelyben tovább folytatom szigetbirodalmam felkutatását és óriási öröm ér, épp akkor, amikor már azt hittem többé nem érhet öröm az életben. Hanem azután hosszú idő telik el említésre méltó események nélkül. Az ember sohasem tudja, örüljön-e ennek, vagy pedig bosszankodjék miatta

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

amelyben végre megszán az ég, és egy embert vet birodalmam területére, akivel aztán boldogan osztom meg remetesorsomat

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

amelyben két nagy jelentőségű dolog is történik életemben: megtaláljuk a Rettegett Nagyúr kincseit a templomromok között, s ez majdnem az életembe kerül. Egyedül Lali odaadó hűsége ment meg a haláltól. Váratlanul megrendül a föld kis birodalmam alatt, ránk köszönt a Félelmek Éjszakája

TIZENHATODIK FEJEZET

amelyben azt hisszük, nem érjük meg a másnap reggelt. Ám sorsunk kegyes hozzánk, életben maradunk. De azt már nem tudjuk eldönteni, van-e értelme tovább élnünk a történetek után

TIZENHETEDIK FEJEZET

amelyben ismét lábra állunk. Szerencsénkre a vulkán kiadta mérgét, hosszabb ideig nem várható újabb kitörés. Lali madarai is ezt jelzik, tehát bizonyosan nyugodtak lehetünk. Ám úgy látszik, a tizedik esztendő igen emlékezetesnek ígérkezik, mert újabb nagy esemény történik velünk: csónak köt ki partunkon, megrakva különös hajótöröttekkel

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

amelyben kiderül, milyen magas vendégekkel szerencsételte meg a véletlen csekély személyünket, s úgy látszik: a külvilág összetéveszti a Lisbeth-szigetet valami nagy forgalmú révvel, mert rövidesen újabb két hajó bukkan fel a látóhatáron, és ismét félelmetes események tanúi leszünk

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

amelyben a Hét Tenger Vándora végre örökös révbe érkezik, miáltal is történetünk, legnagyobb sajnálatunkra, ime, véget ér

ELSŐ FEJEZET

amelyben két bátor pozsonyi kisleány megismerkedik történetünk főhősével

1784 tavaszán, mint nagy eső előtt a hangyaboly, izgatottan nyüzsgött Pozsony lakossága. Híre járta, ezen a szép áprilisi napon érkezik haza a város nagy fia, az oly sok hányattatáson keresztülment Jetting Károly, aki annyi dicsőséget szerzett messzi idegenben hazájának.

Ott tolongott minden eleven, aki csak kezét-lábát mozdítani bírta, a Korona téren, ahová az előzetes értesülések szerint meg kellett érkeznie a gyönyörű, üveges batárnak, amelyet Pozsony város tekintetes magisztrátusa menesztett egészen Bécsig a város nagy szülőtte elé. A Harmincados úton minden ablakban emberek könyököltek, akik ravaszul azt hitték, onnan felülről majd sokkal jobban látják a híres-nevezetes vendéget, mint akik már kora hajnalban kiültek kis zsámolyokon, székeken a Korona térre. Úgy szeretnek bámézkodni az emberek, talán azt tartják a legszentebb dolognak a földkerekségen.

Szép is az, mi tagadás: megvan annak a különös varázsa! Tajtékos paripán hírhozó rúgtat be a tér közepére, ahol drága, színes vásznakból emelt sátor alatt, bársonnyal letakart asztal mögött, faragott karszékekben ül a polgármester, valamint a díszesen kiöltözködött városi tanácsurak, nemkülönben a tisztos kézműiparos-céhek mesterei. A hírhozónak a nagy sietségtől még a lélegzete is elakad, s alig jó ki értelmes szó a száján, úgy hepege csak:

- Polgár... mester... uram! A... nevezetes... vendég... a... város határát elérte. Fertályórába sem telik, és... idejárom önök elejbe... a tekintetes... városi magisztrátus... üdvözlésére.

Aztán csakugyan felbukkan nemsokára a Harmincados út végében a porlepte, villogó üvegablakú városi batár.

A batár iszonyú porfellebbe burkolódzva a sátor elébe állott, hanem abból senki elő nem lépett. Mindenesetre némi riadt és tanácstalan várakozás után, a polgármester ideges köhintésére fűjni kezdett egy csillogóan tarkabarka marsot a zenekar, hogy megcsendült belé a körülállók füle. Hanem egyszer minden muzsika véget ér. Csönd lett, és most már őszinte kíváncsisággal meredtek a batár ajtajára: hol van hát városunk nagy fia? Hanem az az ajtó csak nem akart sehogy sem kinyílni. Végezetül is a tamburmajor mindent kockára téve odalépett, lenyomta a batár ajtajának kilincsét és elhűlve tapasztalta: a díszes városi jármű üres, akár egy kiivott pohár. Odalépett a méltatlankodó polgármester is, aki két dolgot hitt egyszerre. Az egyik ez volt: a nevezetes vendég bizonyára elaludt, s még az istentelenül heves muzsikálásra sem ocsúdott fel. A másik: rangján alulinak tartja a batár ajtaját önnön kezével kinyitni, elvárja, hogy a város látható feje csattantsa le előtte a csuklós batárlépcsőt, és... Aztán ő is csupán ugyanarról győződhetett meg, amiről a neves városi muzsikus: a batár - üres!

Felhördült a rengeteg várakozó. Sok olyan akadt közöttük, aki csodát emlegetett, és félelmében keresztet vetett.

- Hova lehetett Jetting Károly uram?! - hüledezett a polgármester. Ám hiába hordozta körül a megdöbbsent városi tanácsurakon a temérdek sörivástól vérekes düllendő szemét, feleletet senkitől sem kapott.

Élt akkoriban Pozsony városában két életre-halálra jó barát legényke, mégpedig a kis termetű, köpcös Gara Márton, egy szegény sorsú, vásározó rófkalmár fia, valamint Hodruba Pista, a Garáék szomszédságában lakó, goromba beszédű, iszákos fuvaros gyermeke. A többi pozsonyival együtt a két tizenkét-tizenhárom esztendő legényke is nagy-nagy szívbeli izgalommal készülődött a híres vendég fogadtatására. Hanem a nagy pillanatban egyikük sem furakodhatott előre a tömegben a teret körös-körül elzáró kötélig.

Az történt ugyanis, hogy a köpcös Marci eltökélte: ő pedig gyönyörű indiánus fejdísz ajándékoz városuk nagy szülöttének. Ám ehhez az kellett, hogy megfelelő madártollakat gyűjthessen. Ehhez pedig az szükségeltetett, hogy aznap a franciskánusok gimnáziuma helyett a Duna-part sűrű, örökké susogó erdeibe menjen. Így is tett. Ezt a franciskánusok a pedellussal megüzenték Marci atyjának, aki büntetésül - éppen a nagy nap reggelén! - a házuk megett ácsorgó, üresen álló, zsúpfödélű jégverembe zárta drágalátos fiát.

- Itt maradsz, ebadta kölyke! - kiáltozta haragtól vereslő orcával a szegény kalmár. - S nemhogy a pozsonyi Robinsont nem láthatod, de estélig, míg meg nem térek a vásárból, egy falatot sem ehetel! - És elsietett a dolgára.

Pistával pedig legalább ilyen cifra eset történt. Apja, ha felöntött, beteg lovak eladásával foglalkozott a legszívesebben. Megvett néhány garasért kehes, vén jószágot, aztán különböző fűfözetekkel, pálinkával megitta a szegény párát, amitől tüstént meghökkenően megváltozott. Egyszeriben elfeledett köhögni, s ehelyett oly virgoncán kapkodta a lábait, akárha harmadfű korában spanyol cirkuszosok sátrában lépett volna fel estelente. A nagy nap előtti reggelen is eladott egy ilyen kikúrált gebét. Hanem hibát követhetett el Hodruba szomszéd ez alkalommal, mégpedig azt, hogy megitta a ló helyett a beadandó orvosságpálinkát, s így a boldogtalan állat a város széléig sem ért el a becsapott gazdával, s máris úgy elkezdett köhögni, hogy összefutott lármájára a fél város. A paraszt nem szólt semmit, elmosolyodott, megfogta a gebe kötőfékét, és visszavezette a vásártérre. Hodruba szomszéd nagyokat nevetve iszogatót éppen a lacikonyha sátránál, s boldog-boldogtalannak fizetett. Pista vette észre először a kárvallott vevőt, s körüláncolta, mert megismerte a himpókos, ócska gebét, amelynek kókadozó feje a földet érte a fáradságtól.

- Né, a Csillag! A mi Csillagunk!

A veszedelmet megsejditette Hodruba szomszéd is, és iszkolt volna odébb egy házzal, de akkor már késő volt. Pista vállát megérintette a gazda, s szelíden megkérdezte:

- Hogy hívják édesapádat, kisfiam, s hol találom?

- Hodruba Károly. S ott iszik ökgyelme a lacikonyhán.

Hát szegény Pistát ezért tiltotta el apjaura Jetting Károly fogadtatásától. Ráadásul nadrágszíjával alaposan ellátta a baját, majd markába nyomva a gebe madzag kötőfékét, kiharcolta a Duna-partra:

- Adta komisz kölyke! Most aztán legeltethetsz báméskodás helyett! De úgy kell! Miért jártattad a szád?! - S elment, hogy leöblítse a rosszul sikerült lóvásár feletti bánatát a „Három Szürké”-ről elnevezett vendégfogadóban.

Hanem Pistinek legelső dolga volt, hogy odakötötte a kócfékkal szomorú táltosát az első göcsörtös törzsű, vízre hajló parti fűzfához, s a kertek alatt, uccu, visszalopakodott a város szélére. Néhányszor füttyöngetett, madáryelven szólongatva legkedvesebb barátját, ám Gara Marci nem jelentkezett. Végezetül is nagy keserűségében Pista letelepedett a jégverem küszöbére, s lógatta a fejét, gondolván, ma akár föl se kelt volna a nap. Ha nem Marcival töltheti el,

úgy nem ér semmit a napsütés, a hempergésre csábító selymes pázsit, a fürdésre hívogató langyos Duna-víz, a sok-sok, csipogó, pihés fiókával teli madárfészek. Mily nagy volt a meglepetése, amikor egyszerre csak a háta megett, a jégverem ajtaja mögött síri hangon megszólalt hűtlennek vélt cimborája:

- Engedj már ki, Pista pajtás, mert megszakad a szívem!

Fertályóra múltán már a vízben lubickoltak mind a ketten, majd ejtöztek kicsit a bársonyos, pihe-puha, smaragdzöld fűben, azután pedig megfájult a foguk egy kis finom nyárson sült halacskára. Hodruba Pisti egyetlen rántással kihúzta nadrágja korcából az erős kócmadzagot, Marci pedig elővarázsolta zsebe mélyéből horgukat, amelyet egy talált vasszögből maguk kalapáltak. A kövér parti földben hamar letek nesztelenül tovatekerődő gilisztát; feltűzték, bedobták, mármint Gara Marci, mert ő volt a halaszgaza kettejük közül, s egy álmos franciskánus barát végig sem tud mormolni egy miatyánkot, máris akkora aranyhasú ponty ficánkolt horgán, hogy Bürgenstamm városi pékmester uram legnagyobb lapátja is elszégyellte volna magát mellette.

Féktelen öröm töltötte el szívüket, örömben azt is elfeledték, hogy ama bizonyos Jetting Károly uram ma tér vissza nagyvilági vándorútjáról. Hodruba Pista már a két kezén állt, Marci pedig nagy szakértelemmel kezdte kihántani pikkelybundájából természetes zsákmányát egy éles fadarab segítségével, amikor a parti sűrűből hirtelen előlépve megszólalt egy magas, vállas, szakállas férfiú, aki már hosszabb ideje figyelte a két lurkó boldog, féktelen garázdálkodását.

- Lám, lám! Akárha magamat látnám!

Pista lendülete megtorpant a levegőben, s hangos nyekkenéssel a hátára huppant. Marci kezéből pedig majd kihullott a félig megtisztogatott halóriás. A különös idegen ekkor a mellettük lobogó tűzhöz fordult.

- S a tüzet hogy gerjesztettétek?

- Ahogy szokás, uram. Kovára ütöttem acéllal - rebegette megilletődötten Marci. - A kipattanó szikrát taplóval felfogtam... Pista komám avart s száraz gallyat készített halomba... én alá-dugtam a tüzes taplót... ráfújtam... és... kész is a... tűz...

- Te fújtál? - ugrott oda Pista haragosan. - Én fújtam rá! Azt mindig én csinálom! Horgászni Marci tud nagyon, tüzet csinálni meg én!

- Milyen boldogok is vagytok! - sóhajtott az ismeretlen férfi, és fáradtan ereszkedett le az óriási parti fűz vastag gyökértérdére. Zsebéből kis kézikendőt vont elő, s megtörölte vele veritékező homlokát s barázdált, orcáját. - Nem tudjátok, miért, ugye? Nos, elárulom. Mert... pro primo: ti ketten vagytok, pro secundo: van acélotok és kovátok! S horgotok! Mít is adtam volna én érte, akár a hátralevő életemet is, ha valaki megosztotta volna velem rettenetes magányomat! Mert tudjátok, fiacskáim, minden emberi érzés között az a legborzalmasabb és a legkevésbé elviselhető: a magányosság! Amikor hiába teszel akármit... hiába rohanod körül az egész szigetet... hiába úszol ki a messzi szirtfokra... vagy a Mobobo-szigetre... Hiába ereszkedsz alá a barlangba... nem találsz senkit sehol... Hosszú, hosszú ideig...

A két legényke néma megilletődöttséggel bámult a keserves kedvű idegenre, s moccanásával sem merte megzavarni komor hangulatát.

Az idegen hirtelen fölkapta a fejét, és szelíd szemrehányással fordult a rámeredő Marcihoz:

- Mit nézel úgy rám? Sohasem láttál még szegény, megfáradt utasembert?

Ám mondhatott, amit csak akart: Gara Marci ajkán nem csúszott ki szó; az izgalom és a megdöbbenés - életében először - teljességgel szavát vette. Még az idegennek is feltűnt a legényke különös, feszült hallgatása.

- Kisfiam, mi bajod? - kérdezte gyengéden, és kicsit meg is simogatta Marci büszkeségtől kipirult orcáját. - Beteg vagy talán? Vagy mind a ketten hirtelen megkukultatok? Az elébb még harsogott a kis liget, úgy zajongtatok! Mi ütött belétek? És ezt a pompás ünnepi lakomat kinek készítitek? Csak tán nem ama Jetting Károly fogadtatására készültetek ti is? - Előbbi komorsága feloldódott. Ez a két derék, megilletődött legényke egyszeriben nagyon a szívéhez férközött.

Úgy ugrott le suttymban Pozsony szélén az ünnepi brokátokkal felcicomázott, címeres városi batárról, hogy mielőtt elkezdődnek a végeérhetetlen felköszöntőkkel agyonzsúfolt hivatalos lakoma, előbb megtekinthesse gyermekkora legkedvesebb búvóhelyét, a Duna-parti mocsaras sűrűséget. S lám, mennyire kedvezett néki a szerencse: egyszerre két hasonmásával is találkozott! S már tudta: a felismerés fojtotta a legénykének torkára a szót. Tudják már, ki ő, csak nem merik kimondani. „No hát akkor... majd segíték én nektek!”

- Mert ha Jetting Károly számára akartátok megsütni ezt a kapitális pontyot, úgy nagyon siessetek véle, mert ugyancsak éhes vagyok!

- Jetting Károly uram! - ugrott ki ama láthatatlan gombóc Gara Marci torkából, s felpattant ültéből. - Kelj föl, te kófic! - ripakodott a váratlan nagy meglepetéstől csak tátogó Hodruba Pistára. - Hát nem hallottad, kit vezérelt közénk a szerencse? Jetting Károly uramat, érted-e?!

Lassacskán aztán Hodruba koma is felocsúdott. De még jó néhány percig azt sem tudta volna megmondani, fiú-e vagy leány. Ám lélekjelenlétét mégsem veszítette el egészen, mert az első dolga az volt, hogy talpra ugrott, zsebébe nyúlt, és belső sugallat által vezéreltetve, átnyújtotta Jetting Károly uramnak legféltettebb kincsét, szegedi halas bicskáját, amelyet országot kóborló furmányosgazda apjaurától kapott, amikor betöltötte tizedik esztendejét. Jetting Károly meghatódottan nézegette a pompás kis szerszámot, s kicsit ismét elkomorodott kedvvel halkán azt mormolta:

- Nemrégén még egy évet is adtam volna az életemből ilyen nagyszerű bicskáért. - Tenyerére fektette a szegedi, hal formájú bicsakot, mérincselte szelíden lóbázva markában, majd rövid gondolkodás után zsebre vágta, ám ugyanazzal a mozdulattal bőrtokba bújtatott holmit szedett elő, s Pista kezébe nyomta, - Köszönöm a kedves ajándékot, elfogadom. Te pedig ezt a csekélységet fogadd el cserébe!

Pista tüstént bontogatni kezdte a szép szattyánbőr tokot, s szeme-szája elámult, milyen nagyszerű szerszám csusszant a bal tenyerébe. Kés volt az is, hanem miféle csodakés! Nagy penge, kis penge, szöghúzó, dugóhúzó, tűziszikrát ütő acéltönk, kicsi véső, körömráspoly, csöpp olló helyezkedett el a vastos ezüstnyélben. Pista szóhoz sem jutott meglepetésében. Jetting Károly jóleső mosollyal figyelte Hodruba Pistát, majd tekintete Gara Marcira tévedt, s azonnal észrevette a legényke elkomorodott pillantásából: hibát követett el, amikor csak egyiket boldogította ajándékkal.

- Hát te? - tette kezét Marci vállára. - Teneked mit adjak? Tán áruld el elébb, mi akarnál lenni.

- Hajóskapitány! - buggyant ki roppant őszinteséggel a súlyos szó Marci ajkán. - Hajóskapitány! - mondta még egyszer lelkesült átérzéssel. - Azért, mert a hajóskapitány összebarangolhatja az egész földkerekséget. Megpillanthatja Afrikát! Amerikát! S a messzi Indiákat! Eljuthat még a távoli Nippon szigetére is! Megismerkedhetik a sárga, barna és fekete bőrű népekkel! Megtöltheti drága, finom fűszerrel gályája gyomrát, és... „Vitorlát feszíts!” - kiálthatja matrózainak.

- És ha kalózkodok rád? - sodródott a játékba Jetting Károly is felizzó szemmel.

- Odakiáltok a tüzeimnek: „Tölteni, tölts!” s azután: „Tüzelj!” Sose tessék félni! Az én ágyúim golyóbisai általverik a kalózhajó oldalát, léket kap a fránya martalóc, és úgy süllyed alá a tenger fenekére, mint a kő.

- Hát... hajóskapitány akarsz lenni? Igazán hajóskapitány? - tűnődött el nagyon messzire nézve Jetting Károly, s feledett már minden ünnepséget, csak ez a kis szöghajú, zömök fickó létezett számára, aki lám, világot akar járni s látni, akárcsak ő; s a másik kis cimbora, aki néki, az ismeretlennek ajándékozta első látásra legkedvesebb kincsét, a zsebkését!

- Jer közelebb, kisfiam! Néked ajándékol az én sokat hányatott életemnek igaz történetét adom. Hanem amondó lennék, előbb mégiscsak süssük meg ezt a gyönyörű pikkelyes vitézt, mert ha nem erősítjük meg testünket némi táplálékkal, mire végiggombolyítanám történetem fonalát, mind a hárman éhen veszünk!

Gara Marci még soha olyan lázas buzgalommal nem kotorta le ponty hátáról a pénzét, mint most. Hodruba Pisti pedig izgalomban annyi száraz rózsét hordott össze, amelynek tüzésénél minden biztonnyal egy ökör is megsülhetett volna. Azután friss forrásvízért szalasztották Pistit, s mire visszatért, felséges illatot árasztva már tisztára mosott lapuleveleken hasalt a pompás, rózsaszínre sült ponty. Hosszú percekig szavukat sem lehetett hallani, falták némán a finom, porhanyósra megsült hal hófehér húsát, s versengve hajigálták a Duna vizébe a leszopogatott csontokat, szálkákat. Végezetül Jetting Károly uram nagyot húzott az agyagkorsóból, majd hátradőlt, hátát és galambósz fejét a parti óriás fűz rücskös derekának támasztva, elkezdte mondani a két, csillogó szemmel, izgatottan előredülő legénykének az élete történetét.

MÁSODIK FEJEZET

amelyben már sok minden történik velem, ám ez még mindig nem az igazi!

Azt talán nem is kellene mondanom, mégis elmondom, itt születtem én is, Pozsonynak városában, akárcsak ti, édes kisleányaim. Mikor is, teremő atyám? Az volt még csak nagyon rég! 1730. szeptember 13-án! Látom, összenéztek, s azt gondoljátok magatokban: tizenharmadikán született? Hiszen az szerencsétlen nap a babonák szerint! Nos, hallgassátok végig a törtériát, azután magatok is megállapíthatjátok; szerencsétlen életet éltem-e, vagy pedig szerencsését.

Atyám özvegyember, vékonyka fizetésű városi kishivatalnok volt, aki minden álló nap, kora reggeltől késő estig, mindenféle aktákat körmölt a városházán. Azután hazajött, vacsorát főzött, mosott, vasalt, varrt mind a kettőnkre, majd lefeküdt aludni. Másnap reggel kezdte ismét az egészet előlről. A fejem megfájdult, amikor belegondoltam, énnekem is ilyen csúf rabszolgasorsot szánt szegény. Nékem! Értitek?! - fordult Gara Marci felé, kedvesen kacintva kicsit. - Nékem, aki... hajóskapitány akartam lenni, akárcsak te! Távoli tengereket akartam látni, titokzatos földrészek felé hajózni, és szegény megboldogult atyámuram - aktákat akart vélem körmöltetni! Éjszakánként sokat sírtam, párnámba fúrva fejemet, mert nem tudtam semmiképp sem elképzelni, hogyan is tudnék én e keserves sors elől megszabadulni. Hiszen mindent feledtem, ha csak beszélni is hallottam valakit azokról a távoli óceánokról, amelyekre olyan elmondhatatlan hevességgel vágyakoztam elkerülni én is! Naphosszat ott ültem a folyóparti kocsmákban, s tátott szájjal hallgattam a csodálatos, hihetetlen törtériákat. Egyszer aztán - éppen ötödik gimnáziumba jártam a franciskánusokhoz -, egy szomorkás őszi napon bizony elcsentem atyám kopott köpönyegét, és... elköttyáltam potom pénzért, hogy... hogy néhány pint bort tudjak fizetni a féllábú s félszemű Szarka bácsinak, aki a leggyönyörűbb történeteket mesélte mindig a kalózkorról, az óriási kincsek megtalálásáról, a félelmetes tengeri csatákról. Atyám, köpönyegét nem találván, anélkül vágott neki a szemerkélő ónos esőnek, tüdőgyulladást kapott, és harmadnap - temettem. Bevallom, ma is ég az arcom a szégyentől, ha erre gondolok. Nem volt ott senki a sírjánál, csak a pap, a kántor meg én. Semmim se volt, még az ágy is a házigazdánké, amelyben atyám örök álomra hunyta szemét. Mindössze egy levél lapult a zsebemben, amelyet atyám írt utolsó erejével. Sosem felejttem el a címzést a borítékon! „An Herrn Felix Felsenwand - Bankier!” Valami távoli rokonunk volt őkelme rég megholt édesanyám ágán, s most atyám utolsó akaratával e bécsi bankár rokon gondjaira bízott. Nem akarom részletezni kínjaimat. Bár ne küldött volna hozzám! Minden biztonnal bármelyik vadidegen különbül bánt volna velem, szerencsétlen apátlan-anyátlan árvával, mint az a fukar, aranyimádó szörnyeteg. Hosszú, szikár-alakja, libegő, ritka szakálla, csupasz, bajusztalan ajka, remegő cimpákkal mindig izgatottan előreágaskodó orra, késpenge vékony, vértelen szája széle, mélyen ülő, kicsiny, gonosz tüzekkel villogó zöld szemének sunyi tekintete síromig elkísér. Nemhogy tejben-vajban nem fűrosztott, ahogy atyám haldokoltában jósolgatta nékem, de jóformán még ennem sem adott. Az iskoláztatásom is abbamaradt. Minek az, vetette oda Herr Felsenwand, írni, olvasni úgyis tudsz már, számolni nemkülönbben, ennyi tudással már kitűnő írnom lesz! Tudjátok, rettenetesen gazdag volt, fél Európa a zsebében, királyok, hercegek reszkettek, megadja-e nekik a kölcsönbe kért összeget. Nem iskoláztatott, mégis megtanultam Európa majd valamennyi nyelvét, hogy a hozzánk érkező üzleti leveleket el tudjam olvasni, és felelni tudjak rájuk: adunk vagy nem. Mert sokszor rászállt atyámfiára az ördög: érthetetlen reszketés fogta el, féltette a vagyonát, akár más tisztességes ember a szeme fényét, és hiába könyörgött neki bárki is, nem adott egy fillért sem, senkinek! Időközben én Karcsiból Károlyyá növekedtem, s egyre jobban kinyílt a szemem, és mind mélyebbre láttam

Herr Felsenwand piszkos üzleteibe. Meggyűlöltem a bankár iszonyú istenét, a Pénzt, az Aranyborjút. Történt egyik napon, hogy egy fiatal talián kereskedő futott hozzánk a messzi Genovából, hogy segítsen rajta az én távoli bácsikám. Ám szegény fiatalember éppen rosszkor jött: hiába csinált akármit is, nem adott neki az a zordonszívú, két lábon járó pénzeszsák egy árva fillért sem. Férfi létere térdre vetette magát a fiatal olasz kereskedő, és könnyekre fakadt, úgy könyörgött. Amikor látta, nem tudja semmivel sem megindítani gazdám köszívét, felkiáltott: „Ha nem szán meg, uram, itt, az ön szeme láttára lövöm föbe magam!” Nékem reszketni kezdett az ajkam, és megérezve a sebesen közelgő tragédia szelét, feltaszítva keskeny, magas írópolcomat, kirohantam a cikornyás pompájú fogadóteremből. Még a nagy ajtóig sem értem, amikor hallottam: dörren a szerencsétlen kereskedő revolvere.

Kifutottam az elátkozott palotából, és megesküdtem, inkább éhen pusztulok, de a lábam soha többé oda be nem teszem.

Herr Felsenwand fiskálisa, Guttman úr szaladt lélekszakadva utánam, nehogy kétségbeesésemben valami bolondot tegyek. Ő fogadott titkon házába, s adott munkát és kenyeret. Sőt elhatározta, néhány esztendő múltával elküld engem a londoni egyetemre, hogy ott tanuljak jogtudományt. Úgy gondolta az a derék férfiú, hogy majd ha megöregszik, eltartom becsülettel, ügyvédi keresetemből, amelyhez ő segít.

A sors könyvében azonban, ahogy mondani szokás, az én életem pályája másként volt megírva! Elkerültem Londonba, de nem az egyetemre. Anglia felé haladtomban, a francia hegyek közé érve, különös kalandom akadt. Hallgassátok meg, miféle!

Egy meredek hágó nyergéből baktattam fáradtan lefelé, amikor a hátam megett irtóztató sikoltozást hallottam. Arra kaptam a fejem, s hát látom, egy előkelő batár robog lefelé a szeszélyesen kacskaringózó hegyi úton! A három ló háromfelé húzza a kocsit, a batár ablakain mindkét felől egy-egy hölgy hajlik ki sikoltozva, és kétségbeesetten kér segítséget. A kocsis a lovak közé esett, és a kocsirúdba kapaszkodva reszketett: a véletlen szeszélyén, egy hajszálon múlt az élete, a szerencsétlen ugyan nem tudott a hölgyek baján segíteni! Minden pillanatban várható volt: a batár utasaival, a három lóval együtt lerepül az út mellett tátongó szörnyű szakadékba.

Úgyszólván nem is tudtam, mit csináljak: hirtelen elszánással a lovak elé ugrottam, két karomat szétvágva teli tüdőből rájuk ordítottam, majd amikor a megtorpanó paripák égnek ágaskodtak, megragadtam a legszélső zablóját, és a hegyoldal felé rántottam. Magam sem hittem volna, de... sikerült a lehetetlen! A sziklás hegyoldal felé rántott ló magával penderítette két társát is, és a batár fülsértő csikorgással megperdült a köves úton, majd nagy csörömpöléssel a sziklafalnak vágódott. A három ló minden porcikájában remegve, földre horgasztott fejjel állott a rúd mellett, és szakadt testükről a tajték.

Amikor feltéptem a kocsi ajtaját, a két hölgy ájultan hevert az üléseken.

Mondhatom, tulajdonképpen Miss Lisbeth McCormicknak, a batár elragadóan szép fiatalabbik utasának köszönhetem mindazt, ami a tovaszállt negyven-egynéhány esztendő folyamán történt velem.

Azzal kezdeném, amit ti talán még nem is nagyon értetek: első látásra beleszerettem a gyönyörű, fiatal teremtésbe, s ő - viszonzta érzéseimet. Miss Lisbeth ragaszkodott hozzá, hogy elkísérjem atyjához. Szóban akkor még nem vallottuk meg egymásnak szerelmünket, de csak a vak nem vette észre rajtunk, hogy végtelenül szeretjük egymást. Pedig olyan óvatosan vigyáztam minden szavamra és mozdulatomra, el ne árulják, mit érzek! Tudtam, Miss Lisbeth súlyos tüdőbeteg, s féltem tőle, ártalmára válik, ha feldúlom lelke nyugalma. És még volt valami, ami visszatartott a vallomástól. Szegény deák voltam, akár a templom egere, olyan

szegény. Azt pedig háborgó önérzetem nem engedte volna, hogy engem és feleségemet - az apósom tartson el. Ne haragudjatok meg ezekért a kicsit kusza és szokatlan mondatokért, de ha nem mondom el, miféle gondolatok és érzések fűtötték akkoriban a lelkemet, nem értitek meg, miért döntöttem úgy, ahogyan döntöttem.

Két kézzel kaptam Mister McCormick szíves ajánlatán, aki felajánlotta nekem, egyetlen leánya megmentőjének, hogy azonnal elhelyez az angol királyi külügyminisztériumban, olyan fontos helyen, ahol rövid idő alatt fényes pályát futhatok be, és komoly vagyona tehetek szert. Jelentőségteljes krákogás kíséretében tette hozzá, hogy a magamfajta, nősülés előtt álló fiatalembernek ez nem is olyan megvetendő ajánlat.

A McCormick-palotából tüstént a Royal State Department hatalmas épületébe siettem, ahol letettem a hivatali esküt. Bécsi bácsikám, majd később pedig fiskális jótevőm ügyvédi irodájában remekül megtanultam németül, angolul, franciául, olaszul, valamint spanyolul. Mindig is hallatlan élvezettel tanultam nyelveket, és úgy ragadtak az emlékezetembe a szavak és a nyelvtani szabályok, mint madár a lépvesszőre. Alapos nyelvtudásomnak itt külön is örvendtek, és azon melegében bevezettek egyik fő-fő tisztviselőhöz, ahol is átnyújtottak egy hét pecséttel lezárt vastag borítékot, amely bürzsákocskába volt kötve. Utasítottak, kössem a mellemre, az ingem alá, és az életem árán se váljak meg tőle. Futári pályafutásom, a sorsom dől el a továbbiakban, hogy épségben átadom-e a címzettnek a rám bízott rendkívül fontos királyi okmányt! Nemcsak hangosan, hanem magamban is szent esküvel megfogadtam, bármi történjék is, inkább az életemtől válok meg, mintsem a rám bízott kövér borítéktól! Hogyne esküdöztem volna, hiszen ez a küldetés is egy lépéssel közelebb vitt szívem bálványához, a gyönyörű Miss Lisbeth-hez!

Este a hátsó cselédkapun belopakodtam Miss Lisbethhez a palotába, és könnyek közt búcsúzkodtunk el egy mástól. Miss Lisbeth hangtalanul zokogott, és egyre csak azt hajtogatta, ne menjen el Londonból, mert ő érzi, soha többé nem találkozunk! Én pedig esküdöztem, el kell mennem, mert ember akarok lenni magamért, egész ember, aki fényes pályafutással, jelentős vagyonnal áll oda jövődöbeli apósa elé, hogy leányát feleségül kérje. Miss Lisbeth újra felsírt, hiszen most csúszott ki először a számon, hogy feleségemnek szeretném, s egy pillanatra vállamra hullott szőke fürtű feje.

Ekkor nyílt az ajtó, Mister McCormick toppant be, és fogcsikorgató udvariassággal közölte velem, Lisbeth gyengélkedik, le kell feküdnie. Ha majd visszatértem Szenegáliából, tegyem házána újra tisztelem! De egyet ne feledjek: az ő házába csak meghívott vendégek tehetik be a lábukat!

Ajkamba haraptam, megköszöntem irántam való nagy jóságát, majd meghajtottam magam, Miss Lisbeth felé külön is, aztán némán kisiettem a bankár palotájából. Lám, milyen jó, hogy így megszegényített McCormick! Legalább valamennyire megkönnyítette elválásomat a szeretett leánytól!

Derekamon vékony diplomata kard csüngött, sőt keblembe még egy lapos kétcsövű revolvert is dugtak, mondván, legyen mivel megvédenem magam támadás esetén.

Sietősen lépdeltem az ódon londoni utcákon távoli szállásom felé.

Reggel derékig megmosakodtam jó hideg, friss vízben, aztán felcsatoltam kardomat, még egyszer megtapogattam a mellemre erősített börtököt, majd a fogadóssal kocsit rendeltettem, és a kikötőbe hajtottam.

A kikötőben háromtagú tiszti küldöttség várt rám, és aminek tán mindennél jobban örültem, Miss Lisbethék libériás kocsisa. Nagy tisztelettel egy csomagot nyújtott át, majd közelebb lépve odasúgta: úrnője mindenféle égi s földi jókat kíván hosszú utam előtt, s szíve mélyéből reméli, rövidesen visszatérek hozzá. Ha újra angol földre lépek, el ne kerüljem házukat.

A három tiszt figyelmesen távolabb maradt, amíg Miss Lisbeth küldöttével foglalkoztam, majd annak távozásakor hozzám léptek, és egy gyönyörű, háromárbocos gályához vezettek, amelynek fedélzetéről huszonnégy pompás rézágyú nézett farkasszemet a mólók járókelőivel. A hajó orrán és tatján szép fényesre dörgölt bronzbetűkkel írva ez a név állott: *Britannia*. A gálya kapitánya is megkülönböztetett tisztelettel fogadott, és én rendkívül boldog voltam, hogy a bankár első meghatottságában ilyen kitűnő állást szerzett számomra. A kapitány parancsot adott a fedélzetmesternek, sorakoztassa a legénységet.

Ám valahogyan kivételesen nem tellett az ünnepélyes ceremóniában kedvem. Alig vártam, hogy végre kabinomban magamra maradhassak, s felbonthassam a Miss Lisbeth által küldött csomagot. Izgatottan vágtam el a zsineget, s téptem fel a papírburkolatot: nagy meglepetésemre egy könyv hullott a kezembe. Könyv? Vajon miről szólhat? Mi lehet benne? Remegő kézzel ütöttem fel az első oldalát. Szép, gyengéd betűkkel, piros tintával írva ez állt ott: „Legkedvesebb könyvemet a Legkedvesebbnek, örökké az ön hűséges Elisabethje!” Neve alatt egy szál lenyomtatott üvegházi piros szegfű volt. Megsókoltam a kedves, szép virágot, és hihetetlen boldogság töltötte el a szívemet.

Így már sokkal könnyebb volt elviselnem a válás keserűségét: Miss Lisbeth küldeménye gyengéden átsegített az első, a legnehezebb pillanatokon.

Végtelen erő és nyugalom költözött szívembe, s szentül meg voltam győződve róla: most már semmiféle bajom nem eshetik, az én kis őrzőangyalom vigyázni fog reám...

HARMADIK FEJEZET

*amelynek folyamán elolvasom az ajándékba kapott érdekes könyvet,
sokat vitatkozom róla a kapitánnyal, majd úgy látszik, hamarosan
meg fog velem is ismétlődni minden, amit olvastam*

Alig futott ki a *Britannia* a Temze folyó torkolatából, máris megismerkedtünk a tenger erejével. Elárulom nektek nagyon őszintén, jócskán megijedtem. A kötélzet között kellemetlenül éles sivitással füttyölt a szél, és gályánk minduntalan hullámhegyek tetején táncolt, majd pedig mély hullámvölgyekbe zuhant. Három árbocunk ide-oda ingott, mintha láthatatlan köröket akart volna felrajzolni az égboltra. Hazudnék, ha azt mondanám, rosszullét környékezett volna, nem. De rossz előérzet gyötört, úgy éreztem, megkóstoltatja velem roppant hatalmát a parttalan óceán. A kapitány, Sir William Anthony Bedford kedvesen mosolygott, és jófajta rummal kínált, mondván, ez „jó gyomrot csinál”, és eloszlatja az ember lelkiismeretfurdalását, ami azért gyöttri meg az utazót, amiért neki merészelt vágni a végtelen vizeknek. Akkor nyeltem nagyot, amikor mosolygósan kioktatott: cseppet se aggódjak, bár... ezt az időjárást a tengerésznyelv már viharnek nevezi, s bizony ezen a vidéken igen sok hajó merült örökre hullámsírba, noha ez még nem az igazi óceán, csak a La Manche csatorna. Majd még azt is hozzáfűzte, megítélése szerint nem kell tartanunk attól, hogy egész utunkon Szenegáliáig ilyen ronda időnk lesz, csupán itt, a La Manche csatorna felett uralkodik mindig efféle „nyugtalan” időjárás. De csöppet sem kell aggódnom igazán, a *Britannia* nem úgy van megépítve, hogy ilyen kis „lanyha szellő” megárhathatna néki! A *Britannia* megjárta már Amerikát is és Ausztráliát is, és visszafele jövet kikötött Hongkongban is. Megállt Indiában is. Higgadt szavai, valamint a rum, úgy látszik, csodát tettek velem: megszűnt aggodalmam, és mintha Sir Anthony Bedford parancsolni tudott volna a rossz időjárásnak is, amire elértük az 50. szélességi fokot, Cherbourg magasságában a teméntelen víztömeg is elcsendesedett. Sir Anthony Bedford mosolyogva mutatott körül.

- Látja, uram? Még az Atlanti-óceán is tiszteletben tartja önt!

- Vagyis inkább az angol külügyminisztériumot!

Nevettünk mind a ketten, majd udvariasan megkérdezte, mi lenne az a könyv, amit olyan hallatlan érdeklődéssel bújok reggeltől estélig.

- Bizonyos Daniel Defoe írta, és a címe Robinson Crusoe. Meg kell hagyni, átkozottul izgalmas írás!

- Olvastam jómagam is! - bólogatott elismerően a kapitány. - Remek regény! Úgy hallottam fél füllel, van valami valóság magva is. Állítólag Mister Defoe ismert volna személyesen is egy Alexander Selkirk nevezetű angol matrózt, akivel mindez megtörtént.

- Huszonhét esztendő eltölteni egy lakatlan szigeten!

- No, Mister Jetting, a fáma szerint nem volt az huszonhét esztendő egészen! Selkirk matróz csupán négy és fél évet töltött el a Juan Fernández-szigeten. Azt is csak azért, mert nagy selyma volt, és elkövetett valami komolyabb bűncselekményt. Ez a Selkirk, hogy teméntelen szabad idejét elüsse valamivel, naplót vezetett élményeiről, aztán azt ez a bizonyos Daniel Defoe elolvasta, majd... Ilyenek ezek az írók, higgye el tisztelet a nagyon kevés kivételnek! - akár a kocsárosok: mindig fölfele kerekítenek, amikor valaki kéri a számláját.

Újból jóízűen nevtünk, majd a kapitány a tengerbe hajította a félig elszívott szivarját, én pedig felhajtottam rumom maradékát.

- Szó, ami szó - mondtam - , borzalmas élménye lehetett ennek az Alexander Selkirknek a lakatlan sziget, még akkor is, ha csupán négy és fél esztendőt töltött el rajta! Megmondom önnek őszintén, nem szívesen cseréltem volna vele!

- Ugyan, Mister Jetting, látom, nagyon beleélte magát abba az ostoba regénybe! Ne gondoljon rá mindig, és vigasztalja meg az a tudat: ma már nem történik ilyesmi az emberrel! Olyan sok hajó szántja az óceánokat, hogy elképzelhetetlen dolog: legyen olyan sziget a világtengerek bármelyikén, hogy négy és fél esztendeig ne kössön ki rajta egyetlen hajó sem!

A hosszú tengeri út folyamán nagyon megszerettem ezt a talpig becsületes, derék tengeri medvét, akitől szabad óráiban rengeteget tanultam. Ő vezetett be a hajózás tudományába. Megtanított rá, hogyan kell az égbolt csillagainak segítségével hozzávetőlegesen meghatározni tartózkodási helyünket. Elmagyarázta a hosszúsági és szélességi fokok szerepének rendkívüli fontosságát a hajózásban, majd amikor látta, mennyire érdekel a hajózás története, nagy örömmel mondtotta el, hogyan fedezték fel a hajózás úttörői a különböző földrészeket. S amikor látta, milyen hallatlan izgalom önt el a páratlanul érdekes történetek hallatán, barátságosan megveregette vállamat.

- Mister Jetting, ön kitűnő férfiú! Önnek hajósna kellett volna lennie, nem pedig diplomatának! Ön fiatal ember, én amondó vagyok: még mindig nem lenne késő pályát változtatnia!

Hiszen ha nem szerettem volna annyira Miss Lisbethet, tán hajlottam is volna Sir Anthony Bedford meggyerő kéréseire. Ám minduntalan eszembe jutott a gyönyörű kék szempár, a tündéri mosoly, nemkülönben kapitányom néhány elejtett szava, amelyből az derült ki, van olyan tengeri út is, amely két álló esztendeig is eltart. Két álló esztendeig távol lenni azoktól, akiket imádok? Nem, a hajózást mégsem az én számomra találták ki, bármily vonzó és izgalmas mesterség!

- Bocsásson meg, Sir Bedford! - ráztam meg a fejemet. - Ha nem vívom ki szavaimmal haragját úgy... maradok továbbra is nyomorult szárazföldi patkány!

Cadizból nyílegyenesen vágunk neki a Kanári-szigeteknek, hogy meg se álljunk Santa Cruz de Teneriffa kikötőjéig.

Viharos szél túrta körülöttünk a hullámokat: gályánk, akár egy hatalmas faeke, szántotta a vadul fröcskölő habtaréjakat. Sir Anthony Bedford tanácsára jobbra kabinomban kellett volna tartózkodnom; mondván, a hánykódó roppant víztömeg látása rosszul érezhet okozhat. Mily nagy volt kitűnő kapitány barátom meglepetése, amikor felbukkantam mellette a parancsnoki hídon.

- Mister Jetting! Az ég szerelmére, hogy került ön ide?!

- Ahogy a többi tengerész, aki kötelességét teljesíti! A fedélzeten kifeszített kötelekbe kapaszkodva jöttem!

Mire aztán a Kanári-szigetek közvetlen közelébe értünk, a vihar annyira fölerősödött, hogy a kapitány jobbnak látta, ha nem tesszük kockára a *Britannia* épségét, és meg sem kísérelünk kikötni a teneriffai kikötőben. Közölte azt is, amikor az első tiszt és a hadnagy társaságában elfogyasztottuk egyszerű ebédünket -, már azt is megbánta, hogy egyáltalán befordult a szigetek közé. Örül, hogyha épkézláb kievickélhetünk innen. Most minden sziget, minden szirt egy-egy csapda, amit a tenger állít nekünk, hogy szétzúódhasson rajta hajónk, s elnyelhessen bennünket mindörökre nyomtalanul a mindig éhes, feneketlen mélység.

Az égbolton nem látszott sem a nap, sem a hold, sem a csillagok, hogy valamihez állítani tudtuk volna mérőműszereinket, s megállapíthattuk volna pontos tartózkodási helyünket. Kegyetlen, komisz érzés töltötte el szívemet. A szél is egyre erősödött, és éjfél tájban hallottam, amint a gálya fiatal első tisztje riadtan verte öklével Sir Anthony kabinjának ajtaját:

- Kapitány úr!... Kapitány úr..., Jöjjön azonnal!

- Mi történt?

- A hajó fara... Nem működik a kormány!

Rövid vizsgáldás után kiderült, egy hullám iszonyú ökölcsapása megbénította a pompás kormány szerkezetet.

Sir Anthony Bedfordot a hosszú út folyamán most első ízben hallottam szíve mélyéből káromkodni. Dúhe őszinte volt, hiszen ettől a perctől fogva teljesen ki volt szolgáltatva gályánk az egyre erősödő vihar szeszélyének. A *Britannia* hol száguldott a félelmetesen feltoronyló hullámok hátán, mint a kilőtt ágyúgolyó, hol meg tehetetlenül imbolygott, mint a részeg ember. Még a mi gályánk sokszorosan kipróbált, viharedzett legénysége között sem akadt olyan vakmerő, aki jelentkezni mert volna, hogy a kormányt megjavítsa. A hullámok is egyre nőttek, a *Britannia* szárnyaszegett madárként vágódott egyik habtorony tetejéről a másikra. Közben oly elképzelhetetlenül panaszosan jajgatott a szél, hogy az ember azt hitte, megkínzott ebek vagy emberek vonítanak. S egyszer csak a „varjúfészekben” örökdő matróz nagyot kiáltott:

- Föld! - És szinte még ugyanabban a minutumban roppant lökés rázkódtatta meg hajónkat, vad recsenés, majd vészes, hosszan tartó ropogás következett.

- Végünk van! - kiáltotta valaki megrettenve, és hozzátette: - Süllyedünk!

Bevallom, első pillanatban megfordult velem a világ. Szörnyű helyzet! Tomboló vihar uralkodik a tengeren! A lökés ereje kabinom túlsó sarkába röpített, s fejemen pillanatok alatt tojásnyi púp nőtt. Alig tudtam feltápáskodni. Mi lesz velünk, nagy isten! Zátonyra futottunk? Parthoz csapódtunk? Szirten akadtunk fent? Magamra kaptam viharkabátomat, és kirohantam, hiszen ilyen veszedelmes pillanatban nem szabad késlekedni; ha késlekedem, megtörténhet, hogy nélkülem eresztik le a mentőcsónakokat, s így a menekülés utolsó, halovány lehetősége is elenyészik! Félelmetes erővel markolt belém az életösztön.

- Kapitány úr! - kiáltottam, vagy csak gondoltam, hogy kiáltom. - Kapitány úr! Nem akarok meghalni! Az isten szerelmére..., vigyenek magukkal!...

S ahogy a régi latin költő írta, farkasról beszélnek, s a kertek alatt jár! A szűk kabin folyosóban felbukkant Sir Anthony zömök alakja.

- Jöjjön azonnal! Önért jöttem, hogy... megnyugtathassam!

- Mi történt, kapitány úr?

- Különös baleset ért bennünket! De győződjék meg róla a tulajdon szemével!

A szörnyű vihar egy kis sziget közelébe sodorta hajónkat. A szigetecske körül néhány szirt ágaskodott ki a vízből, s az egyik felnyársalta gályánkat! Se té - se tó! Akár a villára tűzött falat, amelyet még nem kaptak be! E furcsa helyzetnek megvolt az előnye is: a hullámok nem tudták a szirtekhez csapni hajónkat.

És mintha csak eddig ezt a bűvészmutatványt akarta volna megcsinálni a vihar - hirtelen alábbhagyott dúhe. Másfél óra múlva egyszerre csak felszakadt a nyomasztó, hideg köd is. Az eloszló fellegek közül felbukkant a nap, s ránk ragyogott barátságos melegen.

A kapitány komoran nézett maga elé, szavát is alig tudtam venni.

- Ellenemre tört a sors. Látja ezt a tenyérnyi szigetecskét? Harmincötödik esztendeje járom az óceánokat. Erre is elhajóztam legalább kilencszer. Úgy ismerem ezt a vidéket, mintha idevalósi révkalauz lennék! És akkor jön egy átkozott vihar..., tönkreteszi a kormányomat, és - hirtelen elhalkult hangját veszett gyűlölet forrósította át - és mert erre támadt kedve, hát... megszégyení! Mint szórakozó gyerek húzza horgára a gilisztát, felnyársalja hajómat egy szirtre! A huszonnégy ágyús, háromárbcos *Britanniát*! Nem élem túl ezt a rettentő szégyent!

Csak annyit láttam, hirtelen övéhez kap, aztán valami megcsillan a kezében, és... az utolsó pillanatban tudtam csak kicsavarni kezéből pisztolyát, amellyel hajója pusztulása miatt érzett kétségbeesésében föbe akarta lőni magát.

- Ember! - kiáltottam rá, míg vadul birkózva kitéptem kezéből a gyilkos szerszámot. - Mit enged meg magának?! Hogy merészel... fegyvert fogni önmagára?!

- Az én életemnek többé nincs semmi értelme! - suttogta keserűen. - Ha a *Britannia* elpusztul, el kell pusztulnia vele együtt a kapitányának is! Külön-külön egyikünk sem ér egy fabatkát sem! Hát nem akarja megérteni, drága fiatal barátom? Nekem már végem, én erkölcsi halott vagyok! Bármelyik hajósinas ujjal mutogathat rám; lám, itt megy Sir William Anthony Bedford, akinek parancsnoksága alatt elpusztult az angol flotta leggyönyörűbb háromárbcosa, a huszonnégy ágyús *Britannia*! Nem, kedves uram! Ilyen szégyenbéllyel a homlokomon nincsen kedvem tovább élni egy percig sem! S arra kérem az urat, irgalmasan vessen véget céltalanná vált életemnek!

Az első tiszt és a legénység addigra tüzetesen átvizsgálta hajónkat, s most szorongással, de tisztelettudóan tőlünk néhány lépésnyire várakozott, hogy az erősen nekibúsult kapitánynak megtehesse jelentését.

- Villára tűzött bennünket a tenger, uram! - mormolta komoran az első tiszt valahova messzire nézve. - S csak a pillanatot várja, hogy elnyelhessen.

- Meg kell mondanom, kapitány úr - folytatta a fiatal hajóstiszt -, szerencsénk is van a szerencsétlenségben! Ez a szirt, amely hatalmas léket ütött gályánk oldalába - különbül tart a víz felett bennünket a világ akármilyen horgonyánál! Lesz időnk bőségesen áttelepülni erre a kis szigetre: a szirt mögött csendes a víztükör, s békésnek, lakatlannak tűnik a táj.

Tekintetem először a tiszt ujját követte, aztán lassan körbejártatni készültem a szemem. Ámde hirtelen felkiáltottam, hogy valamennyien megdöbbenve pillantottak rám:

- Lakatlan? Oda nézzenek!

A sziget csücske mögül hirtelen több tucat kenu bukkant elő, zsúfolásig megrakva lándzsát rázó, íjjal, puzdrával hadonászó, üvöltöző fekete bennszülöttekkel.

NEGYEDIK FEJEZET

amelyben heves harcok színhelyévé változik az idilli táj, és Sir Anthony elesik a bennszülöttekkel vívott csatában. Amikor elfogy a puszkaporunk, az éjszaka leple alatt eliszkolunk a halálra ítélt hajóról

Bizonyára nektek is van rokonszenves történelmi alakotok, akit példaképpül választottatok, és ez nagyon helyes. Magam részéről gyermekkoromban Búvár Kundot tartottam követendő példaképnek. Miért? Mert vízi ember volt. Még pontosabban: bűvár. Valahányszor fejest ugrottam a Dunába, mindig Búvár Kund jutott eszembe, s az, vajon ő ugyanazt hogy csinálná. S mivel úgy mesélték a franciskánusok a gimnáziumban, hogy Búvár Kund jeles lovag volt, és a vízi tudományokbéli jártassága mellett kiválóan értett a kard forgatásához is: Bécsben én is rákaptam a kardvívás megtanulására. Hanem itt szeretném megjegyezni s a lelketekre kötni: amiről úgy érzitek, hogy valaha életetek folyamán hasznát vehetitek - mindent tanuljatok meg! Így tettem én is, hiába csúfolódott velem szállásadóm, amikor a vívástanulás közben kapott kék véraláfutások csikjait meglátta mosakodás közben a hátamon és a vállamon! Összeszorítottam a fogam, és csináltam tovább! Ha tudnátok, milyen nagy hasznát vettem később vívótudományomnak!

Ott hagytam abba elbeszélésemet az elébb, hogy több tucat kenu fordult reánk a sziget foka mögül, s mindenik meg volt rakva üvöltöző bennszülöttekkel. Sir Anthony - láttam, hisz közvetlen közelében álltam - elsápadt, s hátrakiáltott inasának:

- A másik pisztolyomat is meg a kardomat!

A rokkant tengerész villámgyorsan ott termett a kapitány mögött a kért fegyverekkel, majd ismét eltűnt, hogy pillanatok múlva a puszkaporos tüszővel és a dupla golyóstáskával jelenjék meg. Én is szó nélkül a kabinomba siettem, s amikor ismét a fedélzetre léptem, kezemben meztelen pengéjű kardom villogott. Sir Anthony arca felderült, amikor megpillantott. Tán nem remélte, hogy magam is részt akarok venni a harcban, azt hihette, hogy kabinom mélyén kívánok meghúzódni, amíg ők vérüket ontják, s talán az életüket adják személyes biztonságomért. A kapitány kitűnő férfiú volt, s az életemet is föl mertem volna tenni fogadásra tétnek, hogy teljesíti az Admirális parancsát: akár az élete árán is megvédelmez.

- Ön itt? - kiáltott fel. - Az istenért! Nem lenne jobb mégis, ha kabinjában maradna, amíg...

Tulajdonképpen csak egy dologtól tartottam nagyon: hogy támadóink - erről már annyit hallottam utazásunk folyamán tengerész barátaimtól! - mérgezett nyílvesszőkkel lőnek majd ránk. Ha egy mérgezett nyílhegy csak megkarcolja is az ember bőrét, fertályóra múltán, ha ugyan nem jóval előbb, bizonyosan beáll a halál. Hihető, hogy a bennszülöttek igyekeznek minél előbb és minél tökéletesebben harcképtelenné tenni bennünket!

- Kapitány úr! - kérdeztem utolsó pillantást vetve a vad evezőcsapásokkal széleseben közeledő kenukra s Utasaikra. - Igaz az a hír, hogy... támadóink - mérgezett nyílvesszőkkel lőnek?

A kapitány kurtán felnevetett.

- Mit képzelsz, Mister Jetting? Hiszen ha megmérgeznék nyilaikkal testünket, akkor nem fogyaszthatnánk el ünnepi lakomájukon a húsunkat! - Arca hirtelen elszürkült; láttam, rettenetesen megbánta, hogy kiszaladt ez a szó a száján. Nem akart megborzasztani ezzel a szörnyűséggel: kannibálok támadták meg a *Britanniát*!

Volt magukhoz való eszük támadóinknak, annyi szent! Iziben gyűrűbe fogták meglékelt, megbénult hajónkat, és félelmetes üvöltözés közepette iszonyú nyílzáporral árasztották el. Egyik franciskánusrendi tanárom, emlékszem, igen élvezetesen mesélte, hogy a kalandozások korában a mi nyilainktól reszketett fél Európa. Állítólag még a lorettói litániába is bevették: „De sagittis hungarorum, libera nos, Domine”. Vagyis: a magyarok nyilaitól ments meg, uram, minket. Most pedig én lapultam aggodalmas szívvel a mellvédhez: jaj, csak el ne találjanak! Bevallom őszintén, csak kevéssé nyugtatott meg kapitány barátom szava, miszerint nem mérgezik meg nyílhegyeiket a bennszülöttek. Hiszen elegendő az is, hogy az ember mindörökre elhagyja ezt az árnyékvilágot, ha egy mérgezetlen nyílhegy átveri a szívét, vagy átfúrja a torkát.

Egy minutum alatt megtelt fedélzetünk jajgatva vergődő sebesültekkel. Sőt, a fedélzetmesterünk úgy halt meg, hogy meg sem pisszent: egy közletről beléeresztett vessző a szívét találta el.

- Feküdj! - kiáltotta harsányan a kapitány, mert látta, fölösleges a hősködés: a bennszülöttek nyilai túl sok áldozatot szednek, s ameddig fel nem kúsznak hajónkra, hiábavaló állva figyelni rohamukat.

A kézitusára sem kellett sokáig várakoznunk. Amikor elcsitult a nyilazás, felerősödött a dühödött harci kiáltozás, és - még ma sem értem, hogyan is csinálták, de a rátapadt tengeri moszatoktól nyálkás, az örökös hullámveréstől csúszós oldalú gályára majomügyességgel kapaszkodtak föl a fekete ördögök. Tudtuk, nyilazni most már nem tudnak a támadók, s a csónakokban maradó evezősök is óvakodnak lövöldözni, hiszen nagy a valószínűsége, hogy elsősorban tulajdon testvéreiket találják el - így némán, halálra szántan felkészültünk a kézitusára.

Különös érzés szorongatta a torkomat, és éreztem, megizzadt tenyerem kardom markolatán. Érthető volt hallatlan izgalmam, hiszen én még soha életemben embert meg nem öltem! A bécsi vívóiskolabéli dolgok játszódásnak számíthatók, csupán Londonban kerültem egyetlenegyszer olyan komisz helyzetbe, hogy használnom kellett a fegyveremet.

Mikor idáig jutottam elhatározásomban, hogy senkit sem ölök meg, lehetőleg csupán súlyos sebet ütök támadóimon, hirtelen heves nyögést hallottam balról. Arra kaptam a fejem. Képzeljétek mélységes megdöbbenésemet: Sir Anthony Bedford kapitány barátomat látom, jobbjaól pendülve hull a ferde fedélzetre a kard, baljaából pedig a pisztoly esik ki hangos koppanással. A mellvéden pedig egy csaknem mezítelen, tolldíszes bennszülött áll előrehajolva, és dárdája nyelét rángatja haragosan, amelyet belevágott a kapitány mellébe.

- Ég... önnel... - nyögte Sir Anthony, és vége volt.

Elborult előttem minden, előreugrottam, és sívítva sújtott le kardom. A fekete harcos a tengerbe zuhant. Hirtelen mozdulatom mentette meg az életemet, mert így az én második támadóm dárdája a hátam mögött a kabinfalba fűrődött; én csak a csattanásra lettem figyelmes. Hátraperdültem, s láttam a néger megdöbbszent arcát, aki bizonyára azt hitte, szellemek védelmeznek, hogy a legutolsó minutumban tévesztett célt a fegyvere. Megint megvillant a kardom a szikrázó napfényben, és a másik bennszülött kalóz is ijesztő halálsikollyal bukott a fedélzetre: pengém átjárta szívét.

Az első ütközetünk csupán tíz percig tarthatott, tovább semmi esetre sem, és büszkén mondhatom el: sikerült visszavernünk a bennszülöttek rohamát! Ám ötvenkét főnyi legénységünk is súlyos veszteséget szenvedett: tizenegy halottunkat kellett letakarnunk öreg vitorlavászondarabokkal. A hajóorvos a fejét fogva sopánkodott:

- Látja, ilyen a mi életünk, hajóorvosoké! Sokszor évekig is elhajózunk anélkül, hogy kinin beadáson kívül bármi dolgunk is lenne, és legfőljebb vérhas meg az átkozott skorbut kerülgeti a legénységet. Néha pedig - mint most is! - öt perc alatt kellene megoperálnom tizenkét súlyos sebesültet. Azt sem tudom, melyikükkel is kezdjem. - És közben is járt a keze, akár a motolla. Halkan megkérdeztem:

- Mister Goodwillye!... A kapitány...?!

Rám emelte verítékben ázó arcát, és először némán megrázta a fejét, majd néhány pillanat múlva halkán, rekedten mondotta:

- Sir Anthony volt a legelső hősi halottunk. Szép halála volt: ha elkezdett volna egy mondatot, már azt sem tudta volna befejezni.

- Igen - rebegtem. - Így volt. Elkezdett valamit, és... már nem tudta befejezni. Csak fennakadt a szeme, és... vége volt!

Arra figyeltem fel, hogy a főárbc tövében csoportba verődtek az életben maradtak, s fejükkel, ujjukkal minduntalan mifelénk intenek. Nemsokára hozzánk lépett nagy tisztelettel a vitorlamester, s így szólalt:

- Uram! Nagy kérésünk lenne! Miután végtelen bánatunkra szeretett kapitányunk elesett, az első tiszt súlyos sebet szenvedett, a fedélzetmesterünk is meghalt - önt kérnénk meg, vegye át a legénység vezetését!

- Én? - tettem őszinte meglepetéssel szívemre a kezemet. - Éppen én? Hát... hogy jut ilyesmi az eszükbe? Hiszen én nem végeztem semmiféle tengerészeti akadémiát... Hogyan is juthatna eszembe, hogy... hogy elvállaljam ennyi derék tengerész vezetését?!

- Tengerészeti akadémiát uraságod nem végzett, ez igaz! Ám a főárbc kosarából magam is jól láttam: nagyszerűen verekedett. Amire kétszer lehunytam a szemem, két feketével is végzett. Az egyik, az a tollfejdiszes, a főnökük lehetett, mert eleste után nyomban visszafordultak a támadók.

Így történt, hogy a második bennszülött-támadást már az én vezetésemmel vertük vissza. Ha lehet, vadabbul rontottak ránk a négerek. A vitorlamester az oldalamon verekedett, oda-sziszegte egy dőfés és egy vágás között:

- Uram, ezek a... szörnyetegek... lerészegedtek! Érzem a szájukból a pálmabor illatát!... Higgye el... a főnöküket gyászolták el!

- Meglehet, a főnökük haláláért akarnak rajtunk bosszút állni. De hát miért támadtak meg bennünket?

A második roham alkalmával már az én nyakamban lógott a megboldogult kapitány öve, amely teli volt aggatva töltött pisztolyokkal. Mily nagy volt a négerek megdöbbenése, amikor rájuk sütöttem fegyveremet! Egyszerre ketten hanyatlottak vissza, magukkal sodorva másik három társukat.

- Képzelve, Mister Jetting... - mormogta a foga között a vitorlamester, akinek a bal vállába beletalált egy megfáradt nyílvesző, s most a kabin falának tántorodott, jobbát sebére szorítva. Szava keserves jajgatásba fulladt. Csak később tudtam meg, amikor már a doktorunk bekötötte mély sebé, hogy mit akart mondani. Hogyha hajónk nem jár így, s használni tudjuk ágyúinkat, egyetlen jól irányzott sortűzzel elsüllyeszthettük volna ezt a teknőármádiát!

Őrszemeket állítottam a hajó orrára és a főárboc kosarába, és nagyon a lelkükre kötöttem:

- Barátaim! Ha kedves az életetek, tartsátok jól nyitva a szemeteket! Húszan maradtunk épen vagy könnyebben sebesülten. Ha a négerek még egyszer észrevétlenül rajtunk tudnak ütni: végünk van.

A vitorlamesterrel némi kétszersültet és egy-egy pohár rumot osztattam ki az életben maradottak között. Hadd frissüljenek fel, hiszen már délutánba hajlik az idő, és egész nap még egy falást sem ettek szegények, csak verekedtek állandóan. Majd miután magam is ettem valamit, nem késlekedtem tovább egy percig sem megtárgyalni az idősebb, ezüstszakállú Willy Spencer vitorlamesterrel, a legénység rangidős fejével: mitévők is legyünk a továbbiakban? Willy bácsi ragaszkodott hozzá, maradjunk továbbra is a hajón. A szigetet elérhetnők úszva is, ámde bolond ember, aki önként megy a vesztőhelyre! A sziget teli van vérszomjas, bosszút áhító emberevőkkel. Örültség lenne, ha a szigetre menekülnénk végveszedelembe került gályánkról.

- Más utat nem tudok javasolni - rázta a fejét Willy bácsi. - Nem tudok javasolni, mert másik út a menekülésünkre egyszerűen nincs!

- Nincsen? - kiáltottam hevesen. - Kedves Willy bácsi! Ugyan már, gondolkodjék csak kicsit!

Szemem elszánt ragyogásából látta, én már eltökéltem magam valami másféle menekülési kísérletre. Darabig rágta ideges hunyorgással a bagóját, majd beleköpött mérgében a vízbe, és öklével az asztalra ütött.

- Tudom, mire gondol, Mister Jetting! A hajó roncsaiból építsünk tutajt! Szálljunk fel arra, és vágjunk neki az óceánnak! Tudja, hogy mit javasol, hogy milyen örültséghez ragaszkodik? Az igaz, hogy a Kanári-szigetek és Afrika között összeszorul a tenger, alig kétszáz mérföld széles csupán! De itt - valósággal száguld a víz! Hogyan akar átvergődni az áramlásokon vitorlák és evezők nélkül? Gondolja, mikor odaérünk, madarakká változunk hirtelen, és átrepülünk Teneriffába?

- Én csak azt tudom, drága Willy bácsi, hogy a világon bármit is szívesen megpróbálok, csak hogy ép bőrrel elmenekülhessek innen, nehogy az emberevők fázekában kelljen befejeznem életemet. Maga maradjon itt, ha annyira rokonszenvesek magának ezek a bosszút lihegő feketék. Én mindenestre elmegyek innen. És ha kell, egyedül vágok az útnak! Van egy jó magyar közmondás erre: segíts magadon, az isten is megsegít! Ne tétovázzunk tovább! Kár minden percért, drága Willy bácsi! Adjon parancsot az ácsnak meg az embereknek, azonnal kezdjék el a tutajt csinálni. Egyetlen percet sem veszíthetünk! Az életünk forog kockán!

Willy bácsi bólintott, s nemsokára hallottam: sziszegnek a fűrészek, csattognak a szekercék, recsegnek a fedélzet testéből kifeszített vastag pallódeszkák. Majd tompa dobbanással zuhant végig a fedélzeten a főárboc is. Néhányan közben az üres vizezhordókat hurcolták elő. Örvendezett a szívem, amikor szorgos buzgólkodásukat láttam, hiszen éreztem, minden baltacsapásuk a biztos szabadulást hozza számunkra közelebb. Nagy odaadással Sir Anthony Bedford térképeit tanulmányoztam. Ismételten megállapítottam: ha mellénk szegődik a tengerész jó szerencse, bizonyosra vehető, hogy ép bőrrel megmenekülünk ebből a szörnyű helyzetből.

Miután vizsgálódásaimat befejeztem, a fedélzetre siettem. Mily nagy volt csodálkozásom, amikor megpillantottam a letarolt hajót, ám az épülő tutajt nem láttam sehol. Willy bácsi lépett mellém mosolyogva, és a mellvédhez vezetett, majd a mélybe mutatva így szólt:

- A tutajt mindig a vizen kell megépíteni. Ha a fedélzeten eszkábálnák össze, semmiképpen sem tudnánk vízre eresztetni. Nos, hogy tetszik?

Mi tagadás, meg kell vallanom nektek nagyon őszintén: elfacsarodott a szívem a hitvány, gyarló kis szükségjármű láttán. Hát erre bízzuk huszadmagunkkal legdrágább kincsünket, az életünket? Hanem utána mindjárt a kannibálok lobogó vizű katlanjaira gondoltam, s pillanatig sem késlekedtem kiadni a parancsot a tutajról némán feltekintő tengerészeknek.

- Rakják meg tutajunkat vizeshordókkal, kétszersületes ládákkal, füstölt hússal, amennyi csak ráfér! És minden csomagot rögzítsenek oda kötelekkel!

- De hiszen egy-két nap alatt úgylát átérünk! - mondta némi ingerkedéssel a hangjában Willy bácsi, majd látva arcom elborulását, hirtelen komolyra fordította a szót: - Nézze, Mister Jetting, fabrikáltunk azért egy szép kis árbocot is. Fölmesterkedtem rá a régi orrvitorlánkat, így tán gyorsabban sikerül átvergődnünk. Az ácsunk a hátsó árbocból kormányt is összetákolott, az pedig az áramlatba érve segíthet bennünket. Láthatja, minden elképzelhetőt megtettünk, hogy végrehajtsuk elképzelését.

- Köszönöm a fáradozásukat, drága Willy bácsi! - szorítottam meg forrón az öreg vitorlamester kérges kezét. - Meglátja, nem dolgoztak hiába. Szerencsésen partot fogunk érni.

Elhallgatott, majd elég sokára, a homlokát ráncolva kijelentette:

- Hiszen megértem én az ön elképzelését, Mister Jetting, bármennyire is fáj a szívem itt hagyni a *Britanniát*, amellyel már megjártam a világ szinte valamennyi óceánját. Vértől szívvel, de megértem, tovább nem maradhatunk itt, hiszen reggelre tán száz, bennszülöttekkel megrakott kenu fog megrohanni bennünket! És még egy komoly érv, amely az ön elképzelése mellett szól: ha ők el nem pusztítanak bennünket, hát bevégzi sorsunkat az első vihar. Akár egy darab kő, süllyedünk alá a tenger fenekére. Ha pedig kint a nyílt tengeren ér utol bennünket a vihar, akkor is megpecsételtetett a sorsunk. Ez a dióhéj az első komolyabb hullámverésben szétmállik. - Szomorkásán elmosolyodott Willy bácsi. - Hát akkor... szólok a fiúknak, rakják meg ezt a sanyarú lélekvesztőt, aztán... isten neki, fakeszt, ha eltörik, másik lesz!... Indulhatunk is!... - S ahogy távolodott tőlem, még hallottam dörmögését: - Olyan mindegy, melyik ujjamat harapom meg: mindenik nekem fáj.

A víz fölé boruló éjszaka sötét leple alatt beszállt a húsz tengerész. Utolsónak én hagytam el a szörnyen megcsúfolt gálya fedélzetét, így illett. Hiszen fél napig én voltam a hajdan oly büszke brit háromárbcos csatahajó kapitánya.

ÖTÖDIK FEJEZET

amelyben kiderül: tulajdonképpen cseberből vederbe kerültem, mert bár a bennszülött emberevők elől megmenekültünk, mégsem sikerült elérnünk Teneriffát. Szörnyű utazás után idegen parton vet ki bennünket a tenger, ahol is kegyetlen mórok rabságába kerülünk

Azt hiszem, nem állítok valótlan, ha kijelentem nektek: ma már a világ minden kincséért sem ülnék fel arra a nyomorúságos tákolmányra, amely mindennek volt inkább nevezhető, csak éppen tengerjáró alkalmatosságnak nem. Bizony azt hittük, csak száz mérföldet kell megtennünk törekeny járművünkön a tenger hátán, hiszen a legközelebbi kikötő, Puerto del Pozo de Las Nièves olyan messze feküdt tőlünk a megboldogult kapitány térképe szerint. Afrika felé nem mehettünk semmiképpen, mert a fekete földrész ezen a vidéken lakhatatlan és járhatatlan sziklasivatag. Csak annyi különbség lett volna sorsunkban, hogy nem a végtelen vízsviatag tetején, hanem szilárd talajon pusztulunk el.

A tutaj csendes, lomha himbálódzással vitt bennünket széles hátán. Hitünk szerint a Gran Canaria-sziget felé úsztunk.

Megállapodásunk szerint lassú ütemben félóráig eveztünk, másik fél óra hosszat pedig pihentünk. Úgy számítottuk - beleszámítva az áramlat hajtóerejét is -, három-négy nap alatt át kell vergődnünk Puerto del Pozo de Las Nièves kikötőjébe. Ott aztán pihenhetünk kedvünkre, mert most már nagyon kevés hajó halad erre Anglia felé; nyakunkon volt az esős évszak, a kemény tengeri viharok ideje.

Éjszaka kellett nekivágnunk az útnak, hogy a reggel ismét támadó kannibálok már csak hült helyünket találják a hajóroncson. Fájt a szívünk a jó öreg *Britanniá*ért, de a tengerészélethez tartozik ez is: néha meg kell válni az embernek leghívebb barátjától, a hajótól is.

Felváltva örködtünk Willy bácsival. Hátamat a szükségárboznak vettem, szorosán belécsavarva testemet viharkabátomba, mert meglehetősen hűvös szellő járta a nagy vizet. Nektek bevallhatom, nagyon nehéz dolog elszundikálni, ha fázik az ember, de sajnos, nekem sikerült.

Már a szemembe sütött a nap, amikor felriadtam.

Talpra ugrottam, s rémülten ráztam meg a vitorlamester vállát.

- Willy bácsi! Ébredjen fel már az isten szerelmére, Willy bácsi!

- Mi... mi történt? - riadt fel az idős tengerész. - Süllyedünk? Meghalt valaki?

- Nem, nem! - próbáltam kissé uralkodni ijedelmemen.- De ha lehetséges, még annál is nagyobb baj történt! Elaludtam, Willy bácsi! Kegyelmed azt mondta, mire a nap felkel, látótávolságban lesz Gran Canaria-szigete. Oda nézzen. Nem látok semmit! Mindenütt csak a víz! Csak a víz!

Willy bácsi ezüstborostás orcája igen elkomorodott, aztán hátat fordított nekem, majd jó ideig a pusztá látóhatárt kémlelte, végül a levegőbe sújtott az öklével.

Nagyon bántott a lelkiismeret. Megpróbáltam kérdezősködéssel jóvátenni, amit vétettem magam, és társaim ellen.

- Kedves Willy bácsi! Tíz evezőnk van! Nem próbálhatnánk meg mégis elérni valamiképpen a Gran Canaria-szigetet? Még nem kerülhattunk tőle nagyon messze.

- Nem? Azt mondja, nem? Látszik, fiatalember - felejtette el, hogy eddig mindig a legnagyobb tisztelet hangján beszélt velem -, látszik, hogy nem járatos a tengerészet tudományában! Ez az áramlat alaposan tovorepített bennünket a Kanári-szigetek alá! Ön este tízkor elszunyókált, most reggel hét, ha jól számolom, potom hetven mérföldre csatangolt el a tutaj! Olyan teremtetten ember nincsen, aki ezt a nyomorult fatöngőt vissza tudná cipelni Gran Canaria szigetére!

- Mitévő legyek, hogy hibámat valahogyan jóvátehessem? Ej, ha kívánja, beleugrom a tengerbe, számba veszem a tutaj kötelét, és Teneriffáig húzom magam után! Lőjem főbe magam, hogy a maga tengerészistene megkegyelmezzon a tutaj többi utasainak?!

A hajó orvosa állt fel a nedves gerendákról, s mellénk lépett.

- Kérem, hagyják már abba ezt az áldatlan vitát! Miért kell látnia a legénységnek, hogy vezetői között nincsen egyetértés?!

- Én, uram, nem vagyok ennek a társaságnak semmiféle vezetője! Én a Royal State Department tisztviselője vagyok, aki a legnagyobb bánatomra nem tudom feladatomat teljesíteni, mert a *Britannia* nem tudott eljuttatni kitűzött célomig!

Willy bácsi tüstént észrevette, hibát követett el, amikor olyan hevesen nekem támadott, és egyedül engem hibáztatott a történetekért. Félútra elébe mentem:

- Történt, ami történt, emberek vagyunk valamennyien, s a többi között abban különbözünk a lelketlen állatoktól, hogy össze tudunk fogni, ha bajba kerülünk. Ha mindenki megszavazza, nem bánom, ismét vállalom a parancsnokságot, ameddig valahol biztonságos kikötőt érünk.

Mindenki felemelte jobbját, ez a társaság bizalmát jelentette számomra és - amint később kiderült - temérdek gondot, bajt, bánatot és veszedelmet is egyúttal.

Willy bácsi azt javasolta, vonjuk be vitorlánkat, hagyjuk békén az evezőinket, vigyen az áramlat, amerre akar. Kíméljük az emberek erejét. Minél kevesebbet mozogjon mindenki; ősi tengerésztapasztalat, úgy tovább megmarad az emberekben az életerő.

Én ellenben azért kardoskodtam, vonjuk fel a vitorlánkat, serényen forgassuk evezőinket, magyarul szólva, segítsünk a víznek. Hanem Willy bácsi nem sok jóval biztatott. Elkomorodva legyintett.

- Kár a fáradságért! Legközelebb a Bojador nevezetű, nyomorúságos afrikai kikötő következik a paron. Először még azt is el kell érnünk, hiszen legalább jó háromszáz tengeri mérföldre van ide. Ám ismerem tapasztalatból, térdén állva adhatunk hálát az égieknek, hogyha sikerül észrevétlen elsurranunk mellette. Álszent mórok lakják a környéket, és isten óvjon minden keresztényt attól, hogy szultánjuk kezébe kerüljön.

Bár borzadva hallgattuk szavait, mégis jólesett fülünknek Willy bácsi szava, hiszen a legnagyobb dolgot művelte velünk: elterelte figyelmünket szorongatott helyzetünkről.

Ám hamarosan belészakadt a mese fonala Willy bácsiba is és a húszfőnyi társaság tépetten, csapzottan, búskomoran ült a tutajon. Időnként föl-feltekintettünk a lomhán meg-megmoccanó vitorlára, ha kicsit jobban kifeszült, már hurrázni támadt kedvünk. És - erre még ma is emlékszem, fiúk! - egyszer valahonnan előbukkant egy szélesre tárt szárnyú sirály, és alkalmi árbocunk csúcsára telepedett. Micsoda örömujjongásban törtünk ki! Nem hiszem, hogy ember valaha is nagyobb lelkesedéssel üdvözölt, köszöntött volna élőlényt, mint mi tettük. És baj volt, hogy annyira hadonásztunk és rivalgtunk, mert megszeppent Carey anyó csirkéje, és éles rikácsolással újra felcsapott a magasba, hogy egyenletes, gyors szárnycsapásokkal eltűnjék csalódott szemünk elől.

Képzeljétek csak magatokat a helyünkbe!

Valahol Afrika partjai mellett úszik egy tutaj, amelyet sebtében eszkábált össze az ács, rajta húsz ember, közülük három sebesült. Ez az otromba tákolmány ugyan rendelkezik egy birkalapocka vitorlával s hirtelenében készített evezőkkel meg némi kormány-szerkezettel, de ha őszinték akarunk lenni, ki kell jelentenünk róla: a tutaj ettől függetlenül arra megy, amerre akar. Még pontosabban: amerre az áramlás sodorja! Nem is hinnétek, mi mindent művelt velünk ez a roppant, láthatatlan erő!

Napokon át például úgy fitogtatta erejét, hogy mintegy húsz mérföldnyire röpített tova bennünket a partvidék előtt. A páratlan, kristálytisza levegőben, a szikrázó, erős napsütésben kísérteties közelségben látszott a messzi partvidék, sokszor már azt hittük, csupán a kezünket kell kinyújtanunk, és el is érnék. Ó, mily rettenetesen keserves volt csalódásunk! Ennivalónk már csaknem utolsó morzsáig elfogyott, csupán egyetlen láda kétszersültünk maradt. Hanem ezzel is nagyon csínján kellett bánnunk, a két kicsiny hordó ivóvízzel együtt. Ha az ördögi hőségben kétszersültet eszünk, kétszeresen megszomjazunk. Kényszeredett fanyalgással szopogattam a magam adagját, egy kétujjnyi darab kőkemény kétszersültet, s utána úgy éreztem a Dunát is ki tudnám inni rá.

Willy bácsi a szükségárboznak támaszkodva üldögélt, hogy minél jobban kímélhesse erejét. Fakó hangon mondott néha egy-egy szót a mellettünk némán tovatűnő vidékről.

- Itt az Ördög Bálterme van! Az El Mesduf-sivatag! Még a kóbor beduinok is messzire elkerülik!

Néhány nap múlva pedig még komorabban mormolta:

- Ez a vidék pedig a Pena Grande, a Nagy Bűn nevet viseli!

Mindinkább elgyengültünk. Iszonyú érzés volt látnunk, miként hagyja el testünket-lelkünket az erő. Willy bácsi rekedt suttogása nem vigasztalt bennünket.

- Ez itt... az Arany Folyó, a Rio de Oro... Azt mondják... a sivatag minden homokszeme és kavicsa... színarany... és a folyam medrében... színarany hömpölyög....

- Bár inkább... víz futna... benne... - mordultam fel, s bosszankodtam, amiért egyáltalában kiejtette valaki ezt a szót: folyó, hisz erről a szóról óhatatlan a víz jut mindenkinek az eszébe! Víz!... Az ember nyelve a szájpadról tapad! A bőre pergamensárga, és szinte zörögni hallja csontjait. A nap eszelős bőkezűséggel ontja tüzes sugarait... Úgy érzi az ember: ég a teste a lankadatlan lángokkal lobogó nap hevétől, s a feje akkorára megnő, akár egy malomkő, s legalább annyira nehéz is...

Már lemondtunk mindenről. Egyre reménykedtünk benne, hogy majd csak belénk botlik egy erre tévedő hajó. Ám hiába fohászkodtunk, nem hallgatta meg kérésünket az ég. Már rég elhagytuk az El Daila-félszigetet is.

Willy bácsi legnagyobb meglepetésére igen jól bírtam a szörnyű megpróbáltatásokat. Úgy gondolom, ifjú, életerős, szívós szervezetemnek köszönhettem csak, hogy úgy ellenálltam éhezésnek, szomjazásnak. A hatalmas Seal calf Joe nyöszörögve vergődött. A gerendákhoz kellett kötöznünk Willy bácsival, hogy utolsó kétségbeesésében a tengerbe ne vesse magát. Aztán végre úgy látszott, mégiscsak megkönyörül rajtunk kegyetlen sorsunk.

Egyik hajnali szürkületkor úgy éreztem, a szokottnál sokkal erősebben ring alattunk a tutaj. Azonnal feltápáskodtam, s az árbocba kapaszkodva körültekintettem. S mily boldog megdöbbenés töltötte el a szívem, amikor észrevettem: körös-körül mindenütt partot látok, s megállapíthattam, nem érzékszerveim csalnak, hanem, valóban egy öböl alacsony vizén himbálódzik tutajunk, ahová besodorta az áramlat szeszélye.

- Willy bácsi!... Fiúk!... - kiáltottam boldogan, minden erőmet összeszedve. - Doktor úr! Oda nézzenek! Öböl!

Hihetetlen erő szállta meg az elcsigázott szerencsétleneket. Felugráltak, az evezőkhöz támolyogtak, és utolsó erejükkel úgy húzták a nyomorúságos holmit, hogy majd megszakadtak az erőlködéstől.

Rövid küzdelem után sikerült tutajunkat partra kormányoznunk. Boldogságunk még csak fokozódott, amikor az új életre kapott Sealcalf Joe megállapította, egy kis folyó torkolatában kötöttünk ki. Amikor partot értünk. Joe elsőként ugrott partra, s elhasalt az alacsony vízben, hogy végre korlátlanul degeszre igya magát. Ám azt hittük, megtébolyodott a szerencsétlen, mert hangos jajszóval ismét talpra ugrott, és szaladni kezdett a szárazföld belseje felé, két öklét a halántékára szorítva.

Pillanatig sem haboztam, utána vettem magam. Néhány lépést a bokáig sem érő, kristálytisza vízben kellett megtennem, és ugrás közben az arcomba fröccsent a tajték. Megdöbbenésemben én is felkiáltottam:

- Fiúk! Ne igyatok belőle! Sós!

Hátrapillantva láttam, az emberek megdöbbenve, lassan egyenesednek föl a vízből. Ha nem is hallották volna figyelmeztetésemet, maguk is kitapasztalták már a lesújtó valóságot: a víz - ihatatlan!

Joe úgy rohant, mintha az ördög telepedett volna a nyakába, és sarkantyúzta volna az oldalát. Alig tudtam utolérni. Végre is egy szelíd lankájú domb tetején arca bukott, elkínzott teste nem győzte tovább a váratlan megerőltetést. Melléje rogytam. A homok valósággal égette a testemet. Kínszenvedés volt minden mozdulat, mégis minden erőmet összeszedve Joe mellé kúsztam. A hatalmas férfi - arcára borulva - eszelősen sírt. Megragadtam a vállát, és a hátára fordítottam. A mozdulat végén erőtlenül bóklászó fejem nagyot lódult, és káprázó szemem elé különös látvány tárult.

A domb másik oldalának alján békés víztükör csillogott a napban, amelynek szélén dús bujasággal zöldellt a nád és a sás. Nagy szó ez! Hiszen annyit már én is megtanultam: ezek a növények csak az édesvízben teremnek meg! Tehát a tó - édesvízű!

Egy másodpercig tusakodtam, mitévő legyek. Kiáltsak-e azonnal a többieknek, vagy... vagy elébb menjek oda magam, győződjek meg róla, valóban édesvízű tavat varázsolt elém a jó szerencse! Miért keseríteném el még jobban társaimat? Nem éppen elég nagy megpróbáltatás volt nekik az a sós vízű folyócska?

Szinte önkívületi állapotban elindultam. Legurultam a domb oldalába. Azután hihetetlen erő szállt meg, ismét föltápáskodtam, és elindultam a tó felé. A hús víz mély illata megcsapta az orromat, s remegő cimpákkal magam elé nyújtott karral választottam szét a sűrű, magasra nőtt nádat. Amikor megcsillan a víztükör, azonnal észrevettem, kis földnyelv nyúlik belé. A tavacska túlsó partján nem szakadt meg a növényzet. Távolabb - még fáradt szemem is kivette - cserjés-ligetes szavanna következett. Ez itt a sivatag határa volt. A halálos fáradtságtól elveszítettem az eszméletemet.

Arra tértem magamhoz, hogy áldott hús vizet locsolnak az arcomba gondos tenyerek. Willy bácsi és a doktor egymással vetélkedve öntözték fejemet a sapkájukban odahordott vízzel. Amikor végre zihálva felültem, körülöttem gyermekes örömmel viribelték társaim az édesvízű tavacska part menti sekélyesében. Beljebb pedig roppant odaadással, serényen töltögették valamennyi ivóvizet hordókat. A tengerészek felfrissülve azonnal felderítő útra indultak, és boldog ujjongással tértek vissza: a tó túlsó partján, egy dombocska mögött datolyaliget zöldell. Úgy megrakták vele szerény kis járművünket, hogy majd elsüllyedt a habokban.

Emlékszem, szünni nem akarón faggattam Willy bácsit:

- Miért nem vágunk neki gyalog a további útnak?

Az öreg vitorlamester csüggedten rázta fejét.

- Istenkísértés lenne, uram! Ötszáz mérföldnél is jóval hosszabb utat kellene megtennünk, amíg emberlakta helységbe érünk. Nem tehetünk mást, vállalunk kell a további tengeri út nagy kockázatát.

Csüggedten adtam meg magam. Nem tudom, mit adtam volna érte, ha átkozott tengeri utunk végre véget ér. De hát az élet sora: az éretlen ifjúnak fejet kell hajtania a gazdag tapasztalatokkal rendelkező idősebbek előtt.

- Ne veszítse el a reményét, uram! - tette vállamra Willy bácsi biztatóan a kezét. - Ha emlékezetem nem csal, jó négyszáz mérföldre innen komolyabb tengeri kikötő következik a parton. Egy francia erőd: Port Étienne. Ha odáig elvergődünk, megmenekültünk! Ha jószívű kapitányra akadunk, valamennyiünket egyetlen fuvarral elvisz Szenegambiáig! S ha partra tesz bennünket Bathurstben, a brit gyarmat fővárosában, hamarosan mindannyian ismét Anglia földjére lépünk!

Miután így megállapodtunk egymással, figyelembe vévén a sokat tapasztalt Willy bácsi tanácsait, megbékélt szívvel nyugovóra tértünk. Nagyon furcsa érzés volt a hajón és tutajon eltöltött több hetes utazás után végre szilárd földön hajtunk álomra fejünket. Annyi szent, hogy hamar elnyomott bennünket az álom. Úgy hevertünk a gyorsan kihülő homokban, mint a kidöntött fatörzsek.

Amikor nagyon fáradt vagyok, sohasem szoktam álmodni, de ez alkalommal rendkívül különös álom szállt a szememre. Azt álmodtam, hirtelen megelevenedett a kis tó körüli nádas, és a susogó bozótból vakító fehér burnuszos, sötét orcájú, villogó szemű mór surrannak elő, kezükben villámló pengéjű jatagánok s hosszú csövű pisztolyok. Halk kiáltásokkal nesztelenül suhannak közénk, és egyik társamat a másik után kötözik eleven gombolyaggá. Mindegyiküknek rongy csomóval a száját is betömik, hogy pisszenni sem tudnak. Középuzt egy sudár természetű, sima orcájú, pompás selyemköntösbe burkolódzott férfi jár-kél, és néma kézmozdulatokkal ad parancsokat mór szolgáinak. Nem néger, nem is arab és nem is fehér ember, ezt még álomban is rögtön megállapítottam. Aztán ez a különös férfiú hozzám lép, fölém hajlik, foga közül kicsit, meglepettet füttyent.

Rossz álmomból felriadva hirtelen felültem, és... orromat csepp hóján beléütöttem egy különös, fölém hajló, se nem néger, se nem mór, se nem fehér ember arcába! Szörnyű volt látnom, hogy az álom beteljesedett! Társaimat gúzsba kötözték a mór szolgái, rám pedig pisztolyt fogott, s így sziszegett:

- Ne kiáltozz! Úgysem siet senki a segítségedre. Valamennyien szolgáim vagytok, akikkel azt teszek, amit akarok!

Megdöbbszent arcomat látva gúnyos fölényel elmosolyodott.

- Halottad már valaha hírét Csattaradzsi úrnak, akit Párvati Sankárnak is neveznek? Nagyon csodálkoznék, ha világban járatos ember létedre még nem találkoztál volna híremmel! De sebjaj, lesz majd idő rá, hogy megismerj!

Különös ember volt, akiből valami furcsa kényszer hatására örökkön-örökké ömlött a szó. Ahogy a felvágott nyelvű mátyásmadarak fecsegnek, vagy a hegyi patakok csobognak. Már néhány minutum múltán ismertem az egész élete történetét. Indiai kábítószerkalmárba botlottam, aki - félvén a spanyol és angol hadigályák parancsnokainak szigorú és példás megtorlásától - a fekete földrész partszegélyén hordja szörnyű, lélekroncsoló dugárúját Tenger városáig, amely a legközelebb fekszik Gibraltárhoz, Európa kapujához. Az emberrablást csupán mellékesen üzte, majdnem úgy merném mondani, pusztán kedvtelésből. A partszegély mentén emberei mindegyik oázist megszállva tartják. A földrész belsejéből vagy a tenger irányából érkező elcsigázott, holtfáradt vándorokkal nincsen nehéz dolguk. Ernyedten dőlnek el a csobogó források mellett, s úgy alszanak, mint akiket agyonütöttek. A kisujjukat sem tudják megmoccantani, amikor mély, ájult álmukban az indus mór szolgálai rajtuk ütnek. Hogy ez mennyire így van, erre én vagyok az élő szemtanú. Átkoztam magam feledékenységemért, amiért nem állítottam őrszemeket alvó embereim mellé. De hát őszintén mondjátok meg, ki gondolta volna, hogy ezen a lakatlan, isten háta mögötti vidéken emberrablók zsákmányául eshetünk?!

Összekötözött társaim magukba roskadtan kuporogtak az oázis fáinak tenyérnyi árnyékában. Mukkanni sem mertek. Joe még mindig félájultan hevert egy datolyapálma alatt. Egy gondolat született agyamban, amely pillanatra sem hagyott nyugton: bármilyen áron is, akár az életem árán is, de ki kell szabadítanom társaimat. Közben pedig Csattaradzsi úr épp arról kárált, hogy annyi aranyat kap a kábítószeréért, amennyit a szörnyű fehér por a mérleg serpenyőjében nyom. Megtudtam: a fehérek boldogok, ha egyáltalában szóba áll velük, s ad nekik hasist, majd meg arról beszélt, aki egyetlenegyszer is megízlelte a végzetes hófehér mérget, mindörökké rabja marad. Azután azt mondta, Siva, a leghatalmasabb indus istenek egyike haragszik nagyon a fehérekre, mert nem átalították meghódítani Indiát, és ocsmány rabszolgasorban tartani temérdek népeit, mintha bizony Siva nem a rabszolgatartók közé tartozna - amikor végre ki tudtam oldani a csuklómat összekötő szíjbilincset, és egyetlen lendülettel rávettem magam.

Csattaradzsi szeme felragyogott, kurta, számomra érthetetlen parancsszót kiáltott szolgálainak, és még majdnem ugyanabban a pillanatban valahonnan félelmetes sivítással pányvahurok repült reám, s két karomat szorosan testemhez tapasztva, vad rántással a földre döntött. Szemem, szám, orrom teli lett homokkal, úgy éreztem, tüstént megfulladok. Amikor végre nagy keservesen ki tudtam nyitni a szemem, láttam, gonoszul villogó tör tündöklék néhány ujjnyira a torkom fölött.

Csattaradzsi úr nevetett.

- Nos, most már legalább tudom, ki ezeknek a gyáva feringiknek a kapitánya! Végre megismerkedhettem egy bátor angollal is! Nagyon örülök! - Megragadta kezemet, megrázta, majd elborult az arca, ismét kiáltott valamit mórjainak, négyen megragadtak, letépték ruhámat, s egy ötödik társuk vízilóbőr korbácsával tüstént huszonöt kemény ütést mért mezítelen hátamra. Szörnyű kínokat álltam ki. Úgy éreztem, pöre testemre olvasztott ólom ömlik, úgy éreztem, bele kell pusztulnom a rettenetes kínba, de összeharaptam fogam, s megesküdttem, inkább belehalok, de akkor sem árulom el jajveszékeléssel fájdalmamat. Nem szerzek ilyen olcsó örömet ennek a szörnyetegnek! A huszadiktól kezdve már egyetlen ütést sem éreztem, mert elájultam.

Ismét hűs vízsugár csapódott elkínzott arcomba. Az indus kalmár maga locsolt fel. Hidegen szólott:

- A huszonöt korbácsütést azért mérettem rád, hogy megértsd, kettőnk közül ki az igazi úr! Máskülönben szabadon járhatz-kehetsz, semmi bántódásod nem esik, asztalom mellett étkezel, de ha szökni merészelnél, jaj neked! Kár volt megszületned, olyan irtóztató kínhalállal halsz meg!

HATODIK FEJEZET

*amelyben hosszú, szenvedésteljes sivatagi utazás után rám mosolyog
a jó szerencse, és úgy tűnik, sorsom most már végképp jóra fordul*

Mire annyi idősek lesztek, mint én, majd ti is megtanuljátok: az ember sokszor kerül olyan keserves helyzetbe, amelyre ha később visszagondol, maga sem érti, hogyan bírta átvészelni élve. Gyermekfejjel azt hittem, nem hord a föld gonoszabb embert a hátán távoli atyámfiánál, Herr Felsenwandnál. Nos, megtanultam: nagybátyám még kisas sem lehetett volna soha Csattaradzsi úrnál. Hiszen a bécsi bankár tulajdonképpen csak fukar férfiú volt, aki még saját magától is sajnálta az ennivalót: semmi más. De Csattaradzsi úr? Hallgassátok csak, miket művelt!

Kezdte azzal, hogy kifaggatta sorra társaimat, ki reménykedhet abban, hogy családjá vagy tehetős rokonsága meg tudja fizetni érte a váltságdíjat. Éles szeme volt, akár a sasnak: azonnal felfedezett társaim között két Ausztráliába készülő dúsgazdag pénzembert, s velük rövid tanakodás után megállapodott: fejenként tízezer zecchinót kell küldetniük rokonságukkal Rabatba. Megíratta velük a levelet is. Hanem a gazdag urak sehogy sem akartak kötélnék állni. Ám Csattaradzsi úr értette a módját, hogy akaratuk ellenére mégiscsak rábírja őket a levél aláírására. Három napon át se enni, se inni nem adott nekik. Azután pedig sózott, szárított húst tömetett az eszméletüket vesztett boldogtalanokba, majd pedig csodálatosan szép velencei üvegkancsókba vizet öntetett. A pokoli forróságban kiverte a tompa hideg gyöngy az edény oldalát. Mister Franklin sírva fakadt, és a homokot kezdte rágni kínjában. Szeme vérben forgott, mint a megdühödött bikáé, és úgy megszorította a hozzá ugró mór karját, hogy hárman is alig tudták görcsbe feszült ujjait lefejtetni róla. Csattaradzsi ezután a tűző napra vitette, négy kegyetlen mosolyú mór szolgájával leszorította a szerencsétlen Mister Franklin két kezét és lábát, mint valaha Krisztussal tették a Kálvária hegyén. Rövid időn belül veresedni kezdett a londoni bankár orcája, akár a rák páncélja, amelyet lobogó forró vízbe hajítanak főni. Eleinte feldühített vadállatként harcolt, de ereje mindinkább elszállt a gyötrelmesen tűző napon. Az indus kalmár föléje hajolt, s csöndes gúnnyal kérdezte:

- Aláírja végre, Sir? Igazán csekélységről van szó: Rabatból elmegy Angliába a levél, a kedves családjá elküldi azt a potom néhány aranyat, és ön olyan szabad lesz íziben, akár a madár. Látja, szolgálaim már felverték a szellőjárta sátrat, ahol ön is tüstént enyhét találhat. Ugyan legyen már esze, Sir!

És Mister Franklin utolsó erejével felemelte kissé a fejét, és látta, a könnyű, lenge szellő meglibbenti a sátor függönyét, s Csattaradzsi parancsára egy szolga Mister Franklin fülétől néhány ujjnyi magasra tartott kancsóból hideg vizet csorgatott egy vakítóan csillogó réztálba, s a hús tajték a bankár arcába freccsent. Rövid vergődés után alig hallhatóan rebegte:

- Átkozott légyen a neved is! Adjátok ide...

Ben Arrowsmith úr kijelentette, őt még ez a szörnyű látvány sem tudja megingatni eltökélt elhatározásában: ő pedig nem tűri, hogy ez az átkozott indus könnyű pénzhez jusson. Nem részletezem a dolgot: Arrowsmith urat nyakig a homokba ásatta. Tíz perc múlva elhaló hangon könyörgött Csattaradzsi úrnak:

- Uram! Hogyha... istent ismer... adassa oda azt az átkozott pennát!

- Pennát óhajt az igen tisztelt uraság? - meresztette rá a kalmár fekete szemét, álnok csodálkozást mímelve. - Miért kell a penna fehér bőrű testvéremnek?

- Förtelmes sátán! Hát... aláírni!...

- Mit akarnál aláírni, ó, hurik irigylésre méltó ivadéka?

- Mit, mit!... Bármit!... Akár egy darab üres papírost is!... Bánom is én, te csokoládéképű ördög, azt írsz rá, amit akarsz!

Csattaradzsi majd megszakadt nevetésben. Mondhatom nektek, valóban különös istenteremtése volt: minél jobban átkozta, gyalázta őt valaki az áldozatai közül, ő annál jobban nevetett.

Hetekig vonszolódtunk abban a rettenetes sivatagban.

Rettenetes volt az út. Azt hittük, nem haladunk semmit sem, örökké körbejárunk, mint a jártató lovak a szérún. Úgy éreztük, gonosz szellemek elforgatják alattunk a földet éjszánként, s reggelre kelve ismét ugyanott vagyunk, ahonnan tegnap elindultunk.

A ritkásan következő oázisok szeszélyesen elhelyezkedve, nagyjából követték a tenger partvonalát. Csattaradzsi úr mindig nyugtalankodott, valahányszor közelünkben csillant meg a víz. Tudta, boldogan szöknénk meg tőle, s csak az alkalmat várjuk, hogy mindörökre megszabadulhassunk rabságából. Ha a víz mellett kellett táboroznunk, kettőzött örséget állított. Hanem hiába sátánkodott ökelme vélünk, hagyományos jó szerencsénk mégiscsak kisegített karmai közül.

Hogy történt ez a nevezetes eset? Figyeljetez ide!

Egyszer feltámadt a számum, előrerohant a kontinens belsejéből, és a tengerparthoz szögezte karavánunkat. Csattaradzsi úr tombolt dühében. Arabul kiáltozott embereivel:

- A számum a rabok barátja! Ha csak egyetlenegynek is sikerül megszökni közülük, az életekkel feleltek!

A mór szolgák árgus szemmel figyelték minden mozdulatunkat. Hanem a vihar egyre komolyabbra fordult. Boldogok voltunk, ha a földre kuporodhattunk, és ölünkbe rejthettük fejünket. A tomboló szél őrzöngve sodorta a homokot, s az apró kvarcsemecskék úgy vágódtak szabadon hagyott bőrünkbe, akár a vadászpuska sörétjei! Az arabok letérdeltetett tevéik oltalmába bújtak, a homok belepte őket is, minket is. Időnként éppen csak akkora mozdulatot tettünk, hogy a homok lehulljon a nyakunkról, arcunkról, s az orrunkba folyva meg ne fojthasson bennünket.

Hajnakra ült el a számum. Az egész éjszaka tartó élethalál-küzdelemtől elcsigázott mór szolgák úgy heverték a homokbuckák közt, mint akiket agyonvertek. Amikor először kinyílt a szemem, különös látvány fogadott.

Úgy tetszett, szinte karnyújtásnyira tőlem, a tenger öblében könnyedén himbálódzó árboc meredt az égnek, s rajta a brit lobogót cibált a szél. Azt hittem, álmodok, ezért gyorsan lehunytam szorosán a szemem. Hanem amikor ismét felnyitottam, a brit lobogó változatlanul ott táncolt az orrom előtt.

Hallatlan óvatossággal térdeltem fel, aztán négykézláb a szakadékos partra kúsztam. Azt hittem, az örökkévalóságig tart, amíg a parti magaslaton éppen egy magasságba kerültem egy gyönyörű brit gálya főárbocának kosaraival, amelyben békésen bóbiskolt egy égővörös szakállú tengerész. Minden bizonnyal skót lehetett az istenadta. Mondanom sem kell tán, majdnem kiesett ijedtében a varjúfészekből, amikor felpisszegettem édesded szenderegéséből.

- Hé, te, koma!

- Úristen... ki-sé-é-r-tet... - nyöszörögte riadtan hányva mellére a keresztet.

- Elhallgass, te! A halálom akarod?

- Ki vagy, felebarátom, az égre, jótét lélek?! Lidérc vagy...

- Angol királyi futár vagyok! Nyugodj már meg végre, te, te nyámmnyila! Hova mégy, szerencsétlen? - szisszentem fel ijedten, mert láttam, lemászáshoz készülődött.

- Fölkeltem a vitorlamester... a fedélzetmester, a... a kapitány urat.

- Itt maradsz, te tinó, nem mégy sehova! Minden pillanatunk drága! Húsz rabtársam alszik nem messze innen a homokban! Meg kell mentenünk őket is, cimbora!

Elkerekedett a szeme. Először azért meredt rám, mert kísértetnek hitt - mint kiderült, ők is veszett táncot jártak az éjszaka -, majd meg azért, mert volt elég lelkerőm, a szabadulásom küszöbén a társaimra is gondoltam! No, gondoltam magamban, szép kis firma lehetsz te, ha ezen így meglepődsz! Hasonló helyzetben te tán nem gondolnál rabtársaidra? De ezen nem mérgeledhettem tovább, sebes suttogással szót értettem vele, mit is kell tenniük, hogy elősegíthessék szabadulásunkat.

A legény élénken lekúszott az árbockosárról, sorra fölkelte társait, és a legnagyobb csendben a partra osonva, közvetlenül a szakadék alatt egy nagy tartalék vitorlát feszítettek ki a fedélköz felett, s roppant izgalommal várták, mi lesz.

Nem kellett sokáig várakozniuk! Szélsebesen visszakúsztam a karaván táborhelyéhez, s egymás után sietve felébresztettem álomtól bódult társaimat, s néhány kurta szóval a fülükbe súgtam, mit kell tenniük.

- Kússzatok el a partszegélyig. Ott egy brit gálya áll. A magas partról ugorjatok a ponyvába.

Soha életemben olyan nagy izgalmat át nem éltem! Elképzelhetitek, időbe tellett, amíg mind a húsz pajtásomat felkelthettem! S köztük mindenütt mórok is aludtak! Úgy kellett szót értenünk, hogy amazok fel ne neszeljenek, mert akkor végünk van! Szerencsére a tevék is ki-merülten feküdtek. Még most is beleborzong a hátam, ha végiggondolom akkori helyzetünket. Hanem úgy látszott, Fortuna istenasszony megelégedte eddigi embertelen szenvedéseinket, mert társaim egytől egyig eljutottak szerencsésen a partra, s egymás után tűntek el a meredély mögött. Rajtam volt a sor, mert utolsónak maradtam.

S akkor megszállt az ördög!

Hirtelen elhatároztam: én pedig anélkül innen el nem megyek, hogy Csattaradzsit meg nem ölöm!

- Mi lesz, no? Ugorj már, az istenfádat! - sziszegte haragos integetéssel az égőpiros szakállú tengerész, de én megráztam a fejem, hátat fordítottam neki, s eltűntem kétségbeesett tekintete elől. Mint az alvajáró haladtam nyílegyenesen az indus emberkufár sátra felé. A sátor előtt aludt egy hatalmas dromedár, ez mindig útra készen, felnyergelten éjszakázott, s én tudtam, a nyerge mellé dugva ott lapul két csőre töltött pisztoly meg egy éles jatagán. Odaléptem, meg is találtam mindent. Az egyik pisztolyt az övembe dugtam, a másik kakasát felkattintottam, jobbomba pedig a meztelen pengéjű kardot szorítottam. Éppen átléptem a sátor küszöbén alvó őrszemet, amikor felkapta a fejét ökelme, és hiába járt villámgyorsan a jatagán, annyi ideje maradt még hogy utolsó erejét megfeszítve, kétségbeesetten felkiáltson.

Ha jól emlékszem, három arabot is leszúrtam, amíg végre suhogó pányvát tudtak hajítani rám, és leránthattak a lábamról.

Csattaradzi úr őrjöngött haragjában, s hosszú percekig lyukas fabatkát sem adtam volna az életemért, olyan veszettül hadonászott handzsárjával a torkom előtt. Hogyisne dühöngött volna! Hiszen óriási váltságdíjtól fosztottam meg társaim megszöktetésével.

Már magasan fent járt az égbolton a nap, amikorra végtére is meghiggadt. Szeme sarkában különös fény csillogott. Éreztem, döntött magában. Hiába sikerült a váltságdíj megfizetése nélkül megszöktetnem dúsgazdag rabjait! Bosszúságát legyőzte őszinte öröme, hogy én - a Minden Nyelven Beszélni Tudó Feringi! -, aki sokrétű nyelvtudásom miatt a legértékesebb rabja voltam: mégiscsak a birtokában maradtam. Mr. Franklin és Mr. Arrowsmith csak egyetlenegyszer fizetett volna neki tíz-tízezer zecchinót szabadsága fejében, engem pedig életem végéig nyúzhatott egy garas fizetség nélkül tolmácsként, akár száraz kenyéren és vizen tartva!

Addigra egyféle egykedvűség, nemtörődömség szállt meg. Gondolatban csak megvontam a vállam. Felőlem tehetsz, amit akarsz. A jó szerencse idehozta azt a gályát, kimenekítettem húsz társam a karmaidból - nem éltem hiába!

Hihetnétek, ahogy akkor életemnek abban az elkésérítő pillanatában én is hittem: mindörökre becsapódott mögöttem sorsom börtönének megvasalt ajtaja.

Ámde rám mosolygott a jó szerencse!

A véletlen sietett segítségemre, mint életem folyamán már többször is megtörtént velem. Fontos tárgyalásra sietett Dar el Beida kikötőjébe, amelyet Casablancának neveztek el a spanyolok. Nélkülem meg sem tudott volna moccanni, hiszen éppen francia kalmárokkal kellett megegyezést kötnie óriási hasisszállítmányok útbaindításának ügyében.

Mielőtt elindultunk volna a sorsdöntő fontosságú tárgyalásra, magához hivatott. Néhány percig némán hallgatott, aztán hirtelen rám emelte villogó fekete szemét, s halkán így szólt:

- Feringi rabszolga! Ha Dar el Beida utcáin szökni merészelnél - kétszeresen is meghalsz. Először: bizonyosan leterítenek mesterlövész mór szolgálaim golyói, akik az égben úszó saskeselyűt is leszedik egyetlen lövéssel. Másodszor: ha sikerülne is valami gyaur csoda révén élve megúsznod az embervadászatot, ne örülj mégsem korán: estére így is, úgy is meghalsz! - Lopva arcomra pillantott, s észrevehette: egy halovány mosoly bújt elő rajta, s ezért így folytatta: - Látom, gúnyosan mosolyogsz, pimasz! Nos, hadd ébresszelek a valóságra! Ugye, észrevetted, hogy néhány napja különös-kesernyész ízű a víz, amelyet iszol?

- Igen uram! - feleltem önkéntelen kis meghökkenéssel.

- Nos, tudd meg, hitetlen féreg: ivóvizedbe mérget öntettem, s amennyiben hirtelen kimaradna italodból ez a keserű íz, mire lenyugszik a nap: iszonyú kínhalállal halsz meg!

Megindult a díszes menet. Elöl tizenkét kürtös, dobos és cintányéros zenész haladt, mögöttük következtek a szemkápráztatóan felcicomázott tevék, aztán kétoldalt és mögöttünk apró, mokány kis koromfekete arabs méneken az indus kereskedő mór szolgálai cikáztak, lándzsájuk nyelével alaposan oldalba és hátba vágva a figyelmetlenül elbámészkodó járókelőket, akik oly ostobák voltak, hogy menetünk közeledtekor nem húzódtak óvatosan a fehérre meszelt vályogházak oldalához. De én most alig-alig láttam valamit a felvonulásból, nem is hallottam a tevék aranyozott s ezüstözött rézcsengettyűinek vidám csilingelését, a maroknyi, díszes gúnyákba bújtatott arab zenész istentelen hangos muzsikálását: egyre csak balszerencsémén járt az eszem. Éreztem, hogy bár alkalmam nyílhat, mégsem szökhetem meg! Azt azonban így is észrevettem, Csattaradzi fenyegetően kiáltozik, ha mór lovasai a járókelők hajkurászása közben kicsit távolabb keverednek tevéink oldalától. Mintha féltene ökelme, mert a mórok mindannyiszor dárdáikat rázva, fenyegető kiáltozással felém rúgtatnak, s majdnem felugratnak

tevém sátoráig, mintha csak le akarnának taszítani onnan. Úgy viselkednek, mint akik nagyon haragszanak reám, mert megfenyegették őket miattam. Hm! Vajon miért félt ennyire az indus szörnyeteg, ha... ha megmérgezett?! Ha... sasokat is leszedő mesterlövészei karjukra fektetett puskával oldalognak körülöttem?

Belém bújt az ördög, s mi tagadás, nagyon elgondolkodtatott a dolog. S valahonnan legbelülről elindult bennem a gondolat: hiába fenyegetett meg ennyire, akkor is megszököm! Meg én! Inkább ezerszer a megjósolt kínhalál, mint akár az örökkévalóság ennek a szörnyetegnek a rabságában!

És amit úgy vártam, amiben olyan heves epekedéssel reménykedtem, bekövetkezett.

Kiértünk Dar El Beida főterére, ahol a gyönyörű Főmecset aranykapolája ragyog a szikrázó napsugarak záporában. Temérdek ember nyüzsgött mindenfelé, mert éppen vásár volt, és sátor sátrat ért.

Akkor kiutat kutató szemem észrevette: szemben vélünk egy másik fényes, népes menet közeleg, középütt négy markos néger legény által emelt baldachinos gyaloghintóban előkelő, parafakalapos fehér ember jártatta kíváncsian körbe a tekintetét. Kétoldalt két szenegáli óriás pompás strucctoll legyezőkkel kavarta a forró levegőt, hogy kicsit elviselhetőbb legyen. Ezüstgombos díszbotjukat magasba emelve az aransujtásos libériába bújtatott komornyikok így kiáltottak:

- Helyet Nagy-Britannia konzuljának!

Először azt hittem, álmodom, cseng a fülem. Azt hallom, amit hallani szeretnék. Ám amikor ötödször, sőt tizedszer hallottam kiáltásukat, már bizonyosan tudtam, nem álmodom: Anglia konzulja jó szembe velem!

Istenem! Hogyan juthatnék valamiképpen a közelébe! Most segíts meg, jó szerencse!

Ekkor történt a véletlen eset, amit említettem nektek. A vásári sokaság leszorított bennünket az útról, és Csattaradzsi úr tevéje feldöntötte egy lepénysütő háromlábú tepsijét. Az olaj a faszénparázsra folyt, az lángra lobbant, s a láng belekapott a kalmár tevéjének szakállába. A tűz pillanatok alatt elharapódzott, az égő olaj a tevét borító, ezüsttel átvert nyeregtakaróba is belékapott: az állat megvadult, két lábra állva kezdett kínjában forgolódni. Csattaradzsi úr tüstént kihuppant a nyergéből, s eltűnt aggódva figyelő szemeim elől. Az angol konzul kísérete szinte karnyújtásnyi közelségbe ért.

Most! - döntöttem egy pillanat alatt, s az óriási felfordulásban lecsúsztam tevém másik oldalán. Messziről hallottam az indus lélekcsiszár dühödt ordítozását:

- Fogjátok meg!... Öljétek meg, csak meg ne szökhessen! Halál a minden gyaurral beszélni tudó feringire! Halál!...

Hanem hiába kiáltozott a gonosz lélek! Az égő teve lángra gyújtott maga körül néhány szélesen lobogó burnuszt a tömegben, s a meggyulladt arabok eleven fáklyaként rohantak szét. Egy véletlenül nekem csapódó lándzsát felkapva, két kézre markoltam, és derekasan forgatva, utat törtem magamnak az angol konzul tevéje felé, amely óriási szerencsémre moccanni sem tudott az őrző tömeg közepén.

Mint a fürge evet, kúsztam fel sátrába..

- Sir! Az isten szerelmére!...

- Kicsoda ön, és mit akar?! - riadt meg a derék angol tisztviselő, hisz vadul forgott vérbe borult szemem, és a villogó vasú dárdát még mindig nem engedtem el rémületemben s izgalmamban.

- Charles Jetting vagyok, őfelsége György király külügyi futára!

De ezt már felesleges volt hozzátennem, mert a konzul tüstént keblére szorított, s úgy megölegetett, amit a halvérűnek mondott britekről fel sem tételezett volna az ember. Úgy ujjongott, mintha saját rég eltűnt vagy megholtak hitt édes gyermeke bukkant volna föl előtte ismét hirtelen.

- Mister Jetting!... - hajtogatta hallatlan örömmel. - Ó, kedves Jetting úr! Ön....él?! Istenem, mi pedig már azt hittük... Csak hogy él... Istenem, micsoda hallatlan szerencse!

Ám nem sokáig pátyolhatott! Az égő tömegben, a lángolva tovarohanó, megvadult teve körül óriási láрма támadt. Önkéntelenül is arra kaptuk mind a ketten a fejünket. Amitől féltem, bekövetkezett. Csattaradzsi úr zenészei elhajították hangszerszámaikat, ők is előrántották fegyvereiket, és a mór szolgák csapatához csatlakozva, élükön a dühöngő indussal, nekirohantak a vásári sokadalomnak. Hatalmas tumultus támadt. A hátul állók felénk igyekeztek, a közelükben szorongok pedig minél távolabb próbáltak kerülni tőlük. Zuhogott a kardlap meg a puskatus, és nagy kinnal-keservvel, de sikerült közelünkbe férközniük.

Csattaradzsi dühöngött. Magából kikelve, eltorzult orcával ordítózza követelte:

- Bitang szökött rabszolga! Azonnal térj vissza urad oldalára!

- Kicsoda ön? - hajolt ki hordszékéből hűvös mértéktartással újdonsült pártfogóm, a rabati angol konzul. - Még egyszer kérdem, kicsoda ön, és hogy merészel rabszolgájának nevezni egy angol állampolgárt, a Royal State Department futárát?

- Hazudik! Sosem volt angol állampolgár! Még kevésbé olyan izé, futár, amit te mondasz, átkozott feringi!

- Válogassa meg a kifejezéseit, mert katonáim móresre tanítják önt! - kiáltotta a konzul, elveszítve hidegvérét.

- Ej, mit cicázunk itt?! - bömbölte Csattaradzsi. - Fogjátok el ezt a bitang szökött rabszolgát!

- Főhadnagy úr! - kiáltott oda a konzul katonai kíséretének parancsnokához. - Intézkedjék!

Mint később elmondotta, épp a Dar El Beida-i pasa kitüntető meghívásának készült eleget tenni, a Ber Besid körüli dombos pusztaságra indultak oroszánvadászatra, s azért kísértette el magát egy század katonával, hogy rangját kellőképp megmutathassa a mohamedán nagyúrnak. Nos, Stevenson főhadnagy bámulatos gyorsasággal teremtett rendet: katonái szuronyt szegeztek, és harsány csatakiáltással megrohmozták Csattaradzsi felfegyverzett kíséretét. Úgy rebbentek szét előlük a mórok, mint csirkenép a közük csapó héja elől. A konzul, Mister Morton parancsolt csak álljt katonáinak a tér túlsó felén, különben tán a világ végéig kergették volna a gyáva rabszolgakalmár és ópiumcsempész népséget a vásározó sokadalom elragadtatót ujjongása által kísérve.

Megszabadulásom méztengerébe azonban ürmcsepp csöppent: az indus lélekciszár öklét felém rázva, dühtől-eltorzult orcával, süvítette oda:

- Tőlem megszabadultál, átkozott feringi! De a szörnyű halál estére mégis eljő érted, ne feledd!

Reszketni kezdett a testem. Az angol konzul őszinte aggódással ragadta meg remegő karomat.

- Mi történt önnel, az istenért?! Mit kiáltozott ez a boldogtalan alak?

- Kérem - kezdtem feldúltan -, valóban végtelen nagy bajban vagyok, és... őszintén szólva nem is tudom, hogy... nem az lenne-e a legjobb, ha... önként azonnal a kalmár után rohannék!

- De miért? - kiáltott fel meglepetten Mister Morton. - önként választaná a további rabságot az éppen megízlelt szabadság helyett? Ember, mi készítené erre az ördögi cserére?

Röviden elmondottam neki a dolgot. Legnagyobb megdöbbenésemre azt láttam, a derék konzul nevetni kezd, s nevetése térdcsapkodó hahotázássá szélesedik.

- Bocsásson meg, kedves Mister Jetting! - törölgette le keze fejével a nevetéstől kicsordult könnyeit. - Látszik, hogy ön még nem teljesített szolgálatot indiai gyarmatunkon! Nyugodjék meg, uram! Nemde... keserű ízt érzett az utóbbi napokban italában, igen? Nyugodjék meg, Mister Jetting, önnek semmi baja sem lesz! Az történt csupán, hogy ez az agyafűrt ördög minden alkalommal parányi darab keserűsót tétetett az ön vizébe, mert azt akarta, mérget sejdítsen benne, s el ne merjen szökni oldaláról.

Most már én is új barátommal nevettem, fejemet csóválva közben Csattaradzsi ravaszkodásán, megértve Mister Morton magyarázatát, miszerint nem bolond az a lélekcsiszár, hogy épp a legértékesebb rabszolgáját minden ok nélkül megmérgezze!

Néhány napi pihenés után konzul barátom átkísértetett Rabat városába, amelynek kikötőjében egy pompás angol hadihajó, a *King's Pleasure* nevezetű vitorlás horgonyozott éppen, útját megszakítva rövid időre a rabati kikötő mólói mellett.

A hajó tatjáról még sokáig integettem a parton zsebkendőjét lobogtató Mister Mortonnak és kedves házanépének, akiket rövid ismeretségünk során is szívembe zártam. Kezem önkéntelen kigombolt dolmányom nyakához kapott. Valami hiányzott onnan! Az a lapos börtök, amely a rendkívül fontos királyi leiratot rejtegette, s amelyet csodálatos véletlenek révén mindig sikerült elrejtennem Csattaradzsi elől. Csak nehezen csitult el meghökkenésem, hisz hosszú másodpercekbe tellett, amíg eszembe jutott: új barátom, a rabati angol konzul egy hadihajó útján már eljuttatta a fontos leiratot Bathurst városába.

Arra ocsúdtam fel álmodozásomból, hogy valaki mellém lépett. A kapitány volt, aki udvariasan szalutálva az ebédlőbe invitált. Megkérdeztem:

- Hova megy a hajó, kapitány uram?

A derék hajós barátságosan elmosolyodott, majd kijelentette:

- A hajó útiránya: Anglia! Londonig meg sem állunk, uram!

HETEDIK FEJEZET

amelyben ismét Angliába kerülök, és titokban reménykedem, hogy viszontláthatom szerelmememet, ám a szerencse csak a királyi udvarig kísér el, azután hűtlenül cserbenhagy, és én elnehezült szívvel vágok neki újra a világnak egy újabb fontos diplomáciai megbízatással

A Tower épülete szebb volt, mint ahogy valaha is álomban elképzeltem magamnak a királyi palotákat. Minden részén vörös téglából rakott magas fal övezi, kapui mellett roppant tornyok állnak őrseget, s éjjel-nappal szigorú katonák állnak a vártán a silbakházikók előtt. Hogy elcsodálkoztam aztán, amikor megtudtam, hogy a Tower már rég nem királyi palota, hanem börtön. S telis-teli vannak roppant termei fegyvergyűjteményekkel s kincseket érő gyönyörű szép festményekkel. Azt már csak sügni merték a fülemben, kik és mikor raboskodtak a pincéjében. Hajdanában királyokat és rettegett hatalmú marsallokat fejeztek le a Tower udvarán. S végezetül közölték velem: itt őrzik az angol korona kincseit is. Mindjárt megértettem, miért szükséges hát, hogy az a temérdek állig felfegyverzett katona olyan szigorúan őrködjék a kapuk előtt.

Aztán megláttam a királyi palotát, de magam se tudom már, miképpen is keveredtem el a legnagyobb, ünnepi fényárban úszó teremig. A terem végében hatalmas, sötét füstös színű tölgyfából faragott trónus állt, amelyen egy alacsony, kecskeszakállas emberke ült. I. György, az angol király. Csupa érdemrend és medália volt sötétkék selyemkelméből szabott dolmánya, s mellén arannyal átvert selyemátvető fénylett, ahogy hol jobbra, hol pedig balra fordult. Fél térdre kellett ereszkednünk előtte. Emlékszem, ezért még morogtam is, mondván, a király nem isten, hogy térdre kelljen borulnunk előtte. Nagy szerencsémre magyarul öntöttem ki dühömet, s így kísérom nem értette szavaimat.

A kis ember kegyesen intett, felállhatok, s színe elé járulhatok. Csak picit voltam megilletődve a rengeteg, fényes maskarákba bújt, parókás fejű udvari népségtől. A fáklyák csípős füstjét leverte a terem nyitva hagyott felső ablakain át becsapkodó szél, és néha beszéd közben fuldokolva kezdett el köhögni öfelsege. Ilyenkor meg kellett állnom a beszédben, s megvárnom, amíg csillapul rohama.

A tulajdonképpeni történeten hamar túljutottam, amit már nektek is elmondtam.

- Ó, kedves fiatalember, ön túlságosan szerény! Ön anélkül hogy talán tudna erről, nagy és nemes lelkű pártfogókkal rendelkezik udvaromban. Lefestették nekem az ön roppant hősiességét. Úgy dicsérték férfias helytállását a természettel és az ellennel szemben, mintha... mintha csalogányszívet ettek volna!

Nagy öröömre egyszerre csak Mister Franklin és Mister Ben Arrowsmith lépett elő az udvari nép közül. Boldogan siettek hozzám, és szorongatták kezemet, veregették vállamat, mintha öfelsege és udvartartásának tagjai, a sok herceg meg lord ott sem lett volna. Meghatódva nézte a temérdek fényes nép a megindító jelenetet. Arra ocsúdtam fel, hogy az udvarmester lép mellém, vállamra teszi fehér csipkekesztyűs kezét, s halkán fülemben súgja:

- Jöjjön velem, öfelsege ünnepélyesen kitüntetését kíván átnyújtani önnek!

Azt hittem, tündérek vagy káprázat játszik velem. De nem! Kicsit megharaptam az ajkam: fáj, erről tudtam, ébren vagyok. Az a kis kecskeszakállú, kövérkés emberke leakasztott egy bőhöm rendjelet a tulajdon melléről, és feltűzte az én fekete hosszú kabátom hajtókájára. Megilletődötten bámultam a rendjelre, és tétován simogattam, s mást nem tudtam mondani hirtelenében:

- Köszönöm, felség, köszönöm! Amíg csak élek... őszinte hálával fogok gondolni önre!

A teremben felcsattant a taps. Éljenezve verték össze a tenyerüket hölgyek és urak, és én a fülem hegyéig elveresedtem, mert azt hittem, zavaromban valami égbekiáltó ostobaságot mondhattam.

Hanem ha azt hittem, kitüntetésemmel vége is szakadt a fogadásnak, nagyon tévedtem. A szakállas kis király csak akkor jött bele.

- Értésüléseim szerint ön, ugyebár, nem született angol ember? - karolt belém, és élénk, apró lépésekkel le s föl kezdett sétálgatni velem az ámuló sokadalom orra előtt. - Ezek szerint nem is sokat tudhat az én birodalmamról, vagy teszem azt, az angol királyi családról, ugye?

Nagyon megneheztettem Anglia koronás királyára. Hogy ilyet merjen mondani a szemembe! Nekem, aki fiskális kenyéradóm gazdag könyvtárából minden egyes könyvet elolvastam, ami csak Anglia történetével foglalkozott! No, várj csak, majd elkápráztatlak kicsit!

- Kegyes engedelmével, azért tudok egyet-mást, ha nem is angolnak születtem. Krisztus Urunk születése előtt jóval a rómaiak foglalták el a szigetországot, amely a rómaiaktól a Britannia nevet nyerte, mégpedig brit őslakosai miatt.

- Bravó, bravó! - kiáltotta szinte lelkesülten a köpcös kis felséges úr. Hirtelen hallatlan nyugalom és magabiztosság szállt meg. Valóban nem túlzok, ha azt mondom nektek, elkápráztattam őfelségét szerény tudományommal. Csak úgy peregetek a nagy királyok nevei és hadjárataik évszámai ajkamról. Tudtam, ki volt Nagy Alfréd, a dán Nagy Kanut, valamint Hódító Vilmos, a normann herceg, aki legyőzte egész Nagy-Britanniát, ismertem a Plantagenet-dinasztiát, és a Magna Charta tartalmáról beszéltem élénk szavakkal. Majd hosszasan beszéltem a Piros Rózsa és a Fehér Rózsa harcáról a Lancaster- és a York-dinasztiák között, aztán a legyőzhetetlen spanyol tengeri armada feletti angol győzelemről szólottam. Ki tudja, tán egy hétig is elhallgatta volna beszédemet, de amikor már a Stuart-dinasztia trónra lépésénél tartottam, nem tudta tovább nyelvét féken tartani I. György őfelsége, s csak kibukott a száján:

- Nos, kedves fiatal barátom, ha még azt is meg tudja mondani, én milyen dinasztiához tartozom, akkor...

- Felséges uram, az ön személyében a Hannover-ház lépett Nagy-Britannia trónusára.

Erre fergeteges örömszivaj tört ki a teremben, magam sem hittem volna, hogy az angolok, akik a fél világ urai, ilyen hiú teremtések legyenek, s ennyire elragadtassa őket saját hírük, dicsőségük hallása! Nos, ha elébb hősiességemért akkora monétát adott őfelsége, mint a hold, akkor most, a tudományomért akkorát tűzött a mellemre, akár egy ódonat divatú, bivalybőrös török pajzs.

Láttam messziről felém fényleni Mister Franklin és Mister Arrowsmith barátságos orcáját, akik ráadásul vagy biztatásképpen sűrű hunyorítással bátorítottak az őfelségével való beszélgetés folytatására. Am itt meg kell valamit jegyezni. A nagy gálateremben, a trónussal átellenben álló falon akkora falióra csüngött, akár egy Galápagos-szigetekre való óriás teknős. Szerkezetének hangos, monoton zakatolása betöltötte a nagy helyiséget. Egy erélyes hangú udvari komornyik fennhangon elkiáltotta magát:

- Este hét az óra!

Őfelsége is meg én is az óramonstrumra tekintettünk. Én ijedten, mert nagyon későre járt, egy jó óra múlva Miss Lisbethnél kell lennem, mert tudtára adtam levélben, ma este meglátogatom, a király pedig azért, mert megéhezett! Elfogott a félsz. No hiszen! Amilyen bőbeszédű a király, bizonyára olyan falánk is. Akkor pedig éjfélig sem fejezi be az estebédjét. Pácban maradok

szegény jó Miss Lisbeth előtt: vacsora után már az udvariasság szabályai tiltják, hogy egy nőtlen férfiember felkeressen egy fiatal hajadont, akinek nem él az édesanyja. Nagyon elkeseredtem ettől a gondolattól. Az egész királyi palota köpcös kis királyával egyetemben sem éri meg, hogy én csak egyetlen perccel is később pillanthassam meg, akit széles e világon mindenkinél jobban szeretek.

Ám hagyományos jó szerencsém ismét felém hunyorított, mint előbb a két derék bankár. A vacsora - nem tudható, miért - rövid volt, és nem szerepelt az étlapján még akkora választék sem, mint egy magyar falusi disznótorén. Alig tettük le az utolsó fogás után tányérunkra a kanalat, őfelsége szája elé kapta asztalkendőjét, és akkorát ásított, hogy állkapcsa eresztékei is megreccsentek belé. Ezt már vigasztaló jó jelnek találtam és nem is csalatkoztam. Hamarosan elbocsátott. Előbb azonban magához intette külügyminiszterét.

- Legyen gondja erre a derék fiatalemberre! Emelje duplájára a fizetését, adjon neki mindenféle jutalmakat és pompás megbízatásokat. Még nagyon nagy hasznára lehet a brit birodalomnak!

De bántam is én most a brit birodalom dolgát. Szinte repültem Miss Lisbeth palotája felé.

Ám alighogy megláttam, furcsa szorongás vett rajtam erőt.

Különös: a McCormick-palota valamennyi ablak fénylett, karos ezüst gyertyatartók ontották odabent a fényt. Még a királyi palotabéli pompás fogadtatás után is furcsálltam ezt a fényűző kivilágítást. Torkomban vert a szívem, amikor kiugrottam a kocsiból, és hármásával véve a lépcsőfokokat, felrohantam a rézveretes nagy ajtóig. Akár a mesékben, hangtalanul azonnal feltárult előttem. Mély meghajlással egy ősz inas fogadott

- Isten hozta, Mister Jetting! - mormolta halkán, de valahogyan olyan különös volt a derék öreg arca. Szívem szerint azonnal megragadtam volna a karját, és töviről hegyire kifaggattam volna, hogy van Miss Lisbeth, az én drága, egyetlen szerelmem. Ám nem tehettem, az illemszabályok sem engedték volna meg, és különben a fogadóterem ajtaja is sarkig kitárult előttem, a közepén ott állt Mister McCormick, és igen barátságosan kezét nyújtotta felém.

- Welcome! - szorította meg melegen a kezem. „Isten hozta?!” - futott át a gondolat a fejemen. Vajon ezt most szívből, őszintén, vagy csak a szokásos angol udvariasságból mondotta a morc ábrázatú bankár?

Hellyel kínált a dúsan megterített asztal mellett. Csengetett, mire egy inas ezüstitálon üveg italt hozott két pohárral, telitöltötte, koccintottunk magasba emelve gyönyörű, metszett kristály-üveg poharainkat. Mister McCormick közben beszélt, beszélt, de nekem valami rossz érzés legyintette meg szívemet. Miért hozott csak két poharat az inas? De ezt még elhessentettem magamtól. Hiszen csak ketten vagyunk férfiak: hölgyek nem isznak Angliában sem pálinkát. Aztán tekintetem az ünnepi asztalra tévedt, s akkor már nem volt tovább kétséges előttem: két személyre terítették meg a szolgák.

Egyszeriben irgalmatlanul elkomorodtam. Hiábavalónak bizonyult hát sok átélt szenvedésem, kalandom, most már bizonyos: nem láthatom viszont Miss Lisbethet! Nem láthatom, mert atyja megakadályozza, hogy viszontláthassam!

- Az újságok híradásaiból már jóval előbb értesültünk az ön hősie viselkedéséről! - mondotta a bankár. - Nem is hiszi, milyen jóleső érzés volt számunkra a tudat, hogy mi személyesen is ismerjük a történet hőseit, sőt, házunk barátjaként emlegethetjük - kislányommal egyetemben! Különben megkaptuk kedves levelét is!

- Hol van Miss Lisbeth? - csúszott ki önkéntelen izzó türelmetlenséggel a számon.

- Miss Elisabeth! - javította ki hűvösre vált arccal a bankár, s rosszállón villant felém keret nélküli orrcsíptetőjének üvege. - Miss Elisabeth, amint ezt ön is nagyon jól tudja: beteg! Miss Elisabeth orvosai tanácsára most elutazott Kanadába. Az Öt Tó vidékére. Mondják, annak a tájnak oly balzsamos a levegője - folytatta undorító szárazsággal, hogy szerettem volna az arcába ütni öklömmel -, hogy még a reménytelennek hitt betegek is talpra állnak tőle.

- És... mikor utazott el Miss Elisabeth? - vágtam hirtelen közbe.

- Tegnap... - csúszott ki az őszinte szó a bankár száján, s engem egyszerre rettenetes indulat öntött el. Kicsúszott remegő ujjaim közül a pohár, és ezer darabra csörrent szét a padlón. Erre észbe kapott, és gyorsan hadarta: - Tegnap... múlt fél éve, kedves Mister Jetting! Tegnap múlt fél éve, hogy elutazott a kislányom. Ha ön tudná, mennyire hiányzik nekem is, hogy mennyire fáj érte a szívem...

Erre már nem is válaszoltam semmit. Felálltam, némán meghajtottam a fejem, és hiába próbált elém állni, mindenféleképpen tartóztatni, elmentem. A lépcső tetején az ősz inas lépett ismét mellém, és amikor kiléptem a kapun, halkán a fülembé súgta:

- Miss Lisbeth tegnap utazott el: fél órával az ön levelének megérkezése után!

Másnap már korán délelőtt benyitottam Lord Hutchinson külügyminiszter dolgozószobájába. Nagyon barátságosan üdvözölt, itallal kínált, de én csak megráztam a fejem, és azt mondtam:

- Mylord, küldjön el, ahova akar! Akár a világ végére is szívesen elmegyek!

Negyedóra múlva a mellemen függő börzsákocskában ismét egy igen fontos királyi leirat lapult, amelyet a távoli-Egyiptomba kellett eljuttatnom.

Lord Hutchinson dolgozószobájának ajtajáig kísért, ott melegen megszorította még egyszer a kezem. A szemében őszinte, mély emberi együttérzés csillogott. Ekkor már tudott a McCormick-palotában történekről. Tökéletesen megértette, hogy ennyire elkeserített a dolog: nem engedték még csak meglátnom sem azt a drága lényt, aki szívemnek ezen a világon mindenkinél kedvesebb.

- Jó utat! Sok szerencsét! - mormolta, majd mikor becsukódott mögöttem szobájának ajtaja, mélyet sóhajtott: - Szegény fiatalember. Nem irigylem.

NYOLCADIK FEJEZET

*amelyben úgy látszik, fényes pályafutás nyílik meg előttem,
ám szerencsecsillagom ismét sötét fellegek mögé hanyatlik, újra
rabság vár rám, sok egyéb keserves megpróbáltatás társaságában*

A *Red Arrow* nevezetű csatahajó fedélzetén minden különösebb esemény vagy kaland nélkül tettük meg az utat Alexandriáig. Közben hosszában végigszeltük a Földközi-tengert, csupán Málta szigetén vetettünk horgonyt, La Valetta kikötőjében.

Sir Turtlekillerrel, a nagyszerű gálya kapitányával is sikerült igen rövid idő alatt meleg barátságot kötnöm. Annál is inkább, mert hallotta hírét ő is az Afrika partjainál viselt dolgaimnak. Őszintén szólva nagyon csodálkoztam, hogy ennyire elterjedt a híre annak a hajótörésnek és ami utána következett.

Sir Turtlekillert teljességgel másfajta fából faragták, mint Sir Anthony Bedfordot. Éjjel-nappal zuhogott belőle a szóáradat. „Hiába - mosolyogtam kényszeredetten ismeretségünk legelején, amikor még nem tudtam kellő irányba terelni ezt a szózuhatagot megfelelő kérdésekkel -, lám, Sir Turtlekiller is azt példázza: nincsen a földkerekségen két egyforma ember!” Hanem hamarosan rájöttem a nyitjára, hogy ne fárasszon halálra sebes beszéde. A Földközi-tenger tudomásom szerint hírhedett hely volt valaha nagy kalózcsatáiról.

- Nem tart tőlük, Sir? - vettem ki rá a horgot.

- Mitől, drága Jetting uram, mitől kéne tartanom? Ófelsége I. György angol király legpompásabb csatahajójának hátán úszom a békés Földközi-tenger hátán.

- Majd egyik éjszaka, szokásuk szerint, észrevétlen rajtunk ütnek a mór kalózok, és arra ébredünk fel, hogy a vitorlarudak végén függünk szép sorra felakasztva!

- Mór kalózok? Ugyan, drága Mister Jetting! - legyintett unatkozást és egyszersmind gőgöt is mímelve. - Hol vannak már azok a hírhedett mór tengeri rablók! Felszívódtak a ködben. Elnyelte őket rendre a tenger mélye. Ugyan, hol vannak már ökelmék? Nem azért mondom, valaha valóban úgy volt, hogy ha egy kapitány parancsot kapott, hajóját vezesse végig a Földközi-tengeren, akkor útnak sem indult anélkül, hogy a legutolsó angliai kikötő királyi jegyzőjénél meg nem íratta volna a tulajdon testamentumát. Mert tíz eset közül tizenkettőben halálos bizonyossággal elsüllyesztették a mór bitangok. Amíg hajót hord a tenger a hátán, minden tengeren járó számára örökké emlékezetes lesz a lángveres szakállú mór kalózfejedelem: Arouj! Vagy az a zseniális gazember, Dragut! Mit mondjak önnek, drága Jetting uram, az a hallatlanul, már-már pimaszul tehetséges fickó a Földközi-tenger koronázatlan császára volt! Valami kóbor varázslótól megkaparinthatta azt a bizonyos legendabéli, láthatatlanná tevő frigiai süveget, mert hiába indult ellene szívében irtózatossággal maga Andrea Doria, a spanyol tengeri armada rettentő admirálisa, egész hajóhaddal: még ő sem boldogult el vele! Pedig elhiggye, kedves Mister Jetting, egyszer a kalóz már olyan szorongatott helyzetbe került, hogy egy pipa hideg bagót sem adtam volna az életéért.

Érdeklődő arccal fordultam feléje, és ő folytatta:

- Señor Andrea Doria admirális a tengeri csaták tudományán kívül értett a kalózvadászat valamennyi fortélyához is. Valahol Tunisz déli partvidékének csücskében, a Kis Szirt-öbölben levő Djerba félszigete mellett beszorította Dragut uramat a Tóba. Így nevezték ugyanis a tengerészek azt az erősen zárt öblöt, amely a félsziget mögött terült el, és csak egy keskeny földszoros választotta el a másik oldalán a Földközi-tengertől Andrea Doria hálaadó litániát mondatott

flottája vezérhajójának fedélzetén, és pompás vacsorán látta vendégül a többi hajó kapitányát. Ittak, mint a gödény, és elrendezték: reggel, amidőn a nap fölkel, rajtaütnek az öböl vizén lappangó mór kalózon, és az admirális saját két kezével veti majd a hurkot a tengerek rémének nyakába. Reggel aztán fel is vonták a vitorláikat, repedő pofával fűjták a kornétások tündöklő hangszerszámaikat, s egyenként bebukdácsoltak behemót gályáikkal a kisdud öböl keskeny bejáratán, és néznek jobbra, néznek balra: a kalóz - nincs sehol! Hova lett? Hova lehetett? Szárnya nem nőtt, át nem repülhetett éjszaka a fejük felett! A víz alá sem bukhatott, mint egy bűvárlúd vagy teknősbéka! És mégis - nyoma veszett! Roppant felháborodással, zúgással tették tűvé a kis öböl minden tenyérnyi víztükrét. Sehol semmi áruló nyom! Végezetül is egy bennszülött somfordált oda hozzájuk, és ijedten pillogva megsúgta: éjszaka a mór csibész a néhány száz lábnyi földszoroson át csatornát vágatott a szoroson épült falu, Grara lakosaival, és uzsgyi, elszelelt! S mire felkelt a hajnal, veszett ágyúzással már el is sülyesztett a szabad tengeren egymás után három spanyol hajót. Ám utána soha többé nem sikerült ágyúcsővégre kapnia senki emberfiának. Úgy látszik, használt neki a félelmetes éjszakai lecke. Úgy is halt meg, mint az ősrendetegben az elefántok, amelyek ismeretlen sűrűségekbe vonulnak vissza, s ott húnynak el.

Szemét lesütve, csöpp zavarral hallgatott el.

- Ami azt illeti... még most is akad kalóz a Földközi-tengeren. Én valamennyit összefogdos-tatnám, uram! - kiáltotta hirtelen indulattal a bőbeszédű kapitány.

Utunk célját elérve, teljesítettem feladatomban. Ám nem sokáig gyönyörködhettem Alexandria mesés szépségében, tündöklő aranykupolájú mecsetjeiben, égbe szökkenő karcsú minaret-jeiben: hazaszóltott a kötelesség. Elfelejtettem mondani az elébb, Lord Hutchinson nagyon a lelkemre kötötte, igyekezzem vissza Londonba, mert utána át kell hajóznom az Atlanti-óceánon.

Sir Turtlekiller is nagyon igyekezett vissza Nagy-Britanniába, mert többszörös családi ünnep-ség várta. Harmincöt esztendeje végezte el a Királyi Tengerésztiszi Akadémiát, huszonöt esztendeje nősült meg, és egyetlen kislánya épp szülei ezüstlakodalmán lép frigyre egy dúsgazdag hajógazdával. Legszívesebben elindul Alexandriából, s meg sem áll, csak a Temze-parti mólók mellett. De hát... ember tervez, isten végez, így tartja a hajósnépség; elindul az ember valahova a Nagy Vizen, de sohasem lehet biztos benne, hogy oda ér el, ahova indult.

Hallgassátok meg, velünk is mi történt útközben!

Bár lelkiismeretesen figyelmeztettek bennünket az alexandriai kikötőben, ne induljunk útnak, utolérheti hajónkat egy gonosz vihar, amely Kisázsia felől közeledik ilyenkor, és számításuk szerint már Ciprus szigete felett tombolhat, halálos áldozatok tucatját szedve szokása szerint, mi mégis útnak indultunk. Sir Turtlekiller némi aggodalommal, óvatos körülírással ugyan jelezte, „felköszönhet” bennünket a vihar, de láttam rajta, nagyon be van sózva, hát bólintottam beleegyezésem jeléül. Azt láttátok volna, milyen boldog volt az a bőbeszédű úriember! Megölelt, kétoldalt megcsókolta az arcomat, és legjobb, legkedvesebb barátjának nevezett. Ráadásul ünnepélyesen meghívott ezüstlakodalmára, amely egyúttal leánya esküvője is volt. Biztatott, norfolki szakács süti majd a rostbeafet meg beafsteaket, és egy sörgyáros cimborájával öt évvel ezelőtt eltételezett néhány hordó egészen kiváló minőségű, nehéz angol barna sört. Ezenkívül tucatnyi ládában pompás, tüzes spanyol borokat hordott össze, s pincéjében hordószámra érik a legfinomabb skót „Tüzes Víz”. Úgy fogom érezni magam házában nem-sokára, mint sehol soha! Ezenkívül még azzal is vigasztalt: az a vihar valósággal jót fog velünk tenni, mert rekordgyorsasággal, három hét alatt szinte haza fogja fűjni a *Red Arrow*-t.

Másnap éjszaka kezdődött el a tánc. Arra ébredtem fel, hogy egy hullám a hátára kapja hajónkat, és én kabinom sarkában találok magam. Úgy kirepített a váratlan lökés keskeny tengerészágyamból, mintha valami pajkos kis madár lettem volna. Sziszegve tapogattam a hirtelen nőtt búbot a fejemen, és halkan emlegettem derék kapitányom ezüstlakodalmát, ami miatt oda kellett hagynunk Alexandria biztonságot, menedéket nyújtó kikötőjét. Hanem akkor már nem volt visszaút! Eleinte úgy fűjt a szél, hogy felhúzhattuk valamennyi vitorlánkat, és gályánk - szép nevéhez híven - valósággal repült, akár a nyíl. Egyik hullámhegy tetejéről a másikra szökkent. Azután a szélvész elénk került, és a legénység élete kockázatásával kúszott fel az árbocokra, vitorlarudakra, s göngyölte be a kurta percek alatt ronggyá tépett ponyvákat. Százöles villámok lobbantak az égből, szinte másodpercenként borítva vakító fényárba a tengert, s a rajta táncot járó hajónkat.

Sir Turtlekiller szokatlan szótlansággal ült le néhány percre az ebédlőben, ahova összehívatta az utasokat, hogy ha katasztrófa történne, hamarabb mentőcsónakokba szállhassunk.

- Hol járunk, Sir? - kérdeztem csöndesen. Megdöbbenve láttam: a kapitány tétován felvonja a vállát, tanácstalanul széttárja kicsit két kezét.

- Ne csodálkozzék, ha azt felelem: nem tudom megmondani. Én így még sosem jártam, uram! Rettenetes erejű orkán tört reánk, és körbe-karikába kerget maga előtt, ahogy a macska játszik az egérrel. Többé nem engedelmeskedik akaratomnak és parancsaimnak a *Red Arrow* egyetlen műszere sem. A hajó tatja többet van a levegőben, mint a vízben: nem fog a kormánylapátunk. Valahol Ciprus szigete és a Nílus-delta között hánykódunk, uram! - hajtotta meg magát félszegen, és kisietett újra a tomboló viharba, hogy megpróbálja rajongásig szeretett gályáját valamiképpen kimenteni az orkán gyilkos karmai közül.

De hát miért részletezném tovább annak a szörnyű éjszakának az emlékét: úgysem feledem el sosem, amíg élek. Minden iszonyata itt vibrál még ma is az idegeimben. Annyi bizonyos, ezer az egyhez mertem volna fogadni akárkivel: a következő reggelt már nem érem meg élve.

És mégis elkövetkezett!

A *Red Arrow* siralmas állapotban volt. A főárbocunk úgy pattant el a tövénél, akár egy pálcika, a hátsó árbocunk is eltört, ám az első árboc csodával határos módon talpon maradt. Még a vitorlák is megmaradtak rajta, ahogy a tengerészek utolsó erejük megfeszítésével felgöngyölték a tegnapi éjszakai ítéletidőben a rudakra. Igaz, hogy a vihar belesodorta a derék Percy Vickerset, a vitorlamesterünket három emberével egyetemben a tengerbe, s úgy eltűntek, hogy még halálkiáltásukat sem hallhattuk meg, de a vitorlák megmaradtak. Sir Turtlekiller búskomoran ödöngött a fedélzeten. Tizenégy embere tűnt el az ötvenhétből, tizenegy pedig törött karral, ujjal, lábbal, jajgatva hevert a legénységi hálóteremekben: kegyetlenül megcsúfolt bennünket a vihar. Nagyon is érthető volt hát a kapitány kétségbeesése.

„No hiszen, most kéne egy kis kalóztámadás! - futott végig a gondolat agyamon. - Úgy bánának el velünk, mint a komisz kölykök a kis vak macskákkal!”

Nemsokára a szakácsunk teát főzött. A forró ital, amelybe jócskán lötytyintettek rumot, kivételesen igen jólesett. Sir Turtlekiller komor arccal nyitott be az ebédlőbe, amely a mindenütt fekvő sebesültek miatt erősen hasonlított egy kórházi teremhez.

- Sajnos, uraim, nem sok jóval tudom kecségtetni önöket! - dobta az asztalra a kesztyűjét. - A vihar teljesen használhatatlanná tette hajónkat. A tehetetlen roncs valahol az egyiptomi partok előtt, Ras Kasrun vidékén sodródik. A magunk erejéből egy arasznyi utat sem tehetünk, arra haladunk, amerre a tenger akarja. A parti hajózás egységei ilyen messzire már nem járnak bent a tengeren, az Alexandria-Bejrút hajózási vonal pedig tőlünk messze északra esik. Így hát el

kell készülnünk a legrosszabbra. Őszintén meg kell mondanom önöknek: a leghalványabb reményünk sincs arra, hogy élve megússzuk ezt a szerencsétlenséget.

Milyen nagy volt valamennyiük meglepetése, amikor az első árboc legfelső vitorlarúdján, a varjűfészekben őrködő matróz ujjongó kiáltását meghallottuk:

- Hajó! Jobbról!

Mindannyian kirohantunk a csatatérhez hasonlatos fedélzetre. Még a mozogni tudó sebesültek sem tudtak helyükön maradni, őket is annyira érdekelte: kiféle-miféle mentőangyal bukkant fel a szomszédságunkban. A kapitány „gyászbeszéde” őket is nagyon lesújtotta az előbb.

Háromárbocos könnyű vitorlás közeledett felénk rohamos gyorsasággal.

Valamennyi vitorlája kibontva feszült az Afrika felől fúvó középerős szélben.

- No, ezt az Úristen küldte! - sóhajtottam fel megkönnyebbülten.

A kapitány azonban mehökkentett feleletével.

- Ez még elválik, Mister Jetting, ki küldte őket! Az Isten vagy a poklok fejedelme?!

Egy mérföldnyire megközelítettek bennünket, mi felhúztuk az angol lobogót megmaradt árbocunk csúcsára, de a jövevény nem válaszolt. Mindenesetre legalábbis furcsa dolog, hogy a XVIII. század derekán egy hajó lobogó nélkül ússzon a nyílt tengeren! És az még furcsább dolog, hogy akkor sem húzza fel a sajátját, amikor mi megkérdezzük tőle zászlójelekkel, miféle nációhoz tartozik.

- Kalózkodás? - szakadt ki önkéntelen a számon. - De hiszen ön mondotta, Sir... tegnap délelőtt, hogyha jól emlékszem: a kalózkodás... megszűnt, mint olyan!

- Igen! Mint olyan, kétségtelenül megszűnt! - vágott keserves fintort idegeskedő kapitány barátom. - Hanem ha nem csalódom, ma valamennyien élő tanúi leszünk, hogyan erősíti a kivétel a szabályt!

És mintha már megbizonyosodott volna gyanújában, harsány hangon parancsot adott:

- Legénység, az ágyúk mellé!

- Gyújtsák meg a kanócokat!

Önkéntelen megmarkoltam övembe dugott pisztolyom agyát, jobb tenyerem pedig kardom markolatára fonódott. Ha támadni merészelnék, drágán adom az életemet!

Úgy látszott, az az örült ismeretlen egyenesen belénk rohan. Már láttuk az ellenséges hajó mellvédje mögül felbukkanni a sötétbarna, szakállas orcákat.

- Alginok az átkozottak! - kiáltotta Sir Turtlekiller. - Ez a legveszedelmesebb kalózfajta. Olyan ügyesen hajóznak, mint az ördögök.

Kedves kapitány barátomnak most is igaza lett. Az algin hajó abban a szemvillanásban, amikor orra már csaknem a mi hajónk oldalába ütközött, merész félfordulattal balra kanyarodott. Három megmaradt bal oldali ágyunk tompa, mély recsenéssel köpte utána a súlyos vasgolyóbisokat. Hanem az algin bitang tovább folytatta a vakmerő félfordulatot, s így egyenesen szálló golyóink habzó tajtékat túrva eltűntek a hullámok hátán a semmibe. A kalózkodás közben egyszer csak hirtelen oldalvást fordultak, és a bal oldali fedélközből tizenkét ágyúval egyszerre zúdítottak ránk elsőprő erejű tüzet. Nehéz duhhanásokkal csapódtak gályánk oldalába golyóik. Átkozottul jól lőttek az algin tüzeirek: majdnem mindegyik golyóbisuk egyik két lábbal a víz tükre alatt vágódott be a *Red Arrow* testébe. Hallottuk valamennyien:

félelmetes, susterdő morajjal tódult be a tenger a keletkezett hatalmas réseken. A roncs néhány perc lepergése alatt teljesen oldalt bukott, s utolsó agyúink is a tengerbe zuhantak. Akiket életben hagyott közülünk az egyik algin ágyúból hegyibénk zúduló kartács milliom repesze, megdöbbenve kapaszkodtunk meg, és tudtuk, három miatyánkot sem tudunk elmondani, és a mi számunkra mindörökre befejeződik a harc: esendő, gyarló testünk a tenger martalékává válik. Szívemet komorság töltötte el, hiszen szemem láttára vágta szét az egyik kartács szilánkzápóra szegény szerencsétlen Sir Turtlekillert. Nem maradt sok időnk elbúsulni, mert az algin hajó ismét felénk repült. Mohó csáklók csattantak a *Red Arrow* mellvédjébe, aztán mint éhes sáskaraj a zöldellő vetést, elárasztották a rablók a *Red Arrow* fedélzetét.

- Fiúk! Ide körém! - kiáltottam a kalózok fülhasogató üvöltözését is túlharsogva, s hátamat a megmaradt árbocnak vetve, derekasan aprítani kezdtem támadóinkat, akik a közelemben merészkedtek. Páratlan szerencse kísérte hát bátorságomat, néhány minutum múltán valóságos udvar tágult köröttem, s a kiömlött vértől iszamos lett talpam alatt a padló.

- Ég önnel, uram! - hörögte a mellbe döfött, szálas termetű másodtiszt, aki még a legtovább tartott ki mellettem, és elhanyaglott.

Akár eső előtt rajzanak a hangyák, úgy sodródtak, keringtek körülöttem az alginok. Mindenki első akart lenni, aki leterít. Karom elfáradt, már úgy éreztem, mázsát nyom a könnyű toledói penge megfásuló tenyeremben.

- Ezt a fickót élve fogjátok el! - harsogta egy szentori hang valahonnan.

- Add meg magad, hitetlen eb! - csattant közvetlen közelemben egy éles, magas hang. A férfi két szeme harcvágytól lángolt, minden idegszálával a diadalt akarta; szakállának minden szála külön reszketett, amikor kiáltott.

Elhomályosuló szemem már jóval elébb észrevette, az algin hajóról előkelő nagyúr lépett át a *Red Arrow* fedélzetére. Nagy ügyel-bajjal felém közelített, s magasba emelt karral kiáltotta:

- Ez a gyaur az én személyes rabom! Jaj annak, aki Idrisz bej rabjára kezet mer emelni!

Gondoltam, illik védelmét megköszönnöm, ezért kihúztam fáradt derekamat, fejemet fölszegttem gögösen, kardommal könnyedséget színlelve tisztelegtem, de mozdulatomat már nem volt erőm befejezni: karom megbicsaklott, elfeketedett a mindenség előtt, a hallatlan erőkifejtéstől elájulva az algin tetemek hekatombájára estem.

KILENCEDIK FEJEZET

amelyben nem térek át a mohamedán hitre, s ez majdnem az életembe kerül

Világban való vándorlásaim folyamán azt tapasztaltam: a keleti népek fiai előtt rendkívül nagy a becsülete a bátor embernek. Gazdám, uram és parancsolóm, a derék Idrisz bej, a Ras Kasrun-i tartomány főnöke, a hajón tanúsított hősiességemért eleve megkülönböztetett bánásmódban részesített. Tetszett neki az is, hogy bámulatos gyorsan megtanultam arabul is, és úgy tudott velem beszélgetni, mint egyik udvari emberével sem.

Sasfészke nem a tengerparton volt, oda csak pompás, hófehérre meszelt falú nyaralókat építtetett. Agyagfalú vára El Katije felett, egy szelíd lankájú dombon emelkedett. Háreme is ott tartózkodott az év nagy részében, de sűrűn rándultak le a tengerpartra is, ezt tán külön mondanom sem kell. A vidék bizony meglehetősen sivár volt, itt-ott szakította csak meg a dimbes-dombos, egyhangú sivatagi tájat egy-egy datolya- vagy narancsliget. Az oázisok környékén gazdagon termett a gondosan megöntözött föld. Népes gazellacsapatok suhantak át minduntalan a láthatár alatt, a dombok hátán. Éjszakánként pedig félelmetes oroszlánordítás remegtette meg a csillagos eget és a roppant sűrű, bámulatos mély, kék csendet.

Egy percig sem kezelt rabszolgaként vagy fogolyként. Mint messzi földről érkezett kedves vendég, állandóan gazdagon megterített asztala mellett foglalhattam helyett. A bej törve beszélt franciául, s amikor tiszteletemre francia nyelven mondott lelkendező üdvözlő beszédet, én arabul válaszoltam. Mily nagy volt a meglepetése! Ismét felujjongott:

- Ki vagy te, titokzatos idegen? Én soha még ilyen nagyszerű angollal nem találkoztam, aki ilyen bátran verekedett volna, és ilyen gyönyörűen beszélt volna nyelvünket!

- Dicső Idrisz bej, én nem vagyok angol. Én magyar vagyok, ungrusz, ahogy ti mondjátok. Csak balsorsom messzire sodort a szülői háztól, és számtalan kaland után, kénytelen-kelletlen elszegődtem az angol királyi udvarhoz.

Házigazdám tapsolt. Elősiettek szolgái. Aranykelyheket hozatott velük, s megtöltötte edényeinket a legfinomabb sörbetel. Magasba emelte serlegét, és megilletődöttségtől fátyolos hangon köszöntötte rám az italt.

- Ó, derék ungrusz efendi! Egy török kereskedelmi gályán ódon krónikákat zsákmányoltunk, amelyek teli voltak a ti népetek roppant hősiességének leírásával. Maroknyi kis nép, útját állta II. Mohamed szultánnak! Most már értem hallatlan bátorságodat, amellyel egyedül szálltál szembe egész sereggel a gyaur hadihajón! Mily nagy dicsőség számomra, hogy Allah házamat ily derék vendéggel ajándékozta meg!

Majd pedig egyik kupát ürítette a másik után, és láttam, baljósan kezd ragyogni a szeme. Nagyokat hallgatott, de úgy, hogy abból érezhettem, valami nagyon nyomja a szívét, és mindjárt megszólal, hogy kimondja.

- Ungrusz efendi! Óriási kéréssel fordulok hozzád. Akarod-e, hogy Idrisz bej bejusson a hetedik mennyországba?

- Igen! - bólintottam gyanakodva.

- Ugye, nem akarod hálátlansággal viszonyozni az én jószágomat?!

- Nem... - válaszoltam elbizonytalanodva, mert sejtelmem se volt, hova akar kilyukadni a derék Baba.

- Megtennél-e akármit! Ne félj, nem kérek tőled lehetetlent! Ki sem kell tenned a lábad ebből a teremből, úgy is megteheted!

- I-igen - mondtam mindinkább fokozódó nyugtalansággal. Éreztem, valami ismeretlen veszedelem fenyeget.

- Akkor hát halljad kérésemet: térj át az egyedül üdvözítő mohamedán hitre! Hadd hunyom le úgy a szemem örök álomra, hogy egy derék igazhitűvel gyarapítottam Allah nyáját!

Vértelen, de hallatlanul szívós, elkeseredett harc kezdődött közöttünk ezzel a különös beszélgetéssel. A bej erőnek erejével, mindenáron meg akart téríteni, én pedig semmi áron sem adtam be a derekamat. Szívósan, makacs kitartással védekeztem. Hajnalba nyúló vitákon bizonygattam a magam igazát, hogy mi is egyistenhívők vagyunk, akárcsak ők, csak éppen másként nevezzük urunkat. Majd ellene fordítottam a saját fegyverét:

- Te fényes orcájú Idrisz bej, ha te gyaurok fogságába esnél, és ott fenyegetnének és kérlelnének, vajon megtagadnád-e őseid hitét? Áttérnél-e bármilyen szívbe markoló kérélésre is a gyaur hitre?

Józan eszére ható érvelésem, sziklaszilárdságom végül is levette Idrisz bejt a lábáról, és arcán komoly büntudattal fordult hozzám.

- Ó, én hős ungurusz testvérem! Jól tudom, oktondi zaklatásommal súlyosan megbántottalak! Szeretném jóvátenni otrombaságomat! Kérlek, adj tanácsot: mitévő legyek? Kérj bármit, boldogan megteszem!

Összeszedtem minden bátorságomat, és megragadva csontos, erős öklét, forró hangon könyörögtem neki:

- Nagy hatalmú Idrisz bej! Bocsáss szabadon, és én örökre elmegyek udvarodból. Többé terhedre nem leszek!

Idrisz bej őszinte szeretetet érzett irántam, mert szavam hallatán egyszeriben kicsordult egy nagy, forró könnycsepp a szeméből. Halkan, tompán, rekedten szólalt:

- Látod, ungurusz testvérem, ettől féltem, hogy ezt kéred. Hogy el akarsz hagyni mindörökre. Bár... ha én kerültem volna a sors akaratából a te helyedbe, én is ugyanezt kértem volna. Megértelek. Messzi van szülőhazád, s azon a távoli földön egy szerető, hú szív vár rád...

Megszorította kezemet, és lehorgasztott fővel elment.

Amikor hajnalban a müezzinek elrikoltozták az első szúrát a Koránból, Idrisz bej szomorúságtól sötét orcával ismét a szobámba toppant, s halkan azt mondta

- Végre Allah megvilágosította elmémet, s ezért úgy döntöttem: szabadon bocsátalak! Útra-
valóul megajándékozlak ezer zecchinóval. Használd egészséggel, alapítsd meg véle új életedet távoli mátkáddal! Most eridj, és Allah őrködjék minden lépésed felett!

Megölelt, megcsókolt, majd palotája főkapujához vezetett. Ott már szolgálai féken tartottak egy gyönyörű felnyergelt arabs mént, és egy tejfeles képű legényke fogát kivillogtatva ugrott fel egy tisztességesen felmálházott másik paripa mellett.

- Mehetünk, efendi! - hajolt a földre előttem.

Idrisz bej még egyszer a mellére szorított, két oldalról megcsókolta az arcomat. Láttam megránduló ajkán még mondani akart valamit, de már nem jött ki hang a száján, csak megrázott, majd hátat fordított, és sebes léptekkel elsietett.

- Az én nevem, efendi, Icsil! - hajolt meg nyergében a sötétbarna orcájú legényke. - Icsil ibn Aini a nevem, és a te hűséges szolgád vagyok, ameddig csak el nem érjük a Nagy Vízet, amelynek széles hátán a Nagy Házak úsznak. Idrisz bej parancsolta így, és én boldogan engedelmeskedem, mert hallottam már híret hallatlan bátorsággal, uram! - hadarta egy szuszra, ragyogó ábrázattal, és én nagyon megörültem, hogy ilyen kedves kis ember társaságában utazhatom Alexandriáig, ahol is végre Anglia felé induló hajó fedélzetére szállhatok.

Lovam hátán egy kurta percre még visszafordultam a hófehér palota felé, amelynek falai mögött annyi minden történt velem

- Isten nevében! - rikkantottam vígan, olyan vidáman, amilyen már nagyon régen voltam, és megsarkantyúztam lovamat. A sebesen suhanó nyílvevő is messze elmaradt volna mögöttünk, úgy elszárgult velem. A kis Icsil felháborodott kiáltozása zengett valahonnan nagyon messziről felém:

- Hé, uram! Ne hagyj magamra...

De én, mintha nem is hallottam volna, újra megsarkantyúztam nagyszerű paripámat: gyerünk, gyerünk, minél hamarébb, minél messzebbre innét! Boldog voltam, hogy végre véget érnek megpróbáltatásaim. Bevallom nektek, akkor már torkig voltam a kalandokkal. Szép, szép, mormoltam magamban, nagyon szép dolog, ó, Sors, hogy Pozsony városától ilyen messzire elrepítettél, de most már elegendem van az örökös kóborlásból. Gyerünk, vár Lisbeth. Úgy szeretnék már szerelmesem oldalán nagyon, de nagyon boldog lenni!

TIZEDIK FEJEZET

amelyben megint megsűrűsödnek fejem felett a viharfelhők, és vaksorsom ismét még távolabbi vidékek felé repít. Cseberből vederbe kerülök, ismét keserves rabszolgasors vár reám, de Abdallah El Ferhim, a kegyetlen kalózvezér sajnos nem az arany szívű Idrisz! Ennek az utazásnak a végén, amelyet, evezőpadhoz láncolt gályarabként kezdek el - kalóz válik belőlem!

Icsilnek segítenem sem kellett, varázslatos gyorsasággal táborot ütött egy parányi forrás melletti bozótos tisztáson, ahol csupán három vénségesen vén datolyapálma állott. Derekek vastag volt és rücskös, és rotszakáll folyt alá évente megújuló lombkoronájukból. Olyan volt, mintha három rettenetesen vén szakállas öregember ütött volna tanyát a halkan csobogó kis forrás partján.

- Ó, tiszteletre méltó ungrusz efendi - mondotta Icsil, miután már nyársra húzta vacsora-húsunkat. - Még egyet alszunk, és Said városába érünk, azután még egyszer álomra hunyjuk a szemünket, és téged már fedélzetére is vesz egy európai hajó, amely elvisz Alexandriáig. Azután búcsút veszünk egymástól, Icsil ibn Aini szomorú szívvel visszatér El Katije falai közé, és jelenti Idrisz bejnek: parancsodat teljesítettem, ó, fényes arcú nagyúr, fehér vendégünk beült a vizen úszó Nagy Házba, és elindult távoli-távoli hazája felé...

Elmosolyodtam a kedves kis arab legénykén, aki rövid ismeretségünk alatt úgy szívébe zárt, hogy a búcsúnk gondolatától is elérzékenyedett. Megtapogattam a nyakamban lógó bárányszőr zsákot, melyben Idrisz nagyúri ajándéka, az ezer arany lapult, és arra gondoltam, amikor elváltunk, adok neki tíz darab sárga csikót. Aztán azt hittem, megcsendült a fülem, mert valaki rám szólt:

- Állj fel, ó, mocskos, hitetlen eb, mert különben szétloccsantom a koponyádat!

Első pillanatban arra gondoltam, a kedves kis Icsil mókázik velem, hisz úgyszólván mindegyik arabus rettentő nagy ördög, és imád komédiázni, sok köztük a hasbeszélő, és gondoltam, így akar elszórakoztatni, amíg a vacsoránk megsül. Hanem amikor másodszor kiáltott rám az előbbi hang, őszintén szólván megrettentem.

- Nem érted a szép szót, gyaur kutya?

Kormos arcú beduinok ugráltak fel a forrás körüli bozótosból. Nem kellett sokáig találgatnom, vajon kik is lehetnek támadóim. S abban a pillanatban már tudtam azt is, honnan olyan átkozottul ismerős az a fenyegető hang. Szelim úrfi az! Idrisz bej legidősebb, gonosz fia! Szemvillanás alatt körülfogott egy tucatnyi beduin. A kis Icsil őszinte kétségbeesésében felkapta aprítóbaltáját, ám eldördült egy lövés, és kedves kis szolgám holtan a homokra bukott. Nyergem kápájába voltak dugva pisztolyaim. Nincs semmi értelme értük ugrani. Amire odaérek, száz golyó lyukasztja ki a bőröm.

Lassan felálltam, és a fejem fölé emeltem a két karomat.

Szelim toppant elém, keze fürge mozdulattal lökte szét humuszom redőit, és egyetlen rántással tépte le nyakamról a bárányszőr zsákot, amelyben Idrisz bej nagylelkű ajándéka csörgött. Felfénylett a szeme.

- Megvan, igazhitű testvéreim! - Azután ismét felém fordult, miközben övébe gyűrte a pénzes zsákot. - Hát... többet nem kellemetlenkedsz nekünk. Mégiscsak félreállsz az utunkból, ó, világ legbátrabb efendije?! Ó, bajnokok bajnoka, mondd el gyorsan, mit szólsz hozzá! Eladunk a vörös-tengeri kalózoknak! Hadd szenvedjed végig hátralevő rövid életedet!

Egy ismeretlen, göndör, rövid szakállú alak rivallt rám:

- Állj be a sorba, gyaur barom! - És belém rúgott, hogy egy népes csapat közepébe bucskáztam. Volt azok között fehér és fekete, alacsony és magas, kövér és keszeg. Két egyforma rabot még véletlenül se láttam. Csupán egy dologban egyeztek meg: valamennyien a Tengerek Szultánjának nyomorult rabszolgái voltak.

Emlékszem, Szelim - mintha csak megbánta volna előbbi elhatározását, hogy meghagyja életemet - váltig ösztökélte Husszeint, a rabszolga-kereskedőt, ne sokat teketóriázzanak velem! Üssenek kést a bordáim közé!

- Ó, efendi, minek siettetnök a halált? Ha egyszer már El Ferhim gályájára felkerül, úgyszincs neki sok hátra!

Szelim ettől a kijelentéstől úgy-ahogy megnyugodott, és kíséretének élén elvágtatott. Engem pedig megkötözött kézzel és lábbal, hogy semmiképpen meg ne szökhessek, felhajítottak egy teve hátára, és elindultak velem valamerre kelet felé.

Másnap reggel széles víztükör csillant meg szemem előtt, amikor felébredtem. Első pillanatban azt hittem, a Földközi-tenger tükre villózik karnyújtásnyira előttem, de hamarosan rádöbentem: csupán egy hatalmas tavat látok. Kísérőimtől megtudtam, Keserű-tengernek becézik.

- Fogd be a szád! - rivallt rám az egyik korbácsos ember, de Husszein, a rabszolgakufár félretolta, s meglehetősen gunyoros hangszólyal kioktatta: - Híre járja, hogy ez a fickó rettenthetetlen harcos, unurusz efendi, illik tehát, hogy feleljünk neki! Tudd meg, ó, efendi, ez itt a Keserű-tenger, amely a Vörös-tenger feje vagy füle vagy szeme, ahogy neked jobban tetszik. Itt most bárkára szállunk, útnak eredünk, megyünk, megyünk, azután újra tevére szállunk, ó, rettenthetetlen efendi, kicsit kocogunk, majd elérjük Szuez városánál a Vörös-tengert, és ha megengeded, ott végre El Ferhim sejk hajójára szállunk! Ha nem haragszol meg, az a gálya lesz a te utad végállomása, és ha Allah is úgy akarja, ahogy Abdallah El Ferhim kegyes urunk önagyságának tetszik, úgy életed utolsó állomása!

Minek részletezném hosszasan: harmadik napon megérkeztünk Szuez városába.

Az aranyszívű Idrisz bizonyára nem is sejtette, hogy szekerem rúdja nem a ködös Albion, hanem az őrjítő napsugárözönben tündöklő egyenlítő felé fordult. Hogy fia, Szelim arcátlanul elrabolta ezer aranyamat, személyemet pedig rabszolgahajcsárok prédájául dobta! Hogy a szerelmesem felé suhanó könnyű szárnyú brit gálya helyett Abdallah El Ferhimnek, a Tengerek Szultánjának *Fekete Sas* nevezetű, rettegett kalózhajójának evezőspadjára csatolta láncomat a maláj hajókovács.

- Ne félj, cimborá, jó tartós portéka ez a béklyó! Te vagy a tizenharmadik gályarab, akinek a lábára verem!

- Elődeimmel... mi lett?! - kérdeztem megjátszva a közömböst.

- Az efendi azt méltóztatott kérdezni, hogy az elődeivel mi lett!

A kétszázhusz gályarab nyerítve röhögött a maláj kovács gúnyosan méltóságteljes szónoki kérdésén.

- Ó, efendi! Valamennyi tiszteletre méltó elődöd sorsát nem tudnám felsorolni! Az elsőt - ha jól emlékszem - villám sújtotta agyon. A másodikat és a harmadikat napszúrás ölte meg. A negyediket Ibn Szulaf korbácsa tette el láb alól. Hogyha jól csalódom, akkor...

- Hej, Mvabu! Fekete Bivaly! Az ötödiket is meg a hatodikat is! Hogy a többiekről már ne is beszéljek! - rikkantotta valaki a gálya orra felől.

- Hát igen! - derült fel a maláj sötét orcája. - Legjobb, ha felkészülsz rá, hogy zsákjába dob a fekete halál, a pestis vagy a malária, vagy a napszúrás. De mindenesetre kérleld sorsodat, segítsen elkerülnöd Ibn Szulaf orrszarvúbőr korbácsát!

Mvabu végre elkotródott, miután sikerült megalapoznia népszerűségemet. Óvatosan szomszédomhoz fordultam.

Különös fickó volt. Nem tudtam volna megmondani róla: arab, félvér, vagy csak az állandó napsütésben csúnyán leburnult bőrű európai. Egyik szemét elveszítette, a másikra alig látott. Haja és szakála elvadultan egymásba folyt. Mintha középkori, szőrből szőtt láncing lett volna rajta. A vastag, kunkori, durva szőrzet elborította mellét, hátát, karjait és lábszárait is.

- Gorilla! - súgta valaki a hátunk mellett félhangosan. - Bámulód akadt! Mutatkozz be neki!

- Fogd be a szád! - förmedt az ismeretlenre hatalmas termetű szomszédom. - Nem kérdeztelek! Te meg az evező nyelére bámulj, az apád teremtésit! Kalózkodó rabja vagyok, nem cirkuszi bohóc!

A hajó orrán éles kúrtszó harsant, elvágva minden további beszélgetést és halk susogást, azután egyhangú, lassú ütemben, egyenletesen dobogó kezdtek verni, és egy hang éneklős lejtéssel arabul vezényelni kezdett:

- H-u-u-u-zd meg: egy!... K-e-e-e-t-tő!...

Később ez az egyhangú, tulajdonképpen csendes, mégis erőteljes, fenyegető hang annyira beléivódott az idegeimbe, hogy még ma is sokszor hallom álmomban.

Evezni kezdtünk. Arra kaptam fel a fejem, hogy szomszédom halkán, gorombán rám mordul:

- Hé, te örült! Ne húzd úgy! Megbillen az evező... Ibn Szulaf észreveszi... kiszabja az irhád a korbácsával!

- Bocsásson meg - lihegtem feleletül. - Még... nem szoktam bele. Majd... ügyelek...

Gorilla egy minutumra rám emelte erősen hunyorogva vérekes, nagy szemét, és morgott valamit, de hogy mit, azt nem értettem. Csak megvontam a vállam, és nekifeküdtem az evezőrudnak.

- Ne rángasd, bolond! - hallottam megint balról, de most már sokkal higgadtabban. - Ha rángatod, csak fölöslegesen kifulladsz. Akkor jön Ibn Szulaf és szétver. Jó lesz?

Már alig maradt annyi erőm, hogy tagadón meg tudjam rázni a fejem. Nem, nem!

De hát... hiába tikkadtam el, húzni kellett a szálfából faragott hatalmas evezőt.

- No, te híres! - förmedt rám Gorilla kisvártatva. - Kiszállt a szusz belőled? Mit gondolsz, én húzom egyedül Dzsiddé kikötőjéig?!

Minden erőmet összeszedtem, megragadtam az evező nyelét, még a mellem is nekidöntöttem, hogy gyorsabban merüljön a vízbe, de a karom már nem akart engedelmeskedni akaratomnak. Úgy éreztem, rögtön kettétörik a vállam, akár valami korhadt ág, vagy ha nem törik el, akkor kigyullad. Csupán annyit sikerült elérnem, hogy istentelenül fájni kezdett az evezőnyél

folytonos kemény ütéseitől a mellem. De nem eresztettem el azt az átkozott evezőrudat. Nagyokat kondult a mellem, a fogam csikorgott, s úgy éreztem, csupán néhány pillanat lehet még hátra életemből. Arcom és testem verítékben fürdött. Egy futó pillanatra kitekintettem a mellvéd résén a mélyben hallgató tengerre. Szinte lángolt, toporzékolt az apró hullámokon a napsugár.

- Mikor... lesz már... este?! - bukott ki láztól cserepes számon a halk kérdés.

Azt hittem, álmodom, mert valaki halkán, csípősen felnevetett.

- Bolond! Csak nemrég indultunk el! És meglehet, hogy soha többé nem lesz este!

Gorilla lehetett, vagy valaki más?

Nem tudom. Azt hiszem, Gorilla nevetett. Másfél, két órája lehettem még csak a hajón, de úgy éreztem: örökkévalóság óta szenvedek a padhoz bilincselve. Esméletem ide-oda verdesett, mint a tört szárnyú madár, aztán elsötétedett előttem a világ.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

*amelyben ide-oda sodródok a különféle tengereken. Testem megedződik,
lelkem eltompul, de szívem mélyén egy pillanatra sem huny ki a reménység lángja:
egyszer csak megszabadulok innen! És amikor az ausztrál kincset végighajszoltuk
az Indiai-óceántól az Atlanti-óceánig, azt hittem, teljesedik álmom, megszabadulok.
Pedig csak akkor kezdődött el igazi rabságom a Halál Szigetén*

Nem hiszem, hogy az ezután következő néhány keserves esztendőnek valamennyi eseményét elő tudnám sorolni, akármilyen szépen kérelnétek is. Nincs is erről az időről különösebb mesélnivalóm.

Mit mondhatnék róla nektek? Ha azt mondom, annál szörnyűbb a mohamedánok poklának hetedik bugyra sem lehet, akkor még meg sem közelítettem a gályarabság lényegét. Már az is szörnyű, hogy évekig egy padra bilincselve kell élned. Fel sem tudsz állni tulajdonképpen. Ott alszol a padon, az evezőrúdra görbülve, ha ugyan sorsod kegyes, és jó szél dagasztja a *Fekete Sas* vitorlát. Mert ha nem fúj a szél, akkor húzhatod az evezőt, amíg belé nem gebedsz. Esküszöm nektek, amikor valaki meghalt a szomszédaink közül, és Mvabu leütötte bokájáról a vastag békót, hogy egy szál deszkára kötözve, lábára egy kődarabot erősítve átlökjék a gálya korlátján, irigykedve sóhajtottunk fel:

- Boldog ember! Ez már megszabadult ebből a pokolból!

Megjártam a Vörös-tenger, a Perzsa-öböl és az Indiai-óceánnak szinte valamennyi kikötőjét. A mellvéd tenyérszerű lőrésén át láttam is a sokféle emberfajtát, amely kását, valamicske szárított halat, zöldséget fuvarozott lapos hasú csónakján a *Fekete Sasra*. Egyszer még Madagaszkár szigetén is megfordultunk, de elbüszkélkedhetek veletek, hogy jártunk gyakorta a Bengáli-tengeren is, sőt egyetlenegyszer sikerült besurrannunk a Malakka-szoroson át Singapore kikötőjébe is. Az Arab Sátán gögös vigyorgással mondta: a büszke britek majd megőrültek vakmerőségüinktől!

De nem ez volt az egyetlen eset, hogy borsot tört a *Fekete Sas* a brit világbirodalom gyarmati kormányzóinak orra alá, ó, nem!

A kalózhajón eltöltött kemény három esztendőt sohasem felejttem el, de különösen nem a legutolsó kalandunkat!

Épp Indiában időztünk már hetek óta. Urunknak különben nem volt szokása, hogy ilyen hosszú időn át pihentessen bennünket. Az emberek morogtak. Átkozottul tűzött a nap, a kikötő mozdulatlan, szeméttel vastagon elborított víztükre fölött szellő sem moccant. Folyt rólunk a víz, és néha már úgy éreztük: megőrülünk! A gályarabok olyan veszett ordítózást csaptak, hogy azt hittem, megsiketülünk. Gorilla vállát vonogatta.

- Ostoba szamarak! Mit kell itt üvöltözni, azt hiszik, az használ valamit? Fontos üzenetet várunk. Amíg az meg nem érkezik, addig itt ülünk!

Gorilla mindig fején találta a szöveget, és most is úgy lehetett, ahogy elképzelte. Csupán azt nem tudta kitalálni, hogyan érkezik meg majd az a sorsdöntő üzenet. Másik kalózhajó hozza, vagy galambpostára bízva üzenetét a Tengerek Szultánja?

- Hajó - mondta Gorilla elképesztő unalommal. - El Ferhim nagyon okos és igen óvatos ember. Az üzenet csakis hajóval jöhet!

- Á, csudát! - ráztam makacsul a fejem. - El Ferhim feltétlenül galambbal küldi a levelét. A galambposta a leggyorsabb a világon!

- Akkor már rég itt kellene lennie annak az átkozott üzenetnek.

- Á, csudát! - ellenkeztem hihetetlen szívóssággal, csak azért is. - Még a Tengerek Szultánja sem kapta meg, azért poshadunk, penészedünk mi itt, Gorilla komám!

- Vessz meg! - dörmögte a félszemű óriás, akinek egyik gályarablázadás alkalmával az Arab Sátán tolatta ki büntetésből az egyik szemét néhány esztendővel ezelőtt. A másikra meg vastag hályog ereszkedett, így úgyszólván csak tűző déli verőfényben sejtett szegény valamit a körülötte levő világból.

Aztán a sors úgy hozta, nekem lett igazam. Egyik kora reggel heves szárnycsattogással öklömnyi, szürke tollas futár érkezett, és ereszkedett a középső árbocon a varjűfészek peremére. Az őrt álló hajós boldogságtól ragyogó orcával, mókusokat megszégyenítő ügyességgel kúszott le a kötélletrán a magasból. A hajótatban, ahol az Arab Sátán kamrája volt, óriási üdvrivalgás harsant, és mindenki kirohant a fedélközbe, hogy jelen lehessen a nagy pillanatnál, amikor felolvassák a Tengerek Szultánjának üzenetét. Ha ugyan felolvassa az Arab Sátán!

Izgatott moraj futott végig a gályarabok emeletes padsorain is. Hiszen a mi sorsunk is attól az üzenettől függött.

Sajnos, urunk nem olvasta fel a hártýára rótt szarkalábos sorokat. Markát összecsukta, szemét lehunyva a magasba szegte fejét, és harsogva fölnevetett. Azután zsebébe nyúlt, és egy zacskó aranyat hajított az őrt álló legénynek.

- No, mi az? Mit mond? - faggatott sürgetve Gorilla. - Mi áll az üzenetben?

- Nem mond egy szót sem - vonogattam a vállam. - De jó hír lehet benne, mert egy zacskó aranyat adott érte.

- No, akkor nagy halra megyünk!

A hajó körül egyszeriben lázas sürgés-forgás támadt: akár a sáskák a vetésen, nyüzsögtek az indus bennszülött kalmárok dereglyéi a vízen. Élelmiszereket hoztak, vizeshordókat görgettek a hajó gyomrába, mások puszkaporos hordókat cipeltek le a mélybe, és ágyúgolyókat raktak máglyába a mozsarak körül.

Aztán az Arab Sátán minden bennszülött teherhordót gazdagon megajándékozott, akik torkukszakadtából ordították utánunk jókívánásaikat, amíg csak el nem tűnt gályánk a móló kő köríve mögött.

Mondanom sem kell, este a vacsoraosztáskor Mobobo már megsúgta a titkot:

- A Nagy Szigetre megyünk, amelyet ti Ausztráliának neveztek. Egy egész hajórakomány gyémántot visz Londonba Port Darwinból a *Paradicsommadár* nevezetű hadihajó. Akkora kövek vannak köztük, mondják, mint egy csecsemőfej. A Tengerek Szultánja azt akarja megkaparintani. Sssst! Nem tőlem tudjátok, én nem mondtam semmit!

Halkan füttyentettem. Gorilla mosolygott.

- Ez igen! Vakmerő fickó a Tengerek Szultánja. Mindig nagy fába vágja a fejszójét, és meg kell mondanom neked őszintén: az ilyesmi igen tetszik nekem!

Messzi volt Indiától Ausztrália, ám a véletlen is az Arab Sátán segítségére sietett, hogy minél hamarébb odaérjünk.

Az Indiai-óceán felett gyakori a heves, erős széljárás, talán már hallottatok ti is a monszunokról, ugye? Éjfél felé billent meg velünk először az evezőpad, s én szegény Gorilla nyakába korcsolyáztam. A bokámon a bilincs tartott vissza, hogy a feje fölött át nem repültem az egyszerre megvaduló tengerbe.

- Kezdődik a tánc! - ásított egyet Gorilla, akit én soha életemben nem láttam semmi miatt felindulva.

A *Fekete Sas*nak úgyszólván meg sem kottyant a mind vadabbá váló vihar. Igaz, ilyen boszorkányos ügyességű tengerészeket sem láttam még, mint a horgas orrú kalózkapitány barna bőrű matrózait. Úgy mászkáltak a szél lökéseitől ide-oda ingó árbocokon és a félelmetesen megmehajló vitorlarudakon, mint más halandó szép napsütéses vasárnap délelőtt a Fő utca szilárd járdáján. Ibn Szulaf ide-oda szaladgált hosszú lábaival a keskeny kerengőn. Láttam, a kezét dörzsölte, és nemcsak a ráfröccsenő tajtéktól, a titkos örömtől is ragyogott orcája.

- Minek örülsz, efendi? - szólt fel neki Gorilla egykedvűen.

- Allah is velünk van, Gorilla! A szél is a messzi világrész felé röpít. Nem kell ám eveznetek, ne félj! Behúzzuk valamennyi evezőnket. Elegendő, hogyha a *Fekete Sas* kitarja óriás szárnyait, és ráfekszik a vihar széles hátára! Érzed, hogy repülünk, Gorilla, érzed?! - És széttárta karját, hogy a szél belekapott kifeszülő burnuszába, s majdnem közénk hajította.

- Nincsen szerencsénk! - sziszegte Gorilla, keze fejével picit ingerülten törölve szét sűrű, vastag bajuszát. - Hej, ha közénk bukfencezik, lett volna itt pompás lakodalom, ne félj! Még a tigriscápák is Ibn Szulaj-mócsingot ettek volna! Én ettem volna meg a szívét!

A maláj szakácsok, akik vödörben hozták a sűrűre főtt kását, megsúgták, úgy látszik, Allah valóban mellénk szegődött, mert a vihar egyenesen Ausztrália irányába repíti a *Fekete Sas*! S mivel ilyen ijesztő gyorsasággal repülünk, ki sem kell kötnünk másutt, csak egyetlen alkalommal, a Keeling-szigetek legdélibb tagján. Késő este volt, és a révkalauz vonakodott értünk jönni, és bevezetni hajónkat a zátonyok mögé. Ibn Szulaf elsüttette a legnagyobb ágyúját, amelynek dőreje a hevesen morajló tenger zúgásán is áthatolt. Kisvártatva láttuk, részeg imbolygással vörös lámpa indul el a parttól. Egy fertályóra múltán már elkapta a pilóta a kötelünket, és felkapaszkodott a *Fekete Sas* fedélzetére.

Ibn Szulaf megmarkolta az idősebb ember mellén a gúnyát.

- Átkozott! Hogy merészelsz velünk játszani? Nem tudod, hogy sietünk, s nem érünk rá minden nyomorult kavics zátony előtt lehorgonyozni?

A révpilóta felháborodva válaszolt:

- Kik vagytok, idegenek, hogy ilyen hangon mertek beszélni velem, az angol király felesküdt révkalauzával?

Ibn Szulaf elengedte a pilóta ruháját, és némán szétvonta mellén vastag selyemköntösét, övébe tűzve drágakövekkel ékesített pisztolyok és handzsárok nyele ágaskodott elő. S mindeniken ott sötétlett a kitarított szárnyú fekete sas. A pilóta megdöbbenve lépett hátra. Ibn Szulaf kapta el, különben a tengerbe zuhant volna.

- Parancsolj velem, uram! - hebegte a jámbor, felismerve veszedelmes helyzetét.

- Egy bő óra múlva valamennyi ivóvizet hordónk meg legyen töltve, s ami friss zöldséget, húst és gyümölcsöt meg bort csak találsz a kikötő raktárában, mind itt legyen a hajónk fedélzetén, különben szétlövetem ezt az egész nyomorult kikötőt! - És megvetően végigsimítva csillogó fekete szakállát, beléköpött a háborgó tengerbe.

Ott volt a megrendelt szállítmány pontosan a megbeszélte időre. Ibn Szulaf nem garaszkodott, övébe nyúlt, és egy bőrzacskó aranyat dobott oda a révkalauznak. A mi emberünk szépen visszakepickélt a ladikjába, aztán köszönés nélkül odébbállt. Amikor már jó messzire járt, elengedte az evezőket, csak négy társa evezett tovább. Két tenyeréből tölcseret formálva visszakiáltott:

- Hiába sietsz úgy, csokoládéképű lator! Szorul már a hurok a nyakatok körül. Eljártják veletek az alkonyi dzsigget, komisz rabló férgek!

Azt vártam egyre, hogy kapitányunk odaugrik az őrt álló tűzérhez, kikapja kezéből az égő kanócot, és belédurrant a révkalauz ladikjába. Ám nem így történt. Ibn Szulaf odalépett a mellvédhez, kihajolt, és a szótölcserbe kiáltott:

- Majd visszafele jövet megkereslek, mocskos szájú gyaur disznó! Akkor aztán beszélgetünk kicsit!

Útközben állandóan zuhogott az eső, és egyenletesen, őrjítő egyhangúsággal zúgott a szél. Valóságos megváltásnak tűnt számunkra, amikor néha felerősödött, s jajgatva, bömbölve rohant tova.

Másnap, mintha csak beteljesedett volna a Keeling-szigetek révkalauzának jóslata, az őrt álló tengerész leordított az árbockosárból:

- Hat hajó balról!

Kisvártatva pedig azt kiáltotta:

- Öt hajó jobbról!

Olyan izgatott kiáltozás és mozgolódás keletkezett a hajónk fedélzetén, hogy erre még Gorilla is felnyitotta a szemét.

- Aha! - mondta meglehetősen közömbösen, mint akit nem különösebben érdekel a dolog, s különben is előre tudja a végét. Megint oldalba döftem az öklömmel, hogy ébren maradjon.

- Most fülön csípnek bennünket, Gorilla! Végünk van! Nem adok neki egy órát, és... lógni fog Ibn Szulaf!

- M-m-m-arha! - dörmogte enyhe megvetéssel színezve hangját óriási cimborám. - Balszerencsénk van a brit kopóknak! Ebben a viharban ugyan kár kísérletezniük! Közelünkbe sem férközhetnek, hogy csővégre kapjanak bennünket. Márpedig ha nem tűzhetnek csővégre bennünket, hogyan akarják megszelídíteni a *Fekete Sast*?

És mint már annyiszor megismerkedésünk óta, ismét Gorillának lett igaza. Az angol hadihajók támadásra készülő félkörét nem engedte az újult erővel kitörő vihar kibontakozni s közelünkbe férközni. Mivel a vezérhajó árbocának tetején megjelent a tűzveres harci lobogó, valamennyien tüzelni kezdtek reánk a felénk néző ágyúkból. Ám csak a csövek száján arany villámokként kilobbanó torkolati tüzek fénynyalábjaikat láttuk, a dörrenést már elnyelte a vihar tombolása, az ágyúgolyót pedig a tenger feneketlen méhe. Ibn Szulaf izgatottan nevetett, és hadonászva ordította a brit hadihajóknak, ahogy a torkán kifért. Nagyon mosdatlan szája volt a kapitány urunknak, így csak a lényegét idézném:

- Köszönjük a szíves figyelmeztetést! Ha ti itt megjelentetek, akkor már nem lehet messze a *Paradicsommadár* sem, amely a kincseket viszi!

És mesteri kormányzással kibújt a brit hajók harapófogójából.

Nagyon biztos volt a dolgában, bár a *Paradicsommadárt* még sohasem látta, csupán hírét hallotta, mely szerint maga az angol király, I. György öfelsége avatta fel. És elragadtatásában ott helyben nemessé és báróvá ütötte a hajó építőjét. Különösen az ágyúíróról rebesgetett csodákat a fáma. Részeg brit tengerészek állítása szerint nem olyan ágyúk vannak a *Paradicsommadár* fedélzetén, mint a többi brit gályákon, de más nemzetek hajóin sem találni párjukat. Ibn Szulaf csak nevetett, amikor emberei a *Paradicsommadárról* beszéltek.

- Még hogy hét árboca van és kettős fedélzetén hetvenhét ágyúja? Én csak annyit mondok nektek, szeretett igazhitű testvéreim: kicsit túl szép és túl fényes ennek a *Paradicsommadárnak* a tollazata! Sok fényes tollával együtt fazekamba dugom én azt az ánglius paradicsommadarat, megfőzöm, megeszem, és csontját-bőrét a tenger gyomrának adom: hadd örvendezzenek kissé az Indiai-óceán cápafalkái is!

A maláj szakácsoktól útközben úgy-ahogy megtanultam a maláj nyelv legfontosabb kifejezéseit. Most fél füllel kihallgattam egyik beszélgetésük töredékét. Mobobo, a magasabb, hájas, gömbölyű vállú, ritkás szakállú, váltig kötötte az ebet a karóhoz, hogy ő hallotta már nem is egyszer Ibn Szulafot kabinjában hangosan fohászolni Allahhoz, hogy a gyaur „madárhajó”-t vezesse útjukba. Tehát még a kalózkapitány maga sem volt bizonyos benne, hogy összetalálkozunk az úgy sóvárgott brit vitorlással.

Mondtam már, Gorilla mindig aludt. Legalábbis én úgy hittem, mert mindig be volt csukva a szeme. Most közbeszólt, amikor a kövér szakács fecsegett:

- Én pedig azért imádkozom, hogy vakítóan süssön a nap az égen, ahogy csak tud! Mert én látni akarom a rossz szememmel, hogyan küldi pokolra a *Paradicsommadár* a *Fekete Sast*!

- Gorilla! Hát te ennyire bízol benne...

- Bízom benne? - kiáltotta fojtott indulattal derék cimborám, s akkorát vágott öklével a padra, hogy belereccsent alattunk a vastag tölgyfapalló ülőke. - Akarom! Megkövetelem a sorstól!

Izgatottan vártam én is az éjszaka múlását, a hajnal eljövetelét. Oly koromsötét volt éjfélkor, mintha feneketlen tintás flaskába pottyantunk volna. Vagy mintha az Isten elfeledte volna megteremteni a harmadik napon a Napot. Bár állandóan mertük nagy fakanalainkkal a vizet, az egyvégtében zuhogó esőlé így is annyira megtöltötte a fedélzet alatt a hajót, hogy térden felül ért.

Ibn Szulaf veszettül átkozódott: a temérdek esőlé miatt megnehezült hajónk futása. Korbácsa kegyetlenül csattogott, nem nézte, kit hogyan talál el.

- Merjétek a vizet, kutyák, mert kifordíttatlak benneteket a bőrötökből!

Amikor éppen az egyik hullámhegyen lovagoltunk, elrikoltotta magát az órálló tengerész az árbockosárban:

- Lantorna, uram!

- Gazember! Csak a szemed káprázik! De akkor élve megnyúztatlak! No? Még mindig látod a lámpást?

- Nyúzass meg, uram, ha ezek nem hajólámpások! Mégpedig, esküszöm a Próféta szakállára, brit hajólámpások, uram!

Akkor már Ibn Szulaf is macskaügyességgel kúszott fölfelé a kötélletrán. Látta ő is, hogy valóban lantornákat látott az embere. De azért, előhúzta övéből a velencei távcsövet, s a biztonság kedvéért azzal még egyszer a lámpások felé tekintett, majd örömeiben ujjongva felkiáltott:

- Allah megadta! Gyaur disznók és drága igazhitűek, figyeljétek szavam! A *Paradicsommadár* itt úszik előttem!

Ibn Szulaf azt hitte, észrevétlen a brit gálya közelébe tudunk settenkedni, ám a brit tengerészek sem aludtak, és arra riadtunk fel, hogy kegyetlen vonítással ágyúgolyók süvöltének el a fejünk fölött, ijesztő reccsenéssel szaggatva meg vitorláinkat. Pedig a mi martalócaink már ott topogtak égő kanócuk végét markolva ágyúink mellett, várva az üdvöztető jelet, hogy löhesenek. Hanem a brit megelőzött bennünket! Ibn Szulaf toporzékolt dühében.

- Tűz! - bömbölte reszketve táguló orrcimpával, ökölbe szorított kézzel, és megdöbbenve tapasztaltam: míg a brit golyói jóval túlszálltak rajtunk, a mi golyóink el sem értek a *Paradicsommadárig*!

És ez még nem volt minden! A baj mindig csöstül érkezik!

Az őrálló tengerész, akinek minap örömeiben Ibn Szulaf a markába nyomta teli erszényét, most másfele is eltekintett, és rémülten jajdult fel:

- Uram! Lantornák jobbról és balról is!

Ibn Szulaf maga ugrott a kormányhoz, és egy bűvész ámulatra méltó ügyességével manőverezett. Észrevettük, egyre csak arra vigyázott, hogy véletlenül se mutassa a *Fekete Sas* az oldalát a *Paradicsommadár* ágyúinak. Megszámoltam a körülöttünk lavírozó brit hajókat: heten voltak, akár a gonoszok. Volt olyan pillanat, hogy mind a hét éppen felénk forduló ágyúival egyszerre tüzelt. Volt ott olyan rettentő égzengés, mintha gigászi ciklopszok döngették volna roppant pörölyeikkel az üllöt. A *Fekete Sas*, szégyen a futás, de hasznos, menekülni igyekezett. Meglapulni, eltűnni, felszívódni a tintasűrű éjben. Minden ügyességével arra törekedett, hogy ne tudják megcélozni a félelmetesen jól irányzó brit hajótüzérek. Azt már mondtam egyszer, Abdallah El Ferhim hajójának vitorláját fekete vászonból varrták. Nos, az árbocok, a hajó teste a több hetes állandó felhőszakadásban olyan feketére ázott, hogy százlábnyról már az öreg ördög sem tudta volna megkülönböztetni egy sok emelet magas hullámhegytől. Hiába lovagoltunk sokszor a hullámok fehérén világítva habzó taraján, mégsem vettek észre bennünket soha, mert a roppant fekete test összeolvadt a komor, sötét égboltozattal, mint a folyondár a fatörzssel. Ám Ibn Szulaf nem örökre kívánt elinalni a brit hajók halálos szorítású gyűrűjéből! Ó, korántsem azért igyekezett! Ravaszul rontott neki a brit gyűrűnek! Kivárta a kellő pillanatot, amikor egyikük felmagasodott közvetlen előttünk, akkor a *Fekete Sas* hirtelen éles fordulattal nekironzott, és százlábnyról egyszerre kilötte huszonnégy mozsarát a britre. Mintha az ég nyílt volna meg, és az Úr tüzes trónusa omlott volna a szerencsétlen brit hadihajóra. Mint piciny, finom faragású elefántcsont dobozka, amelyen megvasalt harci szekér tapos keresztül, ezer darabra freccsent. A tönkig lerombolt roncsra felröppent a vörös kakas, és nem sokat kellett várnunk, hogy a brit raktárkamrájában tüzet fogjon a sok száz mázsányi puska. Égig csapó lángoszlop robbant a roncs mélyéből, s néhány kurta minutum múltán csak az örvény szájának villogó tajtékzása izzott, amely örökre elnyelte a brit gályát. A gonosz arab tervének első része kitűnően sikerült: szétfeszítette a brit hajógyűrűt.

- Meg kell adni, átkozottul érti a mesterségét! - dörögte Gorilla. - Átkozottul érti! Hanem addig legyek én csak ilyen nyomorult pária, ilyen evezős barom, amíg a *Paradicsommadár* kapitánya meg nem tanítja ökelmét kesztyűben dudálni!

Ám Ibn Szulafnak sem sikerült minden terve. A sors egy újmódi tervek szerint épített három-árbocos fregattal sodorta szembe. Olyan hirtelen bukkant fel a brit ellenfél egy hullámvölgyből, mint rossz álmában szokott történni az emberrel. Felordítottam, mert úgy láttam, hogy a gálya ránk ront, és örökre a hullámsírba tapos bennünket. Ám az arab kalózkapitány, az ördög

cimborája megint résen volt, és hihetetlen finom ösztönével az utolsó pillanatban ismét sikerült félrerántania a *Fekete Sast*. A hatalmas gálya jól nevelt vadászbeként engedelmeskedett legkisebb kézmozdulatának is, és a hullámhegy tetejére már egymás mellett repültek fel. Mielőtt a brit hajó legénysége felocsúdíhatott volna, milyen csodálatos jó fogást kínált fel neki a véletlen jó szerencse. Ibn Szulaf rekedten kiáltott martalócaira:

- Tűz, ti gyehennára valók! Tűz, ti Allah legkedvesebb gyermekei! Tűz az átkozott gyaurra!

Ez a sortüze is úgy sikerült, mint az előbbi. A második brit gálya is alámerült a hullámsírba. Újra végigcikázott a háborgó tenger hátán Ibn Szulaf sátáni kacagása. És nem nyugodott a kalóz. Égnek állt a hajam, amikor éreztem a tulajdon testemen, mit művel a *Fekete Sassal* az az eszelős, megszállott ördög. Először orra állította a hajónkat, úgy éreztük, valamennyien a szabad víztükör felett lógunk, s tüstént belezuhanunk. Am halálsikolyunkat döbönt némaság fojtotta belénk, mert ugyanabban a minutumban a *Fekete Sas* már ismét egy óriási hullámhegy tetején repült. Azután még két ilyen halálugrás következett, és a mi gályánk már ismét a brit flotta oldalába került. Az arab tűzerek fülig futó vigyorral emelték kanócuk csillagát az éhesen ásító ágyúcsövek gyújtólyukaihoz. Megint eldőrdült az ágyúsalve. Most azonban nem sikerült szétrombolnia elsöre a megtámadott gályát, csupán árbocait borotválták le golyóink.

- Ebben a viharban felvehetik szegények az utolsó kenetet! - dörmögte Gorilla, aggodalmas pislogással erőltetve szemét, hogy láthatna valamit a körülötte folyó küzdelemből.

- Mit látsz? Még nem fehéredik az égbolt alja? Úgy szeretném látni, amikor a *Paradicsommadár* ágyúi rostává lyuggatják ennek az arab sátánnak a bőrét!

Akkor már menekültek előlünk a brit gályák. Az az egy átkozott arab kalózhajó megfutamított egyedül egy egész kis ánglius flottát!

Ibn Szulaf még mindig nem nyugodott. Hogyisne! Hiszen épp a *Paradicsommadár* nem tűnt fel előtte, amelyért kockára tette az életét, amelyért keresztülvitorlázott a fél világon! Konok makacssággal indult el előkeríteni lappangó zsákmányát. Mint a megszállott, hajszolta a láthatatlanná vált britet. S közben zúgva sodort bennünket a folyamatos vihar valamerre kelet felé. A *Fekete Sas* igazi kormányosa a fejünk fölött beszélgetett Ibn Szulaffal:

- Efendi, nagy baj van!

- Mit huhogsz már megint, te vészmadár?

- Nem elég baj a vihar! Valami félelmetes áramlás is sodorja magával kelet felé hajónkat!

Kis csend támadt, csak az Arab Sátán fujtatása volt hallható, majd halkabban kérdezte:

- A *Paradicsommadárt* is sodorja?

- Igen, efendi!

- Butaság, de megkérdezem: velünk egy irányban sodorja?

- Igen, efendi!

Csattanást hallottunk. Szokása szerint hátba vágta a hirtelen kezű kalózkapitány azt, akivel épp beszélt.

- Allah nagy! És Allah kegyelmes! Akkor nincs semmi baj! Az a fontos, hogy a *Paradicsommadár* meg ne menekülhessen előlünk!

Másnapra sem csökkent semmivel sem az az átkozott sötétség. Ki tudná megmondani, reggel lehetett vagy éjszaka, amikor megint meghallottam Ibn Szulaf hangját a fejünk felett:

- Átkozott sivatagi sakálok ivadéka, hol járunk?
- Meglehet, efendi, hogy a világ végén!
- Mégis, hol és merre? Beszélj, mert tüstént szétloccsantom a koponyádat!
- Valamerre északra attól az óriás szigettől, amelyet a gyaur tengerészek Ausztráliának neveznek!
- Átkozott! Ott járunk, ahol az a millió sziget van?
- Lehet, efendi! A világ valamennyi szigetét ide kotorta össze Allah, a kegyelmes! Minden öt lépésre van egy sziget! A gyaur tengerészek úgy nevezik: a millió sziget világa. És ez azt jelenti, ó, efendi, hogy ha a *Paradicsommadár* belopakodik valamelyik parányi sziget árnyékába, már meg is szökött előlünk!
- Elég, elég, te átkozott!

Bömbölt, füttyült a vihar, a kötélzet énekelt, mintha láthatatlan ujjak hárfákat pengettek volna a fejünk felett, és a megmaradt árbocrudak meghajoltak, mint a hosszú rúd az ugró alatt, amikor patak felett akarja átlendíteni a testét. Nem jött álom sehogy sem a szememre, és végtelenül irigyeltem Gorillát elképesztő nyugalmáért, amiért még ebben a szörnyű helyzetben is tudott szundikálni. Annyit tudok, ha ezer esztendeig élnék is, akkor sem felejténém el azt a borzalmas éjszakát.

Egyszer csak reggel lett. Hirtelen és visszavonhatatlanul érkezett el, mint egy kivégzésről szóló halálos ítélet. Felszakadt az áthatolhatatlan égi sűrűség, s megszűnt minden eddigi rémség, mintha karddal vágták volna ketté a reánk nehezedő lidércnyomást. Úgy tündökölt a nap, és oly ártatlan kéken szikrázott az égbolt és a víztükör, mintha sosem akart volna bennünket halálra ölelni iszonyú hullámhegyeivel, mintha nem kísérelte volna meg roppant fényű, gyilkos erejű villámnyalábjával pozdorjává zúzni hajónkat, s roncsainkat örökre hullámsírba temetni. Néhány minutumig valóságos örömmámorban úszott az arab matrónép és a rabszolgacsorda.

Aztán valaki felkiáltott:

- Oda nézz, uram!

Ibn Szulaf fölemelte fejét. Én is arra néztem. Először csak azt láttam, a *Fekete Sas* vörös ketrecbe van zárva.

- Mit ugrálsz? - förmedt rám Gorilla indulatosan. - Talán látsz valamit?

- Igen! Képzeld, vörös ketrecbe vagyunk zárva!

- Aha! - bólintott szomszédom. - Vöröset mondtál, ugye? Ilyen messzire elsodort bennünket a vihar? Ezek szerint bekergetett bennünket a Timor-tengeren át a Korall-szigetek közé! - És örvendve tapasztaltam, a hajdani brit tengerész valósággal tűzbe jött. - Hegyeket látsz-e valamerre emelkedni?

Én éppen azt kiáltottam: - Igen, Gorilla barátom! Északkelet felől magas hegy néz velünk farkasszemet! - amikor Ibn Szulaf elszörnyedve ordított fel:

- Verjen meg benneteket Allah, hitetlen ebek!

Én is arra néztem, amerre öklét rázta, és roppant csodálkozással láttam, hogy hajónk tatja mögött, kicsit jobbra, talán háromnegyed mérföldnyire ott úszik a gyönyörű brit vezérhajó.

- Gorilla! Itt van a *Paradicsommadár* is! - ráztam meg cimborám vállát.

- Tűz! - üvöltötte Ibn Szulaf, és tüzérei teljesítették parancsát: a bal fedélköz meg a tat ágyúí egyszerre köpték a tüzet a brit gálya felé. Vártunk kis ideig, majd Gorilla aki eddig feszülten figyelt, rosszallóan ráncolta össze homlokát, és megrázta a fejét.

- Ostobaság volt ez a sortűz! Meglehet, hogy a britek eddig nem is vettek észre minket! Ej, ej, Ibn Szulaf! Hát ilyen ostoba vagy? Miért kellett a figyelmüket magadra felhívni?! Bár az is lehet, a britek úgy vélik, nem érnek el idáig a golyóik, azért nem nyitottak ránk tüzet! Próbáld megállapítani, mi lehet az oka, hogy nem kísérel meg a közelünkbe jutni.

Megint felcsimpajkodtam a mellvédre, amennyire átkozott lábbéklyóm engedte, s ismét felkiáltottam:

- Zátonyra futott! Azért nem közelít!

- Meg van dőlve a teste? Mennyire merült el? Melyik része süllyedt víz alá? Az orra vagy a fara?

- Egyik se, Gorilla! - kiáltottam meglepetten. - Úgy látszik, semmi baja sincs neki! Csak... csak biztosan a *Paradicsommadár* is ugyanilyen korallkalitkába került, mint mi!

Gorilla halkán fölnevetett, kivillantva mind a harminckét bagóbarna agyaráát.

- No, pajtás, készülj! Meglátod, ha beköszönt a dagály, olyan cirkusz kezdődik itt, hogy a szemed is káprázik belé!

Gorilla nem szokott tévedni soha, most is igaza lett.

Ibn Szulaf a hajó orrában sürgött-forgott az első kormányossal, a vitorlamesterrel meg a fedélzetmesterrel. Csak a vak nem látta, a vízállást méricskélik, mikor futhatnának már ki a két korallzátony-sziget közötti nyílt víztükörré. Legfölbjebb öt-hat mérföldnyire lehetett egymástól a két hajó.

- Allahu Akhbar! Allahu Kherim! - rikoltotta az Arab Sátán, ég felé lökve két inas, csontos-száraz karját. Örült a vén tengeri rabló, mert emberei felhúzzhatják végre a horgonyt.

Fülemet megütötte a *Paradicsommadár* horgonyláncának csörgése. Ők is meglódtak. A fenyegető, nagy, szürke test gyorsuló futással, nesztelenül siklott felénk.

- Jönnek? - kiáltotta halkán Gorilla, elfojtott izgalommal.

- Igen - leheltem, mintha égbekiáltó titkot árulnék el, amit másnak nem szabad megtudnia. Abban a pillanatban észrevettem: oldalát fordítja felénk a brit.

- Fordul! - kiáltottam. Gorilla bólított.

- Miért csodálkozol? Orrvitorláin keresztül még a büszke brit sem tud bennünket ágyúzni!

És akkor eldőrdült az első sortűz a brit fedélzetről. Ibn Szulaf megremegett. Az első lövedékek jóval átrepültek a *Fekete Sas* legmagasabb épen maradt árboca felett, és haragos csattanással, mély kutat vágva a tenger kék vizébe, elmerültek. Csak kicsit kellett várakoznunk, és már süvített a második salve is. Ezt már jobban célozták: valamivel hajónk előtt vágódtak a vízbe. De a felrúgott tajték már az arcunkra csapódott, és az evezőpadokhoz béklyózott rabok őrzöngve kezdtek ordítózni félelmükben:

- Nagy úr! Bocsáss szabadon bennünket!

- Efendi! Üttesd le béklyóinkat a lábunkról! Nem akarunk nyomorultul megfulladni, mint a patkányok!

A harmadik sortűz telibe talált. Az ég megtelt a becsapódó golyók által szerterűgött faszilánkokkal. A mellvéd rőfnyi vastag tölgyfa gerendái, az eltalált árbocok millió darabra szétrobbanó szilánkjai sokunkat komolyan megsebesítettek.

- Értik a mesterségüket! - mormolta Gorilla elismerő biccentéssel. - Meglátod, ha az a hülye Ibn Szulaf nem intézkedik sürgősen, a negyedekre kettéfűrészelik a *Fekete Sas* törzsét.

Már akkor sebesen fordult az Arab Sátán hajója: halálos elszántsággal, dühödt fúriaként rontott a büszke britre.

A két hajó salvéja majdnem egy időben dördült. Szemem előtt minden vörösben játszott, szikrák és csillagok bukfenceztek, tisztességesen megréfélt a temérdek ágyú elsütésekor keletkezett légnyomás. Sokáig úgyszólván semmit sem láttam: társaim vörös tintahalakként imbolyogtak a sűrű füstfelleg közepén.

Amikor eloszlott a keserű füst, megdöbbenve láttam: egyetlen árboc sem áll többé talpon a *Fekete Sas* fedélzetén. Fülemlen vártam az Arab Sátán fültépő ordítását: „Húzd meg!”

Hanem... kiálthatott volna akkorát, amekkora jólesik. Gályánknak az ellenség felé eső oldalán a lánccal összekötött ágyúgolyók valósággal lekaszálták a két emeletes magasságban elhelyezett evezőpadsorokat! Mindenfelé félelmetesen szétroncsolt, szerencsétlen gályarabok heverték. A gyomrom egyszeriben a torkomba ugrott, s úgy éreztem, menten elájulok láttukon.

És akkor méltóságteljes lassúsággal megindult felénk a *Paradicsommadár*. Értettem kapitányának okos hadi tervét. Teljességgel megbénította a kalózt, amely így bármennyire is szeretett volna, többé nem menekülhetett ellenfele elől. A *Fekete Sas* már ki volt szolgáltatva a brit kénye-kedvére.

Félelmetes látvány volt, annyi szent. Némán, alig észrevehetően közeledett felénk, mint a Végzet, a Kiszmet, ahogy arab rabtartóink mondják. Lassan fogyott közöttünk a távolság. És Ibn Szulaf most már leküzdhetetlen hátrányba került. Hajója helyzetét változtatni nem tudta, a *Fekete Sas* védtelenül ki volt szolgáltatva: oldalával fordult legutóbb ellenfelének, aki most orrával közelít, a legkisebb támadási felületet nyújtva. Ha löveti is Ibn Szulaf, akkor is alig-alig tehet benne kárt.

Ibn Szulaf komor arccal nézte a közelítő britet. Próbáltam elképzelni, vajh mire gondolhat az Arab Sátán. De nem jutottam sokra, mert körülöttem társaim kétségbeesett ordítózása erősödött.

Megmozdult az Arab Sátán. Arca félelmetes volt, keze meglendült.

- Verjétek le a béklyót a rabok lábáról! Fegyvermester, kardot s puskát nekik!

Még azon minutumban csattogni kezdtek a kalapácsok. Sokunk béklyója lakatra járt, így könnyen ment a gályarabok felszabadítása.

- Megálljatok! - szakította félbe Ibn Szulaf a hamari munkát. - Szívetekre tett kézzel esküdjetek meg a gyaur istenre meg a Szűzanyára: oldalamba állva segítetek elpusztítani írmagig a hitvány brit támadókat. Ha így tesztek: az első kikötőben szabadon elmehettek, amerre akartok. Ha gonosz szándékot forralnátok ellenem, egy jelemre levegőbe repül a hajóm lőpor-kamrája!

- Esküdjetek! - bömbölte vérben forgó szemmel, halálra váltan egyik, az életéért aggódó rabtársunk, és csak egy pillanatig tétováztam, mert Gorilla ökle már a bordám közé fúródott, és fülemben sziszegte:

- Esküdj már, szamár! Űtött a várva várt szabadulásunk órája!

- Áldott napocska! - rebegte rögtön azután elfúló meghatódottsággal. - Süss csak! Süss! Így még én is látok valamit! Merre áll Ibn Szulaf? Fogd meg a kezem, és vezess a parancsnoki hídra!

Nem beszélt ott össze senki. Nem várt senki sem külön vezényszóra. Ahogy megkapták társaim a felkínált fegyvert, egy emberként indult el mindenki Ibn Szulaf felé. Csak most láttam, milyen félelmetes óriás Gorilla: most, hogy végre, annyi esztendő után először, két lábra állva járt. Erősen imbolygott, mintha megivott volna egy kis hordó rumot, ami nem is volt csoda, hiszen elszokott a lába a járástól.

Ibn Szulaf, az Arab Sátán tüstént megérezte, nagy baj közeleg: hiába eskette meg gyaur rabjait.

- Pokolra véletek mind! - üvöltötte. - A legmélyebb Dzsehenna nyeljen el benneteket, átkozott hitetlen ebek! Tűz! - kiáltotta a tat tűzérei felé, ahol két könnyű ágyú várt sorára, hogy mikor avatkozhat be szükség esetén a küzdelemben. Villámgyors mozdulatokkal reánk szegeztek azokat.

- Vissza! - ordította az arab fedélzetmester, fenyegetően magasba tartva a lóbálástól fellángoló kanócot. De Ibn Szulaf nem sokat teketóriázott. Kiragadta embere kezéből a kanócot, a töltött ágyú oldalához szorította, és vashulladékkal megtömött mozsár elbődült, véres hússá vágva az elől rohanó gályarabokat. Ám arra már nem maradt idejük, hogy a két ágyút még egyszer megtölthessék. Az elkeseredett rabok a rettentő mérszárlástól megdühödve, félelmetes rohammal szinte elsöpörték Ibn Szulafot és embereit.

Az Arab Sátán a kormányrúd mellé szorult. Három húséges híve fogát vicsorgatva bőszülten viaskodott mellette mindhalálig. De a zendülők körülfolyták, mint a Duna-víz a beléhullott füves partdarabot.

Bátran nézek farkasszemet, ha kell, a halállal is, de ez a küzdelem elborzasztott. Így én még nem láttam embert harcolni, ahogy Gorilla vívott.

- Félre az útból, testvéreim! - bömbölte, mint lakmározás közben megháborított oroszlán. - Csak löni ne engedjétek őket... Majd én... elbánok velük!

Pisztoly dördült, de nem találta el Gorillát: valaki felütötte az arab fedélzetmester jobbját, a golyó süvitve fúrta át a levegőt.

- Most! - kiáltotta félelmetes hangú szomszédom, és a következő minutumban már felnyársalta kardjával azt a sötét képű fickót, aki rálőtt. Épp csak kirántotta az arab melléből a pengéjét, s még ugyanazzal a mozdulattal kettéhasította a vitorlamestert, kis híján derékig.

Közben iszonyú lendülete Ibn Szulafot beszorította a mellvéd és a kormány közé: meg sem tudott moccanni a bitang. Szája nyitva maradt, és zihálva kapkodta a levegőt. Arca eltorzult, mert látta, életében most először, ellene mert fordulni a végzet, s ő nem tud védekezni ellene. Egy minutumra lepillantott a tat mögé a vízbe. Egy szemvillanással felmérte reménytelen helyzetét. A *Paradicsommadár* néhány száz lábnyira úszik, az ágyúk mellett ott állnak merev arccal az égő kanócot markolva a brit tűzerek. A vízben véres lakomára gyülekeznek a cápák. Villámgyorsan döntött: ne mondhassák gyávának halálában sem! Nem szökik meg! De élve sem kerül a kezükbe! Kezében tartott kanóccal, amellyel az előbb az ágyút elsütötte, meggyújtott egy fagyúzozott zsinórt, amely a hajó gyomrába vezetett. A kék láng sziszegve, gyors nyelvöltögetéssel szökött tova a gyújtózsinóron.

- Nem megyek egyedül a másvilágra! Elöttem mentek a pokolba! - Elrúgta maga elől kormányosát, aki feljajdulva repült a fegyverüket őrzöngve rázó gályarabok közé. Széttépték egy szemvillanás alatt.

Még Gorilla is meghökkent, olyan hirtelen termett előtte az Arab Sátán.

- Nem látom... - nyöszörögte, és egyszeriben halálos nyugalom és végtelen elszánás költözött belém.

- Állj félre! - kiáltottam, s félresodorva cimborámat, kardommal felfogtam a Gorilla szívének szánt halálos dőfést. Éles csendüléssel csapódott össze a két kard. Nem röstellem, Ibn Szulaf támadott, és én védekeztem. Ám hiába volt minden erőfeszítése, nem tudott kárt tenni bennem. Bécsi vívómesterem bizonytalán büszke lett volna rám, ha látta volna, hogy bántam el a szakállas Arab Sátán mindegyik kísérletével, amellyel ki akarta oltani az életemet. Rabtársaim önkéntelen tágultak előlünk, hogy legyen az élethalálharchoz elegendő helyem. Ösztönöm megsúgta, Ibn Szulaf valami félelmetes fortélyt akar kipróbálni rajtam, s úgy is történt. Kardját félretartva, fejét előreszegve ugrott felém, hogy gyomromba öklelve leterítsen. Hanem én is résen álltam, alig látható mozdulattal az utolsó pillanatban oldalt léptem, és az Arab Sátán elrepült mellettem. Éppen Gorilla hasának repült. Óriás szomszédom fájdalmasat nyekkent, majd megragadta az elaléló Arab Sátán bokáját, roppant erőfeszítéssel megcsóválta a feje fölött, és messzire behajította a tengerbe.

A mindenre elszánt küzdelem rendkívül kimerített.

Még emlékszem, hogy léptem egyet a fedélközbe vezető, társaim vérétől izmos lépcső felé, amikor heves robbanás rázta meg a *Fekete Sas* testét. Még láttam: a hajó közepe társaimmal együtt mindenestől levegőbe repült, az orra ijesztő gyorsasággal felágaskodott, majd eltűnt a mélyben.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

amelyben megkezdődik keserves száműzetésem a Halál Szigetén

Lassan ocsúdtam. Első gondolatom az volt: élek! A második: vajon hol vagyok? Valahol, egy névtelen kis csendes-óceáni korallszigetecske partján, a zátonykoszorún belül. Gyors ugrásokkal újra lejátszódott előttem a *Fekete Sas* tragédiája. Nos, a hajót elérte megérdemelt sorsa. Hanem - ez már belésajdult a szívembe - legyőzője, a *Paradicsommadár* is eltűnt a láthatárról. Se híre, se hamva többé a brit vitorlásnak. Harmadszor: ha én itt egyedül maradtam, ki tudja, milyen messzire az ausztráliai kontinenstől vagy tán Indiától - mi lesz velem? Itt semmiképpen sem maradhatok.

Rövid gondolkodás után megállapítottam: a hirtelen rám szakadt estében ma már semmiképpen sem vághatok neki a bizonytalanságnak. Félelemmel vegyes, boldog izgalommal állapítottam meg: a sziget fölött magas hegycsúcs emelkedik, ámde nem tudtam arról a földdarabról semmi közelebbit. Mekkora lehet? Van-e rajta ehető növény vagy állat? Rettenetesen kínozott ez a bizonytalanság, hiszen életem függött tőle. A sziget oly messze volt tőlem, hogy nem láttam mást, csak azt, hogy sötét öv fut körülötte végig a parton. A hirtelen leereszkedő sötétség is zavart, hogy pontosabban megállapíthassam, miféle zöld öv lehet az. Milyen fák alkotják? Hátha csak szúrós tövisű bozót, amellyel ugyan nem sokra megyek.

Tudtam, a partszegélyen nem maradhatok. Éjnek idején az ismeretlen sziget mélyébe sem hatolhatok; se hal, se teknősbéka nem vagyok, hogy a tengerbe bújva tölthetném az éjszakát, így - Robinson jutott eszembe, aki fa tetejére mászott a vadállatok támadásától tartva, s úgy aludt, akár a tyúkok. Sóhajtvá megvakartam a fejem búbját, aztán csendes, óvatos poroszkálással útnak eredtem a zöld erdő felé. Kardomat - egyetlen fegyveremet - hegyével a föld felé lógatva haladtam tova a leszálló harmattól nedves homokon. Bevallom, szorongás környékezett, hiszen nem tudhattam, miféle fenevadak vannak a szigeten. S az is meglehet, még a fenevadaknál is komiszabb emberevők lappanganak éppen abban az erdősávban, amelyik felé most tartok.

Őszinte megkönnyebbülés öntötte el a szívemet, amikor végre kibontakozott előttem egy nagy mangrovefa fura lombkoronája, kusza légyökökérsvövénye. Roppant óvatosan felkúsztam rá. A faóriás kellemes házigazdának bizonyult, derékvastagságú ágai közt elfogadható fészket vertem magamnak. Derékszíjjammal odakötöztem magam a törzséhez, hogy álmomban le ne zuhanhassak a magasból, aztán... Egy pillanatra még felvillant előttem imádott szerelmem, Miss Lisbeth drága, aranyszőke haja, égszínkéék szeme... hanem a fáradtság egyszeriben levert a lábamról, s hirtelen mély álomba zuhantam.

Reggel arra ébredtem, kellemesen cirógatja testem az égre felkapaszkodó nap sugara. Boldogan tapasztaltam, semmi bajom nem történt az éjjel, csupán elgémberedett a testem a szokatlan és azért bizony kényelmetlen helyzetben. Aztán a következő pillanatban ismét beléállt a gyomromba a már sajnálatos módon jól ismert nyilallás: újra észrevettem, olyan üres, akár a szegények bugyellárisa.

Mit reggelizhetnék? Megint csak Robinson jutott eszembe, mint később még annyiszor, ha segítségre volt szükségem. Igen, hosszú időn át csak őhöz fordulhattam hasznos segédlemért.

Láttam a fáról: a homok még nedves volt, bársonyosan sima és hűvös. A hajnal hűse ébresztett fel engem is. Vacogott a fogam, hiszen szabad ég alatt éjszakáztam, és a kelő nap csak testem egyik részét melegítette. Eloldottam a derékszíjamat, leereszkedtem a mangroveóriásról. A földre érve felkötöttem övemre kardomat, aminek a rendkívüli megpróbáltatás perceiben elmondhatatlanul örültem.

Gyors léptekkel visszasiettem a tengerpartra. A homokba fúródva igen sok osztrigát találtam. Bevallom nektek, nem rajongtam különösebben a nyers kagylóhúsért, de most a szükség rávitt, és hallatlan étvágygal pusztítottam el a friss állatkák közül egy kisebb szakajtóra valót. Miután sikerült megtöltenem gyomromat ehető falatokkal, mindjárt más színben láttam a világot.

Legfontosabb teendőmnek azt találtam, hogy megvizsgáljam a tengerpartot: mi maradt meg a pokolra került *Fekete Sas* darabjaiból?

Jókora darabon végigjártam a parti fővényt, de elszomorodva tapasztaltam, hogy úgyszólván semmit sem találok. Néhány deszkadarab hevert csak a homokon, egy-két üszkös végű gerendacsonk. Az egyik vitorlarúd lehetett, mert még rajta lógott egy nagy darab vitorlavászón is. Annak megörültem, mert gondoltam, fel tudom használni valamire. Hanem a *Fekete Sas* nem volt sehol, úgy látszott, örökre elnyelte a tenger.

Nem voltam fegyvertelen, és ez megnyugtató érzés volt. Hanem azt tudtam, ha kedves az életem, akkor úgy vigyázok pengém élére, akár a szemem fényére. Magyarán szólva: a világ minden kincséért sem fogok majd fát vágni vele, vagy gerendát hasítani. Ha pedig ezt nem teszem, akkor mi egyebet tehetek? Ha örökre itt felejt a sorsom, akkor életem végéig a mangrovefa lombosátrában alszom majd, mint az őserdei majmok? Ruhám sem volt egyéb, mint egy napszitta, csupa rongy, durva vászoning, egy tán térdig érő, vastag posztólábas: télen-nyáron ezt viseltük a gályán. Hanem attól tartottam, errefelé másfajta időjárás szokásos. Mi lesz, ha rám köszönt a rossz idő? A növényzetről ítélve attól nem kellett félnem, hogy esetleg kemény faggal járó telet várhatnék. Ám épp eléggé kellemetlen lehet a hónapszám zuhogó eső is! És... ugye, emlékezzünk! Robinson is megbetegedett! Előre borzongott a hátam tőle. Mi lesz belőlem, ha rám tör valamiféle betegség? Nekem még száraz dohánylevelem sincs, amit láz ellen rághatnék, vagy italomba áztathatnék, ahogy ő tette!

Most már bevallhatom nektek, akkor végigfutott hátamon a hideg annak a gondolatára, mi minden is várhat reám ezen az ismeretlen szigeten az eljövendő időben.

Eltökéltem, körülnézek a szigeten. Először északnak indultam. Akkor bal kézről szép, tágas öblöt fedeztem fel. Szélét bársonyos érintésű, finom homok borította. A partszegély sehol sem bizonyult szélesebbnek néhány száz lábnyinál, majd a sűrű erdősáv következett, s felette kékllett a bazalt hegyfal. Talán másfél mérföldnyi utat tehettem meg, amikor meghökkenve vettem észre, nem tudok továbbhaladni, elfogyott lábam alól a partszegély: a tenger a hegyvonulat lábát mossa. S ahogy a vízen tükröző hegyárnyékot néztem, itt a víz rendkívül mély lehetett. No, nem mintha nem tudtam volna keresztülúszni az öblöt, hiszen tudjátok, pozsonyi gyerek voltam. Azért mégis megzavart a helyzetem.

Vajon mi lehet odébb, amerre elfordul a hegyfal? Folytatódik valamerre a hegyvonulat, vagy pedig véget ér a sziget?

Visszafordultam, és belső nyugtalanság által üzetve, szaporán szedtem a lábam. Nemsokára ott álltam egy alvó vulkánkúp előtt. Nem sokat időztem, haladtam tovább. A hegyvonulat ezen a részen is együtt hajlott a parttal nyugatnak, majd váratlan, szeszélyes kanyarodással hirtelen délnek fordult. Ebben az irányban néhány mérföldnyire juthattam el, aztán itt is elfogyott előlem a partszegély: utamat állta a csupasz hegyoldal, amely szinte függőlegesen emelkedett a magasba. Talán még a légy sem tudott volna megkapaszkodni rajta.

Megdöbbsentem: a teremtésit! Úgy éreztem magam, börtönben vagyok. Északnak indultam: elém állt a hegy. Délnek fordultam: ugyanúgy jártam!

Majdnem futva kanyarodtam vissza újra a vulkán felé. Valósággal boldog voltam, amikor végre megpillantottam a part szélén ácsorgó öreg mangroveóriást. Mintha csak hazaérkeztem volna. Pedig csupán egyetlen éjszakát töltöttem ágai közt.

Határozott, gyors léptekkel a mangrovefához siettem. Felkapaszkodtam ahhoz az ágkereszteződéshez, ahol tegnap aludtam. Rövid szemlélődés után rájöttem, ha a mindenünnen alácsüngő folyondárokot kardommal elvágom, és két szomszédos ágra kötöm, kitűnő alkalmi ágyat készíthetek magamnak. Így is cselekedtem. Azután körülnéztem a magasból. Sajnos, nem láttam semmit a tengeren. A legnagyobb nehézségek árán tudtam csak úgy széttolni a liánokat, hogy kilássak a lombok közül. Bosszúságomat öröm váltotta fel. Hiszen akkor engem sem vehet észre senki, ha valaki váratlanul toppan a szigetemre: elrejt előlük a sűrű lombsátor!

Kipróbáltam ágyamat, kitűnő fekvés esett rajta. Megszáradt a homokra terített vitorladarab is, így ma éjszaka már nem didergek majd, adott a jó szerencse takarót is... A törött vitorlarúd végét pedig csak kicsit kell megegyengetnem, és kitűnő bunkó áll rendelkezésemre, ami semmiképpen sem megvetendő fegyver rászoruló, elszánt ember kezében. A fegyverfabrikálással nem vártam másnapig, leereszkedtem újra a földre, és megfaragtam a rúd végét, aztán az övembe dugtam, és fölkapaszkodtam ismét ruganyos folyondárrugójú ágyamba.

Hirtelen szakadt le az éj. Jó fertályóráig döbbsentő sötétség borította el a világot. Nyugtalanul fészkelődtem fekhelyemen. Akkor nyugodtam csak meg, amikor megpillantottam felbukkanni a mélykék égbolton az első, gyémántként sziporkázó csillagot. Magamra húztam a vitorladarabot, és már aludtam is. Úgy éreztem, őrszem áll valahol, s annak a szeme pihen rajtam.

Elhatároztam, felkutatom birodalmamat. A vitorlavászonból, a széléből kifejtett szállal meghegyes tövis segítségével erős, nagy tarisznyát varrtam, amit pántra függesztve a nyakamba akaszthattam, oldalra vagy a hátamra lódíthattam. Megraktam ízes datolyával, egy nagy, üres kókuszdióhéjba vizet töltöttem, bedugtam, és útnak indultam.

Kelet felé haladtam, az erdő szélén, hogy bármikor a sűrűségbe ugorhassak, ha a tenger felől vagy a hegyvonulat tetejéről váratlan támadás érne. Már jó ideje haladhattam rendkívüli óvatossággal kémelve a tengert is meg a hegyet is, amikor csak elfogyott a lábam alól az út. Idáig jutottam el első alkalommal is. Megvakartam a fülem tövét. Hogy jutok itt tovább?

Javában tűnődtem, amikor észrevettem, a hegy menti sűrűből jókora érett, sárga fürtökkel ékes banánfa integet felém, mintha csak tízóraizni hívna. Néhány kardcsapással utat vágtam magamnak. Jócskán belakmároztam a banánból, még a tarisznyámba is dugtam néhány gyümölcsöt, s ekkor észrevettem - közvetlen mögötte széles rés tátong a falon.

Megdöbbsentem. Nem tudtam, elfussak-e onnan, vagy kiderítsem, mit rejt a barlang mélye.

Rövid tépelődés után kődarabot hajítottam be a rejtélyes hasadékba. Görcsösen szorítottam kivont kardom markolatát, s lélegzet-visszafojtva várakoztam: mi lesz? Embert vagy állatot rejt-e a barlang? Jobb minél előbb megtudnom: kik a szomszédaim, s miféle természet szorult beléjük?

Hanem hiába várakoztam: a sziklahasadék üres volt. Roppant óvatossággal bebújtam a belsejébe, s akkor meglepetésemben halkán felkiáltottam. Felülről valahonnan fény özönlött be, s alig tettem néhány lépést: a kék ég nevetett le rám! S ami még tán ennél is jobban meglepett: mintha lépcsőházba keveredtem volna; kőbe vájt lépcsőfokok kanyarodtak a szikla falába vésve fölfelé.

Vagy százötven lábnyi utat tehettem meg a lépcsőkürtőben fölfelé, amikor hirtelen véget értek a lépcsőfokok, én a meredek hegyvonulat oldalában találtam magam. Elöttem jó háromlábnyi széles, kőbe vésett út futott, szolgálai alázattal követve a hegyoldal szeszélyes vonulatát. Mindjárt hátra is fordultam, s örömöm alig ismert határt: a hegyoldalba vájt titokzatos út arra is folytatódott.

Első gondolatom az volt: vissza kellene fordulnom. Hiszen akármelyik pillanatban felbukkanhatnak azok vagy azoknak az utódai, akik ezt az ösvényt a sziklába vájták.

Hanem makacs természetem nem engedett. Hiába kergették egymást agyamban a legvadabb gondolatok. Hogy odalent a sziklafal tövében örvénylik, zúg a tenger, örökösen ki-kiiramodik a partra, s hullámai a sziklafal lábát ostromolják. Ha én onnan lezuhanok? Ha az ösvény odafent a magasban valahol megszakad? Ha egy szikla kifordul a lábam alatt az ösvényből? Nem tudhatom, nincsenek-e orv, víz alatti szirtek az öböl mélyén, amelyeken tüstént halálra zúzódok, hiába tudok úgy úszni, mint a hal. És kicsit tartottam attól is, hogy ha le találok esni, s nem zúzódok szét a víz alatti zátonyokon, elveszíthetem értékes fegyveremet, amit belátható időn belül pótolni nem tudok. Hát akkor? Hagyjam itt fegyvereimet, és pusztá kézzel vágjak neki a tovább vezető útnak? Ez is ostobaság lenne! Ki tudhatja, mit és kiket lelek a sziget túloldalán? Meglehet, ellenséges érzületű emberevők, pápuák lakják, akikről Mobobo és Dzsonge, két maláj szakácsunk igen sokat beszélt.

Nos, kellemetlen lenne fegyvertelenül szembekerülnöm Mobobo vérszomjas, emberhúsrá éhes rokonaival! Ám meg kell vallanom azt is: hiába tiltakozott bennem a józan ész, olthatatlan belső kíváncsiság sarkallt: mindenáron meg kell tudnom, mit találhatok a sziget másik oldalán. Hátha fehér gyöngykereskedők raktárt létesítettek ott. S meglehet, hogy fehér raktárost is hagytak itt hátra. Ez a gondolat, hogy esetleg fehér ember is lakhat a sziget másik felén, akinek révén lehetővé válhat mielőbbi szabadulásom, annyira eltökélt elhatározásomban, hogy nagy óvatossággal, de mégiscsak nekivágtam a bizonytalanságba vezető, veszélyesnek tűnő ösvénynek. Fegyvereimet még szorosabban erősítettem fel testemre, hogyha a sors úgy akarná, hogy a mélybe zuhanjak, akkor se kelljen elveszítenem őket. Hátamat a sziklafalnak vetve haladtam. Vagy húsz-harminc lépésre a párkány annyira összeszűkült, hogy mikor sarkamat a kőnek feszítettem, lábujjaim alatt már a semmi tátongott. Igen rossz érzés volt, és akkor már bántam, hogy nem inkább valamiféle hirtelen eszkábált tutajon járom körül a szigetet. Hanem engem valami különös makacsság fogott el: megkezdett dolgomat soha abba nem hagytam, és csak azért is továbbvergődtem. Ha lezuhanok, és a hullámsírban lelem halálom, legalább egyszer s mindenkorra vége szakad szerencsétlenségéből szerencsétlenségbe torkolló nyomorult életemnek, amelynek amúgy sem vettem eddig különös hasznát. S akkor mintha meghátrált volna merszem elől a balszerencse, a nyaktörő ösvény egyszeriben kiszélesedett, s nemsokára már kényelmesen előrefordulva folytathattam utamat.

Fellélegzettem. Megmenekültem. Hanem azt már abban a pillanatban elhatároztam, csak fényes nappal jövök erre vissza, ha rákényszerülnék, hogy ugyanezen az úton térjek vissza a nagy mangrovefához. Szinte füttyörészni támadt kedvem, olyannyira megkönnyebbültem. Majdnem elfeledtem, kalitkába vagyok zárva: ez a sziget a börtönöm, amelyből egyhamar nem szabadulok. Lassan ismét elfeketedett a kedvem, csak az vigasztalt meg, hogy felfedeztem, lentebb, a hegy lábánál ismét széles erdőcsík zöldell, és a datolya, banán, narancs meg a kókusz keserédes illatát hozza felém a tenger felől a lenge szellő. Az erdőövezet felhúzódott egészen az ösvényig, úgyhogy menet közben is szakíthattam finom, érett gyümölcsöket, és elolthattam szomjamat. Az egyik vén kókuszfa törzsén harkályféle tarka madár kopácsoló csőrével. S nekem egyszeriben világosság támadt az agyamban: ez az ösvény lesz házam „vészkijárata”. A veszedelmes szakaszon pedig ágakat verek a falba, azokba fogózkodva bátorságosan jöhetnek-

mehetek a legnagyobb veszedelem idején is, akár éjszaka is, de még bármilyen vad szélvihar sem taszíthat az ösvényről a mélybe.

Közben jócskán haladtam előre. S egyre erősödött bennem az érzés, hogy ezt az utat valaha ide emberkéz vágta. Észrevettem azt is, lassan fordul a hegyoldal kelet felé. Mintha egy roppant, kunkori bikaszarvon nyomulnék előre. Alattam nem szűnt meg a parti fűvénysáv. S azon túl a sűrű, hasznos erdő, amelyen ezernyi-ezer, tarkabarka tollékú madár csirregett, kiáltozott, veszekedett, méltatlankodott. Bizony, amíg meg nem szoktam, eleinte még a dorongom végét is megmarkoltam, olyan heves láрма szakadt fel a sűrűségből! Az esős évszak már a vége felé járt, csupán egyszer zendített rá tisztességesen a zápor, de akkor olyan erővel, hogy alig tudtam előle egy sziklahasadékban menedéket találni. Szerencsére a fejem fölött sziklapárkány szögelt ki a falból, s amíg a zuhogó esőben alatta kuporogtam, különös jeleket fedeztem fel rajta. Valamiféle dombormű lehetett, amelyet már alaposan megrongált az idő. Idevalósi ember készíthette ezt a pihenőt, aki számított arra, hogy útközben majd ráköszönhet a rossz idő.

E jelek láttán ismét markolászni kezdett belül a félsz: vajon miféle emberek élnek ezen a szigeten? És vakmerőségem is egyre jobban kitűnt. Hiszen bármelyik szempillantásban összetalálkozhatom valamelyikükkel! Persze nem nagy jövőt jósolnék annak, aki ezen a három-négy lábnyi párkányon párviadalba bocsátkozna velem! Mégis fokozott óvatossággal folytattam utamat. Rám esteledett, de a „bikaszarv” végére még mindig nem értem. Itt a magasban nem tölthetem az éjszakát, hiszen nagyon könnyen rossz végem lehetne, ha innen az irdatlan, majdnem félmérföldnyi magasból álmosan lezuhannék! Más sem kell hozzá, mint egy rossz mozdulat, és...

Ezenközben ismét eljutottam egy ilyen „erkélyig”, ahogy magamban elneveztem ezeket a sziklabevájásokat, s őszinte elismeréssel állapítottam meg: az útépítők mindenre gondoltak. Mindegyik erkélytől - vízmosásnak hittem őket - járható gyalogösvény ereszkedett le az erdősávig.

A jó szerencse mutatta utat követve ki is kötöttem az erdőben kurta negyedórányi ereszkedés után. Meg sem kellett bontanom a tarisznyámat, volt ott friss gyümölcs, amennyi csak kellett. A fák alatt magas halomban állt az esztendők folyamán lehullott érett gyümölcscszőnyeg. Édeskés, de orrfacsaró bűz szállongott. Sűrű rengeteg volt az a faszövény, igazi dzsungel. Folyondárok hálózták be a fákat, a fák tövéből sűrű bozót igyekezett a koronáig, a nap felé. Igazán derekas munkát adott előbbre jutnom közte. Végre egy fürgén tovacsörgedező kis patak partján meggletem a megfelelő táborhelyet. Felmásztam egy fára, és elhelyezkedtem az ágak között. Alig kötöttem oda magam a törzséhez, már el is nyomott a fáradtságtól az álom.

Madárzsivaj ébresztett fel. Boldogan állapítottam meg: az éjszaka nem zuhogott az eső, úgy látszik, a tegnap délutáni rohammal kiadta dühét az esős évszak, most már jó a napfényes csupa szép idő. Ennek különösképpen örültem, mert bevallom őszintén, nem szenvedhetem a „zegernyész” időjárás. Lesiettem a tengerpartra, s már-már majdnem beleugrottam fejessel a vízbe, hogy felfrissüljek, amikor eszembe jutott: rettenetes házörzökkel, cápák seregével van birodalmam körülvéve!

Ahogy közeledtem az erdősávhoz, úgy erősödött föl a madarak lármája. Mintha sebes lábú heroldok rohantak volna előttem, jelezve érkezésemet. Csak mosolyogtam a temérdek madár csárálásán, hozzászoktam én ehhez a madártestőrséghez még Pozsonyban, a Duna-parti nádvilág ölén. Ott sem tudott emberfia úgy megmoccanni, hogy az őrgébicsek, nádírigók, mik azonnal ne kommentálták volna jöttét.

Szerencsére Mobobo rengeteg dologról beszélt, többek közt azt is elmondotta, hogyan csinálnak ők tüzet. Emlékszem rá, még jót nevettem rajta; gondoltam magamban, no, ti szegény szerencsétlenek, ti aztán igazán megszenvedtek azért a nyomorult tüzért! Sietve kerestem egy mangroveágot, ami csontkemény volt, azután kerítettem egy vastagabb, puha ágdarabot. A puhát letettem a földre, melléje guggoltam, és a mangroveág hegyét ráillesztve elkezdtem dühösen sodorgatni a két tenyerem között. Majd addig forgatom, amíg a puha fa kitüzesedik, akkor addig fűvöm a parazsat, amíg lángra nem gyúl, száraz gallyat dobok rá, és kész, van már tüzem!

Negyedóráig ha bírtam a harcot a két fadarabbal. Hanem a puha faág épp hogy csak kissé átmelegedett! Az istennek sem mutatott szándékot rá, hogy kitüzesedjék, parazsat vessen! Pedig énrólam már vastagon szakadt a víz, s úgy vert a szívem a megerőltető, nehéz munkától, hogy azt hittem, menten megszakad. Elfancsalodva vágtam földhöz az egészet. A fene enné meg! Így én sohasem tudok tüzet rakni, nem győzöm erővel a tűzcsiholást! Végig vágtam magam a fűvön, és kimerülve pihegtem. Meglehet, el is nyomott a buzgóság a nagy déli melegben végzett megerőltető munkától.

Amikor magamhoz tértem, a közelben folydogáló ér partjára siettem, hogy hideg vízával meglocsolhassam testemet.

A parton különös állat jelent meg. Két-három láb hosszú lehetett, négy lapos lába volt és hosszú, fura, pikkelyes farka. Lapos testét csillogó fényű, gesztenyebarna gerezna fedte, és - esküszöm nektek mindenre, ami csak szent előttetek! - csőre volt! Száraz gally recsent meg a talpam alatt. A zajra az állat négy kurta lábát maga alá húzva kissé fölemelkedett, körül-szimatolt a levegőben. Nemsokára észrevett, de nem mutatott különösebb ijedelmet. Hanem azért mégis úgy gondolta, jobb, ha odébbáll: rendkívül gyors, bicegésforma járással belevetette magát a vízbe, és eltűnt hitetlenkedve ámuló szemem elől. Mindenesetre előkaptam nadrág-szíjamból hasított parittyámat, és a víz felé futtomban picit megtorpanva, éles kavicsot halásztam elő tarisznyám fenekéről. Mobobo barátom váltig erősítgette, van efféle állat. Úgy mondta: bundás kománk a világ legóvatosabb állata. A vízpart oldalába vájt magának odvat, ott lakik, de már hajnalhasadáskor kimegy lakásából, és csak késő alkonyat után tér vissza oda. Különbön szinte állandóan a víz alatt tartózkodik, s csak fiait szoptatni megy olykor haza az odvába. Azt is mondta Mobobo, hogy ez a különös állat egyféle kagylót eszik legszívesebben. Különös neve is van annak a bolondos csőrös állatnak Mobobo nyelvén! Várjunk csak! Megvan már! Az egyik neve thumbu, a másik pedig még ennél is cifrább: waitoreki. Arra gondoltam, mekkorát néznének a pozsonyi iskolás gyerekek, ha egy szép napon beállítanék a franciskánusok gimnáziumába, hónom alatt egy ilyen csőrös izével, letenném az asztalra, s szó nélkül kimennék a szobából. Én tudom, nem hinnék el. Azt mondanák rá, ilyen állat pedig nincs is! Pedig van! Most surrant be a vízbe! S én hiába osontam a lapos mocsaras tóvá terebélyesedett vízbe! Nyomtalanul eltűnt a koma! Jó ideig ide-oda bóklásztam a parton a sűrű növényzet között. Egyszer mintha egy darab fekete deszkát láttam volna csöndesen sodródni a tó közepén, ahol a víznek enyhe sodrása volt. Megerőltettem kicsit a szemem, s tüstént észrevettem: a „deszkának” két apró, igen fénylő szeme, sőt csőre is van, hosszú, lapos farka, négy lába, amelyeket alig-alig mozgat. Megpörgettem parittyámat, de mielőtt elzúgattam volna a követ - újra eltűnt, akár a kámfor. Meglátott az éles szemű bitang!

Hanem mégsem volt hiábavaló az ólalkodásom. A waitoreki ugyan eltűnt, ez igaz. De a sás és a nád között hatalmas halat fedeztem fel. Lomhán hevert a vízben, akár egy kidőlt fatörzs. Hossza lehetett vagy hat láb, és ritkásan gyerekenyérnyi pikkelyek borították. Mellső meg hátsó úszói valóságos lábakká vastagodtak, s azokat is nagy szemű pikkelyek fedték. Mobobo elbeszélésére visszaemlékezve nem lesz nehéz dolgom ökelmével, ha el akarom ejteni.

Márpedig miért ne akarnám? Egy kis finom halpecsenye igazán jólesnék a sok gyümölcs mellé. Mobobo elmondta, ők úgy fogják, hogy kikémelelik, merre tartózkodik a dzselleh, ahogy ők nevezik, aztán a halász lebukik hozzá, kezével-lábával kitapogatja, hogyan fekszik, majd újra fölmerül, kiúszik a partra, két félgömb alakú hálóját felkapva újra leszáll a mélybe, s egyiket a hal fejéhez, a másikat a farkához téve, hálóját összerántja, s már rab is a dzselleh! „A dzselleh roppant buta hal! - legyintett ajkát biggyesztve maláji szakácsunk. De piros húsa, süelve, fejedelmek asztalára való falat!”

Szerencsém volt, mert a parttól nem messze hevert néhány ujjnyival a fővény fölött lebegve, a sás közötti kis tisztáson, ahol különösen felmelegítette a nap az arasznyi sekély vizet. Meg sem rezrent, amikor becserkésztem, és megreccsent helyet kereső lábam alatt a nád. Később kicsit megrezzent a hatalmas állat, egy hossznyival odébb suhant, de ott megint megállt, és szendergett tovább. Lassan, óvatosan magasba emeltem kardomat, majd villámgyorsan egy nagy vágással rásújtottam. Borotvaéles pengém szinte lefejezte a nagy halat.

Görcsösen összerándult a roppant állat, rövid ideig rendkívül hevesen vergődött az alacsony vízben. Heves mozdulatai csak még siettették vére folyását, s nemsokára bíborvörösre változott a víz, recsegett-ropogott erőteljes farkának csapásai alatt a sás meg a nád, ijedten emelkedtek fel fészükéről a lármás vízimadarak. Fél percbe sem tellett, és ott hevert mozdulatlanul a dzselleh. Megböktem messziről dorongommal, de már nem volt benne élet. Lehetett a súlya úgy negyven-ötven font körül, meg aztán síkos is volt, így sehogy sem tudtam megbirkózni partrahúzásával. Gondoltam egyet, és ott helyben lehasítottam belőle egy jókora darabot, és kiláboltam zsákmányommal a partra.

Szájamban már jó előre összefutott a nyál a rég nem fogyasztott sült hal elképzelt ízére, amikor megint elfogott a kínos megdöbbenés: de hiszen... nincsen tűzszerszámom, nem tudok tüzet gerjeszteni, tehát nem is tudom a halat megsütni!...

Hanem egyvalaminek igen megörültem. Mentől inkább kezdett fojtogatni az ijedtség, hogy most aztán mi a csuda is lesz énvelem ezután, annál inkább kezdett mocorogni bennem a kuruc természet, hogy majd én megmutatom, hogy lesz itt tűz meg ház meg minden, amire csak szükségem lehet, lesz itt, csak azért is!

Besiettem a hegyszéli sűrűségbe, parittyámmal levertem egy jókora kókuszdiót, kardom markolatával beleütöttem a kútját, kiittam finom tejét. Megettem egy nagy marék datolyát, és már nem is fájt olyan éktelen-keservesen a szívem a nagy szelet nyers halhúsért, amit visszahajítottam a vízbe.

Ezután ismét hüvelyébe rejtve gondosan megtisztogatott kardomat, amellyel levágtam a dzselleh fejét, ismét útnak eredtem. Felkapaszkodtam újra a titokzatos útra a hegyoldalba, ahol zavartalanul folytathattam utazásomat az ismeretlenbe. Estére kelve a kő bivalyszarv keletről dél fele görbült velem, és el is keskenyedett. Körülnéztem. Gyönyörűséges látvány tárult elém. Sík tenger mindenfele. Déltre nagy öböl terült el, amelynél alig látni a túlsó partját. A part szelíd, csaknem szabályos félkörívben öleli körül. Itt is elborított mindent a sűrű parti sás- és nádbozót. Azután csaknem felkiáltottam a meglepetéstől, mert ismét összetalálkoztam hegy-csúccsal, amely a túlsó parton felépített kis lakom felett emelkedett meredeken a magasba. Erről a dél oldalról sokkal szelídebben kapaszkodott az ég felé a hegy. Különös cukorsüveg formája alapján megítélve csalhatatlanul megállapíthattam: kialudt tűzhányóval van dolgom. Ez meg is örvendeztetett, és el is keserített. Honnan tudhatnám én azt megállapítani, hogy örökre elaludt-e méhében a Tűz Ördöge, vagy pedig csak szendereg, s arra vár, hogy váratlanul rám törhessen egy éjszaka, és elevenen megperzselhessen? Kicsit megnyugtató, hogy kráternyílása errefelé szólt. Mintha félelmetes erő letörte volna a kráter innenső peremét. Izgatottan vizs-

gáltam tovább birodalmamat. Láttam, az öblöt többszörös korallzátony-gát övezi, amelyeken megtörik az örvények habja, ezüstösféheren rajzolva ki a víz alatti zátonyok alakját.

Azután tovább vizslattam a krátert és környékét. Láttam, a különös, emberkéz vájta út fut tovább a hegy körül a belső oldalon is. Aztán, nem szégyellem, de majdnem elaléltam, mert úgy láttam: a kráter lába előtt egy hatalmas emberalak áll! Nem tudtam, mitévő legyek hirtelenében, elfussak-e vagy megállják? Hosszú időbe tellett, amíg a váratlan látványt annyira megszokhattam, hogy már lehült aggyal, józanon meg tudtam a helyzetet ítélni. Hiszen ez a jó harminc láb magas alak semmi esetre sem lehet élő ember! Ekkora embert nem hordott soha a föld a hátán! Ez csak valami roppant szobor lehet!

Valósággal rohantam tovább. Csak úgy menet közben eszegettem a tarisznyámból egy-két falatot. Szomjamat egy kövér narancssal oltottam el. Későre járt az idő, jócskán alkonyodott, mire a szobor közelébe értem. Mondanom sem kell, előbb nagyon figyelmesen körülnéztem, látok-e valahol embereket vagy állatokat. Hanem hiába kémleltem vagy negyedóra hosszat: a szobor környékén nem moccanó teremtetett lélek sem.

Megvallom, szorongás környékezett. Mobobo egyik meséjére emlékeztem, amely szerint van valahol a Banda-tengeren egy sziget, amelynek külön istene van. Homlokán hatalmas rubincsillag ül, és birodalmában nem lakik élő ember, ezért a szigetet „Halál Szigeté”-nek nevezik a bennszülöttek.

Mélységesen megdöbentem, amikor a borzalmasan torz külsejű kőalak homlokán megpillantottam a napfényben tündökölni az öklömnyi vörös drágakövet. Mobobo egy emlékezetes éjféli susogásunk alkalmával elmondotta azt is, a bennszülöttek előkelőségei főpapjaikkal az élen messze földről idejárnak, ajándékokkal róni le hálájukat, megmutatni tiszteletüket, kivívni a Rettegett Nagyúr jóindulatát. Mobobo tudta azt is, ha a Rettegett Nagyúr haragszik, akkor felordít, s hangjának hallatán a föld méhében lakó szolgálói megrázzák a világ tartóoszlopait, s földrengés zúdul a tenger szigeteire.

Ez tehát az oka, hogy senki sem háborítja nyugalma: a végzet a Halál Szigetére vetett! Ezért él olyan ősi, paradicsomi nyugalomban a sziget állatvilága. Azért nem félnek az embertől, mert nem is ismerik. Aztán elszoruló szívvel döbentem rá: ez a sziget „tabu”, tehát ide ember csak hajótörésből keveredhet. Arra sem lehet sok reményem, hogy hajó kötne ki ezen a minden hajózási útvonaltól messze eső kis szigeten, és megmentene. Ahogy elnéztem a tengert a bálvány oldalához lapulva, megállapítottam, ide hajó a maga jószántából csak akkor tudna bejönni, ha valamelyik errefelé járatos bennszülött vállalná a révkalauz szerepét. Veszedelemes korallzátonygyűrű övezte a szigetet. Azt is észrevettem, hogy a bálványtól nyugatra még egy kisebb öböl van. Ahogy alapos gondossággal, szinte lépésről lépésre végigkutattam a tájat, egy nagy épület romjait fedeztem fel a kisebbik öböl feletti jókora síkságon. A bálvány szirtfoka a félszigetként hosszan benyúló földdarab végén állt. Kicsit távolabb, a bálvánnyal egy vonalban még egy kisebb sziget emelkedett ki a tengerből. Azon is vulkánkrátert láttam, amelyből sötétszürke füstoszlop emelkedett a magasba.

Megint megborzongtam. Kellemetlen tudat: működő vulkán van birodalmam tőszomszédságában! Hiszen ez azt jelenti, bármikor kitörhet, és közáporral, tüzes hamuesővel, izzó lávával öntheti el a messzi környéket, az én birodalmam területén álló sok száz láb magas krátert is! Ezer szerencse, hogy a bálvány felé alacsonyabb a kráter kicsorbult pereme, s ha lávafolyam rontana ki mélyéből, erre rohanna a tengerbe.

Most már sehogy sem tetszett a sziget. El innen, csak el! Minél előbb és minél messzebb!

A bálványszobor alatt, a lávakockákkal lerakott tér kövein gyanús sötét foltok barnállottak. Minden bizonnyal élőember-áldozatokat is bemutatnak a Rettegett Nagyúr kiengesztelésére!

A bálványszobor fölött barlangtorok ásított. Hanem oda felvezető utat nem láttam, s tudtam, ha csak hirtelenében madárrá nem változom, oda ugyan föl nem kerülhetek. Pedig nagyon izgatta az a feketén tátongó nyílás a fantáziámat.

Mégis volt, aminek megörültem: a bálvány alatt elképesztő mennyiségben találtam különféle holmikát: cserép- és rézedényeket, korsókat, gyöngy nyakékeket, dobozokat, teli nagyon szép nyers igazgyöngyökkel, bumerángokat, kőbaltákat, íjakat, puzdrákat, teli nyílvevesszőkkel, szépen megmunkált ezüstsobrocskákat, ivóedényeket. Percig sem haboztam, kiválasztottam néhány nagyobb, igazán szépen cizellált oldalú főzőedényt, ivó- és evőholmikat, s sebesen eltüntettem valamennyit háti tarisznyámban. Gondoltam - bocsánatkérő mosollyal pillantva fel a mozdulatlan arccal valahova nagyon messzire tekintő bálványra -, Rettegett Nagyúr, neked úgyszemint kell ennyi edény, s még arra a gondolatra is vetemedhetnék hitetlen pogány európai fejemmel, hogy egyetlenegyre sincsen szükséged, mivel kőből vagy, ugyanolyan ember faragott ki talán, mint én.

A szobor környékén valóságos csonthekatomba hevert. Az erdő nem kúszott el idáig. Mintha még a lelketlen fák is visszaborzadtak volna az iszonyú látványtól s a gondolattól, hogy napfénytől vakító fehérre szítt koponyákkal nézzenek farkasszemet. S a bálványnak különösen az arca volt irtóztató csúnya. Mintha haragudna valakire, s eltorzult orcával tekintene le rá, mielőtt a kövekbe tapossa. Még az ég madarai is elnémulva suhantak át fölötte, ha véletlenül arra vitt az útjuk. Hanem távolabb néhány hatalmas mangrovefa állt a parton, azoknak az ágain óriási, kopasz nyakú keselyűk gunnyasztottak. „Átkozott társaság! - futott el hirtelen a harag. - Ti szoktátok eltakarítani a Rettegett Nagyúr színe előtt megrendezett borzalmas emberhúslakomák roncsait!” Mielőtt meggondoltam volna, mit teszek, előrántottam parittyámat, és közéjük hajítottam egy éles kődarabot.

Abban a minutumban fölrebent a leveletlen léggökök ijesztő, kusza sátrába zárt mangrovefákról az óriás madarak hada. Hátborzongató vijjogással, ijesztő szárnycsapásokkal lomhán emelkedtek a magasba.

Később nemegyszer voltam szemtanúja, milyen keserves-mulatságosan emelkednek a földről a magasba ezek a légi szörnyetegek, akik ha egyszer már feljutottak a levegőégbe, ott mérföldekre elvitorláznak, meg sem mozdítva kolosszális szárnyukat. Szaladni kezdenek, mindig nagyobb bakugrásokkal libegnek tova a homokon, majd végezetül nehézkesen elrugaszkodnak a földtől.

Megszeppenve pillantottam körül, s ismét a gyűlöletes szobor lábához húzódtam. Körülpillantottam, vajon nem riasztottam-e fel embert meggondolatlan cselekedetemmel? Ám úgy látszott, nem hagy cserben jó szerencsém: senki sem moccan a levegőbe röppent keselyűkön s milliónyi madártársukon kívül. A napot is eltakarták, annyian voltak. Sűrű, tömött fellebben köröztek a bálvány feje körül meg a csonka vulkánkráter táján. Lassan ők is és én is megnyugodtunk. Akkor már kezdtem irigyelni őket, hiszen számukra gyerekjáték lett volna átlibbenni a kráter felett, és leereszkedni kis lakom elébe. Rám pedig még hosszú, fáradalmakkal terhes gyaloglás várt. Ez az öböl jóval kisebb volt a másikinál, ám sokkal mélyebb is, amit abból is megállapíthattam, hogy sokkal sötétebb volt a vize.

Nagy örömmre a titokzatos út folytatódott a hegyvonulatnak ezen a részén is. Nem volt nehéz következtetnem: azok vágták a hegybe ezt az utat, akik az iszonyatos kőbálványt állították ide a szirtfokra, s akik ezt a templomot emelték.

A templomrom titokzatos csöndben hallgatott a mélyben. A buja mohósággal terjeszkedő dzsungel körülfolyta, s befonta köveit sötét villanó levelű folyondárokkal. Ablakaiban fák és bokrok nőttek. Valahogyan tartottam tőle, nem mertem nekivágni, hogy felderítsem titkát.

A nap sebesen csúszott az égen lefelé. Ugyancsak kapkodtam a lábam, hogy minél messzebb kerüljek a bálványtól meg a templomromoktól, esetleg megbúvó lakosaitól. A sziget jó részét elfoglaló hegyvonulat ezt a kisebbik öblöt is engedelmesen megkerülte. Másik felén folytatódott ismét a különös ösvény, amely ezen a részen sokkalta jobb állapotban volt, mint a másik oldalon.

Megítélésem szerint félúton járhattam, amikor rám esteledett. Itt a trópusokon nem úgy jó el az éjszaka, mint Európában, nem lassan, majdnem észrevétlen - hanem egyszerre, hirtelen zuhan a világra. Mintha felrobbanna a nap, és izzó, bíbortüzű szilánkjai nyomban a tengerbe fulladnának. Égni látszik a mennybolt, amely egyik pillanatról a másikra feketedik el. A hold és a csillagok csak később jönnek fel, addig sűrű sötétség borul a világra. Hanem amikor már odafent tűndökölnek, akkor olyan csodálatos tűzijáték szemtanúja lesz a csillagos égben gyönyörködő ember, amelyet sehol másutt nem láthat. A csillagok hihetetlenül nagyok, s reszkető fényel hunyorognak, mintha lüktető szívet látnál odafent dobogni egy óriás áttetsző mellkasában. Olyikuk fénye hófehér, másikaké titokzatos kék, megint egyebeké valósággal vörös, és ami a legszebb: teméntelenül sok van belőlük! Úgy érzed, mindjárt beroskad roppant tömegük súlya alatt az égbolt.

Most nem volt időm leereszkedni az utolsónak elért erkély lábánál, így a kőfedél alatt vackoltam meg magamnak. Meghűléstől ugyan nem kellett félnem, a kő napközben annyi meleget szívott magába, hogy még hajnaltájt is gőzölögve párolgott el róla a ráhulló kövér tengeri pára és harmat.

Őszintén örvendeztem, amikor az ötödik nap délelőttjén végre megpillantottam a magasból alkalmi vendéglátómat: az óriás mangrovefát. Hallatlanul jó érzés fogott el. Hiába voltam ezer és ezer mérföldnyire Pozsonytól vagy második hazámtól, Londontól, most mégis úgy éreztem: hazaértem.

TIZENHARMADIK FEJEZET

*amelyben tovább folytatom szigetbirodalmam felkutatását és óriási öröm ér,
épp akkor, amikor már azt hittem többé nem érhet öröm az életben.
Hanem azután hosszú idő telik el említésre méltó események nélkül.
Az ember sohasem tudja, örüljön-e ennek, vagy pedig bosszankodjék miatta*

Hazaérkezésem után legelső dolgom volt - a derék jó Robinson példáját követve ebben is - elkészíteni saját találmányú naptáramat. Ezt pedig a következőképpen csináltam:

A Rettegett Nagyúr lába köré rakott temérdek ajándék közül többek között kiválasztottam négy különböző nagyságú tengerikagylóhéjat is. Úgy döntöttem, a legnagyobbikba mindennap beteszek majd egy kavicsot, az számolja majd így helyettem a napokat. A második kagylóba minden hetedik napon egy fehér kavicsot teszek, ez jelzi így a hetek múlását. A harmadik edénybe a hónapokat jelentő kavicsok kerülnek. A negyedikbe - őszintén megmondom, titokban váltig bíztam benne, ebbe egyet sem kell beletennem -, abba majd az éveket számon tartó kavicsokat rakom.

Nagy buzgalommal szedtem elő tarisznyámból a bálvány elől szerzett kincseket. Amikor a főzőedényeket rakosgattam, ismét elszontyolodtam. Mikor fogok én ezekben főzni! Akkor kezdett kicsit megjönni a kedvem, amikor a szépen pattintgatott obszidián balta került sorra meg a kitűnő, erős nyílkeszség, a vesszőkkel degeszre tömött puzdra. Felkaptam a kőbaltát, s nyomban nekiláttam kipróbálni. Megint csak azt kell bevallanom, ismét csalódtam. Jó, jó, rúgott valami forgácsot a szerszám de igen nehéz volt, és egyáltalában nem állt arányban az eredmény a fáradtsággal. Hajamba túrtam, és kőbaltámat a homokba csúsztattam. Ezzel se szeretnék kivágni egy erdőt. De még csak egyetlen faóriást sem! Hogy tudnak ezzel dolgozni azok a boldogtalan bennszülöttek? Hiába, ha ló nincs, jó a szamár is! Nekem is ezzel a primitív portékával kell boldogulnom, ha más nincs. Örökké csak nem lakhatom a mangrovefa ágai közt, nem vagyok én fakó keselyű!

Elindultam a Veszedelmek Öble felé, mert eszembe jutott, szép bambuszligetet láttam a partján emelkedni. Nekihuzakodtam és vágtam. Nagyon nehezen ment a munka a szokatlan kőszerszámmal. De hiába duruzsolta teli fületem kísértéssel a pillanat ördöge, hogy folytassam munkámat a kardommal: nem hallgattam rá! A kardom éle őrzi az életemet, a biztonságomat!

Estére mégiscsak sikerült kidöntenem két magas bambusztörzset. Nem került nagyobb nehézségembe a belül üres törzseket vállamra téve hazacipelnem a mangrovevárig.

Abban már megállapodtam magammal, ha valaha házat építek, semmi esetre se maradok a víz közelében: elbúvok majd a világ kandi tekintete elől, valahová a hegy lábánál húzódó sűrűségbe. Mít tudhatom én, miféle kellemetlen gonosz kalóz vagy vérszomjas emberevő vendégekkel tisztelhet meg a tenger szeszélye.

Kis dombot találtam, amelyet teljesen elrejtett a rajta nőtt magas, sűrű bozót. Közvetlen mellette sebes vizű patak sietett a tenger felé, a vize kristálytisza, hideg forrásvíz volt, ami egyik legnagyobb problémámat is megoldotta egyúttal. Volt ivóvizem korlátlan mennyiségben. És a bambuszrudakról mindjárt eszembe jutott a mód is, ahogy majd a házamba fogom a patak vizét vezetni, hogy egy lépést se kelljen érte tennem.

Ezután napjaim sokáig ezzel teltek: mindennap fát vágtam a szép bambuszerdőben, s estére szépen hazaszállítottam, amit kitermeltem. Úgy számítottam, tán egyhónapi munkával sikerül annyi bambuszt kivágnom, amennyiből már fel tudok építeni a dombháton egy szép, kényelmes házat.

Azt elfeledtem még mondani, minden napomat azzal kezdtem, hogy felkapaszkodtam a vulkánkúpra, és jó negyedóraig a horizontot vizsgáltam: nem pillantok-e meg vitorlát valamerre? Naponta kétszer észleltem apályt és dagályt. Egyik esetben, a reggeli apály alkalmával, sötét folton akadt meg kutató szemem a szigetet övező külső korallpadon. Eddig nem vettem észre, mert víz lepte vagy... vagy új dolog? Most sodort ki szigetbirodalmam partjára egy roncsot a tenger?

Mindenesetre hanyatt-homlok igyekeztem visszajutni a mangrovefához. Kincseimet tarisznyámból a fa ághajlataiba rejtettem, s csupán egy szál késemmel övemben nekivágtam a korallpadoknak. Apály volt, kiemelkedtek a vízből. Nagy hasznát vettem durva, vastag marhabőrből hasított tengerészsarumnak, nem hasította fel a talpamat az éles korall.

A roncs egyre közelebb került hozzám. Amikor melléje értem, megdöbbenve ismertem fel: a *Fekete Sas* földi maradványait találtam meg, ami eddig oly kitartó makacssággal kerülte el tekintetemet, megbújva a korallszirtek mögött.

Köldökig érő vízben nyugodott a roncs tőkegerendája, és az állandó hullámverés bizony alaposan szétzilálta a lőporkamra felrobbanásakor amúgy is erősen megrongálódott hajótörzset. Vastagon borította már a moszat, az apró csillagházú tengeri kagyló és a finom szemű, bársonyos homok.

A roncs fekvését vizsgálgatva azt tapasztaltam, a maradványok mögött szelíden lejt a nyílt tenger felé a korallpad. Az enyhe lejtőjű padon lassan mindig lejjebb csúszik a hajó. Tán húsz-harminc lábnyira lehet attól a helytől, ahol hirtelen, meredeken zuhan alá a part a mélybe. A hajóroncs mellett néhány kardra bukkantam, amelyeknek már csak a markolata meredt elő. Ujjongó örömmel raktam őket hátitarisznyámba. Ha semmi másért, hát ezért is érdemes volt megpillantanom a roncsokat. Nagy izgalommal kezdtem alaposan megvizsgálni a roncs környékét. Három szép vontcsövű pisztolyra is ráakadtam. Persze a mellettük heverő puska-poros tarsolyban a vízben részint kőkeménnyé állt össze a por, részint pedig egyszerűen kimosta a tenger. Hanem azért a golyóbisokkal egyetemben tarisznyámba kerültek a pisztolyok is. Homályos remény élt bennem: a vulkáni szigeten bizonytalán találok majd szereket, amelyek a puskapor készítéséhez szükségesek.

Őszintén szólva féltem tőle, hogy a gályaroncs belseje teli lesz halottakkal. Az efféle borzasztó látvány semmiképpen sem lett volna ínyemre. „Mindegy, mi vár rád - gondoltam magamban - akkor is meg kell tenned. Felmászol a roncs oldalára, és megnézed a belsejét, hátha találsz benne hasznos dolgot.”

Azt azonnal megállapítottam: az óriási robbanás csúnyán elbánt a *Fekete Sassal*. A sok mázsányi lőpor a gyomrában robbant, így a raktárhelyiségekből úgyszólván semmit sem találtam: minden levegőbe repült. Annak rendkívül örvendeztem, hogy a tenger megkímélt az ördögi látványtól, hogy hajdani gályarabtársaimat vízbe fűltan, holtan kelljen viszontlátnom, örökké mozgó hullámseprőjével minden halottat eltakarított a hajóról: egyetlenegy tetemet sem láttam. A vitorlaraktárban már sokkal több örömöm tellett. Ott fel kellett darabolnom a hatalmas göngyölegeket, mert a vastag, durva anyag átázott, s egy-egy véget megmozdítani sem tudtam volna, nemhogy fölemelni és kivinni a korallpadra. A homok már a roncs belsejét is elborította. A köldökig érő vízben kis polipok, apró halak népes csapata kóválygott, minduntalan lábamnak, hátamnak ütődve.

A hajó tatja maradt meg aránylag a legnagyobb épségben. Hanem a homok meg a víz megakadályozott, hogy azonnal bejussak a helyiségekbe. Javában feszegettem egy talált rúddal a kamra ajtaját, amikor fülemet megütötte a dagály közeli érkezését jelző erősödő hullámverés moraja.

Haragosan kaptam föl a fejem. Sietnem kell, hogy valamire jussak: ha a dagály itt kap, nem tudom, hogyan jutok vissza az örvényeken át a szigetre. Mérgemben teljes örömmel beleváltam a gerendavéget a konokul ellenszegülő ajtóba. A zárat találhattam el, mert egyet kattant és feltárult.

Felkiáltottam meglepetésemben. Mvabu kamrájára bukkantam a véletlen jóindulatából. Lázás sietséggel kotortam ki a homokot a kamra padlójáról, hogy beférhessek a résen.

Végre, jócskán lehorzsolva testemről a bőrt, bejutottam.

Első pillantásom azonnal a nagy, pántos ládára esett, amelyben Mvabu a szerszámaikat tartotta. Nem volt kulcsra zárva, csupán a homokot kellett arról is sebtében eltakarítanom. Hamarosan föl pattant a füle. Víz alatt volt az is, úgy kellett roppant óvatosan kézzel kitapogatnom az egyes szerszámokat. Legelőször egy fejszét találtam, majd egy szekercére akadtam tapogatózó ujjammal. Vászongöngyöleget is találtam: abban fűrök és vésők voltak mindenféle nagyságban. Amúgy lucskosan a mellemre szorítottam a sok holmit, a víz végigfolyt a testemen. Micsoda boldogság! Fejszém van, szekercém!

Még egy fűrész kellene!

Akkor alaposan megmozdult velem a roncs, és becsapódott a kamra ajtaja.

Rémület szorította össze a szívemet!

A dagály!

A becsukódott ajtó! Jön az ár, gyorsan emelkedik a víz, megtölti a kamrát, s ha nem tudok kijutni belőle, itt fulladok meg nyomorultul, mint egy patkány.

A fejsze! - villant át agyamon, és a következő minutumban teljes erővel az ajtóba vágtam. Recsegett-ropogott a vastag deszka, de nem akart engedni. Engem azonban veszett düh fogott el, se láttam, se hallottam, és ahogy csak bírtam, aprítottam az ajtót. Végül is engedett a heves ostromnak, és az ajtó felső része szétesett iszonyú csapásaim alatt. A víz már hónaljig ért, és nem is gondolhattam arra, hogy az ijedtségemben eldobott többi holmit felszedhessem, így aztán fejszémet markolva görcsös erővel, kétségbeesett igyekezettel bújtam ki az ajtón.

Ugyancsak kellett sietnem, ha épségben akartam partot érni!

Fájó szívvel pillantottam körül még egyszer a roncsra.

Mennyi minden pompás holmi rejtőzhet még a homokdunna alatt a roncs gyomrában! Hanem itt kell hagynom! Vártok még egy napot, amíg kiszabadítalak benneteket rabságotokból, édes, jó, nagyszerű szerszámok. De ne féljete! Holnap még a nap fel sem kel, és én már itt leszek értetek!

Szerencsésen elértem hátitarisznyámat - már nyaldosta azt is a dagály eleje. Ha nem lett volna úgy megrakva nehéz kardokkal, pisztolyokkal, vitorlavászon-darabbal, bizonyára elsodorta volna régen.

Nagyon elnehezítette testemet a súlyos zsák, ugrás közben kétszer is a tajtékzó vízbe zuhan-
tam. Isteni csodával tudtam csak ismét kievickélni a korallpadok közti életveszélyes szaka-
dékokból. Hanem bármi is történt velem, tarisznyámat semmilyen körülmények között el nem
eresztettem. Úgy ragaszkodtam hozzá, olyan görcsösen szorítottam, mintha valaki azt mondta
volna, az életem függ tőle, hogy kivigyem őket a partra.

Magam sem akartam elhinni, amikor végre is halálra fáradtan végigvágódtam a bársonyos parti
fövényen. Hátam mögött néhány lábnyira dühödten acsarogva harapta a hullámverés a lagúnát
elzáró korallzátony falát. A hullámok habsörénye meg-megránduló testemnek csapódott.

Mindegy volt már akkor. Hallatlan boldogság töltötte el a szívem: szerencsére megmene-
kültem.

Csak annyi erőm maradt, hogy átázott tarisznyámat magam után vonszolva a homokban,
elvánszorogtam a nagy mangrovefáig. Felmászni már nem tudtam. Ott aludtam elnyúlva a fa
tövében, álmomban is magamhoz szorítva számomra minden földi kincsnél többet érő tarisz-
nyámat.

Másnap még nem is pirkadt az ég alja, én már megint talpon voltam, és siettem ki a
korallpadra.

Nagyot dobbant a szívem.

Itt volt az apály ideje, hanem az én roncsom teljesen víz alatt állt, csupán a hajóorr ketté-
roppant csücske kandikált ki. Semmi kétség: a tegnapi partra vonszolt vitorlavászón-darabok
ott vannak, ahol tegnap hagytam őket: beleakadtak a kiálló korallszirtekbe, a dagály és apály
sem tudta elsodorni őket. De a hajóroncsot bizony megint jócskán odébb cipelte a gonosz
hullámverés.

Épp felkelt a nap. Néhány pillanatig tusakodtam, mitévő legyek.

Bemegyek! Úgy úszom, akár a hal. Holnap még mélyebbre keveredhet a roncs, s akkor már
valóban nem tudok semmit se kimenteni róla. Pedig minden szerszám, szög kincset ér
számomra.

Milyen szerencse, hogy a kamra ajtaját tegnap szétvertem, most akadálytalanul jutottam a
helyiség belsejébe. Kezem beleakadt a szerszamos göngyölegbe. Bal kezemmel magamhoz
szorítottam, fordultam sebesen, és felmerültem. Hevesen vert a szívem az erős megpróbál-
tatástól.

Ekkor megpillantottam egy nagyobb vizeshordót a roncson, a víz alatt. Lebuktam, kiütöttem
belőle a dugót, nagy erőfeszítéssel felszínre vonszoltam. Itt a hajó oldalának támasztva kifo-
lyattam belőle a vizet. Sebesen kibontottam a tetejét, így nagy örömmre olyan kosárra tettem
szert, ami vízben sem merül el, hanem úszik, akár egy kisebb csónak. Ebbe raktam rendre a
vésőimet, fűróimat, aztán odakormányoztam a tathoz. Egy erős vitorlavászónsíkkal kipány-
váztam a tat legmagasabbra kimeredő gerendavégéhez, és ismét lebuktam a kamrába.

Elkeseredetten állapítottam meg: a roncs még meredekebb helyzetbe került. A szerszamos láda
felborult, és beszorult a kamra sarkába. Mvabu ágya, ládája, minden ráfordult. Először azokkal
kellett elbánnom, bár a szerszámokra pályáztam igazán. A kamra ajtajáig vonszoltam a
szétesett ágy darabjait, ott egyszerűen ellöktem őket magamtól, kicsit lihegtem, aztán mély
lélegzetet véve újra lebuktam. A szekrényel már nehezebben tudtam megbirkózni. Az volt a
szerencsém, hogy a szekrény is megsérült a robbanásakor, és így nem püföltem hiába oldalát az
öklömmel, hamar beroskadt az is, és vihettem az ajtóig, és merülhettem föl, lélegzeni.

Végre! Végre ismét a szerszamos láda közelébe jutottam!

Mellette megeltem a tegnap kiszedett szekercét, az éle meg is vágta a bal tenyerem élét. De hát nemigen tud óvatosan dolgozni víz alatt az ember, amikor alig lát valamit a sejtelmes derengésben, és úgy érzi, mindjárt szétpattan a tüdeje a visszatartott levegőtől.

Egy óra leforgása alatt egy szekercét, még két kisebb baltát, három különböző nagyságú kalapácsot, köztük egy nehéz pörölyt, nyolc zacskó különféle szöget és ácskapcsot zsákmányoltam. Aminek tán valamennyi közt a legjobban örültem: rábukkantam a ládában Mvabu köszörűkövére is. Dolgozhatok hát nyugodtan majd a szerszámaimmal, mert ki tudom ismét élesíteni őket! A félbevágott hordó már majdnem elsüllyedt, úgy megraktam. A pörölyt így nem mertem beletenni, mert az már biztosan a víz alá húzta volna. Azzal külön kellett fordulnom.

Kiúsztam a korallpadig, kiraktam mindent egy vitorlavászon-darabra, és gondosan csomóra kötöttem a négy sarkát: a víz el ne sodorhasson semmit.

Amikor ismét visszatértem a roncsra, azon tűnődtem, ugyan most merre induljak, mit kéne még megmenekítenem.

S akkor a sípcsontomnak ütődött Mvabu ágyának egyik deszkája.

Fölnevettem. Hát az ágyat viszem el! Csak össze kell kicsit kötöznöm, és megy ez a maga lábán is a partig! No és a másik ládát, amelynek rekeszei zárva maradtak, és nem is sejtettem, miféle kincseket rejtegethetnek számomra!

Hanem alig értem partot újra a korallpadon, furcsa zaj ütötte meg a fülem. Mély, korduló ropogás volt. Önkéntelenül hátrapenderedtem: a roncs indult meg lefele feltartóztathatatlan, egyre gyorsuló futással, és a tőke gerendája mély árkot szántott a meneteles tengerfenékbe.

A harag könnyei homályosították el a szemem, ahogy utánaéztem. Mennyi minden lehetett még rajta, amit az irigy tenger, íme, elvesz tőlem!

A meredek szélén még egy minutumra megállt, mintha oda akart volna csábítani: gyere, itt vagyok, itt már végképpen megálltam. Persze bármennyire is fájt a szívem a ronccsal együtt örökre eltűnő holmikért, nem engedelmeskedtem a sziréni hívásnak. Aztán azt láttam, a roncs még egyszer felágaskodik, az orra kiemelkedik a víz alól, majd átfordul: hátára borul, és eltűnik az irgalmatlan mélységben.

Már a mangrovefa alatt ültem, amikor hirtelen belém markolt az iszonyat. Eszembe jutott: mi lett volna velem, ha akkor csuszamodik meg a roncs, amikor én éppen lent vagyok a kovács kamrájában, és...

A rettenet torz kiáltása szakadt fel torkomból, a homokra vettem magam, arcomat karomra fektettem. Keserves férfisírássra fakadva sokáig vergődtem, míg végre lassan megnyugodtam, és már felhőtlenül tudtam örvendezni szerencsémnek. Hiszen a nagy veszély elmúlt, és én épségben megmenekültem...

A dombon nemsokára ott állt a bambuszgerenda ház. A legtöbb gondot a tetőszék elkészítése okozta, hanem aztán visszagondoltam, hogyan csinálták öreg ács barátaim a házak tetejét Pozsonyban, és már a második kísérletre meglepően jól sikerült a munkám.

Volt időm hónapokra, annyi szent.

Amikor elkészültem a gerendaházzal, akkor mögéje pajtát kerítettem. Majd az egészet körülraktam magas kőfallal. A hegy lábánál talált sziklákat a két kezemmel görgettem oda. Ajtót - hosszú ideig nem készítettem, hanem egy létrát használtam, amit eldugott kötéllel fel-

húzhattam vagy lebocsáthattam, mikor hogy kellett. Végezetül földdel hánytam be a kőfal mindkét oldalát, aztán a környéken található nádat, bokrot, gyékénysást, bozótot hurcoltam oda, és teliültettem vele várfalamat. Tudtam, hamarosan áthághatatlan, második várfal rejti majd avatatlan, kandi szemek elől bambuszpalotámat.

Életem legszebb pillanata volt, amikor végre minden a helyére került. Felállítottam Mvabu ágyát, a falra felerősítettem a szekrényládáját, amelyben temérdek apró, igen hasznos holmit és csomó értéktelen csecsebecsét leltem. Asztalt is készítettem, két lócával a két oldalára.

- Csupán a szőnyeg hiányzik a padlóról meg a csipkefüggöny az ablakokról - mormoltam alig titkolható büszkeséggel, hogy íme, itt minden az én kezem munkája, és amit meg lehet csinálni, azt én megcsináltam, előteremtettem, úgyszólván a semmiből.

Láthatatlan Kastély! - neveztem el kis lakomat némi szerénytelenségtől fűtve. Számomra valóban az volt, kacsalábon forgó mesebéli palota. Nem hiszitek? Hiszen igazi ágyban aludtam, asztal mellett ülve költhettem el a vacsorámat, ebédemet!

Ne tartsatok vérszomjas valakinek, de legkedvesebb szórakozásom az volt, ha gondosan megtisztogattam, megszáritott pisztolyaimat dédelgethettem. Csak azért fáj a szívem: van pisztolyom, van hozzá golyóbisom, csupán puskaporom nincsen, amivel igazi fegyverré válhatnának pisztolyaim a kezemben. Hanem bíztam benne, a sziget alaposabb felkutatása során - lévén vulkanikus eredetű a birodalmam! - feltétlenül találok majd ként és salétromot is. A szénnel pedig nincs semmi probléma, ha a természetben nem is találnék, mert azt majd én égetek: boksában, ahogy Pozsonyban láttam az erdei szénégetők között. Milyen jó, hogy gyermekkoromban annyit csavarogtam, s annyi minden érdekelt! Temérdek feladatom megoldásában sietett segítségemre a tapasztalat! És ha a *Britannián* vagy a *Red Arrowon* utaztomban nem érdekel minden a világon, akkor most nem tudtam volna, hogyan teremthetek puskaport a fegyveremhez!

Legelőször azonban alaposan meg kell ismernem birodalmamat, és meg kell tudnom, tulajdonképpen hova is vetett a végzetem.

Felmásztam a vulkánkúpra.

Csodálatos látvány tárult elém.

Körös-körül a tenger kék tükre vakította el bámuló szemem. A messzeség ölén mind a négy égtáj felé halovány kék csík jelezte, ott föld rejtezik.

Hozzám a legközelebb kelet felől sejlett föld, de annak nagyságából arra következtettem, csupán nagyobbacska sziget lehet, ami errefelé nem megy ritkaságszámba. Hanem északkelet felől vagy nyolcezer láb magas hegycsúcs ágaskodott a végtelen szélén. Csak jóval később tudtam meg, Új-Guinea legmagasabb hegycsúcsa, a Kaukenau-csúcs üzent nekem, amelyet a holland gyarmatosítók Karlsteinnak kereszteltek el. Az a bizonyos nagyobb szigetféle az Aruszigettel volt azonos, északnyugat felől a Ceram-szigetet sejtette meg szemem, délről pedig a Timorlaut-szigetek kéklettek a láthatár alján.

Vizsgálódásom befejezve csüggedten ejtettem ölembe kezem. Mindegyik sziget irdatlan messzeségben volt birodalmamtól. Nem is álmodhattam róla, hogy holmi magam tákolta tutajjal vagy ladikkal valaha is elérhetném.

És akkor megint Robinson példája vigasztalt meg. Huszonhét esztendei kényszerű raboskodás, remeteélet sem törte meg, és én már egyévnyi robinzonkodás után megadnám magam a búskomorságnak, a csüggedésnek?

Soha!

Őrjítő egyedül gubbasztani otthon, vagy járni, ácsorogni a parton, hogy nem szól évszámra az emberhez senki, hogy néha erővel hangosan kell mondani szavakat, hogy az ember el ne feledjen beszélni. Hogy csak a hullámverés sötét, tompa, végzetes moráját, valamint a milliárd tarkabarka madár éles, ricsajgó lármázását hallja. No de hát... mi mást is tehetnék, mint hogy megpróbálom bölcs, megértő türelemmel elviselni a súlyos csapást. Eddigi hányattatásaim során már igazán megtanulhattam: aki nem tud semennyire se megalkudni a sorsával, az előbb-utóbb megkeseredik szívében, és rettenetesen boldogtalanná, céltalanná válik. Különben is! Hány könyvben olvashattam csodás megmenekülésről! Hány regényben történt meg, hogy a hős már a vérpad tőkéjére hajtotta fejét, amikor megérkezett az utolsó pillanatban a legfelsőbb kegyelem? Márpedig igen erős rosszindulat kellene ahhoz, hogy valaki „vérpadnak” nevezze ezt a gyönyörű, gazdag szigetet, amelynek az az egyedüli balvégzete, hogy a babonás bennszülöttek jóvoltából a halál birodalma lett.

Miután így tájékozódtam a környező világban, körülhordoztam tekintetem idelent is. Ismét felkiáltottam meglepetésemben.

Akkor fedeztem csak föl, hogy nem csupán a hegy oldalában, de a hegyvonulat tetején is ösvény fut végestelen-végig!

S akkor jutott eszembe az is, hogy tulajdonképpen még el se neveztem birodalmam egyes részeit.

Nagyon megragadta képzeletemet, hogy szigetem egy ollóit maga felé görbítő rákra hasonlított; fura tengeri rákra, amelynek éppen a feje búbján áll a Rettegett Nagyúr bálványköve. Igen, rákra hasonlított, amely előtt szép falat hús himbálódzik a vizen, amelyet tüstént be akar kapni, így látszott a magasból a bálványkő előtt messzebb zöldellő kis sziget, amelynek közepén füstölgő vulkáni kúp emelkedett a magasba. Olyan sötét volt messziről, mint maláj hajószakács barátom orcája, így az ő emlékezetére elneveztem Mobobo-szigetnek.

Egyszeriben nagy kedvem kerekedett, hogy elkereszteljem birodalmam részeit.

Magát a szigetet távol levő szerelmesem nevére Lisbeth-szigetnek neveztem el. A nagyobb öblöt lezáró hegyfokot Cap Bedfordnak, vagyis Bedford-foknak, a másikat pedig Turtlekiller-foknak kereszteltem el. A két öblök közé benyúló szirtfok, amelyen a Rettegett Nagyúr bálványköve állt, a Bálvány-fok nevet kapta.

A különös alakú sziget közepén végigfutó hegyvonulatra, szülővárosomra emlékezve, a Pozsony-hegység nevet ragasztottam. A nagyobbik öblöt - mivel annak partjáról pillantottam meg igencsak meglepődve a szörnyeteg orcájú kőalakot, a Meglepetések öble névre kereszteltem. A Bálvány-foktól délre fekvő kisebbik öblöknek - különös alakja miatt - az Ördögöl-öblöt nevet adományoztam. Alattam tátongott a kihűlt vulkán krátere. Mintha valami roppant óriás szörnyeteg tátotta volna rám a torkát, hogy örökre elnyeljen. Megborzadva gondoltam rá, mi lenne, ha most váratlanul újra kitörne, és hányni kezdené a forró hamut, röpdösni kezdenének belőle a mázsányi forró kövek, és újra végigömlene az izzó láva a kráter csorbább oldalán. Annyira felidegesített a katasztrófának pusztá gondolata is, hogy nem is vettem alaposabban szemügyre a kráter fenekét, belső oldalait. Gyorsan továbbsiettem.

A tetőgerincen körbefutó utat kétfelől mellvédszerű fal is védelmezte, így például hamar megállapítottam: alulról csak kivételes esetben, remek távcsővel fedezhetnék fel jelenléteimet ezen a titokzatos körúton. Mindenesetre ez a felfedezés jelentősen megnövelte biztonságérzetemet, mert arra gondoltam, ha váratlan támadás érne, ide felmenekülve észrevétlen el tudnék rejtőzni, amíg ellenségeim továbbállnak. Vagy innen a magasból sokkal sikeresebben védekezhetnék is, mint odalent szemtől szembe, egymagamban.

Mindjárt vidámabban haladtam tovább.

A krátertől nem messze visszapillantottam kis lakomra, s örömmel fedeztem fel: úgy megbújt a szépen kihajtott sűrűségben, hogy egyáltalán nem is láttam.

Késő este tértem vissza. Leereszkedtem a nyaktörő zergeösvényen, és nagyot aludtam pompás ágyamban. Még vacsorázni sem maradt kedvem, annyira kimerített az egész napos jövés-menés.

Előre meghatározott munkarendem szerint az elkövetkező időben mindenáron puskaport kellett készítenem. Megjegyezni kívánom: a magam elé kitűzött munkarendtől soha egy jottányit sem tértem el. Ezzel a módszerrel sikerült állandóan lekötöm figyelmemet és energiámat. Egy percig se henyéltem, nem engedtem át magam a lélekölő, céltalan tépelődésnek, amely csak kárhozatba dönthetett volna efféle kétségbeejtő helyzetbe került, szerencsétlen embert.

Reggeli után első utam szokásomhoz híven ismét a vulkánkúpra vezetett, s körülhordtam tekintetem, nem bukkant-e föl valamerről egy - olyan forró áhítózással áhított - hajó. Ismét hajszal hiányzott csupán, hogy az elérékenyülés könnycseppje ne jelenjék meg szemem sarkában. De megráztam a fejem: nem és nem. Azért sem adom meg magam a fekete hangulatnak!

Nagy örömömrre a vulkán kráterében, a mélyebb hasadékokban ként láttam sárgállni. (A kráter más pontján pedig salétrom zöldellt.)

Mivel közben villámsújtotta, széné égett fára bukkantam, most már bizonyosnak látszott: lesz puskaporom, mégpedig elengedő. Csupán össze kellett őrlőm finom porrá a szenet, a ként és a salétromot, majd pedig összeelegyítenem a tanult recept szerint.

Erős vitorlavászoncsikból font kötelemet a kráter csúcsán egy sziklához erősítve, leereszkedtem a mélybe. Örültem, hogy kis baltámmal könnyű munkával sikerült megfelelő mennyiségű ként és salétromot kifejtenem a hasadékokból.

Hazatérve hozzá is láttam a munkához, és odaadó szorgalmamat dicsérte, hogy estére első nagy agyagfazekam színig volt töltve elsőrendű, finom puskaporral.

„No, ma megérdemelted a vacsorát!” - veregettem meg gondolatban a tulajdon vállamat. Aztán még ugyanabban a minutumban kicsit el is feketedett szokásom szerint a kedvem. A vacsora fogalma valamiképpen sült hússal, sült halakkal fonódott össze. Hanem ezek elkészítéséhez: tűz kellett!

Elkedvetlenedve löktem félre datolyával teli tányéromat.

- A mennykő csapjon bele! - morogtam dühösen, és lefeküdtem megreccsenő ágyamba.

Éjfél tájban heves szélroham riasztott fel. Recsegett ropogott házam teteje. Szerettem mindig, már kisgyerek koromban is a viharokat. Ha csak tehettem, az ablakhoz tapadva lestem végig félelmetes dühöngésüket.

Odaálltam most az ajtóhoz, és elbűvölten gyönyörködtem a villámok eszeveszett lobbanásai-ban. Aztán egyszerre csak úgy éreztem, mintha óriási mozsárágyút sütöttek volna el közvetlen közelemben: megrendült a föld közepéig a világ. Amikor magamhoz tértem, megdöbbenve láttam: égis csapó lángokkal lobogva ég az óriási mangrovefa!

Először megdöbbsentem: meggyilkolták öreg barátomat, első szállásadó házigazdám! Azután a megrémülésem boldog örömrriadalomná változott át szívemben: igazi tűz gyulladt a közelemben!

Rázendíthetett a trópusi eső, ahogy neki tetszett!

Öles ugrásokkal rohantam le a dombról - csapkodhattak a villámok -, megragadtam egy vörösen izzó zsarátnokot, s végtelen boldogságomban egyszerre ordítottam és sírtam, úgy száguldottam vele vissza házamig, hogy az elemek haragja ki ne olthassa!

Ugye, megértitek ti is parttalan örömömet?

Boldogan tettem egy szivárványszínekben játszó kavicsot a Negyedik Edénybe, ami az első esztendő elmúltát jelentette.

Végre volt már tüzem!

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

*amelyben végre megszán az ég, és egy embert vet birodalmam területére,
akivel aztán boldogan osztom meg remetesorsomat*

Örökké sajnáltam, hogy nekem nem juttatott jó sorsom tintát meg papírt, miként Robinsonnak adott, s így nem tudtam megörökíteni életem kisebb-nagyobb eseményeit. Így aztán egy szép napon már azon vettem észre magam: kilenc szivárványszínű kavics néz velem farkasszemet a Negyedik Edény aljáról. Vagyis: már kilenc hosszú esztendőt töltöttem el hát a Halál Szigetén remetei magányban.

Ezenközben a jó szerencse kísérte lépteimet és cselekedeteimet, mert sem különösebb baleset vagy betegség nem köszöntött rám, sem pedig valamiféle nagyobb, baljós meglepetés nem ért.

Kijelölt munkarendemtől lehetőleg nem tértem el soha. Mindig a legfőbb gondom volt, hogy nyaratszaka a legtökéletesebben felkészüljek a télre. A tél ott annyit jelentett, hogy körülbelül november elejétől február végéig szinte egyfolytában zuhogott az eső, de úgy ám, mintha csak dézsából öntötték volna. Bár, ha ezt a kifejezést használnom, akkor csupán az európai értelemben vett nagy eső fogalmát írtam körül vele. A trópusi esőt meg sem közelítettem. Mintha egy sok száz láb magasból alázuhogó roppant vízesés alá kötözött volna gonosz erő, ahonnan nem tudsz elfutni, és négy hónapon át túrnöd kell, hogy testedet, arcodat irgalmatlan korbácsütésekkel verjék a vastag esőnyalábok. És nemcsak esett, hanem fújt a szél is, úgy ordított a tenger felett az orkán, mint a kiéhezett oroszánok a cirkuszok menaszériájában. És mekkorákat villámlott és dörgött!

Eleven tűzfolyamok zúdultak alá az égből sok-sok mérföldnyi hosszúságban, minutum alatt lobbantak el úgy telibe talált faóriások, hogy csupán riasztó hamu és szénhegy maradt utánuk. A vulkáni szikla megolvadt a villámcsapás iszonyú erejétől, akár a tejbe dobott cukor. S amikor mennydörgött, úgy éreztem, a föld méhe kiált, s a magas ég boltozata roppan be felettem, s tüstént rám szakad a mindenség.

Ám jól tudtam: orvosság és mentség nincsen a trópusi villámcsapások ellen, s így kicsit fatalista módjára viselkedtem. Ha belém csap, egyszer s mindenkorra végem, elbújni úgyszemint tudok előle. Így hát bátran ültem sokszor órák hosszat kis lakom eresze alatt a székemen, és őszinte elragadtatással gyönyörködtem a titokzatos égi erők játékának félelmetes szépségében. Különösen megragadott, hogy úgy tapasztaltam: kétszer sohasem lobbant le egyformán a villám, és a dörgést sem hallotta kétszer egyformán a fülem.

A kilencedik esős évszak derekán történt velem, hogy az egyik közelben lecsapó villámtól megvadultak az emujaim, és kétségbeesett nekirugaszkodással kitörték magas kerítéssel elválasztott karámjuktól.

Jaj, csak most veszem észre, hiszen eddig még el sem mondtam nektek, miképpen sikerült kis lakom közelében berendezni egy igazán pompás emufarmot.

Még a második esős évszak végén történt velem a következő eset. Utolsó erejét fitogtatta a gyalázatos rossz idő. Másnapra - ezt már tapasztalatból tudtam - kiragyog majd a nap, és Amszterdamban köszörült gyémántként tündöklök a harmatban megáztatott villogó világ. Rövidesen friss termésű narancsot, banánt vagy datolyát szedhetek, és friss bambuszsarjat főzhetek ebédre vagy vacsorára, ami itt-tartózkodásom folyamán legkedvesebb ételemmé vált. Így tervezgetve szenderedtem el.

Másnap reggel - tán a nagy csönd vagy a felfrissült levegő tehettem velem - tovább aludtam, mint máskor szoktam.

Arra ébredtem: valaki kopog lakom ajtaján! Megdöbentem!

Hol a félelem, hol az esztelen öröm kerülgetett, s szorongatta láthatatlan ujjaival a szívemet: ki lehet az?

Hogy került ide? Amitől féltem, bekövetkezett volna? Hirtelen eszembe jutott a tavalyi eset, amiről el is felejtettem eddig beszélni nektek: a bennszülötteket rajtakaptam, amint éppen kikötöttek a Rettegett Nagyúr szobrának lábánál. Szokásos vizsgálókörutamat végeztem a Bálvány-fok környékén, s a szobor mögötti barlang torkában aludtam. S reggel... úristen, milyen iszonyú látványra ébredtem! Pirogáktól feketéllett az öböl vize. Fehér harci színekkel telimázolt testű bennszülöttek egyik csoportja azzal foglalatoskodott, hogy partra vonva biztonságba helyezte csónakjaikat, a nagyobbik rész pedig a Rettegett Nagyúr bálványa elé vonszolt egy minden porcikájában reszkető, gúzsba kötözött alakot, s vérszomjas mohóság csillogott szemükben, míg körülhárították leendő áldozatukat. Bevallom töredelmesen, egy minutumra villant csak át agyamon, hogy rájuk rontok, és kiszabadítom szerencsétlen rabjukat, aztán eszembe jutott: a következő pillanatban már rám vetnék magukat... sok lúd disznót győz! - és a félelemtől eszelősen vinnyogó halálraítélt mellett hevernék megkötözve, hogy moccanni se tudnék! Felkapkodtam minden holmimat, és minden erőmet megfeszítve rohanni kezdtem a barlang belsejébe, ahogy csak a két lábam bírta. Hónapokig nem mertem a Bálvány-foknak a tájára se menni, annyira megrémültem a szemem elé táruló pokoli látványtól. Nos? A bennszülöttek jöttek volna el ismét? Szagot fogtak, meglelték valami ott felejtett holmimat, és keresésemre indultak? De hiszen a Halál Szigete - tabu! Nem tehetik birodalmam területére a lábukat! Hát akkor?

Nem láttam sem gályát közeledni, sem hajótörést szenvedni, fennakadni a birodalmamat védő korallbástyákon!

Hát akkor?

Ó, persze, persze, én ökör, én! Bizonyára a sziget Bálvány-fok felőli oldalán szenvedett hajótörést! Hát hogyan is gondolhattam egy percig is, hogy csak az én oldalamon történhet hajóval baleset, s hogy azt énnekem feltétlenül látnom kell?!

Uram-teremtőm, vajon miféle szerzett lehet? Gonosz tengeri rabló-e, aki egy ital vízért szemrebbenés nélkül elmetszi a nyakam, vagy... vagy olyasvalaki, akit úgy várok, mint valaha a Messiást a hívők: rendes, becsületes ember, akivel végre boldogan oszthatom meg remeteségemet? S vajon valóban hajótörést szenvedett-e? Hátha csak, kíváncsisága által ösztökélve, kikötött valahol a Mobobo-sziget táján, a Bálvány-fok valamelyik öblében? Utasainak érdeklődését felkeltette a Rettegett Nagyúr kőalakja, majd rábukkantak a templomromokra, s elindultak, hogy megkeressék a templom építőit, illetve kései ivadékait, s így találtak rá kis lakomra?

S míg így meditáltam magamban, olyan hangosan vert a szívem, hogy hallottam. Aztán elhalkult a kopogás, s végezetül teljességgel megszűnt. Mi lehet ennek az oka? Megunták a kísérletezést? Jaj, még itt hagynak? Micsoda ostoba félcédulás fráterek lehetnek, hogy meg sem kísérelnek benyitni az ajtómon? Azután pedig megborzadtam: most már bizonyos, hogy rossz szándékú illetők lehetnek! Persze hogy persze! Hiszen a becsületes embernek nincs mitől tartania, azok kurjongatnának: hé, van itt valaki? Meg még mit tudom én hirtelen, hogy miket kiáltoznának, ez meg...

Hallgat a csibész gazembere! Ennek büntudat, rossz szándék nyomhatja a lelkét. Csendben kihúztam kardomat hüvelyéből, azután kínos vigyázatossággal felültem, hogy meg ne találjon reccsenni ágyam deszkája, majd hirtelen mozdulattal feltéptem lakom ajtaját.

Majd elvágódtam meglepetésemben. Emberi alak sehol!

Ellenben!

A küszöb fölött egy hatalmas termetű, különös alakú állat állt, s nem messze tőle még másik négy nézelődött, jobbra-balra forgatva feltűnően kicsiny fejét. Kiáltani akartam ismeretlen támadóimra: állj, ne mozdulj! De most a hang a torkomon akadt. Hát ezek... miféle állatok? Madarak vajon? Egyik másodpercről a másikra oszlott el meglepetésem, és csapott át őszinte csodálkozásba. Madarak! Azok hát! Olyan magasak voltak, mint én. Két hosszú, pikkelyes, igen erőteljesnek tűnő lábuk zömök, vaskos törzset hordozott, fejük és nyakuk rücskös-kopasz volt, mint nálunk Pozsonyban a pulykáké, a csőrük rövid s egyenes, mint a mi tyúkjainké - és ettől döböntem meg a legjobban: nem volt szárnyuk! Nem tudom, melyikünk volt jobban megilletődve: a különös madarak éntőlem, vagy én tőlük? Arra emlékszem, ösztönszerű mozdulattal meglendült a jobбом, s kardom elmeteszte a küszöbhez legközelebb álló nagy madár nyakát. Még továbbugrott néhány lépést, és csak azután vágódott el. Rángatódzott kicsit a homokban, de hamar elfolyt a vére, és kiszenvedett. A többi kicsivel odébb hátrált, és szinte megbotránkozva tekintett rám fénylőn kidudorodó szemével. Mintha csak azt mondták volna: hát illik ilyet tenni jó szándékú, békés, szelíd látogatókkal? Magatartásukból azonnal megállapítottam, ezek még életükben nem találkoztak emberrel. Gyanútlan meghökölésüket kihasználva óvatosan visszahátráltam lakomba, s a sarokban lógó pányváimat lekapva ismét kint termettem. Elsüvített a kötél, és már foglyom is volt: egy hatalmas termetű, fiatalosan fénylő tollú állat. Hím lehetett, mert valamivel díszesebb tollazata volt, s nagyobb volt társainál. Megrántottam a hurkot, megszorult a nagy madár torka. Tátogatott kicsit a csőrével, azután eldőlt a homokon. Hozzáugrottam, s kiszabadítottam a nyakát, s a hurok végével összekötöttem jó erősen a lábát. Közben fél szemmel a többi óriást lestem: elfutnak-e, megtámadnak-e társuk védelmében? Ám bárányi szelídséggel várakoztak sorsukra. A másodikra már úgy dobtam a pányvámat, hogy ne a nyakára szoruljon, hanem lazán bukjon át a szélesre tágított hurok a törzse fölött, s csak a lábainál rántottam össze. Kitűnően sikerült cselvetésem, megrántottam kötelemet, a hurok összeszorult, s az óriás eldőlt a homokban. Sajnos, csak három pányvám volt, azt is csak úgy unalmamban készítettem, hogy valamivel elússem időmet az esős évszakban. A harmadik madarat is sikerült foglyul ejtenem, ám a másik kettővel nem tudtam, mihez kezdjek. Ám döntöttek ők helyettem. A negyedik békésen odasétált három elfogott társa mellé. Csodálkozva csipegette, bökdöste őket csőrével, majd elfordult tőlük, s a közelükben kotorni kezdte a homokot, apró rovarokat fordított ki, s békésen eszegette zsákmányát. Az ötödik gondolt egyet, és eliramodott. Nem mondhatnám, hogy különösebb gyorsasággal futott volna, bár meglehet az is, hogy nem futott teljes erejéből, hiszen senki sem üldözte. Megmondom őszintén, nem is nagyon törtem magam, hogy az ötödik óriás madarat is megkaparintsam. Egyet megöltem, hármát elfogtam elevenen, ez a nagy siker tökéletesen kielégített.

Nem tudtam, mitévő legyek óriási foglyaimmal. Aztán gondoltam egy merészet, és a három madár lábaira olyan béklyót kötöttem, amelyet a pozsonyi lovas gazdák szoktak, ha legeltetni csapják ki a rétre lovaikat, s nem akarják, hogy messzire elcsellenghessenek közben. Az én foglyaim is mozoghattak, aprókat lépegetve ide-oda tipeghettek, ha kedvük kerekedett eszegetni vagy inni egyet a Lisbeth-öbölbe torkolló patak friss vizéből, de futni például semmiképpen sem tudtak. Így aztán, ha szökni próbálnak távollétemben, vagy elcsellengenek, hamar utolérhettem volna őket.

Igen jól jártam ezekkel a szárnyatlan madarakkal, mert rendkívül szapora fajtának bizonyultak, s fél esztendő sem kellett hozzá, és már fazekamba kerülhettek, élénkítve étrendemet. Ezenfelül a nőstény évente kétszer vagy huszonöt tojást tojik, ami szintén finom falatnak bizonyult konyhámon. Igen mulatságos volt megfigyelnem, hogy a legerősebb testalkatú madár, a hím kotlott a tojásokon, s napszámra föl sem kelt a hatalmas fészekről, amelyben első alkalommal huszonnyolc tojást számoltam meg. Mindenik a fészek hosszával egy irányban feküdt. A fészket száraz fűből, tollakból és a házam környékén talált kéregdarabokból állították össze foglyaim. Nem mondhatnám, hogy valami különösen sikerült mestermunka volt. Éppen csak arra volt jó, hogy a tojások nem tudtak szertegurulni.

A fészken a kakas ült, és a tojásoknak a közelébe se engedte a tyúkokat! Haragjában sziszegett, kurrogott, mint a mérgesített kutya, felugrott egy-egy kurta pillanatra, és úgy megbúbolta csőrével a kíváncsiskodó nőstényeket, hogy azt sem tudták, merre iramodjanak előre. Nemcsak szaporák voltak, hanem roppant szelídek is. Már egyhónapos rabság után láttam, nyugodtan szabadon ereszthetem őket, nem fognak világgá menni. Csupán annyit tettem, később feleslegesnek bizonyuló óvatosságból, hogy embermagasságú kerítést emeltem köréjük. Csupán egyetlen esetre emlékszem, hogy megkíséreltek volna kiszabadulni fonott falú börtönükből. És valahogyan el ne felejtsem elmondani: az ötödik óriás madár, amely első alkalommal megfutmodott, másnap reggel ott gunnyasztott megkötözött lábú társai között. Tunyán, unottan csipegette ő is a társai elé szórt magokat, férgeket, leforrázott hangyákat. Hanem az igaz, a gondom is megszorodott velük, hiszen ha már megtartottam őket, ennem is kellett adni nekik. És úgy látszott, a bendőjük feneketlennek bizonyult! Alig győztem hordani az ételmet. Az esős évszakok folyamán azonban igen hálás voltam magamnak egész esztendei fáradozásomért és bölcs előrelátásomért, mert így bőven volt húsételem is. A lakomhoz ragasztott karámban hosszú rúdon valóságos óriásmadárcomb-regiment függött alá, amelyet elébb gondosan megfüstöltem, hogy meg ne romoljon. Mintha csak füstölt libacombot falatoztam volna, úgy ízlett. Csak éppen tízszer akkora volt. Ha pedig friss húsrá vágytam, akkor csak kimenten, hozzájuk az ólba, kiválasztottam egy fiatal állatot, levágtam, és elkészítettem, ahogy éppen megkívántam: megfőztem vagy megsütöttem.

Kóborlásaim során vadon termő borsot meg majoránát találtam és egyféle rettenetes erős, apró paprika fajtát is. De olyan erős volt, hogy majdnem kilyukadt tőle a kondérom feneké, amikor beleaprítottam. Az évek folyamán éléskamrámat többször is ki kellett bővítenem, mert egyre szaporodott az ételmiszer-választékom is. Füstölt óriásmadárhús mellett füstölt és besózott halat is tettem el télire. Polcokon, nagy agyagtálakon állt az aszalt gyümölcs, a kenyérfá termése, a citrom. Sóm is volt korlátlan mennyiségben. Én magam termeltem ki. A tengerparton apró kis cellákat ástam apály idején. Amikor elérkezett a dagály, eltorlaszoltam a víz útját, hogy vissza ne tudjon szaladni a tengerbe azután a többi nyugodtan rábízhattam a napra meg a szélre. Azok szépen kiszárították a cellákból a vizet a gödrök alján ott maradt a finom porsó, amit hófehérre szívott ki a nap. Nékem csak össze kellett lapátolnom, tarisznyákban hazavinnem, otthon nagy agyagedényekbe áttöltenem. Ezeket az edényeket is én magam készítettem. Eleinte bizony nem voltak a legszebbek, mert nem tudtam forgatókorongot fabrikálni, hanem csak úgy kézzel nyomogattam gömbölyűre az oldalukat. Azután sűrű sóoldatban megfürdettük, majd kiégettem őket. Másnapra gyönyörű szép zománcos edényeket rakhattam fel raktáram polcaira. Csak az igazi kenyér vagy legalább a rizs hiányzott nagyon mindvégig, szabadulásom pillanatáig.

Elmondottam már, mindig azzal kezdtem a napomat - az esős évszak kivételével, mert akkor nem lett volna a világon semmi értelme se fáradozásomnak -, hogy fölmásztam a vulkán kráteréhez, és körülméletem, nem vetett-e horgonyt hajó birodalmam közelében. Ám hiába fáradtam, nem hozott hajót a tenger. Hanem a Rettegett Nagyúr szobra elé elhelyezett áldozati

edények megjelenésében bizonyos törvényszerűséget fedeztem fel. Mindig holdtöltekor jelentek meg a pirogák a Bálvány-fok előtt: mindig azonos napokon mutatták be áldozatukat a bennszülöttek.

S egyszer az a merész gondolatom támadt, tüzetesebben átvizsgálom a szobor elé kirakott cserép és fém áldozati edényeket. Az első döbbenetes találkozásunk óta még kétszer értem tetten a bálványuk elé járuló bennszülötteket. Érdekes módon akkor már nem rémítettek meg annyira. Hiszen a bennszülöttek álmukban sem mernek arra gondolni, hogy valaki él itt a Halál Szigetén! Az egészséges, természetes ösztönük tiltakozik még a pusztá gondolat ellen is, hogy valaki meg merné szegni legszigorúbb vallási törvényük, a tabu parancsát, amelyet rendszerint halállal büntet a törzs varázslója! Így hát nyugodtan - már amennyire erre képes az ember néhány lábnyi magasságban az eksztázissal vonító, pörgő bennszülött csapat felett egy barlang torkában kuporogva, fegyvereit szorongatva közben - végignéztem gyalázatos szertartásaikat. Megfigyeltem, nem minden esetben áldoztak élő embert a Rettegett Nagyúr színe előtt, s az ilyen esetekben csupán igen rövid ideig tartózkodtak birodalmam területén. Úgyszólván csak lerakták hódoló áldozatukat a förtelmes bálvány elé, földre vetették magukat, a varázslójuk előbégatott valami pokolian siralmas, ijesztő éneket, kis ideig táncoltak, aztán sietve csónakjaikba takarodtak, s minden izmukat megfeszítve evezve, eltűntek a Mobobo-sziget melletti tengerszorosok valamelyikében. Még véletlenül sem fordult elő egyik esetben sem, hogy napközben érkeztek volna szigetemre a pirogák. Mindig kora reggel jöttek.

Ha tudnátok, milyen boldog voltam, amikor végre rászántam magam, és életemet kockáztatva, közvetlenül a bennszülöttek távozása után vakmerően leereszkedtem a bálvány fölötti barlang aránylag biztonságos rejtekéből, s a kirakott holmik tömkelegében pálmalevélbe burkolva, ropogósra sütött köleslepényeket találtam! S az ajándékként elhelyezett egyik nagy szájú csuporban - milyen boldog is voltam, kis barátaim! - érett, nyers kölesre bukkantam.

Ezt csupán el kellett vetnem, és már biztosítva is volt a mindennapi köleslepényem. Persze ásót kellett csinálnom, hogy a földbe juttathassam a magot, aztán pedig egyik kardomat föl kellett áldoznom, hogy lekaszállhassam vele megérett kölesemet. Ezután pedig szerűt kellett elkerítenem, ahol kinyomtathattam a teli köleskalászkökből a magokat. Még később pedig csépet csináltam, szabályos paraszti cséphadarót, és azzal vertem ki a kalászkökből az érett magvakat. Óriás madár foglyaim odacsődültek a vesszőkerítéshez, s magasba nyújtott nyakkal, félrefordított fejjel, mozdulatlan szemmel, elhűlve néztek rám. Olyan bambán báméskodtak, hogy majdnem elnevettem magam, amikor egy pillanatra fölegyenesedtem, hogy veritékem letörölve kinyújtóztassam a derekamat. A kicsépet, megszáritott kölest is nagy agyagedénybe raktam, akárcsak valaha honfoglaló őseink, vagy még régebben az egyiptomiak. Ha jól visszaemlékszem, kicsit békétlenkedtem, hogy ilyen sok munka adódik a kölestermesztésből, de azután leintettem magam. Hiszen rájöhettem már, hogy én az élettől soha semmit se kapok ajándékba, mindenért keményen meg kell dolgoznom, verekednem. Jutalomképpen az áldozati tárgyak közt bóklászva, találtam egyéb ehető holmit is. Így például finom, édes, lisztesre főtt yamgyökeret, amit cukor helyett is fogyaszthattam; tárógyökeret, édeskés vadkrumplit, főve és sütvé is. Mindezt nagy garral raktam gyékényből fonott kosaraimba. A meredek kráteroldalon ügyes kis emelődarúval bocsátottam alá terhemet, s amikor már minden odalent volt, magam könnyűszerrel, üres kézzel ereszkedtem a kies partra utána. Mindenesetre azt ma már nem tudnám megmondani nektek - igaz, akkor sem tudtam volna! -, vajon a hitbuzgó pápuák ugyan mit szólhattak, amikor észrevették: rendre elfogy az utolsó szemig a Rettegett Nagyúr szobra elé odakészített temérdek finom ennivaló. Megrettenhettek-e a felfedezéstől, hogy kőszobor létére jó étvággal utolsó morzsáig elpusztítja az áldozatul neki felajánlott földi ételeket, vagy pedig fülig szaladt a szájuk a boldogságtól.

Ne nevessek ki érte, de csak a tizedik esztendő tavaszán, amikor már tökéletesen berendezkedtem birodalmamban, és puskaort is készítettem pisztolyaimba - vagyis tökéletes biztonságban éreztem magam -, akkor szántam rá csak magamat, hogy körmére nézek félelmetes hírű kőcímborámnak, akinek köszönhetem, hogy messzire elkerülik házam környékét is az emberevők.

Hatalmas szobor volt, annyi szent! Meglehetett harminc láb magas is! Megtöltött pisztolyom markolatát szorítva, elszántan másztam fel a bálvány lábáig. Fent meglepően sok hely volt még, és nem is került nagy nehézségembe feljutnom a fenszíkig, a kőistenség lábához. Ritkás bozót nőtte be a lábát a térdig. Óvatosan vizsgálgattam a sűrűt: hátha kígyócsaládokat telepítettek oda, akik a szobrot felállították.

Néhány szépséges testalkatú gyík - megannyi eleven, gyönyörűsége smaragd drágakő! - surrant tova nesztelen talpacskáin ropogó lépteim elől. Fölnéztem közvetlen közelből. Mélységesen megdöbbsentem, csaknem felkiáltottam a megrémüléstől: úgy láttam, a torz pofájú kőistenség rám szegezi óriási vörös rubinszemét, s úgy éreztem, menten rám dől, eltapos! Kicsin múltott, hogy hanyatt-homlok le nem vettem magam a magas talpazatról a mélybe. No, minden bizonnyal nyakamat szegtem volna, de arra mérget vehettek, hogy kezemet-lábamat töröm!

Erőt vettem megrendülésem, akarattal néhány lassú, mély lélegzetet vettem, s közben görcsös erővel lehunytam a szemem, hogy elmúljon gyomrom émelygése, a hullámzó görcs, a félelem feloldódhassék. Aztán pedig a lábam elé nézve, hova lépek, a szobor hátába kerültem.

Itt várt rám még csak az igazi meglepetés!

A szobron hátul, térdmagasságban sötét lyuk tátongott!

Halkan füttyentettem!

No nézd csak! A végén még... belül üres lesz ökelme!

Igazam lett! A harminc láb magas kőuraság belsejében keskeny csigalépcső kanyargott csábítón fölfelé. Először azt hittem, serdületlen kisfiú jó ha feljuthat ezen, majd meglepetten tapasztaltam: úgy értem fel a szobor fejébe, akárha otthon Pozsonyban a Várhegy gerenda kilátótornyában kapaszkodtam volna fölfelé. A kardom se nagyon ütközött az üreg oldalának. Nyomasztó érzés volt sötétben kitapogatnom minden egyes lépcsőfokot, tartani attól, hogy denevér vagy idefészkelte madár röppenhet a szemem közé, s meg is vakíthat.

Boldogságom határtalan volt, amikor kisebb horzsolások árán szerencsésen sikerült feljutnom a bálvány fejébe. Még ott is akkora barlang volt belül, hogy kicsit meghajolva kényelmesen elfértem benne.

No, ott történt velem kisebb baj, a bálvány fejében. Ugyanis úgy káprázott a szemem, hogy először nem láttam semmit, mert erősen elvakított a szobor két szemrészén bevakító napfény. Aztán ahogy óvatosan előrelépek, egyszer csak nekikoppan valaminek a sarum, recsenés, csörrenés, valami körülfolyja a lábamat térdig. Már lépnék, ugranék, de kiszalad a lábam alól a talaj, hasra vágódom, mint aki márványpadlón jár, s hirtelen kavics kerül a talpa alá. Két karom, két lábam szétfeszítettem, minden erőmmel befogódzkodtam az üreg falába. Ugyanis azt hittem: ravasz csapdát állítottak a szobor felállítói, most megnyílt a lábam alatt valami verem, és én mindjárt felmeredő, hegyes karók közé zuhanok, amelyek felnyársalnak.

Amikor végre ki mertem nyitni a szemem, nagy megkönnyebbüléssel észleltem: semmiféle verem nem nyílt meg alattam. Hanem véletlenségből belebotlottam egy hatalmas ládába, amely az idők folyamán elkorhadott, és most az első érintésre pozdorjára esett szét. Hát

amikor kicsit jobban körülnéztem, azt hittem, káprázik a szemem! Körös-körül, a bálvány fejének belsejében minden csupa igazgyöngy volt! Vastagon fehérlett minden, mintha hirtelen nagy hó esett volna oda csodaképpen! Mohón görbítettem be ujjaimat, lecsaptam rá, a világosság felé emeltem, és... és... igaz volt, nemcsak álmodtam! Gyönyörű igazgyöngyöket tartottam a tenyeremen! Fukar bécsi bácsikámat egyszer véletlenül meglestem, amikor kincseivel játszadozott. Most én is ugyanúgy, egyik tenyeremből a másikba csorgatva folytattam alá a gyöngyszemeket. Lassan oldódott agyamról az öröm vörös mámora. Mihez is kezdenék veled, hitvány kincs! Inkább egy jó kis őrlőmalmot találtam volna! Vagy egy szép kovácsműhely-felszerelést! Mennyivel nagyobb segítséget jelentene akármelyik is számomra!

Látom, csúfondárosan elhúzzátok a szátokat: vén bolond kelmed, hogy tud ilyen égbekiáltó ostobaságokat beszélni! Még hogy egy ócska kis malom vagy kovácsműhely többet érne, mint az az igazgyöngy-tengerszem, amiben kelmed akkor ott térdig topogott? Pedig nagyon őszintén beszélek. Akkorra én már megtanultam magam kárán a dolgok igazi értékét. Jó szerszám, egészséges étel, használható holmi, jó egészség, ez kell, enélkül nem lehet meg az ember. De kincsek? Ugyan, bolondság, ami csak arra jó, hogy megrontsa, ámokfutóvá tehesse a boldogtalan, balga emberiséget.

Lassan, lepergettem a gyöngyöket a többi közé. Azt azért nem tudtam megállni, hogy egy jó marékkal tarisznyámba ne csúsztaskak. Majd ha hazaérek, megvizítalom tüzetesen. Én bolond fejem, gondoltam, hiszen mennyi jót tehetek szegény embertársaimmal, ha egyszer visszasegít közéljük a jó szerencse!

Persze ha valaki odatoppan hirtelen elém, és azt mondja, jó ember, ami a mai nap folyamán eleddig történt veled, az mind semmi, még csak ezután jön a java - annak a szeme közé nevetek, és elküldöm a pokolba. Pedig neki lett volna igaza, figyeljetelek csak ide!

Két töltött pisztolyom, leérkezve, szíjövembe döftek. A degeszre tömött golyós és puskaporos tartók a temporomat verdesték. Bal oldalamon rövid pórázra kötve függött kardom, hogy ne akadályozzon a menésben. Jobb kezemben hosszú nyélre szerelt legkisebb kölyökbaltámat szorongattam. Balomban pedig az első, meggyújtott, sercegve égő fáklyám lobogott. A többi fáklya hátikosaramba dugva várta, hogy rákerüljön a sor.

Nekivágtam a bálvány háta mögött tátongó barlangnak.

Bokán felül borított mindent a finom por. Azonnal láttam: itt emberemlékezet óta senki sem járhatott. Vagy százlépésnyire jutottam, amikor gondoltam egyet. Visszafordultam, és rák módján visszafelé haladva, óvatosan eltüntettem a saját lábnyomaimat. Arra gondoltam, ha esetleg valaki követni találna...

Úgy indultam útnak, hogy sehol sem találkozom majd útközben egyetlen hétfejű sárkánnyal sem, akivel előbb meg kell majd vívjak életre-halálra, ha tovább akarok haladni, s ha egy fejét levágom, tüstént két másik, új feje nő helyébe. Inkább attól tartottam: ember lakhat a barlangban, aki égő fáklyám fényénél már messziről észrevehető, s úgy teríthet le dárdájával vagy nyílveaszéjével, ahogy neki jólesik.

A szűzi, érintetlen porfátyol azonban végképpen megnyugtató, eloszlatva minden aggályomat: élő ember nem tartózkodhat a közelben.

Később denevérek népes csapata vágott szembe velem, de fáklyám libegő fényétől megrettenve, ijedt cincegéssel a barlang nagy magasságban sejlő boltozata felé suhantak tova.

Eddig óvatosságból mindig a lábam alá ügyeltem, most a denevérek miatt föltekintettem, és meghökkenésemben hangosan felkiáltottam:

- Nagy ég!

A barlang két oldalát és mennyezetét izgalmasan érdekes domborművek borították. Nem tudhattam pontosan, kik véshették oda valaha, s mit akarhattak elmondani vele. Csak később kezdtem sejteni, itt a világ teremtésének folyamatát akarják megörökíteni a régen élt művészek, mert fölfedeztem a kőalakok közt a Rettegett Nagyúr iszonyatos figuráját is. Szárnyas szörnyetegek, titokzatos, szőrökkel és tollakkal borított istenségmonstrumok előtt sima testű, félénk arculatú rabszolga had fetrengett a porban, vagy dolgozott serényen a gyönyörű szabályossággal elhelyezett és ápolt parcellás ültetvényeken. Láttam, több férfi egyszerre hosszú, vékony karókkal feszegeti fel a kiszáradt, nagy darabos hantokat, majd mögöttük újabb csoport férfi következett, ők kisebb darabokra aprították a nagy rögöket. Végezetül pedig bájos asszonyi teremtéseket láttam, akik porrá zúzzák szét a termőföldet.

Üde jelenség volt, ahol asszonyt ábrázolt a művész, mert hajukban mindig virág volt, és az asszonyok-lányok mindegyik domborművön kedvesen mosolyogtak a mogorva, mordonat ábrázatú férfiakkal szemben. Az volt az érzésem, ez a csudálatos képzeleti gazdagsággal kiképzett föld alatti út hajdan templomba vezethetett, miként a római őskeresztényeknél lehetett a katakombák idejében.

Már vagy egy jó fertályórája haladhattam óvatosan előre, amikor haloványan derengeni kezdett valamiféle fény a folyosó végén. Vajon hova lyukadok ki végezetül? Siettem tovább, s egyszer csak, nini, megfagyott látató partján vagyok, talpam alatt kong a sziklabarlang, fűszeres virágillat csap az orromba, s valahol, mennyei magasokban édes madárdal csendül... Felnézek, hát... ott álltam a vulkánkráter fenekén! A talajt mindenfelé sosem látott gazdagsággal kén és salétrom borítja. Rövid vizsgálódás után rábukkantam itt is a kráterből kivezető, elrejtett lépcsősorra.

Megkönnyebbülve kapaszkodtam ki a kráter peremére, és örömmel láttam magam alatt fák közé elrejtett kedves kis lakomat. A kis Veszedelmek Öblének partján pedig az óriásmadár-farmomat láthattam. Madaraim vagy fél lábon ácsorogtak, vagy pedig a földön üldögéltek. Százsámra élt akkor már farmomon a roppant szapora óriás madár. Szemmel láthatóan unatkoztak, egyúttal jól is érezték magukat, az édes semmittevés elandalította ökelméket. Hát hogy a csudába is ne tetszett volna nekik a remek életmód? Egy lépést se kell tenniük az élelemért, mindent a helyükbe viszek, csupán ha szomjukat akarták oltani, akkor kellett a Little Lisbeth-Bay partjáig eltotyogniuk. Olyan kövérre híztak, hogy hangosan szuszogtak, ha csak néhány lépést is tettek. Annyi volt a madárzsírom, hogy azt sem tudtam, hová tegyem. Alig győztem a sokféle termény elraktározására az agyagedényeket csinálni. Szinte éjjel-nappal füstölgött égetőkemencém kéménye.

Nem annyira kíváncsiságból, mint inkább megszokásból, búcsúzóul még egyszer a Rettegett Nagyúr szobra felé fordultam.

Majdnem a mélységbe fordultam megdöbbenésemben!

A Bálvány-fok körül fekete pirogák sűrögtek-forogtak a vizen e szokatlan időben!

Vajon mi lehetett az oka váratlan érkezésüknek?

Kis idő múltán egy gúzsba kötözött idősebb embert vettem észre, akit néhány másik pápua nem éppen a legbarátságosabban vonszolt a bálvány felé.

Tudtam, példátlanul babonásak és gyávák, s ezért hirtelen született elhatározással úgy döntöttem: rajtuk ütök.

Tulajdonképpen nem is gondoltam végig különösebben a dolgot, amilyen gyorsan csak tudtam, újra leereszkedtem a kráter fenekére, azután fegyvereimet megmarkolva, hogy el ne veszítsem őket, vagy orra ne bukjak majd bennük a sötét barlangfolyosón, lélekszakadva rohanni kezdtem a túlsó kijárat felé.

Tudtam, hogy a bennszülöttek engem nem láthatnak meg, amíg a barlang kijáratától a bálványig osonok. Az utolsó métereket óvatosságból mégis négykézláb tettem meg.

Azt épp ma, néhány órával ezelőtt fedeztem föl hogy a szobor belül üres, és hogy lépcsők visznek fel üreges fejébe. Nos, arra építettem hirtelenében készített haditervemem, hogy én a bálvány böhöm fejében kissé meghajolva, csaknem szabadon járhatok-kelhetek.

Még most is végigfut hátamon a hideg, ha arra gondolok, mit éreztem, amikor először lepillantottam a köistenség fejéből a mélybe, s megláttam az állandóan fölfelé pislogó, szédítő táncforgatagban kerengő pápuákat. Úgyszólván karnyújtásnyira tomboltak tőlem az emberevők!

A szobor lábánál dübögtek a dobok, fékeveszett iramban rázták kagylócsörgettyűiket, és istentelen, fülhasogató élességgel fújták pokoli sípjait a táncosok. Vörös és fehér tetovációval ékesített testű férfiak észveszejtő gyorsasággal pörögtek a földön fekvő áldozat körül. Haja már jócskán őszbe csavarodott. Láttam, bizonyos egykedvűséggel meredt a bálvány lábára.

Különösen kitett magáért egy ifjú óriás, aki úgy járta a vad iramú ünnepi táncot, hogy testéről vastagon szakadt a veríték. Egyik kezében dárdát lengetett, a másikban pedig hatalmas kagylóhéjkéssel hadonászott. A tánc üteme fokozódott, már habzott a szájuk, és a fiatal óriás egyre jobban közeledett a megkötözött férfihoz. Kése veszedelmes közelségben szisszent el az őszes alak torka és hasa mellett. Elegendő csak egy nyisszantás, és lerepül szegény öregember feje!

Valami hallatlan düh és merészség szállta meg szívemet. Nem engedhetem, hogy szemem láttára öljenek meg egy embert! Agyam lázas sietséggel dolgozott, mit is kéne tennem, hogy megdöbbszintő legyen beavatkozásom, s hogy az egész gyilkos banda azonnal, esze nélkül pirogáihoz rohanva, hazáig meg se álljon.

Hirtelen ötlettel meggyújtottam egy fáklyacsonkot, aztán a bálvány görögdinnye nagyságú szemüregébe puskaport öntöttem. A fáklyát kettétörtem, és egyazon pillanatban mindkét puskaporkupachoz érintettem a lángot. Ugyanakkor, amikor ijesztő sötét füst és vakító lángoszlop vágott ki a Rettegett Nagyúr két szeméből, pisztolyom golyóját pontosan a fiatal óriás szívébe küldtem. Melléhez kapott, bal lábát felrántotta a gyomráig, megperdült a tengelye körül, aztán pissz nélkül végigesett a Rettegett Nagyúr szobra előtt.

Az esetnek félelmetes hatása volt. A bennszülöttek eszeveszett jajveszékelésben törtek ki, majd néhány másodpercnyire tekintetüket eszelősen a kőbálványra emelték. Látták: újabb füst- és lángoszlop csap ki szemüregéből. Aztán hajukat tépve, kezüket tördelve, megborzadt üvöltéssel rohantak pirogáik felé, vitorlát bontottak, evezőt ragadtak, és szélesebesen eltűntek a Mobobo-sziget melletti tengerszorosban.

Kis ideig vártam, valóban elmentek-e, vagy csak csejt vetnek a nyomorultak, de láthattam, inukszakadtáig dolgoznak evezőikkel, és a szél kidagasztja gyékényvitorláikat. Nemsokára végképp eltűntek.

Leereszkedtem a szobor belsejéből a földre.

A gúzsba kötött férfi szeme kerekre tágult a rémülettől, számára én lehettem a megelevenedett Rettegett Nagyúr. Bőröm bármennyire is megsütötte a trópusi nap, az övéhez viszonyítva fehér volt, hajam egyenes szálú és szőke, és szemem kék. Nyúlánk természetem mellett ő eltörpült.

Amikor elővontam késemet, felkiáltott, mert azt hitte, megölöm. Próbáltam megnyugtatni, halkán malájul beszéltem hozzá, miközben elmetszettem szoros, húsbba vágódó köteleit. Amikor az utolsó kötélrész is lehullott testéről, örömeben sírva fakadt, arcra vetette magát előttem, és lábfejemet csókolgatta eszelős boldogsággal. Én elkaptam lábamat, megsimogattam gyapjas haját, s fölemeltem.

- Nyugodj meg, öregember! Én a barátod vagyok!

Háromszor is el kellett mondanom, amíg végképpen megértette szavaimat. Akkor négykézláb állva, homlokát néhányszor a fennsík kövéhez érintette.

- Uram, Lali alázatos szolgád élete végéig!

Majd tétova mozdulatokkal többször is töröm felé nyúlt. Könyörögve kérte, adjam a kezébe. Megtettem. Mint a villám pattant vele a vérebe fagyva heverő fiatal óriáshoz, és a következő minutumban már le is nyisszantotta a fejét. Diadalittasan fénylő orcával emelte a magasba.

- Uram! Bokmen, az átkozott akart megölni engem, s íme, én öltem meg őt! Hála legyen neked, Rettegett Nagyúr!

- Hiszen én már egyszer megöltem! - morcoltam össze szemöldököm, s amikor nem értette, ujjammal a fiatal óriás mellkasán sötétlő mély lyukra mutattam. - Látod, Lali, itt röppent ki Bokmenből a lélek.

Láttam, ahogy sem tudja megérteni, hogy nem ő ölte meg törömmel gyűlölt ellenfelét, hanem én csináltam távolból csodálatos varázslatot, ami Bokment egy csapásra leterítette. Gondolkodtam kicsit, aztán észrevettem egy megtermett halászsast.

- Oda nézz, Lali, most a kedvedért megölöm azt a halászsast is!

Csak a fejét rázta hitetlen, sötét orcával, és mutatta:

- Messze-messze van az innen!

Elmosolyodtam. Lehajoltam, fölvettem egy lapos kavicsot, felriasztottam vele a halászsast, s amikor fölroppent kitérve széles szárnyait, egyetlen lövéssel leterítettem. Darab kőként zuhant alá a gyönyörű madár a kéklő magasból.

Lali elsápadva vetette magát a földre, és félelmében könnyek csorogtak végig az arcán, minden porcikája reszketett. Ismét fölemeltem a földről.

- Ne félj tőlem, Lali! Téged nem ölök meg.

Lali a Rettegett Nagyúrra esküdözött, hogy amíg él, híven követi majd minden szavam. Sőt, még a gondolatomat is ellesi. Azzal a Bálvány-fokon túl sötétlő ligetbe futott, s rövidesen nagy halom száraz ággal, rőzsenyalábbal tért vissza. Meghökkenve kérdeztem:

- Mit akarsz azzal csinálni, Lali?

- Rakok nagy-nagy máglyát! Megsütjük rajta a gonosz Bokment, és csapunk húsból ünnepi lakomát. Az agyvelejét és a szívét te kapod, uram!

Láttátok volna, hogyan csodálkozott, amikor kézzel-lábbal hevesen tiltakoztam az emberévésnek még a puszta gondolata ellen is. Nem értette, s újra meg újra rákezdté:

- De uram, jó nagyúr! Te meg én megöltük gyűlöli ellenségünket! Jogunk és kötelességünk megenni agyvelejét és szívét, hogy esze és bátorsága mibélénk szálljon át!

Akkor értette meg véglegesen, hogy eszem ágában sincs Bokmen húsból enni, amikor elővontam pisztolyomat, ráfogtam csövét, és azt mondtam:

- Megmondottam, téged nem bántalak! De ha enni merészelsz Bokmen húsból, akkor - miként előbb a halászsast - itt azonnal megöllek téged is!

Erre zavart hunyorgással földre sütötte a szemét, és tenyerét kifelé fordítva mormolta:

- Parancsod szent, uram! Nem esszük meg Bokment! Nem esszük meg, bár... ha ő lenne itt a mi helyünkben, tudd meg, ő megenne bennünket!

Ezután parancsot adtam neki, a megölt fiatal óriás kagylóhéjkésével ásson sírt, és temesse el Bokment. Miután ez megtörtént, Lali átvette tőlem fegyvereimet, tarisznyáimat, csak puska- poros szarutülkeimhez és pisztolyaimhoz nem mert nyúlni, és sebes loholással megindult előttem - legnagyobb csodálkozásomra egyenesen a barlang torkolata felé. Megindult, és nem- sokára eltűnt szemem elől. Csak fojtott szuszogását hallottam néhány lépésnyire magam előtt. Kicsit szorongtam. Vajon nem fordul-e hátra a sötétségben, s nem kísérli-e elvágni nekem is a nyakam, ráadásul a tulajdon kardommal?! De megnyugodva lélegeztem fel, amikor kiértünk a kráter fenekére, és hálás, alázatos mosollyal fordult vissza felém.

- Te már jártál itt valaha, Lali?

- Igenis, uram! Törzsem ősi szokása szerint, amikor az öreg varázsló halálát érzi közelegni, akkor utódjával egyszer végighalad a Halál Szigetén.

Egyszeriben izgalom fogott el.

- Lali! Talán te is varázsló vagy?

Az idős pápua szelíd mosollyal bólintott.

- Igenis, uram! Hiszen ez okozta majdnem idő előtt a halálom. Bokmen volt az én utódom. Ha győzte volna türelemmel, egyszer majd én magam vezettem volna el ide, és mutogattam volna meg neki a Halál Szigetét, töviről hegyire!

Elértettem Lali szavát, és rácsaptam:

- Hát a... a hegy titkát is ismered?

- Igenis, uram! - felelte nagy tisztelettel a vén varázsló. - A két oldalán és a tetején végigfutó utakat is ismerem. Végimentem már a Hosszú Úton is a föld alatt, amelynek oldalát csodá- latos képek díszítik. Ismerem az ösvény titkát, amely a hegy tetejére vezet. Jártam a Rettegett Nagyúr gyomrában is, igen!

- És... - fagyott meg bennem a vér egyszerre. Hiszen akkor ez az öreg pápua is tudja a titkot: igazgyöngyökkel van teli a bálvány feje! - És... és mit láttál a Rettegett Nagyúr fejében?

Lali hangja elvékonyodott a vak áhítattól, mélyen meghajtotta fejét, és mellén összekulcsolta a két karját.

- Ott egy nagy-nagy láda van, amelyhez csak egyetlenegyszer nyúlhat minden varázsló életé- ben, amikor felavatják. Olyankor kötelessége egy nagy rézedényt megtölteni a leggyönyörűbb igazgyöngyökkel, és a Rettegett Nagyúr ládjába beleönteni.

- De te, ugye... eddig már sokszor megfordultál a Rettegett Nagyúr belsejében, és... volt magadhoz való természetes eszed, és... jól megraktad mindig a tarisznyádat, mielőtt pirogádra szálltál, hogy hazatérj, ugye?

Lali elsápadt, két karját mélységes megbotránkozással lökte égnek.

- Átkozott az az ember, aki érinteni meri a Rettegett Nagyúr tulajdonát! Hát már elfeledted, hogy a Rettegett Nagyúr a legfőbb istenség az égben? - Rám siklott pillantása, és tekintete egyszeriben zavarossá, alázatossá változott, s alig is mert rám tekinteni. - De hiszen... az Égből Alászállott Rettegett Nagyúrnak kell a legjobban tudnia, hogy... hogy... Lalinál még sosem volt hűségesebb szolgája!

Miután megbizonyosodtam róla, ez a derék, jámbor főpap valóban sohasem dézsmálta meg a bálvány kincseit, egyszeriben felvidámodtam, és nagy kedvem kerekedett, hogy sürgősen felvilágosítsam a valóságról. Mármint hogy ekkora mahomet köszobrok nem szállhatnak föl a mennybe, éppen ennél fogva le sem ereszkedhetnek onnan. S ami pedig engem illet, légy olyan kedves, és értsd meg már végre, nem vagyok istenség, éppen olyan ember vagyok, mint te. Legfőljebb az a különbség kettőnk között, hogy nekem fehér a bőröm, teneked pedig kis híján fekete. De aztán az jutott eszembe, tán nem árt, ha eleinte legalább, amíg kiismerem a természetét, hallgatok előtte. Mivel kettesben élünk majd birodalmamban, jó lesz, ha tisztességgel tekintélyem lesz előtte.

Mégsem világosítottam fel, hogy én nem az égből szálltam alá, csupán a vulkánkúp tetejéről.

A legrövidebb úton hazavezettem.

Elálmélkodott, s kezét összecsapkodva ujjongott, amikor meglátta magaslatra épült pompás lakomat, a Láthatatlan Kastélyt, ahogy én elneveztem fészkeket.

Mint a tavasszal először a fűre kicsapott kisbocik, úgy rohángált fel s alá a derék, őszbe csavarodott fűrtű férfiú, s kapkodva ismerkedett gazdaságommal. A halastavamat nagyon-nagyon megdicsérte. Az emufarm láttán pedig valósággal eksztázisba esett. Kölesföldem, sóparcellám, edényégető kemencém lázba hozta. Elérzékenyülten nézett rám, s könnycsepp csillant meg a szeme sarkában.

- Itt nagyon-nagyon jó lenni! - hajtogatta meg hatódottan, s amikor afelől faggattam, miért, rávágta: - Azért, uram, mert itt minden van, amit ember megkívánhat magának!

Nagyon jólesett elismerése. Magam is körülnéztem, és elégedetten állapítottam meg: nem töltöttem hasztalanul időmet, amióta idekerültem.

Azt még megkérdeztem, hogyan lehetséges az, hogy soha nem látok bennszülött csónakokat közlekedni másfelől, mindig csak a Mobobo-sziget irányából.

Lali szeme fehérje ijesztő nagyra tágult, úgy rebegte roppant félelemmel, hogy már-már azt hittem, mindjárt elalél:

- Pápua nem teheti lábát a Halál Szigetére, csak az áldozatbemutatók idején! S akkor meg van szabva az út, amelyen meg kell közelíteni a szigetet. S nem maradhat itt tovább senki egy pillanattal sem, csak amíg bemutatja az áldozatot!

- De hát miért van ez így, Lali?

Lali fekete bőre elfehéredett, térdre esett, háromszor földhöz csapta homlokát, úgy rebegte:

- A Halál Szigete a Rettegett Nagyúr birodalma, uram! S a Rettegett Nagyúr birodalma földi halandók számára a legszigorúbb tabu!

Hangosan föl kacagtam, és kezemmel a térdemet csapkodtam. Tehát jól sejtettem: ez hát a titka birodalmam látszólagos sérthetlenségének. Mvabu, Mobobo és Dzsonge sokszor elmagyarázta, ez a legnagyobb dolog pápuák között, a tabu. Volt úgy, hogy egy törzs tagjai magukra haragították varázslójukat, aki erre megátkozta a falu kútját. Senki sem ihatott többé a kút

vizéből, sok-sok mérföldnyire el kellett vándorolniuk, ha nem akartak szomjan halni! Azok pedig átkozódva, de vándoroltak, és a saját kútjukból nem ittak.

Aztán társamhoz fordultam:

- Ó, Lali, mondd meg nekem, miképpen lehetséges, hogy téged most hoztak a Halál Szigetére, hogy feláldozzanak a Rettegett Nagyúr szobra előtt. Hiszen most nincsen holdtölte, és már dél is elmúlt, amikor a Bálvány-fok előtti öbölben megjelentetek!

- Ó, jó uram, ez nagyon csúnya dolog! Én egy szép sziget varázslója voltam. Úgy éltem, mint a dzsellehhál a vízben. Semmi gondom-bajom nem volt. Egész nap csak heverészttem kunyhómban, és finom falatokat eszegettem. Tanítványomnak, Bokmennek eszét azonban elvette az ég. Nem tudta megvárni, amíg megöregszen, megbetegszem, és a Rettegett Nagyúr elmetszi életem fonálát! Összeesküdött ellenem néhány gazemberrel, s elhatározták, eltesznek láb alól. Italomba keut keverték, ami a legerősebb altató a világon. Testem megmerevedett, lélegzetem is akadozott. Gyorsan pirogára raktak, s idehoztak, amíg eszméletlenül hevertem. Azt mondta népemnek, érkezett Lali halálának órája, s ki akarta metszeni a szívem, hogy ő telepedhessen helyembe. S ha a Rettegett Nagyúr nem szól közbe, Lali már rég halott, és agyvelejét és szívét megették volna Bokmen s gonosz társai.

Ismét meghökkentő áhítattal tekintett rám, és tisztelettől akadozó, elfülő hangon kétszer is megkérdezte:

- Hát ilyen ifjú ember a Rettegett Nagyúr? Hát ilyen ifjú ember a Rettegett Nagyúr?! Akkor már értem, miért nem fárad el soha a keze, amikor elmetszi az emberek életének fonálát...

Nem feleltem rá semmit. Ha Lalinak így könnyebb, hogy ragaszkodik ósdi babonáihoz, akkor csak higgyen, amit akar. Majd szép lassan felvilágosítom szegényt.

Ám legszívesebben én magam is térdre borulva adtam volna hálát az égieknek, amiért végre teljesítették legforróbb vágyamat: társat adtak magányos életemhez! Van valaki, akivel szót érthetek, akinek emberi társaságát élvezhetem, akivel örömet-bajomat megoszthatom. S ha betegség szakadna rám, ápolna, talpra állítana. Lali értelmes, bölcs férfúnak bizonyult, aminek rendkívül örültem, s természetes eszének, temérdek élettapasztalatának igen sok hasznát vettem a későbbi évek folyamán.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

amelyben két nagy jelentőségű dolog is történik életemben: megtaláljuk a Rettegett Nagyúr kincseit a templomromok között, s ez majdnem az életembe kerül. Egyedül Lali odaadó hűsége ment meg a haláltól. Váratlanul megrendül a föld kis birodalmam alatt, ránk köszönt a Félelmek Éjszakája

Lali nagyszerű segítőtársnak bizonyult. Elegendő volt valamit csak megemlítenem, Lali mindjárt ugrott és megcsinálta, előteremtette. Igen sokat számított, hogy Lali ismerte a szigetet, tudta, milyen állatok és növények találhatóak a szigeten. Ámultam-bámultam, hányféle ehető gyökeret és gumót mutatott. Különös nagy öröme szolgált, ha megkértem, menjünk kóborolni birodalmam másik oldalára. Nevetett, amikor panaszkodtam neki, mennyire szeretem az édességet, és hogy már tizedik esztendeje nélkülözöm.

- Figyelj, jó uram! - emelte föl jobb mutatóujját, majd magas, dallamos füttyöt hallatott. Ismertem én is, hallottam nemegyszer, amikor erre jártam. Nem tudtam, mit akar vele. Hanem kisvártatva hasonló madárfütty hallatszott a sűrűségből. Lali szeme gyerekes huncutsággal izzott.

- Jó uram, a mézmadár válaszolt. A közelben méz van, kívánságod hamar teljesülhet.

S elindultunk a fütty után. Öt percig vergődtünk talán a bozotos sűrűségben, azután Lali megállt egy hatalmas fa előtt. Nem volt szükség bővebb magyarázatra, fülem már hallotta is a derék méhecskék békés zümmögését. Kíváncsian vártam a folytatást. Lali hosszasan kutatózott a környező fák között. Ágakat tördelt le, mormogott, fejét csóválta, láttam, valami nem tetszik neki.

- Mi a baj, Lali? - léptem melléje.

- Puhafát már találtam, de mangrovét csak távol, kint a tengerparton, annak a helynek a környékén, amelyet az én jó uram Cap Bedfordnak nevez!

- Miért lenne szükséged a keményfára, Lali?

- Tüzet szeretnék csinálni, jó uram, és őseim így tanítottak, csak úgy tudsz tüzet csinálni, ha puhafába lyukat fúrsz, és abban addig forgatsz egy keményfa pálcát, amíg a puhafa át nem tüzesedik.

- Igazán? - néztem rá kedves fölényel, és már tudtam, most ismét valami olyasmit mutatok, amivel kivívom csodáló tiszteletét. Lehajoltam, előhúztam tűzszereszámot tartalmazó bőr-zacskómat.

- Kotorj össze a fa alá némi száraz gallyat, Lali! - mondtam színlelt egykedvűséggel, s amikor megtörtént, elővettem a kovát, a kis acélgyűrűt meg a taplót. Pillanatok alatt tüzet csiholtam. Lali először rettenetes lassúsággal felém közeledett, s két kezemet nézte, majd a bőrzsákocskára meresztette tágra nyílt szemét, amelyben ismét elrejtettem a tűzszereszámot. Pillanatokig minden porcikájában remegve mellettem maradt, de gondolom, csupán azért, mert tagjai nem engedelmessé akaratának. A gallycsomó kissé lassan akart meggyulladni, mert előző nap zápor futott át a vidéken, ezért egykanálnyi puskaport szórtam a pislákoló tűzbe. A por nagyot lobbant, tizlábnyi láng- és füstoszlop vágott az ég felé, s a tűz harsogva kezdte falni az ágakat. Lali akkor háromszor mélyen meghajolt előttem, majd teljes erejéből rohanni kezdett a Meglepetések Öblének vízpartja felé.

- Lali! Állj meg! Lali, azonnal gyere vissza! - kiáltottam rá, de hasztalan igyekeztem, lankadatlanul rohant tovább, ahogy csak a lába bírta. Néhány minutumig vívódtam, mit tegyek. Azután úgy döntöttem, egyszer s mindenkorra elveszem a kedvét attól, hogy ne engedelmeskedjék parancsaimnak. Előkaptam egyik pisztolyomat, s belelőttem vele annak a fának a törzsébe, amelyik fa előtt éppen elrohant. A golyó jókora darab kérget kiszakított, és a rohanó Lali melléhez vágta. A bennszülött felsikoltott rémületében, és hasra vágódott. Két karját feje köré fonta védelmezően, arcát az avarra szorította.

Utána siettem és fölemeltem.

- Ó, uram! Ó, csodatevő Nagy Varázsló! - zokogta mélyen megrendülve. - Öld meg a te hűséges szolgádat, aki nem méltó arra, hogy tovább is lássa az égi napot!

- Bolondságokat beszélsz, Lali!

- Ó, jó uram! Tüzet loptál az égből, láttam! Csettintettél kettőt, és Bomongó, a Tűz Démona parancsodra tüstént előrohant a föld méhéből! Elszaladtam előled, s a te láthatatlan szolgád, Bum-Bum hozzám vágta a kerimbifa kérégt! Sok csoda, sok! Nem szabad élnem tovább!

- Elszaladnod nem szabad, ha én egyszer azt mondom neked: maradj! - korholtam szelíden, színlelt haragos ábrázattal. - Azt fogadtad szent esküvel, amikor megmentettem az életedet, hogy parancsaimnak mindig engedelmeskedni fogsz! Hát csak ennyit érne az esküdözésed?!

Sápadtan, könnyben ázó arccal emelkedett fel, s ismét szentül esküdözött, halála pillanatáig hűséges szolgám lesz, csak most az egyszer ne bántsam. Hogy végképpen megnyugtassam, leültettem a nagy fa alá, elővettem a tűzszerszámot. Tüzetesen elmagyaráztam neki, melyik mire való. Ujjongott, amikor felismerte köztük a taplót.

- Uneo! - táncolt fél lábon örömeiben. - Uneo! Az egész erdő teli van Uneogombával! Nem hiszed? - kiáltotta őszinte felháborodással, amikor én csóváltam a fejem. Gondolt egyet, sarkon fordult és eltűnt. Néhány perc múltán megjelent egy öltre való hatalmas, kőkeményre száradt, pompás taplógombával. Megöleltem boldogságomban. Fénylett az arca.

- Nem is tudod, milyen nagy örömet szerezte! - hajtogattam. Most a kovára került a sor. Fülíg futott a szája.

- Ez is van sok-sok a mi birodalmunkban! Öböl partja teli van vele! - És el akart rohanni, hogy hozzon egy jókora darabot. Azt hittem, megütöttem a főnyereményt a brünni lottérián! Taplóm van, kova van! A kis, tömör acélgyűrű vagy száz évig rúgja még a szikrát! Odaadtam neki a kék fényel csillogó acélpatkót. Tágra nyílt szemmel bámulta. Forgatta jobbra-balra, végezetül meg is harapta. Arca elkomorodott, s csak a fejét rázta.

- Nem, nem! Lali megért ötször tíz tavaszt, de ilyen követ még sohasem látott!

- Nem láttál? Igazán? - faggattam csodálkozva.

- Sem itt, sem az én szigetemen, sem pedig másutt! - rázta varázsló barátom repülő fürtű fejét.

- Ez a kő csak a Rettegett Nagyúr birodalmában lakik!

Majdnem elnevettem magam. Hát csak nem tudom kiverni a fejből, hogy szokjon le már erről a számárságról.

Elütöttem a dolgot azzal, hogy hát akkor lássuk a mézet!

Lali roppant buzgalommal ugrott, és kotorta a tüzet meztelen lábával a nagy faóriás alá. Serényen szaladt s mindenünnen újabb száraz gallyakat és fűcsomókat hozott, hogy körülbástyázza vele a nagy fát. Hamarosan máglyához hasonlított az eleven kaptár. Majd macskaügyességgel felkúszott a fára, avarral betömökdte, és agyaggal betapasztotta a felső

kijárást. A máglya meggyulladt, és ropogva égett, a pattogó ágak szilaj muzsikája aláfestette a méhek haláltáncát. Száz- és ezerszám kíséreltek meg kimenekülni a fatörzsből. Ezek a lángok közt lelték halálukat. Akik pedig odabent maradtak, azok a sűrű füsttől pusztultak el. Jó félóra múlva Lali odament a fatörzshöz, öklével megkongatta az oldalát.

- Meghaltak - mondta egyszerűen, és elkérve fejszemet, bontani kezdte szaporán a kiegészített fatörzskaptár oldalát. A jócskán elszenesedett fatörzs könnyen engedett a fejszecsapásoknak, s így nemsokára jókora nyílás éktelenkedett rajta. Lali nagyszerűen értette a dolgát, mert szinte egyetlenegy méhecske sem maradt életben a fatörzs üreges belsejében. Így aztán senki sem háborított bennünket a jóízű falatozásban. Késemmel magam hasítottam ki jókora darabot az áttetsző, ikrás, fehér mézzel teli lépekből, kiszívtam, majd a sonkolyt Lali nagy mulatságára jó messzire kiköptem. Annyira tetszett neki, hogy ő is utánozott.

Csodálkoztam tanácsán, hogy vágjunk ki belőle, amennyi kell, és vigyük el. Én váltig mondogattam, számárság, holnap úgyszólván visszajövünk szép nagy agyagedényekkel, csurig megtöltjük őket színmézzel, s hazaviszük. Lali csak a fejét rázta. Addig-addig sürgetett, amíg nekiálltam, és szép nagy lépdarabokat vágtam. Addig ő hatalmas leveleket kerített, azokba csavartuk bele zsákmányunkat, s elindultunk a hatalmas súly alatt görnyedezve hazafelé.

Három nap múlva, amikor ismét arra jártunk, értettem meg, miért ragaszkodott annyira Lali a méz elviteléhez. Megdöbbenve álltam a hatalmas fatörzs mellett, amely olyan üres volt, akár egy megtöltetlen mozsárágyú! A fa környékén fekete folyamban hömpölyögtek a hangyaseregek, és tükörsimára rágták kiegészített fánk belsejét: léppel együtt falták fel a temérdek mézet!

És megértettem azt is, miért bólogatott Lali barátom elismerően kis lakom megpillantásakor. A kies fekvésű magaslatot a Little Lisbeth-Bay fölött sűrű cserje s bozót ölelte körül. A bozót java egyfajta sötétzöld, olajosan fénylő levelű bokor volt, amely naplementekor különös, fanyar illatot árasztott magából. Leginkább a mi verbénánk és rozsmaringunk illatához hasonlított. Lali mondta:

- Rettegett Nagyúr fia végtelenül bölcs! Palotája körül csupa hangyafüvet ültetett! Soha nem látogatják meg palotáját a hangyák.

Ekkor már lassan feladta régi hitét. A Rettegett Nagyúr helyett már csak istenének a fia voltam képzeletében... később még ez sem. Tisztelete és áldozatkészsége azonban soha nem lankadt.

Néhány esztendeig csöndesen, békésen éldegéltünk Lalival. Kis birodalmam minden földi jóval ellátott. Fölkutattuk a régi templomromokat. Belső termeiben gyönyörű szobrokat találtunk, s falait pompás domborművek borították, padlóját mozaikképek fedték. A különös csak az volt, ami engem rendkívül meglepett, hogy a szobrok és mozaikok szinte egytől egyig fehér embereket ábrázoltak. Hajuk, szakálluk általában vörös volt, bőrük tejfehér. Sötét bőrű embereket is találtunk rajta, de azok csak porig hajló rabszolgaként ábrázoltattak. Vadászatra kísérték el fehér urukat, fegyvereit cipelték, vagy az elejtett vadak teteménél foglalatostkodtak. Váltig törtem a fejem, vajon kiket ábrázolhat ez a különös templom. Vikingeket? Rómaiakat? Lali szent rettenettel susogta:

- A Rettenetes Nagyúr házanépe! Ők mind a te atyafiaid, jó uram!

A templom főoltára kőből volt, s kis házikó állt a közepén.

Kíváncsian nyúltam meleg fényel csillogó ajtaja felé, de Lali rémulten kiáltott fel, s megragadta kezem.

- Ne nyúlj hozzá, uram! Ott a Rettegett Nagyúr kincse van, és maga a halál vigyáz rá!

- Ejha? - ráncoltam össze homlokomat. Eddig csupán futó kíváncsiság birizgálta az oldalamat, de most már igazán őszintén érdekelt, mit rejthet a furcsa kis házikó.

Elővettem egyik töltött pisztolyomat, másik kezembe damaszkuszi pengéjű kardomat szorítottam, s ráparancsoltam Lalira, nyissa ki a házikó ajtaját.

- Ne kívánd halálom! Nem tehetem, uram! - kiáltotta kifordított szemefehérjével, két kezét arcára szorítva.

- No, mindegy! Ha te nem mered, kinyitom én! Essünk túl rajta mielőbb! - Azzal óvatosan, oldalvást állva, kardom hegyével elpöccintettem a házikó csapóreteszét.

Odabent sötét volt, de láttam, hogy középen aranytál terebélyesedik; ölében hegyben állt a drágakő. Nem hallottam kiszűrődni semmi neszt. Közelebb léptem. Semmit sem láttam.

- Ne! Ne menj oda, uram! - kiáltozta minden ízében reszketve a hűséges Lali, s lába földbe gyökerezett a rémülettől amikor én mégis odahajoltam, s kardom hegyével beletúrta a drágakőhalom közepébe. Különös, üveges lármával torlódott odább a sok drágakő, gyémánt, rubin, smaragd és jade. Látván, semmiféle veszély nem fenyeget, kardomat lefektettem az oltárra, s benyúltam a sűrű félhomályba. Abban a pillanatban éles fájdalmat éreztem: valami megmarta a kezemet! Felkiáltottam megdöbbenésemben, amikor észrevettem: egyarasznyi, vékonyka kígyó táncol ki a farka hegyére ágaskodva, fenyegető sziszegéssel a házikóból. Hallatlan indulattal fogtam rá pisztolyomat, és arasznyi távolságból rálöttem. Diónyi golyóm elvitte a kis szörnyeteg fejét és törzse jó részét. Másik kezem fejből két parányi rubincsepp serkedt ki a bőröm alól. Lali elborzadva üvöltött föl. Vészkiáltásom, valamint fegyverem dörrenése ismét kihozta sodrából, és hajszálon múlt, hogy ismét el nem rohant.

- Lali! - kiáltottam megrémülve, mert tudtam, a trópusi mérges kígyó harapása halálos, ha nem avatkozik közbe azonnal az ember - Lali, segíts!

A varázsló, legyűrve ösztönös irtózását, remegő tagokkal odasompolygott mellém, és két-ségbeesetten ordított fel, amikor meglátta kezem fejen a jellegzetes sebhelyet. Futva kivezetett az oltárteremből, leültetett a kőre, majd bámulatos ügyességgel kapta elő borotvaéles kagylóhéj törét.

- Fájni fog, uram! - kiáltotta aggodalmas, féltő szeretettel. - Harapd össze a fogad!

Azzal egyetlen mozdulattal jókora darabot kikanyarított a tenyerem vastaghúsából, ahol a kígyó harapása ért. Felordítottam és elaléltam. Amikor magamhoz tértem, égett nyers hús nehéz, fojtó szaga csapta meg az orrom. Belesajdult a kín a tenyerembe. Átvillant agyamon a gondolat, amíg eszméletlenül hevertem, ez a drága lélek ki is égette a sebemet. Kókadozva, mélységes hálával rebegtem:

- Köszönöm, Lali! - Aztán újra elvesztettem az eszméletemet.

Amikor magamhoz tértem, kis bambuszlakomban, megszokott ágyamon feküdtem. Ablaka, ajtaja tárva-nyitva volt, kellemes illat lengedezett, és a tenger finom, hús lehelete sejlett a légből.

- Ó, jó uram! - hallottam nagyon messziről a varázsló izgatott csárálását. - Csakhogy élsz! Csakhogy megkegyelmezett életednek a Rettegett Nagyúr! Már azt hittem, elmetszette éltednek fonálát! Csakhogy élsz, jó uram! Minden istenek és démonok, fogadjátok örökös hálámat!

Ekkor éreztem meg, hogy Lali milyen őszintén szeret. Nagyon jólesett önzetlen ragaszkodása. Gyenge hangon kérdezősködtem:

- Mennyi ideje fekszem?

- Hétszer kelt fel a nap azóta, hogy jó uramat megmarta a Törpe Gonosz! Ugye hogy kértem, ne háborítsa a Rettegett Nagyúr kincseinek házát! Majdnem az életével lakolt! Pedig én megmondtam, szörnyen vigyáznak rá! - Azután őszinte szemrehányással folytatta: - Marok buta színes kavicsért kockára tenni az életedet? Szabad? Annyira szereted őket, hogy érettük még pusztá életedet sem sajnálsz?

Röstelkedve fordítottam el fejem. Milyen igaza van ennek a derék bennszülöttnak. Pedig mi csak úgy mondjuk a fajtájára: vadember. Bennszülött. Mennyivel több esze van, mint nekem. Valóban igaza van. Néhány kavicsért tettem kockára az életemet.

- Mert ha jó uram szereti őket, Lali elhozta neki a kavicsokat. Amíg lábadozik, hadd lelje örömét bennük! - Azzal az asztalhoz lépett, fölemelt egy tarisznyát, és tartalmát a takarómra öntötte. Elkáprázott belé a szemem! Száz és ezer drágakő szikrázott előttem mindenféle nagyságban, formában és színben. Igaz, csiszolatlan, barbár drágakövek voltak, hanem azon már igen könnyű lenne segítenem. Csupán az szükségeltetik hozzá, hogy európai kikötőbe érjek, és átadjam köveimet valamelyik ügyes kezű csiszolónak. Lehunytam a szemem, és izgalomtól émelyegve gondoltam: „Most már akkora vagyon került a birtokomba, hogy még a gögös Mister McCormick sem hengeríthet akadályt boldogságom útjába, ha elébe állok, és megkérem leánya kezét!”

Hanem ugyan kár volt erre gondolnom! Hiszen egyúttal újra eszembe jutott a drága lény! Láttam kecses természetét, finom, muzsikáló járását, búbajos mosolyát, harmatfehér bőrét, amelyen áttetszettek a kék erek. Hatalmas azúrkék szeme rám nevetett, kinyújtotta felém forró kezét, és megszorította vele titkon a kezem. Milyen csodálatos boldogság töltötte el bensőmet! Utána pedig tüstént roppant aggodalom fogott el. Hisz szerelmem beteg! Vajon meggyógyult-e már? S ha igen, vár-e, egyáltalán emlékszik-e még rám, szegény kis pozsonyi fiatalemberre?

Sokáig elnézegettem a drágaköveket. Szépek voltak. A rubinok tüzeltek, mint a kiontott vér, a smaragdok üde zölden tündököltek, akár a harmatos, tavaszi rét füve, a gyémántok szinte csilingeltek, s olyan átlátszó fehérek voltak, mint a borsónyi nagy gyerekkönnycseppek. Több százezer angol font sterlinget érő kincs pihent az ölemben! Belekábult a fejem! Ehhez még adjátok hozzá a bálvány fejében talált kincseket... Nos, akár kölcsönkérhet tőlem McCormick! Az volt a legkülönösebb, hogy mindent odaadtam volna annak az embernek cserébe, aki csak tíz percre is, de idevarázsolta volna elém Miss Lisbethet. Szívem legmélyéig sajdult a vágy, majd belepusztultam, annyira kívántam látni szerelmesemet.

Azután, hogy Lalival összeszoktunk, még jobban ment a munka, még könnyebben repült tova az idő. Ami nekem sehogy sem sikerült, amíg egyedül éltem a szigeten, kettőnk összefogásával már sikerült. Vízi járművet is készítettünk. Azért mondom ilyen körmönfont, tudományos kifejezéssel, mert ez nem amolyan európai értelemben megszokott csónak vagy bárka, hanem valamiféle különleges holmi volt. Ilyent csak errefelé használnak a bennszülöttek az indonéz szigetvilágban.

Kezdődött azzal, hogy egyik sétánk alkalmával kimutattam a hegygerinc élén vonuló útról a tengerre.

- Látod, Lali? Abban az irányban van valamerre az én hazám.

Varázsló barátom mély megilletődöttséggel hallgatott sokáig, bár nem értette tisztán szavam, észre is vettem, ezért újra megismételtem: - Látod, erre fekszik valamerre az a nagy sziget, ahol én születtem!

Lali egyszeriben megélenkült, örömeiben körültáncolt, és azt kiáltozta:

- Ó, uram! Miért nem megyünk el oda látogatóba? Bemutathatnánk a te törzsed isteneinek egy szép engesztelő áldozatot!

Nagyon elkedvetlenedett, amikor látta orcám szokatlan elkomorodását. Látta, nehezen lélegzem, könnyeimmel küszködve alig tudok megfelelő szavakat találni.

- Nem lehet, Lali! Az én szigetem olyan messze van innen, hogy még a sas is meghalna, ha oda kellene repülnie!

Lali hallatlanul okos, értelmes embernek bizonyult. Elmosolyodott, megrázta fejét, és ravasz-kásán rám hunyorított, de mindezt kellő tisztelettel.

- Lehet, hogy a csúnya nap megsúrta az én uram fejét. Ki hallott már olyat, hogy sas hátán látogasson meg messzi-messzi szigetet, ahol meglátta a napot?! Építsünk hajót, a hajó nem hal meg, azzal odaérünk!

Próbáltam megmagyarázni, számokat, vonásokat húzgáltam a porba, jelezvén: innen legalább két-három hónap a leggyorsabb járású angol gályával is, amíg hazaérnénk! De Lali csak a fejét rázta konokan, és ragaszkodott hozzá, tüstént kezdjünk el hajót építeni.

És valóban nekem is megdobbant az elképzeléstől a szívem. Tudtam, hogy azzal a vízi járművel, amit mi ketten tudunk építeni, soha nem érünk el se Londonba, se Fiúméba, de mindenesetre nagyon megerősítené önbizalmamat, ha lenne akármekkora kis bárkám, amellyel, ha úgy adódik, elhagyhatom a szigetet. Hiszen azt csak a nagy ég tudná megmondani, mi minden történhet még velünk! Hogy másra ne gondoljak, egy szép napon megjelenik a láthatáron egy nagy hajó, el akar vinni magával, lebocsát a vízre csónakot is, de a szigetet körülölelő roppant méretű, kusza korallzátony-szövevényben nem tudnak megmentőink sehogy sem hozzánk elvergődni. Úszva jussunk el hozzájuk? Csak arra várnak az örökké éhes cápák, hogy végre két ilyen finom falat kerüljön a gyomrukba! Hát akkor? Hagyjon itt bennünket a szigeten a hajó?

Szót sem szóltam, megfogtam a hajlós bambuszrúd végét, amire a nehéz szerszámos ládákat fűztük; a másik végét Lali ragadta meg, és elindultunk vele a kiszemelt facsoport felé. Eleinte Lali ragaszkodott a régi kagylószerszámaihoz, amelyeket saját magának eszkábált, amíg én a kígyómarás okozta eszméletlenségben hevertem. Hanem amikor látta, az én acéltollú fejszéim milyen bámulatos gyorsasággal végeznek a kiszemelt fatörzsek földredöntésével, meglepő gyorsasággal pártolt át kőkorszakbeli szerszámaitól a XVIII. század vívmányaihoz. Boszorkányos ügyességgel dolgozott.

Különös fát választott ki. Azt hittem, ketten is megszakadunk majd, amíg valahogyan a vízre emeljük. Robinson elkésérítő első próbálkozása jutott eszembe az érdekes regényből. Szegény akkora hajót barkácsolt, hogy egyedül nem tudta a partról a vízig juttatni. Görgöket állított, csatornát ásott, mit tudom én még, mi mindent nem próbált, de sehogyan sem sikerült elkészült hajóját megmozdítania. Nem szerettem volna semmiképpen sem úgy járni, mint Robinson. Valahogyan a kudarcok elviseléséhez nem fülött sohasem a fogam. Hanem milyen nagy volt meglepetésem, midőn az első fatörzs kidőlt, s láttam, Lali a vállára kapja, és futólépésben megindul vele a tengerpart felé. Nem akartam hinni a szememnek, azután mégis próbát tettem magam is. Megragadtam a fatörzset, és... még ilyen ki látott?! - mint a pihe, olyan könnyű volt. Azt hittem, nem tartok semmit a kezemben. No, persze, ezt csak úgy mondom, mert azért volt

vagy negyven-ötven fontnyi súlya, de akkor is elállt a szemem és a szám! Valóságos csoda, hűledeztem, és Lali szelíden megmosolyogta ujjongásomat.

Jó egy hétig lankadatlan szorgalommal dolgoztunk járművünk megépítésén. Lali volt a pallér, én csak tébláboltam körülötte, és tettem, amit mondott. Varázsló barátomnak ez nagyon-nagyon tetszett, de becsületére váljék, soha, egy pillanatra se élt vissza azzal, hogy most ő a mester, és én vagyok a kisasas.

Végezetül nagy meglepéssel közölte velem, most már csupán a kitámasztórudakat meg az evezőket kell kifáragynunk, a gyékényvitorlákat kell megfognunk, és hajócskánkon akár mindjárt el is indulhatunk a Rettegett Nagyúr Fiának boldog szigete felé.

És akkor kaptuk az első váratlan és szerfelett baljós figyelmeztetést. Éppen javában kavargattam az emuhúslevest, amikor csodálkozva láttam, hogy a forró lé nem abba az irányba lódul, amerre kanalammal hajtom. Újabb néhány minutum múltán pedig táncolni kezdett a felszíne, mint a viharzó tengeré. Valami különös dolgot észleltem, mintha valaki a talpamba rúgott volna, de nem törődtem annyira vele: minden figyelmemet lekötötte a húsleves meglepő viselkedése az üstben.

- Lali! Lali!... - kiáltottam rekedt nyöszörgéssel, de akkorra ott állott mellettem idős barátom, és a karomba csimpszkodott.

- Ó, uram! Érezted, ugye, te is? Rengett a föld! A Rettegett Nagyúr haragszik miránk, amiért szigetén mertünk lakni. Pedig én tudtam, hogy....ez a sziget... *tabu*, uram!...

- Azt mondtad, Lali... földrengés? - fehéredett el a szám széle. Sokszor gondoltam erre a lehetőségre is, hiába láttam a kráter mélyén a vastagon befagyott látatengerszemet. Vulkáni szigeten élek, amely bármelyik pillanatban újra kitörhet! - hajtogattam magamban, és ilyenkor roppant erővel tudtam csak elfojtani kitörni készülő kétségbeesésem, egész valómon eluralkodó félelmemet. Mert amíg egyedül voltam, mit is tehettem volna a fenyegető veszedelem ellen? A sziget egyik pontjáról a másikra szaladhattam, várva, hogy a kitörő kráter mélyéből minden biztonnal ezerszám, vaktában kirepülő sziklabombák mikor sújtanak halálra. Itt bújni sehova sem lehet, az ember ki van szolgáltatva a végzet szeszélyének.

Lali sűrű pislogással hadarta:

- Amikor Rettegett Nagyúr haragszik, sok-sok kis és nagy sziget születik, és sok-sok kis és nagy sziget tűnik el örökre a tenger hullámsírijában. Lali tudja! Lali lakott már olyan szigeten, amelyről csak az utolsó percben tudott elmenekülni, és szigetét nem találta meg soha többé, amikor Rettegett Nagyúr haragja megszűnt. Én már napok óta rossz jeleket látok a tenger vízből. A sziget madarai is különösen viselkednek, uram! És levágtunk tegnapelőtt egy emut, amelyiknek két szíve volt, uram! Csak nem mertem szólni teneked, nem szerettem volna, ha kinevetsz. Legyintesz: eh, vén varázsló, mit tud ez? Mit is ért ez a világ dolgaihoz, ugye? A jelek mind előre megmondták, veszedelem közeleg!

S mondta-mondta a magáét, egy pillanatra be nem állt volna a szája, akár a húsvéti kereplő, nem akarta abbahagyni semmiképpen, akárhogy is szidtam hiedelmeiért.

- Lárifári, Lali! Nem adok én a te emuszíveidre meg madaraid röptére! Ezen a vidéken a földrajztudomány tanítása szerint igen gyakori a földrengés. Csak azon csodálkozom, hogy eddig miért nem volt egyetlenegyszer sem, amióta én itt vagyok!

Lali végre belátta, nem lehet vitatkozni velem, mert úgysem engedem meggyőzni magam. Félrehúzódott kicsit sértődötten, s szemét földre sítve, sűrű hunyorgással mormolta:

- És mindenesetre megmondtam idejében uramnak: a legutóbb levágott emunak... két szíve volt...

Annyit mindenesetre sikerült elérnie szünni nem akaró vészmadárkodásával, hogy szót fogadtam neki, és a legfontosabb holmijaimat beraktam két, bambuszrudakból ácsolt nagy ládába. Lali is összekészítette minden vagyontkáját, ami inkább csak az általam neki ajándékozott fontosabb használati tárgyakból és néhány ruhadarabból állott. Rendkívül büszke volt a tőlem kapott holmijaira, szerszámaira.

Mindenesetre, miután ízelítőt kaptunk a földrengésből, még boldogabb voltam, amikor végre ott himbálódzott pirogánk tőle telhetően méltóságteljesen a Little Lisbeth-Bay szelíden hullámzó vizén. Jó az, ha az embernek van hova menekülnie végveszedelem idején. Lali esküdözött, hogy élete folyamán eddig háromszor menekült meg pirogával tengerrengésből is.

Gyönyörű portéka, annyi szent. Szép, nagy jószág, árboca, vitorlája van. Közepére Lali valóságos kis palotát mesterkedett össze az árboc köré. Fedett kis kunyhó volt, bambuszrudakból összeróva. Akár hat-hét ember is elfért volna szükség esetén benne. Mennyezetét kövér, rugalmas szágópálmalevelekből szőtte Lali. A bal oldalon két bambuszrúdra erősítve úszott vendéghajónk, ami nem volt más, mint egy jókora, nehéz fatörzs. Ez tartotta bámulatosan egyensúlyban pirogánkat, s nem engedte feldőlni a legerősebb hullámverésben sem.

Első próbautunk nagyszerűen sikerült. Eleinte, amíg ki nem jutottunk a szigetet övező korallzátonyok útvesztőjéből a szabad víztükörré, bizony derekasan evezünk. Hanem kint a tengeren már úgy ment minden, mint a karikacsapás. Lali felhúzta háromszögletű gyékényvitorlánkat, és úgy siklottunk a víz hátán, akár a parancsolat. Én bemásztam kunyhónkba, és hanyatt fekve mindjárt ki is próbáltam, milyen fekvés esik rajta. Gondolatban tüstént beleegyeztem: ha valaki biztosít róla, hogy ez a piroga most meg sem áll Londonig, vállaltam volna boldogan, hogy azon a rugalmas, de kemény padon elalszom Londonig is akár.

Olyan érdekes és furcsa érzés volt! Most első ízben láttam birodalmamat a tenger felől. Nyugatról keletnek haladva hajóztuk körül szigetünket. A hegy oldalába vájt és a tetején vezető út szemernyi sem látszott, és akkor már szentül meg voltam győződve, hacsak madáremberek nem támadják meg a Halál Szigetét, nem is tud nekünk komolyan ártani senki sem, ha mi oda visszavonulunk.

Legalább másfél-két mérföldnyire kellett kormányoznunk a parttól pirogánkat, mert szigetünket alattomos korallzátony övezte, amellyel még nekünk sem volt ajánlatos packázni.

Amikor a Mobobo-sziget magasságába értünk, egyszer csak Lali nem szól semmit, csak a szeme sarkából vet rám egy óvatos pillantást, aztán meghúzza a kormányt, és pirogánk már repül is befele a csatornán a Bálvány-fok felé. Nem mondta meg előre, de azonnal megértettem, mit akar.

Vallásának törvényei szerint sokszor és súlyosan megbántotta a Rettegett Nagyurat, mióta velem barátkozott; és most úgy érezte, eljött az ideje, hogy szép áldozattal engesztelje ki.

Hallgatagon dobtam vízbe kőhorgonyunkat, s megvártam, amíg a piroga megáll. Akkor Lali kiugrott, térdre vetette magát a bálvány előtt, majd kis agyagtálban áldozatot mutatott be. Végezetül az örökké a nyakában lógó feneketlen tarisznyából kókuszdióhéjból készített alkalmi füstölőt szedett elő, abban mindenféle száraz fűvet hintett, majd tüzet csiholt, s az izzó taplót a tetejébe rakta. Nemsokára illatos kék füst kacskaringózott a borzalmas sziklaarc felé, és eltűnt ijesztően kitágult orrcimpájában.

- Elfogadta! Elfogadta illatáldozatunkat a Rettegett Nagyúr! - ujjongott Lali. Majd amikor lehiggadt, hozzám sietett, és könyörögve kérte: - Ne haragudjál, uram! Be kellett mutatnom az áldozatot! Nem akarom, hogy akármelyikünkben is kárt tegyen.

Az áldozat bemutatása után ismét vízre szálltunk, s ezúttal a Mobobo-sziget másik oldalánál siklottunk ki a szabad tengerre.

Az ördög tudná most már megmondani, pontosan mit is éreztem, amikor a nyílt vízről visszatekintettem. Mintha Fata Morgana táncolt volna a sziget fölött. Roppant, fojtott feszültséget éreztem vibrálni, mint ahogyan a nagyon megrakott vasalók felett táncol a forró levegőoszlop. S olyasfajta szűkölő csend borította a mindenséget, mint az óriási tengeri csaták megkezdése előtt szokta a hajók fedélzetét.

Tehetetlenül vergődtem, mintha napszúrást kaptam volna.

Gyötrelmes volt a hőség. Csörgött testemről a verejték. Úgy éreztem, menten megfúlok. Kezem a torkomon babrált kínomban, de hiába, nem kaptam elegendő levegőt.

Lali néhány lépésnyire állt tőlem a piroga másik végében, és tehetetlen fejcsóválással nézte embertelen vergődésemet. Róla is ömlött a víz, szembogarában fáradt, sárga láng hunyorgott, s halkán mormolta:

- Jó lesz vigyáznunk. Nagy idő születik, uram...

TIZENHATODIK FEJEZET

amelyben azt hisszük, nem érjük meg a másnap reggelt. Ám sorsunk kegyes hozzánk, életben maradunk. De azt már nem tudjuk eldönteni, van-e értelme tovább élnünk a történetek után

Az az emlékezetes, csupa fekete betűvel írott nap is ugyanúgy kezdődött, mint a többi a tovasuhant tíz esztendő folyamán.

Emlékszem, délelőtt még kipróbáltam - Lali nagy-nagy öröme - saját elképzelésű „parti bombavetőmet”. Ez valóban értelmes szerkezet volt, bár sajnos nem őrzi meg miatta a történelem a nevemet, mert már Arkhimédész feltalálta annak idején a hajítógépet.

Azt az elképzelésemet valósítottam meg, amit már partra lépésem pillanatában forgattam a fejemben. Meghámoztam egy fiatal kókuszpálma-törzset, és erős liánokból szőtt kötelekkel kipányváztam egy másik fához. Levágtam a lombkoronáját, csak a legfelső levéltő csonkját hagytam meg. Ezt fejszémmel még ki is mélyítettem kellő módon, aztán ebbe a mélyedésbe behelyeztem első alkalommal csupán egy jókora követ. Nagyjából megirányoztam a külső korallzátonyövet, aztán komoly, hivatalos orcával, mint valami generális, kivontam kardomat, s jelt adtam vele. Lali izgatottan állt a földre szorított fatörzs rögzítő kötelénél, s jelemre két kézre markolt fejszével egy csapásra elmetszette azt. Ujjongtunk mind a ketten a boldogságtól, hiszen - bár azelőtt sohasem csinált ilyesmit egyikünk se - a kődarab alig néhány lábnyival a zátonyon túl csobbant a vízbe, nagy hullámokat verve, a halak legnagyobb megrökönyödésére. Örömünk csak fokozódott, amikor a második „bomba” már a zátonyra esett, vörös szilánkok tömegét forgácsolva a korallból, s néhány komikus, nagy ugrás után eltűnt a tengerben.

Ezek után Lali várakozásteljesen tekintett rám. Ha lehet, ő még jobban várta ezt a pillanatot, mint én. Elmosolyodtam, besiettem kis lakomba, és az erőfeszítéstől kissé meggörnyedve, kidagadó nyakerekkel kicipeltem az első igazi bombát. Lehet, hogy holmi zöldfülű hadmérnök tisztecske különbet tud készíteni ennél, de munkája akkor sem ér fel az enyémmel, hiszen én bombám minden alkatrészét a puszta két kezemmel csináltam. Az égetett agyagburkot, amelynek falát drótvékonyra kalapált vasszögekkel erősítettem meg, s - mivel vasszilánkom nem volt - borotvaéles obszidiánkő törmelékekkel töltöttem meg bombám bendőjét. Ezek után helyeztem el benne a bomba „lelkét”: az ötfontnyi puskaport, valamint az egyszerű, de igen elmés gyújtószerkezetet. Akár a kígyó farka a bokorból, úgy lógott ki a bombából a fekete gyújtózsín.

Újabb ünnepélyes pillanat következett: Lali berohant a házba, kihozott egy marékra való paraszt, csak úgy, a tenyerében labdázgatva a tüzes, szikrázó aranygalacsinokkal, és meggyújtotta a jól bezsírozott kanócot. A sóoldattal zománcozott bomba oldala titokzatosan csillogott a napfényben. Számoltam százig, s amikor már csak kétujjnyi lehetett hátra, újra jelt adtam kardommal Lalinak. Megint lecsapott a varázsló fejszéje, a bomba baljós suhogással emelkedett a magasba, pici fekete ponttá válva tűnt el szemeink elől, aztán... ismét veszedelmes gyorsasággal megnövekedett, s hangos csobbanással halastavam kellős közepébe zuhant. Egyszerre figyeltem a víz tükrét is meg Lali barátom arcát is, akinek előre nem árultam el: nagy eseményt várok bombám víz alatti robbanásától, sok halat szeretnék zsákmányul ejteni. Kellett, mivel Lali örökös ösztökélésére pirogánkat is dugig teliraktuk élelemmel, vízzel, így a raktárállományom erősen megcsappant. Magamban nevettem, mit szól majd Lali az explózió után!

Minden úgy történt, ahogy reméltem. Hatalmas robbanással vetette szét a puskaapor a víz alatt a bombámat. Száz láb magas víztorony szökött az égnek. Lali kétségbeesett sikoltással vonaglott a porban. Addig a temérdek elpusztult hal látványában gyönyörködtem, de most rémülten fordultam feléje, azt hittem, megsebesült a szerencsétlenje. De hála istennek, nem történt baja, másért siránkozott:

- Ó, Rettegett Nagyúr! Bocsásd meg hitvány szolgálidnak, amiért el merészelték lopni szentélyedből a mennydörgést! Ó, Rettegett Nagyúr, ó, bocsásd meg...

Hangosan fölnevettem. Lali könnyben ázó arccal, mélységes megbotránkozással emelte rám tekintetét, én pedig lehajoltam, hogy fölemeljem, megrázzam, elmagyarázzván néki bombám működésének titkait. És...

Nem tudtam talpon maradni!

Valaki vagy valami kirántotta a talpam alól a földet. Úgy csuklottam össze, mint egy támasz nélkül maradt inaszakadt.

„Földrengés!” - villant át önkéntelenül az agyamon s szinte még ugyanazzal a mozdulattal házamba igyekeztem, hogy a drágaköves ládát is a pirogára vigyem. Hanem Lali nem eresztett! Átkarolt, minden ereje megfeszítve vadul birkózott velem, és én meghökkenve tapasztaltam: félelmetes erő szorult a varázslóba. Földhöz vágni azért nem tudott, és én sem küzdöttem teljes erőbevetéssel, de bármennyire is feldúlt a váratlan esemény, eljutott az értelmemig Lali kiáltozása:

- Nem szabad a házba menni!... Gyerünk a hajóra!... Piroga! A piroga az életünk!

Tűrtem, hogy futólépésben, vállamat átkarolva vigyen a pirogára. Amikor Lali egyik lába már a hajón volt, a másik még a földön, akkor rendült meg alattunk másodszer is a föld. A varázsló a vízbe zuhant, ami feldobta ugyan, de vesztére, mert a szabad tenger felől nagy hullám érkezett épp. Igaz, a java szétporlott a korallzátonyon, de még így is maradt annyi ereje, hogy Lalit a sziklafalhoz lapítsa a hajónk oldalával. Nem tudtam mást tenni, egyik kezemmel újra víz alá nyomtam a varázslót, a másikban pedig evezőnkkel kétségbeesetten ellöktem a part mellett, a hegyfokkal párhuzamosan álló hajót. Így Lali megmenekült, engem ragadott fel a hullám, és kent tisztességesen a meredek, magas falhoz. Elvesztettem az eszméletemet, és az volt az utolsó érzésem: körülöleli testemet a víz hűse.

Amikor újra magamhoz tértem, a pirogán feküdtem, a Bambusz-kastélyban, ahogy elneveztük. Kábán nézelődtem, bámultam a mennyezetet. Egy tenyérnyi helyen láttam az ég darabkáját, de nem tudtam volna megmondani, milyen napszakban járunk éppen, nappal van-e vagy éjjel. Ahogy ocsúdtam, úgy kezdte fülem szétválasztani a világ zajait. Tulajdonképpen egyfolytában hallottam, de értelmemig csak most jutott el. Félelmetes dörgések rázták meg a dobhártyámat. Mi ez? Vihar van? Hol az égbe repülök, hol meg alázuhanok a pokol fenekére? Hol vagyok? Hogy kerültem a pirogára? Hol van Lali? Mi ez a dübörgés?

Farkast emlegetnek, lám, a kertek alatt jár! Egyszer csak bedugta fekete fejét ázottan-csapzottan Lali. Fekete orcája merő aggodalom: mi lehet velem? Gyötrődik szegény. Amikor meglát, hogy tápázkodom a Bambusz-kastély padlóján, felragyog az arca, fülig fut a boldogságtól a szája: rettentően szeret engem ezt a tündéri, csokoládébőrű fickó, rettentően szeret! De még ugyanabban a minutumban el is halványul szemében az öröm lángja, és aggodalmasan susogja:

- Itt a világ vége, uram! A Rettegett Nagyúr haragszik ránk, amiért elloptuk szentélyéből a mennydörgést!

A fülke falába kapaszkodva kívánszorogtam a fedélzetre. Házmagasságú hullámok törtettek a tengeren, s mi úgy szálltunk a hátukon, ahogy a szitakötő libben zombékról zombékra. Nagyszerűen állta a próbát Lali mesterműve.

- Nem kéne kormányozni, Lali? - ordítottam a varázsló fülébe. Másodszorra meg is értette, s akkor megrázta a fejét.

- Felesleges volna, uram! A tenger úgyis arra visz bennünket, amerre akar! Életünk a Rettegett Nagyúr kezében van! És ő... haragszik ránk! - tette hozzá sok-sok szemrehányással elfátyolosodó hangjában. Hát persze. És ennek is én vagyok az oka. Ráhagytam a dolgot. Ha néki így könnyebb!

- Merre van a sziget?

- Csak a Rettegett Nagyúr tudja! - vont a meg Lali egykedvűen a vállát.

Egyre erősödött fejük fölött a vihar. Úgy bömbölt, az égbolt, ahogy csak kifért a torkán. Ráadásul nemsokára sok-sok mérföld hosszúságú, vakítóan fényes villámok lobbantak a mennybolt egyik szegélyétől a másikig. Ilyenkor a pillanat töredékéig tündöklő fényárban úszott még a hullámok legkisebb tajték-gömböcskéje is, és kitűnően láttam gyékényvitorlánk legapróbb szövés-hibáját és Lali ritkás szakállának szőrszárait is. És - nem tehettem róla - amikor következett a dörgés, összerázkódtam, mintha hátulról fejbe vágta volna egy hatalmas doronggal; hajszál híja volt mindig, hogy össze nem estem. Lalinak is össze-összerázkódott előrekornyadó két válla. Nem értettem, mit motyoghat magában, de leolvastam a szája mozgásáról:

- Rettenetesen haragszik ránk a Rettegett Nagyúr!...

Nem, nem! Ilyen vihar nem tombol sehol másutt a földkerekségen. Emberfeletti erők roppant vigassága ez, amelyben összeolvad az ég a földdel, és nyomorult, pici, tehetetlen pincebogarának érzi magát közepén az ember a hánykódó, semmi kis hajócskán. Vajon meddig állja még a szörnyű vihar ostromát? Mikor sújt belénk egy borzalmas erejű villám? Mikor roppant össze bennünket hajóstul egy tébolyultan rohanó-bömbölő hullámóriás? És egyáltalában hol járhatunk? Mikor csapódik könnyű kis lélekvesztőnk valamelyik víz alól orvul leskelő korallzátonyövébe? A lélekharang se nyikkanna utánunk, ha eltűnnénk. Az a félelmetes ebben a táncban, hogy egyszer jobbról nyargalunk balra, másszor pedig balról törtetünk jobbra. Ki érti ezt? Akárha egy gigászi inga lengene velünk. Nincs a világon akkora s olyan hangversenyzenekar, amely birokra kelhetne ezzel a viharral! Lali már hiába is mondana valamit, a fülem nem tudná megkülönböztetni egymástól a szavakat, a dobhártyám egyvégtében cseng, mintha küklopszok üllőjén dübörögnének roppant pörölyök.

És ekkor valamerre jobb kéz felől félelmetes tűzoszlop buggyan föl, vörös-kék fényárba borítva vagy két-három mérföldnyi magasságban a koromfekete firnamentumot. Megdőbönt a látvány. Én ilyen félelmetes csodát még sohasem láttam! Azaz... várjunk csak! A tankönyvünkben, ahol egy rajzon épp kitört a vulkán!... Úgy van! Kitörhetett a vulkán! És íme, a folyamatosan zuhogó fényözönben tisztán felismerem a Lisbeth-sziget különös alakját! A rák egymáshoz hajlítja a két ollóját, a páncélos tora helyén áll az én kialudtnak vélt vulkánom, és... Nagy ég!... Rőt-vörös a sziget körül a mindenség, és a recsegés és a fájdalom galádul összemarkolja a szívemet. Most a szemem láttára pusztul el minden, amit tíz esztendőn át a szívembe zártam, megszerettem, amit már végképpen az enyémmek hittem... Kedves, szép kis Lisbeth-sziget... Ég veled... Ég veled...

Lali is ott áll görcsösen a Bambusz-kastély falába kapaszkodva, és nyüszít félelmében szegény, mint egy ázott irhájú, éjszakára kizárt kutya. Nem tudtam megérteni, hogyan tudhatja elviselni

szegény varázsló ezt az iszonyú égzengést, örökös gyilkos döbörgést, éppen ő, aki minden természeti tüneményben démonokat lát, akiket azért teremtett a Rettegett Nagyúr, hogy elpusztítsanak a földön minden élőlényt. Szájára meredtem, és valóban ilyesmit motyogott:

- Mind, mind... kiszabadultak... gonosz lelkek... démonok...

Vállára tettem kezem, egy minutumra eleresztve a lépcső deszkáját. Elmondhatatlan hálás fény lobbant a szemében, érezvén együttérzésemet és jelenlétemet.

- Látod, uram? - mutatott a lángokban álló, e pillanatban éppen távolodó szigetre. - Most lépett ki föld alatti palotájából a Rettegett Nagyúr, hogy széttapossa a világot!... Tűztenger hömpölyög alá... élve sülnék meg a fák... az öblök vize elpárolog... felpuffedt sült halak hevernek a kiszáradt fenéken!... Most minden kincsét föladja a mélység... De nem örül neki senki, mert elpusztul a tűzvészben minden eleven...

Hánykódott, rengett alattunk a tenger, ahogy a lekötözött örült dobálja magát az ágyon. Igen, emlékszem, megkínzottan, elnyúzottan, de mégis elmosolyodtam, amikor eszembe jutott a pontos meghatározása annak a természeti jelenségnek, amelynek akarva-akaratlan részeseivé váltunk. Igen, a tudósok, tengerészek ezt nevezik tengerrengésnek. Lali talán azt hitte magában, meghibbantam a temérdek szörnyűségtől, mert kissé odébb húzódtam mellőlem, és szánakozón villogott felém a sötétből tágra kerekedett szemefehérje. Nem törődtem vele. Egyre csak az járt az eszemben: már-már csodával határos, ahogy ez az egyszerű kis pápua piroga így állja a megbőszült természeti erők fergeteges ostromát. Rendkívül bölcs volt az a bennszülött, aki valaha kitalálta hajdanában, hogy vendéghajót erősít fel a piroga oldalára. Ugyanis ez a vendéghajó nem engedte feldúlni pirogánkat, ha jobb felől érkezett a támadó hullám, mert rátámaszkodott a vízben. Ha meg balról rontott nekünk a tajtékzó áradat, akkor a súlyával akadályozta meg felborulásunkat.

Ma már nem tudnám megmondani, mikor is állt el a vihar. Amúgy sem megy az ilyesmi egyik pillanatról a másikra.

Először a villámlás marad abba, azután a dörgés idegborzoló moraja ül el. Hanem a hegy magas hullámok még sokáig nyargalnak, amerre kedvük tartja, a végtelen ölén. És a szél sem vonul vissza azonnal dühvel acsargó morgással láthatatlan égi odvába. Néha még napokig járják a hullámok roppant nehézkes elefánttáncukat a vihar elülte után is, meglehet, nem itt, hanem távoli tájon folytatva a tenger nászát a széllal. De egyszer csak csend lett. Mint amikor napokig tartó falusi lakodalomban egymás után elalszanak a dőzsölő, mindennel betellett vendégek. Elaludt a szél, ernyedten csüngött árbocunkon a háromszög alakú gyékényvitorla. Úgy világított a kínos sötétségben, mint egy katonaszuronyra tűzött fehér zsebkendő; mintha ezzel akartuk volna a vihar tudtára adni, megadjuk magunkat.

És itt a szigetek között meghiggadt a hullámverés is hamar. Állt egy helyben pirogánk, mint egy pici, megszeppent katicabogár egy óriás tenyerén. Előttünk - csodák csodája! - a Lisbeth-sziget. A vulkán kráterére nem lehet ráismerni. Az északi oldalát is letépte a kitörés. Úgy mered az égre, mint egy gigantikus, csorba zápfog, amelynek körös-körül hiányzik a koronája. Olyan hangosan vert a szívem, hogy Lali is fölkapta rá a fejét, mert hallotta, hogyan dong a mellem.

- Kikötünk, Lali? - kérdeztem fojtott izgalommal, hiszen nem tudhatjuk, mi vár ránk a parton. Hogy semmi szép és semmi jó, arra mérget vehetünk látatlanban is.

A varázsló némán rázta a fejét, majd sokára szólalt meg:

- Nem, uram. Jobb lesz, ha megvárjuk a reggelt...

TIZENHETEDIK FEJEZET

amelyben ismét lábra állunk. Szerencsénkre a vulkán kiadta mérgét, hosszabb ideig nem várható újabb kitörés. Lali madarai is ezt jelzik, tehát bizonynal nyugodtak lehetünk.

Am úgy látszik, a tizedik esztendő igen emlékezetesnek ígérkezik, mert újabb nagy esemény történik velünk: csónak köt ki partunkon, megrakva különös hajótöröttekkel

Egyszer gyermekkoromban láttam egy rettenetes jeges árvizet dühöngeni, s láttam utána Pozsonyt és környékét, amikor már elmúlt.

Sohasem felejttem el. Mintha roppant fűrészekkel és fejszékkel tőből kiirtották volna a Duna bal partján a külvárosokat. Az egymásra torlódba, iszonyú recsegéssel-ropogással tovasodródó jégtáblák leborotvták a város felét. Semmi sem maradt vissza, csak a félelmetesen szürke mocsok és szutyok és az iszonyú dögszag, hullabűz és a rettenetes nyirkosság, amit azután még esztendőig érezni lehetett a város falaiban, a lakosok bútoráiban, a polgárok véletlenül megmentett, megpenészedett ruhadarabjaiban.

Azt hittem, nincs földi katasztrófa, amely ennél a jeges árvíznél borzalmasabb látvány.

Remegett a térdem, amikor ismét partra léptem a Lisbeth-szigeten. A sors úgy akarta, hogy a Mobobo-sziget melletti északi kanálison keresztül jussunk el a Bálvány-fokig. Úgy eltűnt a mély árok, mintha sosem lett volna. Könnyű pirogánk csikorogva feneklett meg az út felénél. Megdöbbenésem egyre fokozódott, mert láttam, száraz lábbal tudunk elmenni akár a Turtlekiller-fokig, akár a Bedford-fokig a Bálvány-foktól! A Meglepetések Öble ezúttal különösképpen rászolgált nevére. Úgy összezsugorodott, hogy csak akkorka víztükör maradt vissza utána, mint a schönbrunni parkban a mesterséges tóé. A régi, hatalmas víztükör helyén sűrű, büzlő dágvány feketéllett, teli hínárral, szeméttel, elpusztult halak, rákok, csigák, moszatok hulláinak milliárdjaival. Néhány óriás termetű dzselleh még vágott egyet-egyet néha roppant farkával. Mintha a döghalmaz élt volna, s vert volna a szíve. S ami különösképpen megrázott: láttam egy tizenöt láb hosszú kékcápát, amely már pukkadásig megtömte gyomrát, de még mindig odébb-odébb taszította félelmetes testét a halhekatombákra, valami nedvesebb helyet keresve, ahol még csillog tenyéryi víztükör. Az Élet. Megjelenésünk óriási madárarmádiát rebtentett fel. Térdig jártak az elpusztult halak dögtetemei között, s már csak szuszogni tudtak, annyira jóllaktak a büzlő prédával. Am a csőrük - inkább csak megszokásból - olykor-olykor még mindig lecsapott, s ha mást nem tett, odébb lökött két egymás mellett heverő halat. Föl is vették, kis ideig bénán tartották halvértől izamos csőrükben, azután visszajuttatták. Nem ijedtek meg tőlünk különösebben, inkább csak úgy, a tisztesség kedvéért röppentek odébb néhány szárnycsapásnyira.

A Rettegett Nagyúr szobrát nem tudtuk megközelíteni: a vulkánból kiömlő félelmetes látatenger körülfolyta. Leégette az ember testéről a gúnyát az iszonyatos hőség, ami a még izzó, lassan, a felületen dermedező, lábából sütt. Kábító, gonosz gőzök és gázok szivárogtak a látatenger repedéseiből. Megszédültem. Lali kapott el, így nem buktam arccal a forró földre.

Társam kiáltására ocsúdtam fel.

- Uram! Íme, a Rettenetes Nagyúr hajója!

A kiszáradt öböl egyik oldalsó ágában különös hajó feküdt félig oldalt dőlve a körülötte megmaradt, köldökig érő vízben.

Nagy-nagy, őszinte kíváncsisággal támolyogtam arrafelé. Sajnos, annyira nem értettem a hajófajtához hogy így szemre meg tudtam volna mondani, mit is látok. Viking hajót, föníciai

vitórlást, egyiptomi vagy római evezős gályát? Csak annyit láttam, az orra szeszélyesen felkunkorodott, kétoldalt aranypajzsokból való mellvéden csillámlott a nap. Egy szép tölgyfa pajzsfüzér végigkísérte az üléseket. Láttam az evezőket, a különös, keserű-sós tengervíz épen megőrizte őket. A rakománya is megbillent, áttörte a deszka válaszfalát. Nagy, szépen díszített agyagedények és karcsú kancsók alakja sejlett át a hajóra rakodott sok évszázados, ha ugyan nem évezredek iszapréteg alól. Egyszer rárakta a tenger a hordalékát, másszor pedig elhordta róla; mindenesetre nem volt ideje megkövesedni a tengeri üledéknek, ezért sejdíthettem a hajó belsejéből is valamit.

Mozdultam, hogy átgázolok a sekélyesen, és megnézem közelebről, de Lali aggodalmasan megmarkolta a karom.

- Ne menj, uram! Hátha ezt is őrizteti a Rettegett Nagyúr!

Egy pillanatig haboztam. Visszaemlékeztem rá, Lali a templomromok föltárásakor is intett, hagyjam az oltárszekrénykét a csudába, és milyen igaza lett! Majdnem az életemmel fizettem átkozott kíváncsiságomért! No de hát... ennek, a kíváncsiságomnak köszönhetem azt is, hogy most itt vagyok! Ha nem izgatott volna úgy a távoli világrészek titka, maradhattam volna Pozsonyban is, vagy legföljebb Londonig jutottam volna el.

Megráztam a fejem. Hiszen alaposan körülnéztem, és nem láttam sehol semmiféle figyelmeztető jelet.

- Köszönöm, hogy féltesz, Lali.

Lehajoltam, és egy kavicsot vágtam a hajóhoz. Nagyot koppant, majd belecobbant a vízbe, ahol egy nagy, barna halom sejlett. „Összekotorta a hordalékot a víz” - vontam meg a vállam egykedvűen, s lábam belecobbant a vízbe. Mégis, hogy Lali intésének eleget tegyek, bal kezemmel kivontam kardomat, jobbomba pedig töltött pisztolyomat fogtam. De hát mi a csoda is történhetne velem, morfondíroztam tovább, amikor... hatodik ösztönöm azt súgta: valaki felém néz a hajóról! Megtorpant a léptem. Nem vagyok gyáva, de amióta a Törpe Gonosz megmart, sokkal óvatosabban viselkedem.

- Lali! - csúszott ki a számon. - Valaki néz!

Akkor már mellettem állott hűséges fekete barátom, vizsla tekintetével körültagogatta a hajót, s a következő minutumban már karom megragadva felordított:

- Uram, vigyázz! Ördöghal! Tüskés rája! Ott, ni! Oda nézz!

A gyanús barna halom hirtelen megelevenedett az ókori hajó oldalánál. Két dinnyényi, rezzenetlen szem nyílt kerekre. Egykedvű volt pillantása, és elmondhatatlan gonoszság parázslott belőle. Aztán csikorgó zajt hallottam, mint amikor fűrész vaslemeznek ütődik, és láttam: az óriási dög kicsusszan a hajó teste alóli barlangjából. Kicsit lelapult, roppant teste alatt uszonyai csapásától fölkaparodott a homok, azután villámgyors mozdulattal szinte felrepült a levegőbe, és rám csapott, ösztönösen kaptam fel pisztolyomat, és odalöttem a nagy bestia két szeme közé, azután fölkaptam bal karomat, s így kardom végig fölhasította a szörnyeteg gyomrát és hasát. Mintha egy teli hálót metszettem volna fel, húzás után! Legalább egy kisebb parasztszekérre való apróhal, rák meg csiga folyt a nyakamba. A bestiát jóval átröpítette fölöttem tulajdon lendülete, ez volt a szerencsém. Még láttam a halzuhatag közül is, hogy az óriási test után idegesen rángatózó, korbácsvékony, csupa tövis farkok repül. Kirántottam a másik pisztolyomat is, és a rája farkának tövéhez löttem. A farka különválva elrepült.

Lali kővé meredten, megborzadva állt mellettem, moccanni sem tudott a réműlettől, egyre csak azt makogta:

- Uram!... Uram!... Uram!

Megrendülten néztem magam is a rája végső vonaglását. Szétlőttem öklömnyi agyvelejét, valósággal kettéhasítottam, eltörtem második lövéssel a gerincét, és az a félelmetes jószág mégis élt! Ide-oda fetrengett, föl-földobta magát, és csak úgy fröcskölt iszonyú sebeiből fekete vére, akár az izlandi gejzírek. A két térdem reszketett, a torkom elszorult, a gyomrom háborgott, a szemem káprázott, és egyszerűen nem akartam hinni a tulajdon két szememnek, hogy mi történt! Mi volt ez? Honnan került ide ez a szörnyeteg bestia? S mi ez? Hal? Madár? Kígyó? Őskori sárkánygyík? Ludvérc? Minek nevezzem vajon? Lali azt kiabálta: „uram, vigyázz, ördöghal, tüskés rája...”

Azon vettem észre magam, hogy karomat már egy parti fátörzsnek támasztom, arra ráhajtom a fejem, és öklendezek az iszonyattól. Még kicsit később pedig éreztem, hűvöskés tengeri szellő csap az arcomba, s Lali jószágon átkarolva baljával a vállam, a hegyoldalban kanyargó ősi ösvényen támogat hazafelé.

A friss levegő nagyon jót tett. Kiszellőztette a fejből azt a kábult szorongást, amit a különös vízi fenevad támadása keltett a szívemben. Felrémlt bennem, hogy én ezt az öblöt még annak idején, a különös alakja miatt, Ördöghal-öbölnek neveztem el. Nos hát, úgy jártam vele, hogy vaktában ráhibáztam! Ezek után már jogosan hívom így. És Lali közben egy pillanatra se szűnt meg magyarázni a tüskés ráját.

- Ez a legrettenetesebb tengeri bestia, uram! Tulajdonképpen rosszabb még a tigriscápánál is. Mert a tigriscápa az hamm, egyetlen harapással megesz. De ez? Ez nem esz meg, hiszen nem eszik embert, még nagyobbacska halat sem! Nem esz meg, és mégis megöl! Mégpedig nem azonnal! Ó, nem! Ravasz és alattomos állat! Azt a vékony, ideges, csupa tövis farkát láttad, uram? Nos, annak a tüskéi mérgesek, iszonyatosan mérgesek, és ez a vadállat azzal a két nagy szemével céloz, és a farkával pontosan célba hajítja a mérgezett tüskéjét! Akit eltalál, annak ezerszer jaj! Percek alatt elkezd dagadni a sebe környéke, majd szederjesedni kezd, és felpuffed a lágyéka, a hónalja, a nyaka tája, s éles kín szaggatja a szívét, a gyomrát, az agyvelejét, a démonok elrabolják az eszméletét, és csak hörögni tud, egy kis vizet nyelni, még később már azt sem, és többé már magához sem tér, de annyira szenved a szerencsétlen, hogy társai megszánják, és kagylóhéj késükkel kiengedik a lelket belőle! Látom, a Rettegett Nagyúrra mondom, nem hiszed szavam! Pedig mindenre esküszöm neked, én magam is megfigyeltem egyszer, amint némán napozott egy kis öböl szélén. A víz fölé egy fiatal pálmafa hajolt, s koronájából száraz levélgaz és egy érett kókusz dió esett a rája hátára. Dühösen feltekintett az álmában megzavart nagyúr, megcélozta a fa koronáját, és tudod, mi történt? A rája tüskéjének mérgétől kifakult nemsokára az ifjú kókuszpálma lombjának szép, zöld színe! Úgy ragadjanak magukkal a gonosz démonok még ma éjjel, hogy utolsó szóig így igaz, ahogy elmondtam, uram! Hát nem láttad azt az átkozott, könyörtelenül fénylő fekete szemét? Nem láttad? Tizenkét láb hosszú volt és tizenhármas láb széles, és legalább ezer fontot nyomott, ahogy te mondod, és mégis úgy repült ki a vízből, s szállt el a fejünk fölött, mint valami madár vagy bőregér...

Nem volt erőm megállítani ezt az eleven szókelepet. Fejemet a vállára hajtottam, és szótlantul, megadón kullogtam mellette. Mit is tudtam volna válaszolni szavaira? Különben is: beszélt Lali én helyettem is.

A helyzet az északi oldalon sem volt sokkalta különb. Kétségbeesve tapasztaltam: erről az oldalról is olyan groteszk látványt nyújtott a Lisbeth-sziget, mint egy nyakigláb tizenkét esztendő fiatalúr tizesztendőskori nadrágjában. A földrengés legalább kilenc-tíz lábbal magasabbra emelte a szigetet, s így az öblök - köztük a Little Lisbeth-Bay szerencsére kivétel volt -

egyől egyig kiürültek, mint a mosóteknők, amelyekből nagyjából kiöntötték a vizet. És a sziget partvidéke megnőtt. A homokos partrészt szélessége megnövekedett, ám szeszélyes hirtelenséggel lejtett az elővicsorító, sokszínű korallsziget-talpat az hátrahúzódott tenger felé. A Little Lisbeth-Bay sem maradt igazi öböl, inkább csak tónak nevezhettem volna, mert a halgát, amelyet annak idején építettem, teljesen szárazra került. Dobogó szívvel irányítottam kis lakom felé lépteimet, és aggodalmam, sejtésem valóban bizonyult: a szívemnek oly kedves kis fapalota nem volt többé! Egyszerűen nem is látszott ki a sok-sok lábnyi vastag kő- és hamuréteg alól. Az egyetlen szerencse csupán az volt - hála a vulkánfüveg északi, magasabb peremének -, hogy az izzó lávafolyó erre nem hömpölygött. Kimondhatatlanul fáj a szívem, hogy házam így eltűnt a föld színéről, illetve így elnyelte szemem elől az irigy föld. Annyi kedves emlék fűzött hozzá. Ez volt az első nagy dolog, amivel birodalmam fővárosát megalapoztam. Mindennek tudtam a helyét. Ha éjszaka ugrasztott talpra a szükség, sötétben is megtaláltam akár a legkisebb holmit is. A ruháim, a naptáram, a fegyvereim! A puszkaporraktáram, a lepénysütődém és az agyagégető kemencém! A pompás bambusznád falú raktáram! A csűröm, a magtáram, mindenem oda, örökre! Ha megtehettem volna, annyi szent, hátat fordítok a romoknak, s elmegyek még a környékről is, hogy ne is lássam soha többé!

Összevissza kóboroltunk a szigeten. Kárbeclés - akartam mondani Lalinak, de bármennyire is igyekeztem összeszedni minden pápua nyelv-tudományomat, erre csak nem találtam sehogy sem megfelelő kifejezést. Nevettem egyet, a levegőbe ütöttem, odébb rúgtam egy üres kókuszdióhéjat, és Lali is velem nevetett.

A Bálvány-fokon túl ismét újabb meglepetés várakozott reánk - a Meglepetések Öblében! A tegnap tenyérnyire összezsugorodott, hajdani komoly, nagy öböl közepén legalább kétszáz láb magasra felszökő gejzír buggyant az égnek! Kérdőn Lalira néztem: kedves barátom, te ezt érted? Mert én ugyan nem értem! De Lali is csak megvonta a vállát, ami annyit jelentett, számára is rejtély, hogy ez a szökőforrás miként születhetett. A Bálvány-foknál már ismét bokáig ért a víz, és teméntelen kis hal nyüzsgött a korallküstöz fölött. A forrás permetét felénk szórta a kellemesen lengedező szellő, és meglepetve tapasztaltuk, nem elég, hogy forrásunk született, ráadásul még forró is a vize! Ha lehetséges, mára még több madár sereglett össze a környező szigetekről. Kéjjel dúskáltak a víz tetején égnek fordult hassal úszkáló töméntelen haltetem között. Lali megérezhette, mire gondolok, mert megszólalt:

- Madárnép nagyon jó barátunk. Ha madárnép nem pusztítaná el a dögöket, fekete halál pusztítaná el uramat és Lalit.

A Bedford-fokra felkapaszkodva alaposan szemügyre vettem a Rettegett Nagyúr szobrának környékét, a vulkán vidékét. Aztán visszatértünk újra a bálványhoz. Meglepetve tapasztaltuk: a frissen kiömlött láva a barlangnak csak a kráter felőli bejáratát torlaszolta el úgy-ahogy, de csak annyira, hogy azért át lehetett látni rajta, sőt, szerintem, ha teljesen kihül ez a gonosz, a belsejében még mindig izzó lekvár, át is mászhatunk fölötte. Legfeljebb néhány napi munkára lesz szükség, és újra ugyanúgy használhatjuk a barlangi utat, mint azelőtt. A Meglepetések Öblénél még most is égett a felgyulladt erdő; füstje, mint félárbocra eresztett, hatalmas fekete zászló úszott a sziget felett. Nem is gondolhattunk rá, hogy valamiképpen megakadályozzuk a tűz pusztítását, ezt a héroszi munkát csupán egy kiadós eső végezhetné volna el. Igazán tartanunk ettől a tűzvészről sem kellett, mert csak addig legénykedhet úgyis, amíg el nem éri az öböl közepe táját, ahol a tenger közvetlen a szikláig ér, s akkor ki kell aludnia, ha tetszik neki, ha nem.

Harmadnap addig sürgettem Lalit, amíg rá nem tudtam szedni, látogassunk vissza kis házamhoz megint. Addig gyözködtem vele, amíg kötélnek nem állt. Boldogságomban olyan hosszúakat léptem, hogy a pápua varázsló alig-alig tudott velem lépést tartani.

Első benyomásom jó volt, mert az éjszaka folyamán kerekedő erős szél javarészt lefújta a hamuhegyet kis lakom roncsairól. Lali macskaügyességgel kúszott fel a romhalmazat tetejére, és nagy ügyességgel és lélekjelenléttel kihalászott sok mindent. Egyszer csak nagy porfelhő közepette eltűnt élénken figyelő szemeim elől.

- Lali! Lali!... - kiáltottam megrettenve, rosszat gyanítva és riadtan próbáltam meg felmászni utána, hogy valamiképpen segítségére siethessek. Mily nagy volt meglepetésem, amikor egyszer csak hallom Lali kiáltozását:

- Uram!... Uram, ide!... Ide!

Tehát él, sőt eszméletét sem vesztette a zuhanás következtében! Hanem furcsa nagyon, de a hang házam homlokzata felől érkezett! Siettem oda, s mit látok: az én derék varázsló barátom az ajtó felső nyílásán hadonász nekem a kezével.

- Szedd el a köveket meg a fatorlaszt, uram!

Lázás sietséggel dobáltam el a ház elé hullott köveket, fátörzseket, s vagy félórányi küzdelem után ajtóval együtt karomba esett a kapálózó Lali! Egyszerre sírt és nevetett.

- Uram!... Csoda történt!.. A Rettegett Nagyúr nem is haragudott ránk igazán!... Ide nézz!

Komoly sziklaomlás csak a raktáramra folyt, ám annak polcait s rajtuk az igazi értékes tárgyakat megkímélte a balszerencse. Csak a sziklákat kellett kihengergetnünk Lalival, s akár holnap ismét elkezdhetjük volna megtölteni élelmiszerekkel a kiürült polcokat. Azt hittem, szívem kiugrik a helyéből, amikor láttam: régi nyoszolyám, székem, asztalom ép, csupán hamu és por borítja vastagon. Egy komoly baj esett csupán: a naptáram kagylóhéj tálcáskái is feldőltek, legurultak a földrengés következtében az asztalról a szoba sarkába. No, az sem volt különösebb baj, hiszen jól emlékeztem rá: a legkisebbikben, amely az éveket tartotta számon, kilenc kavics volt, a középsőben pedig, amely a heteket számolta, éppen huszonöt gömbölyödött. A napok száma ugyan nem egyezett teljesen, de hát az vesse rám az első követ, aki eme rengeteg esemény közepette ráért volna a napok múlásával törödni. Lalival egyetemben ujjongva guggoltunk le, és kapkodtuk fel a szertegurult kalandárium-alkatrészeket. Nem volt meg persze hiánytalanul mind, a kavicsok közül néhány elkallódott, de bánta a fene. A kardjaim és pisztolyaim, amikor rengett a föld, nyoszolyámra hullottak a falról, így aztán a takaró meg a tengeri füvekkel kitömött szalmazsák megőrizte őket, még kis karcolást sem fedeztem fel rajtuk. Lali azért örült, mert én úgy örvendeztem, mint egy nagy gyerek, aki váratlanul megleli elveszettnek hitt legkedvesebb játékait. Tüstént takarítani kezdtünk, ágseprőkkel kikotortuk a hamut és a homokot, kiráztunk és letörölgettünk minden piszkot mindenhol. Azután kiigazítottuk a falat, ahol megroppant, a levert zsindelyeket is pótoltuk. A raktárra hullott három nagy kő kigörgetése másnapra maradt. Egyelőre megelégedtünk a polcok letisztogatásával.

Következő reggel azzal kezdtük a napot, hogy ruganyos bambuszrudak segítségével kigörgettük a raktárból a közepére zuhant sziklákat. Szerencsére kicsit lejtett a terep a tenger felé, így váratlan segítségünkre sietett a táj is; még könnyebben ment a munka, mint reméltük mind a ketten.

Azután elmentünk a pirogánkért. Gondoltunk egyet, ej, körülnézünk még egyszer a Bálványfok környékén, mi újság. Történt-e valami nevezetes eset az éjszaka?

Úgy vettük észre, semmi sem változott meg. A gejzír változatlan erővel lökte ég felé sistergő, tajtékkoronájú vízsugarát. Hanem a Meglepetések Öblének vízszintje annyira megemelkedett a folyton zuhogó víztömeg miatt, hogy már a pirogánkkal tudtunk átkelni a néhány nappal azelőtt még mezítelenül virító vörös korallküszöb fölött. Alattunk halak, polipok úszkáltak a

tökéletesen átlátszó, kristálytisza vízben. Néha medúzák hömpölyögtek át a víz sodrának segítségével, vörösek, kékek, fehérek és tarkák voltak, a szivárvány minden színében játszottak. Érdekes módon kevesebb volt a madár. Hát persze, fogyott dúsan megterített asztaluk, a víz belső sodra is sok elpusztult haltetemet kisodort a nyílt tengerre. Egy népes csapat eléggé el nem ítéhető módon épp a Rettegett Nagyúr szobrára telepedett. Ott-tartózkodásuknak kézzelfogható nyoma maradt: szinte világított a kőbálvány a testére rakódott vastag madárganajtól. Lalit még soha ilyen indulatosnak nem láttam. Rendkívül felháborította istenének megcsúfolása, s addig rimázkodott, amíg elő nem vontam egyik pisztolyomat, és közéjük nem lőttem. Dobhártyarepesztő csárogással, sértődött vijjogással, tarka felhőként kavarodtak a magasba, és rövid, zilált téblábolás után éktelen rikoltozással fejezván ki hallatlan mérgüket, amiért megzavarták pihenőjüket, elhúztak valamerre a távoli szigetek irányába.

Ezután nekem eszembe jutott, nézzük meg a megölt roppant ráját a Bedford-fok közelében. Nem sok maradt meg belőle, de maradványai is sejtették roppant természetét. Tetemének roncsa szintén a víz színén kerengett lassú iramban. Felül vijjogó halászsasok tépdesték, alulról frissiben érkezett tengeri rablóhalak falták a húsát. Így is szinte megállt a szívem verése. A legóvatosabb becsléssel is, igaz, csak szemmérték után, de a hossza legalább tizenkét láb volt, a szélessége pedig legkevesebb tizennyolc láb! Különös alakja kissé hasonlított a tárt szárnyú denevérre, vagy még inkább arra a madzagon röptetett papírsárkányra, amilyennel gyermekkoromban szoktunk játszani a pozsonyi Duna partján. A parton megleltük lelőtt csupa tövis farkát. Minden eleven ösztönösen messzire elkerülte a szörnyeteg testének csonkját. Elgondolkodva tanulmányoztam a különös, csupa porc farknyúlványt. Egy hosszú bottal messziről ide-oda görgettem, hogy kitanulmányozhassam titkait. Lali most is izgalomtól remegő hangon kárpált:

- Uram, ha kedves az életed, hozzá ne éj! A tüske puszta érintése is megölhet!

- Ej, Lali, ez már sok. Egy megdöglött fenevad élettelen testrésztől féltesz?

Lali őszintén megharagudott rám. Láttam, elsárgul szeme fehérje az indulattól. Szó nélkül eltűnt mellőlem, de nemsokára visszatért, és egy vastag levél segítségével óvatosan megfogta a rája faroktövisét, kitepte, és ijamra mutatott.

- Húzz elő egy nyílveszőt, uram!

Megtettem. A nyílvesző hegyéhez érintette a rajatövis hegyét, ahol sötét színű, zavaros csepp reszketett rajta, aztán őszinte borzadállyal messzire behajította a tengerbe a levéllel együtt a tövist.

- Ott van az a buta emu, nézd! Ott leskelődik a bozót szélén. Lődd bele!

Engedelmeskedtem. Vad szisszenéssel vágódott ki íjamból a vessző. Hanem régen használtam ezt a fegyvert, s így kissé elhibáztam az óriás madarat. Nem verte át vesszőm a mellét, csupán combját sebesítette meg. Az emu lustán meglódult, futni kezdett, de nem esett kedvére a futás, ezért megállt, és újra nézelődni, lomhán legelészni kezdett. Hol Lalira néztem, hol az emura. Tán két-három perc múlva, amikor már esküdni mertem volna, hogy semmi sem történik a megsebzett göliáttal, egyszer csak megrázkódott az óriás madár, gyorsuló iramban keringeni kezdett, majd feldobta testét a magasba, és összeesett. Még ott is tovább fetrengett, körbe-körbe egyre, mintha valami középkori hóhér akarta volna így halálra gyötörni. Még rúgott néhányat, azután hirtelen vége lett. Lali izgalomtól érdes hangon mutatott a kimúlt óriás madárra:

- Látod, uram? A rája harmadik napja meghalt, és mérge az emut mégis megölte!

Ismét csak hallgathattam, szégyenkezhettem önmagam előtt, hogy miért kell nekem mindig tengelyt akasztanom ezzel a derék, jóindulatú pápuával! Megfogadtam, soha többé a jövőben nem teszem. Hiszen bármi is történik velem, mindig neki lesz igaza.

Két nap múlva kiadós eső zúdult szigetünkre, ami aztán végképp kioltotta az alattomban tovább harapódzó tüzet. Arra ébredtem fel, hogy az, eső paskolta házam tetejét. Nevettem magamban. No, lesz itt faszén, amennyit csak akarunk! Holnap csak össze kell szedni kint az erdőtűz helyén.

Így is történt. Borult volt az idő, a felhők nem oszlottak el azonnal, pedig még messzi jártunk az esős évszaktól. Igen alacsonyan szálltak a súlyosan, cafrangosan a víz tükréig alácsüngő roppant fellegek. Olyan érzése volt az embernek, roppant elefántcsorda vonul a feje felett. Bizony nem sok faszenet gyűjtögethettünk, mert az eső ismét nyakon öntött bennünket. Lali nevetett, és behúzott maga mellé egy óriási bokor levélsátra alá, ahol egy csepp eső nem sok, annyi sem tudott ránk esni.

Most nem villámlott annyira, mint amikor a földrengés tört ránk, de néha-néha most is kilobbant egy-egy félelmetes lángoszlop-monstrum, és hófehér fénnel öntötte el Lalit is, engem is a bokor oltalmában. Azután amikor elült a félelmetes, világvégi dübörgés, Lali felugrott guggoltából, megragadta bal karom, és azt susogta:

- Uram!... Valaki... kiáltott!

Ráméredtem, majd kicsit indulatosan szoltam rá:

- Ostoba vagy, Lali. A mennydörgéstől csengett a füled.

Kis idő múltán ismét megmarkolta karomat, és kicsit már meg is rázott.

- Most se hallottad, uram? Ember kiáltott, aki nagy veszedelemben van!

Visszatartottam a lélegzetemet, hogy ha újra megismétlődne a kiáltás, én is hallhassam. Nem kellett sokáig várnunk. Akkor már én is tudtam: valaki kiáltott.

Megdöbentem.

Ember a Lisbeth-szigeten? Ki lehet az? Hogy került ide? Tengeri rabló-e vagy csak bajba került becsületes ember? Honnan jöhet a hang? Vajon felfedezték-e házamat, amelyet ostobán odahagytam a nyomorult faszén miatt?!

Valamit mondhattam hangosan is, mert Lali válaszként megrázta a fejét.

- Uram, ez az ember a Bálvány-fok irányából kiált! Gyere, menjünk oda, és segítsünk rajta, ahogy tudunk!

Talpra ugrottam, bele a pirogába, amely közvetlen közelünkben himbálódzott az esőtől hólyagzó vízen, aztán késemmel elvágтам a horgonykötelet, és minden erőmet megfeszítve evezni kezdtünk a Bálvány-fok felé. Repült a csónak, s jó fél óra múltán már meg is álltunk. Erre én kényszerítettem Lalit, mondván, hátha... mit lehessen tudni, hátha rossz szándékú emberek, akik csupán azért kiáltoznak, hogy ezzel a ravasz módszerrel törbe csalhassanak bennünket. Más sem kellene, mint ilyen dőrén, ostobán beleszaladnunk a netán felállított csapdába!

Kimásztam a partra, hol úsztam, hol gázoltam az újra magas vizet, fejem fölé tartva övemet pisztolyommal és a puskaporos tasakkal, hogy a nagy igyekezet közben át ne nedvesedjék, s így harcképtelenné ne váljak. Megparancsoltam Lalinak, amikor én madárhangot pittyentek a parti bozótból, akkor evezzen a pirogával a Bálvány-fok elé.

A parton egy csónak hevert. Kivont pisztolyokkal közelébe lopakodtam, aztán - meg sem vizsgálva különösebben - a következő minutumban tüstént övembe dugtam újra fegyvereimet, és a csónaktól vagy hetven-nyolcvan lábnyira heverő, arcra borult testhez futottam. A nyomokból láttam, többször is arcra bukhatott, amíg a parton haladt. Nagyon fáradt vagy súlyos sebesült lehetett a szerencsétlen, csapájából azonnal megállapítottam, mert a boldogtalan alig-alig vonszolta magát. Kiáltozott - morfondíroztam - aztán összeesett. Aléltan hevert kis ideig, majd ismét talpra állt, kiáltozott, majd megint elvágódott, így jutott el a csónakjuktól ilyen messzire.

És már hívtam is Lalit.

Útjainkra is mindig vittünk magunkkal friss vizet. Lali ölébe emelte az ismeretlen férfi fejét, én pedig késem fokával óvatosan szétfeszítettem görcsösen összeharapott fogait, és némi vizet öntöttem a szájába. Melle lázasan járt. A víz cigányútra futhatott, mert hevesen kezdett cikákolni, köhögni, majd kisvártatva ránk nyitotta szemét.

- Hol vagyok? - kérdezte ernyedten, majd összerándult a teste, s fel akart ugrani, úgy szegezte mellemnek a kérdést: - Kicsoda ön, uram?

Szelíd erőszakkal viasztörítettem a homokra, és megkíséreltem szelíd szóval lecsillapítani izgalmát:

- Jó helyen van, jó emberek közé került, uram. Pihenjen kissé, amíg összeszedi magát.

Hanem az idegen eltolta kezemet, és mindenáron fel akart tápázkodni.

- Engedjen, uram... Meg kell nézнем... mi történt a társaimmal.

- Társaival? - tágult kerekre a szemem. - Hát nem egyedül került a szigetemre? Kicsoda ön?

Akkor már ugrottam én is, és a csónakhoz siettem. Az idegennek nem volt ereje felállni, így Lali karjaiban hányta-vetette magát. Izgalma akkor hágott tetőfokára, amikor észrevette, hogy társam bennszülött.

- Segítség! Emberevő pápuák!

Lali csöndesen szólt közbe szép, egyszerű angol szavakkal, amelyeket igen lelkesen sajátított el tőlem.

- Lali van pápua, uram, de Lali már rég nem eszi ember. Hazudja, aki ezt mondani!

A csónakban, amely egy óceánjáró gálya mentőbárkája lehetett, négy ember feküdt. Kettő eszméletét veszítve hevert a csónak fenekén, akár a homokzsák; egy, hátát a bárka oldalának vetve, szaporán kapkodta a levegőt, és sűrű hunyorgással próbálta nyitva tartani szemét, s a negyedik guggolt, kezében pisztolyt szorongatott.

- Milord... Ön az? - kérdezte bágyadt, törött hangon, s amikor megrémülve, elkerekedő szemmel észrevette, vadidegen arc hajlik fölébe, rám sütötte fegyverét. Utolsó minutumban vettem magam a parti homokba.

Egy másodpercre arra gondoltam, megérdemelnék, hogy visszarúgjam a vízre a bárkát, hadd vinné őket a tengerár, amerre jólesik neki. Hanem nagy hirtelen leteremtettém magam: hiszen ez a szerencsétlen csupán az életét védi! Honnan is tudhatná, hogy ez a marcona, torzonborz, szakállas alak, mármint én, baráti szándékkal közelít feléjük? Mivel úgy láttam, több pisztoly nincs nála, s így újabb lövést már nem tudhat leadni, főlegyenestem.

- Uram! Nincs semmi értelme a lövöldözésnek! Barátok között van.

Gyanakvón hunyorgott rám.

- Kicsoda ön? - kérdezte esett, de mégis ellenséges hangon.

- Ennek a szigetnek a kormányzója, s ha ez nem elég önnek, úgy a Royal State Department különfutára vagyok.

- Sir John!... Sir John Hillmann!... - tápázkodott fel a sovány fiatalember utolsó erejét megfeszítve. - Megmenekültünk! Angol gyarmatra kerültünk!...

Akkorára már Lali odatámogatta hozzánk Sir John Hillmant. Annyi ereje még maradt, hogy férfiasan megrázza a kezem.

- Köszönöm, kedves barátom... - motyogta, és megkönnyebbült lélekkel ájulásszerű mély álomba merült, ott dőlve le a földre, ahol éppen állt.

Megvakartam a fülem tövét, mert a fiatalember is elhevert a bárka fenekén. Mit lehet itt csinálni?

- Lali! Fogd meg a milord lábát, tegyük be őt is a társai közé. Aztán valahogyan kievickélünk velük a Mobobo-sziget melletti déli csatornán, és hazavisszük őket a Lisbeth-Bay-be. Az ördög tudja, kiket sodorhatott szigetünkre a véletlen!

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

amelyben kiderül, milyen magas vendégekkel szerencsétlente meg a véletlen csekély személyünket, s úgy látszik: a külvilág összetéveszti a Lisbeth-szigetet valami nagy forgalmú révvel, mert rövidesen újabb két hajó bukkan fel a látóhatáron, és ismét félelmetes események tanúi leszünk

Másnap késő délután ébredtek fel az ismeretlenek. Lalival egész délelőtt sütöttünk-főztünk, hogy finom falatokkal kedveskedhessünk ágrólszakadt vendégeinknek, akik ugyan percre sem szüntek egymást milordnak és sirnek szólítani, ami különben csak a londoni felsőbb körökben jár ki, a felsőbb tízezer tagjainak. Gondoltam magamban, ha csupán egyszerű csepűragók is, akik a mi környékünkön szenvedtek hajótörést, akkor is megérdemlik, hogy első nap kitegyünk magunkért. Azt hiszem, a konyhánk körül terjengő finom illatok keltették életre a boldogtalánokat, akik addig úgy heverték a raktárban lehintett száraz tengerifűalmon, mint a tetszhalottak.

Felcihelődtek, kevés vizet dörgöltek a hosszú alvástól duzzadt szemhéjukra, aztán úgy siettek az asztal mellé telepedni, hogy majd feltaszígták egymást.

Az apró tengeri halból főtt leves roppantul ízlett nekik. Csettintgettek a nyelvükkel, kéjesen csámcsogtak. Azután emusült következett, amit én sütöttem egy darabban, nyárson. Végezetül Lali déligyümölcsöket szolgált fel ízlésesen fonott gyékénykosárban.

- Ön igazán nagyszerű férfiú! - jelentette ki Sir John Hillmann, majd felállva Angliára és György őfelségére köszöntötte poharát: - Éljen őfelsége, Nagy-Britannia királya, akinek ilyen remek alattvalói vannak! Ha Londonba segít bennünket ismét az Úr kegyelme, nem feledkezem meg önről, Mister Jetting!

Elpirultam a váratlan megtiszteltetéstől. Már akkor tudtam: Sir John Hillmann nem más, mint a királyi főpecsétőr, aki Ausztráliából királyi parancsra kíserte volna fel a legtávolabbi angol domínium évi adóját Londonba. Útjára elkíserte a köpcös és pohos, mulatságosan mozgékony Sir Jeremiah Newport, őfelsége aludvarmestere, valamint Mister Perry Banningtown, a Flotta Admirális fiatal kapitánya. Felsőbb engedelemmel velük tartott Mister Palmers-Oakeah, a jeles hírlapíró-lapkiadó is. Az ötödik Saul Vickers, a bárka „személyzete” volt, egy személyben matróz, fedélzet- és vitorlamester, valamint kormányos. Azt is elmesélték, halálukig búskomorak lesznek, mert nagy-nagy szégyenükben azt sem tudják, hogyan kerüljenek még egyszer őfelsége szeme elé. Miért? Rajtuk ütöttek a kalózok, elorozták az aranyrudakkal, gyémántokkal, drágakövekkel és igazgyöngyökkel dugig megrakott, bőrrel beborított kincstári vasládákat! Oda Ausztrália egész évi adója! Sir Newport valóságosan úgy siránkozott, mint nagy névadója, Jeremiás próféta. A szálas termetű Banningtown kapitány elhúzta az orrát, és később négy szemközt bizonyos gyámoltalan fráterekről tett bizalmas célzásokat, akik azt hiszik, mivel ők a legfelsőbb udvari régiókba tartoznak, a józan ész törvényei rájuk már nem is vonatkozhatnak.

- Bizony így van, ahogy mondom! - csattant fel a kapitány. - Váltig hajtogattam, hogy már magam is meguntam, ne vágjunk neki, uraim, két gálya kísérettel ennek a hosszú és szerfelett veszedelmes útnak! Várjuk meg, amíg Indiából megérkezik a jelzett flottaármádia! Ez a roppant, védtelennek tűnő kincs úgy vonzza majd magához a Déli-tengerek valamennyi kalózát, akár a nyers hús a darazsat! Azt hiszi, hallgattak rám? Mit gondol, uram, itt lennénk akkor, és így, ilyen nyomorúságosan, ágrólszakadtan? És ha én nem vagyok és hűség

matrózom, Saul, akkor itt sem vagyunk, hanem még mindig ott kuksolunk Abdallah Ferhim tengeri rablóinak gályáján!

- Abdallah Ferhimet mondott, jól értettem, uram? - kiáltottam fel, s egyszeriben roppant izgalom fogott el. Megint kísért a múlt! Újra megjelennek a régi kísértetek! A gályarabság a *Fekete Sas* fedélzetén! Ibn Szulaf rémületes alakja, az Arab Sátán!

- Ismeri talán a nevet? - fordult felém megütközve az ifjú, rokonszenves arcú, szőke kapitány, s nagy kék szemét tágra nyitotta.

- A rabszolgája voltam, uram! - kiáltottam. - És életem leghőbb vágya, hogy egyszer négy-szemközt kerülhessek vele úgy, hogy egy szál kard legyen mindkettőnk kezében!

- Milyen könnyű lett volna vágyát teljesíteni, dear Mister Jetting! - mosolyodott el kényszeredetten Banningtown kapitány. - Az üldözésünkre indult hajót személyesen a Tengerek Szultánja vezette! Mindjárt megérti, hogy miért vállalkozott ez a szennyes gazember erre a veszedelmes útra. Nyolcvanhétmillió font értékű kincs hevert a hajónk gyomrában! De meglehet, hogy százmilliónál is több, s csupán azért vallottak be feletteseink relatíve ilyen „keveset”, hogy nyugodtabbak legyünk a hosszú hajóút során.

Nevettünk mind a ketten. Azután tovább faggattam újdonsült barátomat, mi történt, hogy útnak indultak.

- Mi történhetett volna? Az, amit én előre megjósoltam, uram! Ránk tört a Sumba-sziget magasságában a *Fekete Sas*, mint egy tüzes ördög, és...

- Kapitány, hiszen a *Fekete Sas* alattam merült mindörökre a tenger fenekére!

- Az a példány igen, de a Tengerek Szultánjának ez volt az egyik fortély. Mindig volt egy nagyszerű gályája, amelyet *Fekete Sasnak* nevezett! Így azt a hitet keltette a hajósnépekben, a *Fekete Sas* halhatatlan hajó! Sohasem pusztul el, és minden halálos kimenetelű tengeri csata után legalábbis feltámad! Mint a héja a csirkéket, egymás után süllyesztette el a két kísérő gályánkat. Erős szél jött nyugat felől. A Barbara Hutton kibontotta valamennyi vitorláját, és eszeveszetten menekült, amerre látott. A tervünk az volt, befutunk valamelyik hollandus kikötőbe, de sajnos, a szél viharra erősödött, és egész éjszaka repültünk, mint a vihardár. Titkon abban reménykedtem, talán sikerül észrevétlen kereket oldanunk, és be tudunk szökni Port Darwin kikötőjébe. Hanem... szárazföldi ember ezt teljességgel meg sem értheti: a tenger kiismerhetetlen! Reggel felé megnéztük műszereinket, és őszinte meglepetéssel tapasztaltuk: a Timorlaut-sziget magasságában járunk, a 133. hosszúsági és a 8. szélességi fok kereszteződése táján! Már-már biztonságban hittük magunkat, amikor egyszer csak szembe találtuk magunkat a *Fekete Sassal*! Mielőtt felocsúdhattunk volna a meglepetéstől, és védekezni kezdtünk volna, már le is rohant bennünket! Bizony, uram, szégyen és gyalázat, de így van, védekezni sem maradt időnk, az az ördög világcsúfjára lefülelt bennünket, mint egy koszos malacot! Amikor Sir John Hillmann tiltakozni kezdett, hogy őrá nem emelhet senki kezet, ő az angol király egyik fő-fő embere, ezek négyen pedig az ő emberei - akkor Abdallah Ferhim elmosolyodott, valamit mondott egyik vezírjének, és a következő minutumban ötünkkel az erősen hánykódó tengeren himbálódzott ez a bárka, amely idehozott bennünket. Amíg élek, a fülemben cseng majd Ferhim gunyoros hangja, ahogy tört angolsággal utánunk kiáltott a tenyere tölcserébe: „Üdvözlöm az angol szultánt!”

Jó ideig töprengtem, majd megkérdeztem:

- Mit gondol, kapitány úr, remélhetjük, hogy még találkozunk Abdallah Ferhimmal és bandájával?

Mister Banningtown csak a fejét rázta.

- Nem hinném. Amikor elváltunk egymástól, Ferhim hajója valamennyi vitorláját kifeszítve elindult hazafelé, a Vörös-tengerre. Egy szokatlan dolgot figyeltem meg csupán: nem egyedül járta a végtelen vizeket a *Fekete Sas*, egy fürge járású kis karavella is csellengett utána. Azt hiszem, a Tengerek Szultánja okult az utóbbi esztendő keserves tanulságaiból: ezt az ártalmatlan külsejű kis háromárbcost küldözgeti maga előtt a távoli kikötőkbe a helyzetet kiszimatolni: beállhat-e a *Fekete Sas* a mólók mellé, vagy ajánlatos dolog a nyílt tengeren maradnia, mert angol vagy holland hadihajók horgonyoznak odabent. Aztán arra is jó, hogy például friss élelmet, ivóvizet szerezzen a kis karavella. És mondja meg, ki az ördög gyanakodnék például a kis hajó tengerészeire, hogyha kérdezősködnék? Senki emberfia. Meg van rakva ez is tisztességesen kitűnő ágyúkkal, talán ez az egyetlen, ami felkelti az értelmesebb kapitányok gyanakvását, bár ponyvával, ládával lehetőleg elbarikádozzák fegyverzetüket. Aki megkísérelné nyakon csípni őket, igencsak megégetné a kezét, mint aki az Amazonas vizében tanyázó piranhával akarna cicázni. Ezen a kis hajón tán tizennégy fickó szolgál és a kapitányuk. A szomorú az, hogy ennek a hírhedt felderítő hajónak - amely óriási utakat tesz meg hol az Atlanti-óceánon, hol pedig a Csendes-óceánon bukkanva fel - egy féllábú fehér bitang a kapitánya. A Renegát - így ismerik a hajósok. Arról nevezetes, hogy nem kér és nem ad sohasem kegyelmet. Abdallah Ferhim kedvence. De még a Tengerek Szultánja is tart tőle. Annyira így van ez például, hogy soha nem engedi meg, hogy a Renegát egy hajón vagy egy házban aludjék véle. „Átkozott ördögivadék! Nem bízom benned! Éjfélkor fölkelnél, és elvágna a nyakam!” - hajtogatja Ferhim.

Szórakozottan hallgattam Mister Banningtown előadását. Nem mondom, érdekes volt, amit elmondott, de engem lelkem mélyéig megrázott Abdallah Ferhim feltűnése. Tíz esztendőt töltöttem a szigeten jórészt sivár magányosságban, rettentő kétségek és emberfeletti erőfeszítések közepette. És azelőtt éveken át a rabszolgasors! S Abdallah Ferhim, az átkozott kalóz még mindig él. És büntetlenül garázdálkodik. Mit érdekelt már engem a hírhedt Renegát! Ugyanis az volt a mondóka lényege: a *Fekete Sas* biztonságban van, már messzi jár az ausztráliai kincscsel.

Meglepő gyorsan kaptak lábra vendégeink a gondos ápolás következtében. Hamar megszerették Lalit, és a prófétanevű királyi hopmester csupán azért neheztelt rá, mert varázsló barátom nem volt hajlandó az udvari etikett szabályai szerint csipkegallérban felszolgálni az étkeket, földig hajolni, s a kezeivel szélkelep módjára hadonászni, ahogy a spanyol hidalgók. Különben igen jól megvoltak egymással. Hillmann lelki nyugalma már másnapra helyreállt a festői környezetben. Délelőtt roppant érdeklődéssel tanulmányozta a templomromokat, és Saullal és Lalival erőnek erejével kivésott a falból egy különösen szép domborművet. Egy csomó száraz deszkát telerajzolt a helyiségek falán látható mozaikokkal és freskókkal.

- Ez a templomrom nemsokára világszenzáció lesz, meglátják, uraim! Ez a hiányzó láncszem a távoli idők kultúrái között! Mister Jetting nevét meg fogja örökíteni a tudomány, és méltán!

Estére kelve már ott tartott, hogy erőnek erejével a Rettenetes Nagyúr szobrát is át akarta telepíttetni az északi oldalra, Lali legmélyebb és legőszintébb felháborodására, aki halálosan megsértődött, amiért Hillmann meg akarta háborítani istenének nyugalját.

Mister Banningtown a sziget állatvilágát tanulmányozta, majd ebéd után Lali pirogójának szentelte idejét. Rendkívül megnyerte tetszését, és kijelentette, ragaszkodik hozzá, hogy másnap reggel a varázsló vezetésével kerüljük meg a pirogán a szigetet.

Hanem ebből a tervezett körutazásból semmi sem lett... de nem akarok történetünk folyásának elébe vágni.

Lali épp a vacsorát szolgálta fel, amikor - nem tévedtünk, hét ember nem tévedhet egyszerre ekkorát! - ágyúlövést hallottunk! Valamennyien egyszerre ugrottunk talpra. Ágyúlövés! Ágyúlövés a Lisbeth-sziget környékén!

- Ki lehet az? - harapta össze ajkát Sir John Hillmann, mire Sir Jeremiah Newport fontoskodva azonnal rávágta:

- Őfelsége, I. György király urunk hadiflottájának egyik gályája érkezett szigetünk elé, hogy fedélzetére véve, hazaszállítson mindannyiunkat Nagy-Britanniába!

Mister Banningtown fejét rázta.

- Nem hinném! Nem úgy szól ez az ágyú, mint a királyi flotta ágyúi! Én inkább úgy gondolom, tengeri rablók verekszenek valahol a közelben. Nagyon valószínű, hogy királyi gályákat táncoltatnak éppen.

- Ej, ön minősíthetetlen vészmadár volt mindig is, kapitány! Miért kell mindig azonnal a legrosszabbat feltételezni? Meglátja, téved, és holnap nagyon fogja röstelni magát a tévedéséért.

- Adná az ég - válaszolta tompán Mister Banningtown -, hogy lordságodnak igaza legyen! - Aztán az egész társaság felkapaszkodott a kráter tetejére. Ám innen nem lehetett valami túl sokat látnunk, előre kellett mennünk a korallrak valamelyik ollójának hegyéig. S mert Lali azt mondta, a Bedford-fok irányából érkezik a csatazaj, a hosszabbik hegyvonulaton siettünk előre. Jó óra múlva az ágyúdörej már úgy felerősödött, hogy Mister Banningtown szakavatott füle már azt is meg tudta különböztetni, mikor melyik hajó tüzel. Mert azt már eleve megállapította a kitűnő kapitány, hogy két hajó verekszik valahol a közelben életre-halálra.

Utolsót lobbant a kihunyó nap, amikor végre elértük a Bedford-fokot. Két hajó küzdött ott a víz hátán. Derekasan harcoltak. Egy nagyobbfajta gálya próbálta sarokba szorítani kis mitugrász ellenfelét, ám sehogy sem sikerült tervét megvalósítania, mert a kis karavella úgy táncolt dühödten tüzelő ellenfele ágyúi előtt, mint a muslincák élő oszlopa szokott a leáldozó nap sugárkévéjében.

- A Renegát! - kiáltott fel Mister Banningtown. - Akármilyen legyek, ha ez a fickó nem a Renegát!

Ijesztően szép, festői látvány volt a két hajó éjszakai tűzharca. Csak az ágyúk minutumra fellobbanó torkolattüze festette bíborveresre a hajók kötélzetén bágyadtan csüngő vitorlákat, a fedélzet egy jókora darabját, valamint a tengert a hajók közvetlen környékén. Mintha óriási pékkemencék ajtaja csapódnék ki egy-egy pillanatra, amíg a gigászok a kilángoló tűzre vetnek egy fél erdőt. Mister Banningtown határozottan kijelentette:

- Semmi kétség! A kis karavella a Renegaté! A másik pedig királyi hadihajó, amely mindenáron el akar banni a tengeri rablóval! Uraim, boldogok lehetünk: mintegy páholyból nézhetünk végig egy nagyszerű tengeri ütközetet!

Sir Jeremiah gőgösen pittyesztette le húsos ajkát.

- Ugye hogy megint csak nekem lett igazam? Őfelsége flottájának egyik hajója jött el értünk! Bizonyára hiányzunk őfelségének, s ezért sürgette ennyire hazavitelünket!

Bevallom nektek őszintén, kevés ostobább és nagyképűbb embert ismertem ennél a próféta nevű angol arisztokrata hólyagnál! Képzeljétek, fogadást ajánlott, hogy hányadik sortüzével fogja örökre elintézni a gálya a kis kalóz mitugrászt.

- Egy a százhoz fogadom, hogy a mostanitól számított ötödik ágyúsalva a tenger fenekére küldi a Renegát rozoga ladikját!

Mintegy feleletül a hetykélkedésre, hirtelen lángba borult a királyi hadihajó, mégpedig egy időben több helyütt, és Mister Banningtown fojtott hangon felkiáltott:

- Uraim! Görögtűz! Esküszöm önnek, az a gazember Renegát görögtűzet használt, mert érezte, hogy szorul a nyakán a hurok!

Valóban bámulatra méltó gyorsasággal terjedt végig a tűz a brit hadihajón. Még mentőcsónakot sem volt idejük leengedni, s a szerencsétlenek tűzhalálát siettette az is, hogy iszonyatos dördüléssel levegőbe röpült puskaporos kamrájuk. A gálya villámgyorsan elsüllyedt.

Rövid ideig csend volt a kis karavellán, majd láttuk, fáklyákat gyújtanak, csónakba szállnak, és elkezdik megsérült hajócskájukat bevontatni a Mobobo-sziget melletti északi kanálishon át a Bálvány-fok előtti vizekre. Hanem ez nem ment olyan könnyen, mint ahogy elképzelték! Órákig harsogott a Renegát veszett káromkodása, mert a csónakosok minduntalan vissza-kiáltották a karavellára:

- Hollá, megállunk! Zátonyra futunk, ha továbbmegyünk!

A korallküszöb nagyszerűen őrzött bennünket.

- Barmok! Ha nem kötünk ki egy órán belül, akkor elsüllyedünk! - Nyomatéku korbács csattant, valaki idegtépőn felsikoltott, aztán újra kezdődött:

- Hóóó-hopp!... Hóóó-hopp!

És mire szürkülni kezdett, a karavella árnyéka kirajzolódott a Bedford-fok kis öblében. Sikerült nekik. Esküszöm, hogy senki sem csinálta volna utánuk a helyükben! Az a korallzátony olyan félelmetes labirintus volt, hogy Lalival együtt fényes nappal is sokszor tűnődtünk: no, most merre is kell kanyarodni, hogy fenn ne akadjunk?

Halálmegvetően bátrak voltak a fickók, de azért még sem merték megkockáztatni az éjszakai partraszállást az ismeretlen szigeten. Inkább sejtették, mint tisztán láttuk: a dögletes éji forróságban valamennyien a fedélzeten helyezkednek el. Lehettek tizenöten, hogyha jól számoltuk meg őket.

Mi pedig heten. Hét a tizenöthöz? Bizony nem épp a legkecsegtetőbb számarány, ha győzelmi esélyeinket mérlegeljük. Hát még ha hozzávesszük, hogy hetünk közül kettő afféle nyámnyila, használhatatlan alak, mint a két lord, akiket legfőljebb puskatöltésre lehetett volna felhasználni. No persze ha lett volna puskáink, de hát jól tudjátok, nem volt, csupán néhány pisztolyunk.

Kicsit hátrébb vonultunk, eldöntendő, mitévők legyünk.

Az már egy percig sem volt vitás, még a próféta nevezetű divatmajom előtt sem, hogy nekünk kell támadnunk. Mégpedig ki kell aknáznunk a birtokon belülség, valamint az éjszakai sötétség nyújtotta kis előnyünket, tehát azonnal kell támadnunk.

Egyhangúan elfogadtak hadi marsalljuknak, hiszen nevem hallatán ők állapították meg, van már némi hírnevem Mars fiai körében.

Úgy döntöttem, Lali visszamegy a házba, elhoz magával három bombát. Amíg megérkezik, mi hallatlanul óvatosan lehajlítunk három, a partszegélyhez közel álló ruganyos fátörzset. Haditervem a meglepetés lélektani mozzanatára építettem fel. Elképzeltetlen rémületet fog kelteni a tengeri rablókban a három bomba döbbenetes robbanása az éjszaka kellős közepén, amikor még csak nem is álmodnak veszedelemről! Mire Lali visszaért, a karavellán felállított őrszem is elaludt. Úgy horkoltak, hogy a hátunk is borsódzott belé. Sir John Hillmann, Sir Jeremiah Newport, Mister Banningtown, Saul, Mister Palmers, Lali vezetésével végtelenül

óvatosan, fegyverét a szájában tartva, úszva, nagy ívben megkerüli a karavellát, én pedig - megbombázom őket.

A dördülések után megrohanják a kalózhajót és aki még életben maradt közülük, levágják.

Az első bomba a hajó előtt robbant, riadtan pattantak talpra, a második közöttük vágódott szét, holtan a vízbe söpörve a legénység felét. A harmadik valahol magasan a levegőben robbant fel, túl magasra röpítette a bambusztörzs, annak a szilánkjai pedig tovább tizedelték a maradék kalóznépséget. Sietve vettem magam a vízbe hogy társaim segítségére mehessek, de mire csuromvizesen a karavella fedélzetére tudtam kapaszkodni, már csak négy rabló élt és verekedett az én társaimmal. Igaz, Sir Jeremiahnak nem sok hasznát vették a küzdelemben, mert őlordsága a fedélzet korlátja mellett állt, görcsösen belekapaszkodott, és akár egy papagáj, egyre csak ezt ordította:

- Őfelsége aludvarmesterére merészeltek kezet emelni?! Ezért meg fogtok bűnhődni, bestiák!

Az én megjelenésem döntötte el tulajdonképpen a küzdelmet. Öten lettünk négy ellen. A rablók eldobták kardjukat. Éppen kelt a nap. A Renegát a tengerbe köpött.

- Az ég szakadt volna ránk, amikor ezen a szigeten kikötöttünk! Megmondtam én, hogy nagy bajt fog ránk hozni ez a rák formájú, átkozott korallgyűrű!... - És öklével egyik társa arcába ütött, aki ártatlan volt, mert meg sem nyikkant, csak tartotta ég felé a kezét. - Te barom! Megmondtam, ugye, hogy ne itten kössünk ki, de tinéktek csak járt a pofátok, kössünk ki, kössünk ki! Gyerünk fickók! - rivallt Mister Banningtownra. - Nem szeretem a komédiázást. Hol marad el ilyen sokáig a hóhér?

Aztán elhallgatott, s vérbe borult szemmel nézelődött körül. A nap már sütött. Csuklóját a bokájához kötöttük. A Renegát elsápadt. Tulajdonképpen csak akkor döbbsent rá, hogy milyen csúfság történt vele: maroknyi kis csapat győzte le!

- Átkozott legyen a perc is, amelyben megszülettem, hogy ekkora szégyent kellett megélnem! Egy fekete meg hat nyomorult fehér, köztük két eleven madárijesztő gyűrt le! Ó, micsoda szégyen!

De csárálhatott, ami csak jólesett neki! Addigra Banningtown kapitánnyal meg Lalival hármában a karavella sérüléseit vizsgálgattuk tüzetesen, és örömmel állapítottuk meg: két-háromnapi munkával tökéletesen ki tudjuk javítani a lyukakat.

Három napig egyfolytában zengett a fűrés, zuhogott a fejsze a Meglepetések Öblének partján elterülő rengetegben. Nagy szerencsénkre Saul kitűnően értett a hajóácsmesterséghez is, így például remekül tudott deszkát hasítani a kidöntött fatörzsekből. Saul vált ezekben a napokban a társaság középpontjává. Ez ellen senkinek sem volt különösebb kifogása, csupán a hiú, próféta nevű alhompester önérzete berzenkedett, s úgy dicsérgette szegény Sault, hogy tulajdonképpen sértegette vele, mondván:

- Úgy látszik, az Úristen nemhiába teremtette még a legegyszerűbb egyéneket sem!

Lali ugyan nem értette őlordsága csípős megjegyzéseinek igazi értelmét, de ösztönösen érezte, hogy az ő új, kedves barátját, akit úgy a szívébe zárt, bántja, ingerli valaki. Látta ő Saul szemének felvillanásán: a zsírosbödön ismét megbántotta valamivel. Ha tehette, törlesztett Sir Jeremiah Newportnak.

- Hájjas úr, mozgass élénken tagjaidat! Oly lassan csinál munka, mindjárt elalud! Így sohasem nőni be lyuk a fenekeden! - mutatott a karavella oldalán tátongó, ágyúgolyó ütötte résekre. Mindenki jobbra-balra dőlt a visszafojtott nevetéstől, de senki sem mert hangosan kacagni a kárvallott, kövér lordon. Sir Jeremiah először megjátszotta a sértődöttet, amiért őt egy

nyomorult színes bőrű bennszülött meri leckéztetni, és ledobta a földre a páratlan ügyetlenséggel forgatott ácsszekercét.

- Túrhetetlen állapot, Sir John Hillmann! Miért vagyok én köteles eltérni egy nyomorult pápua sértéseit?! Én ezt nem csinálom tovább!

Mielőtt Sir John, aki magában szintén mosolygott Jeremiah elképesztő ügyefogyottságán, megszólalhatott volna, Lali is eldobta a szekercéjét, amelyet olyan zseniális ügyességgel használt, akár egy hegedűművész a vonóját.

- Hájás uram nem csinálni, Lali sem csinálni. Lalinak lenni mindegy. Jönni földrengés, Lalinak lenni piroga, Hájás úrnak lenni csupa lyuk vacak. Hájás úr beleülni, menni-menni, jönni vihar, lyukon vízbe esni, tigriscápák mondani boldogan haha, micsoda jó falat küldeni démonok...

De akkor már jobbra-balra dőlünk a nevetéstől, a lapkiadó Mister Palmers tekergett a földön, annyira kacagott, és öklével törölgette kicsorduló könnyeit.

- Ezért a pompás fekete fickóért egyedül is érdemes volt mindent elszenvedni! Óriási, esküszöm, óriási! Én mondom, jegyezni fogom a mondásait! Micsoda históriát kerekítették én ebből, hogyha Londonba érünk! De nem, nem! Dehogyan bízom ezt a munkát másra: megírom én magam! Nem is sejtik, micsoda közönségsikert fogok én ezzel a kalandregénnyel aratni!

Sir Jeremiah Newport halálosan megsértődött.

- Mit mond, uram? Ön közzé akarja tenni egy angol főrendiházi tag megcsúfoltatását? Tiltakozom! Még csak az kéne, hogy az egész világ megtudja, hogyan tette egy nyomorult pápua nevetségessé őfelsége bizalmasát!

Hanem erre már Sir John Hillmann is leeresztette kis fejszóját, amellyel becsületes szorgalommal gallyazott egy kidöntött fatörzset, és csöndesen azt mondta, kissé oldalvást vonva a mérges zsírosbödönt:

- Engedelmeivel mondanék valamit, drága barátom! Először is: most valamennyien egyenlők vagyunk, ahogy az Úr megteremtett bennünket, egyaránt bajba került emberi lények vagyunk. Másodszor: ennek a szigetnek ez a pápua a királya, tehát az ő vendégei vagyunk. Ha akarná, kitehetné innen az ön szűrét, mondjuk, a Mobobo-szigetre. Szeretné? Szólhatok neki az ön érdekében. Harmadszor: valamennyiünknek szót kell e pillanatban fogadnunk neki, mert a hajót feltétlenül ki kell elébb javítanunk, ha valaha is el akarunk kerülni innét. És nézze, milyen boszorkányos ügyességgel dolgozik és dirigál ökelme! Ebben a munkában - ha tetszik ez önnek, ha nem - ez a derék, jó eszű pápua a pallér közöttünk! Tehát ne mérgeleddjék, Sir, lássa, én a ceremóniákon mindig ott állok helyet, ön pedig az ötödik szomszédom, és én mégis szót fogadok neki. Ne féljen, a londoni királyi udvarban ön fog neki parancsolni. De ehhez elébb Londonba kell érünk.

Nem vesződtünk hiába, harmadnap estére el is készültünk a hajójavítással. Saul, Banningtown, Lali és én az elkészült karavellát kiveztük a Meglepetések öbléből, és pedig karcolás nélkül. Aztán hazavitorláztunk vele az északi oldalra.

Úgy gondoltam, megvacsorázunk és lefekszünk, de Lalit ismét hallatlan nyugtalanság fogta el.

- Mi bajod, Lali?

Arcán roppant belső feszültség vibrált, ami őszintén szólva igen nyugtalanított. Azt is észrevettem, arcizmai ugyanúgy rángatództak, mint a földrengés előtti estén.

- Mi bajod, Lali?

- Lalinak nem tetszik a madarak repülése. Rosszul állnak fejünk felett a csillagok...

- Hány szíve volt a mai ebédre levágott emunak? - futott ki önkéntelenül a csúfondáros kérdés a számon, s mint már annyiszor, ismét sikerült mélyen megbántanom derék pápua barátomat. Ezért sietve melléje léptem, s átöleltem a vállát. - Bocsáss meg, Lali, nyelvem ismét megmarta szívedet, mint engem a Törpe Gonosz... Ez a sok idegen ember a szigetünkön... Megbolondít ez az örökös lárma, sürgés-forgás... Én is olyan nyugtalan vagyok... Nem akartalak megbántani, Lali... Igazán!...

- Igazi igazán? - kérdezte fellobbanó, őszinte örömmel Lali.

- Igazi igazán! - bólogattam hevesen. Akkor már játszottunk, mint a gyerekek, és Lali merevsége menten feloldódott. Fanyar, kesernyés mosollyal legyintett.

- Jól van, uram! Így van jól, ahogy van. Tudom, hogy titokban kineveted szegény szolgálodat, Lalit, akinek mindig megmutatják láthatatlan arcukat az ég és föld titkai. Mindegy, akkor is segítek rajtatok. Uram, azt parancsolják nekem most a föld méhének démonai: menjetek tüstént a hajóra, ha kedves az életetek!

Határozottsága meghökkentett. Rendkívül óvatosan akartam tudtára adni, mi a véleményem különös javaslatáról, azért messzire kerülve így kezdtem beszédem:

- Ó, Lali! Tudod te, hogy mekkora úr ez a Sir John Hillmann távoli hazájában? Mit gondolsz, mit szólna, ha most odamennék hozzá, felráznám álmából, s azt mondanám neki: „Sir, ma nem töltheti az éjszakát kényelmes tengerifüvel tömött fekhelyén, hanem egy szűk karavella-kabinban kell kucorognia.” És miért? Gondolkodj csak, Lali! Ez a nagy úr temiattad tölténé rendkívül kényelmetlenül a mai éjszakát...

Láttam, Lali arca ismét bezárkózik, előbb sebtében elfojtott gyanakvása most már végképp megérlelődik: nem vagyok méltó a barátságára, hogy fáradozzon a figyelmeztetéssel, hiszen nem bízom varázslói tudományában. Hanem igazán nagyszerű férfiú volt pápua barátom, mert mindennek ellenére sem felejtette el, hogy nekem köszönheti az életét. Meghajtotta fejét, mellén összekulcsolta két kezét. Hangja komor és tompa volt:

- Jól van, nagyon is jól van, uram. Uraknak nem kell jöjj aludja a kemény kabinágyba. Majd alusznak éjjel a kemény sziklasír feneke. Nagyon jól megvan, uram!

Most aztán igazán meghökkentem. Én ilyen halálosan komolynak Lalit még tán sosem láttam, pedig már évek óta ismertem. Nem tudom, más mit tett volna a helyemben. Én mindenesetre bementem a raktárba, finoman felkrákoztam előkelő vendégeinket legédesebb első szendergésükből.

- Uraim, roppant veszedelem fenyeget bennünket! Szíveskedjenek a karavella fedélzetén tovább aludni!

A próféta nevű hopmester hajsza hímjén lenyelt keresztben, s dühében faragatlan, lelketlen, modortalan barbár fickónak titulált, s bizonyára csak azért nem folytatta tovább szidalmazását, mert annyira álmos volt, hogy egyéb sértő jelző nem jutott eszébe. Hanem amikor megpillantotta a mögöttem némán álló Lali különös, fennkölt-zordon ábrázatát, menten behúzta kurta kövér nyakát, és lábujjhegyen tipegett fel a veszedelmesen hajladozó pallón a karavellára. Elfészkelődve a legkényelmesebb kabinban, halálos sértődöttséggel így szólt:

- Ön a legnagyobb embertelenséget követte el ellenem: felzavart legédesebb álmomból. Egy a százhoz állom a fogadásokat, hogy reggelig nem fogok tudni majd elaludni.

Öt perc múlva már úgy fújta a forró kását álmában, hogy majdnem elindult velünk a karavella.

Hanem Sir John Hillmann és Mister Banningtown, valamint Mister Palmers, a minden lében kanál, nyakigláb újdondász és könyvkiadó, meg a kedvesen bárgyú Saul valóban nem tudott újra elaludni, mert rájuk is átragadt a mi kettőnk izgalma.

Lali hallatlan izgalomban is megőrizte józan higgadtságát, hozzánk lépett, akik ott álltunk a kis hajó mellvédjénél.

- Uram, mondd uraságoknak, még néhány láda étel és ital fel kellje rakni a hajóra. Nagyon jól megvan, hogyha siet, tenger óriási, ki tudni, hol érünk part megint?!

Megható volt abbéli mulatságos erőfeszítése, hogy vendégeink megértsék szavainkat. Ezt a figyelmességét még Sir John Hillmann is észrevette, és meghatottan állapította meg, amikor négy szemközt maradt velem:

- Mister Jetting, bámulatra méltóan finom lelkületű az ön pápua barátja! Szavamra mondom, a fehér emberek közt is párját ritkítja!

Most is, hogy Lali kiadta a parancsot, a főpecsétőr elsőként mozdult, hogy a raktárba siessen a jó előre előkészített agyagedényekért és hat láb hosszú bambuszkulacsainkért, amelyekben a vizet tároltuk Lali tanácsai szerint a tengeri útra. Nem volt nehéz a bambuszkulacsok elkészítése, csupán a nád ízületeit kellett kiütni, s kitolni a bambusz belét egy bottal, s azután az alsó meg a felső végét elzárni egy balsafakéregből faragott dugóval. Végezetül a felső végébe kellett egy liánkantárt fűzni, és már fel is akaszthattuk a karavella raktárában a gerendára, vagy csak úgy egyszerűen odatámaszthattuk a sarokba, és biztosítottuk az ivóvízkészletünket. Volt vagy ötven ilyen bambuszkulacsom. Mindegyikbe belétöltöttünk legalább egy bécsi akó vizet: karavellánk egy-két hónapra elegendő vízkészlettel rendelkezett.

- Mindent felraktunk szépen a karavellára, miközben Sir Jeremiah derekasan hortyogott. Nem keltettük fel, hisz tudtuk: több kárt okozna, mint hasznot a lábatlankodásával. Erre különben Lali kért meg, így:

- Uram, hagyad aludja Hájás úrt. Lenni ügyetlenebb, mint elhízott, lusta emu, kinél Lali topább állatot nem ismer.

Odatámaszkodtunk a karavella mellvédjéhez, s a tengert bámultuk. Mister Palmers kissé gunyorosan nevetgélt.

- Milyen kár - jegyezte meg csöppet epés éllel -, hogy ilyen sötét az éjszaka, s nem láthatjuk a madarak röpülését!

Ebben a pillanatban Sir Hillmann felkapta a fejét.

- Hallották önök is, barátaim?

Furcsa, vonító-sivító hang szelte át az éjszakát, aztán a Meglepetések Öblében néhány napja elpihent gejzír süvöltő zajjal félelmetes magasságba lőtte föl ismét víztölcsérét. Legfelül szétbomlott, mint egy óriási pálma koronája. Olyan moraj kísérte, mintha gigászi ágyút sütöttek volna el valahol irdatlan távolban, s mégis hátborzongatóan közel. Nagyon csalókan járta át a hang a trópusi éjt. Mindenesetre még az alhopmester is kiszaladt fülkájából, és szemrehányó arccal, nagyot ásítva kötötte oldalára kardját, mondván:

- Nem szégyellik magukat, nélkülem kezdték el?! - Egymásra néztünk. Azután pedig Mister Banningtown kiáltott fel, és a tengerre mutatott.

- Oda nézzenek, uraim!

A tenger a part mentén egyszeriben tajtékzani, habzani kezdett, mint fazékban a forró víz. Azután megingott alattunk a fedélzet.

- Az ágyúkat lekötni - harsogta a fiatal kapitány, és maga ugrott a hajó orrán álló mozsarat biztosítani. Amikor kisvártatva már biztonságban volt mind a hat ágyúnk, közös erővel félrángattuk a horgonyt, majd nekifeküdtünk az evezőknek, és minden erőnket megfeszítve húzni kezdtük. Valamennyiünké közül egyedül csak Sir Jeremiah Newport evezője fogott rákot Lali legnagyobb gyönyörűségére. S bár majdnem elpattantak inaink, közel hajolt hozzám, és a fülembe súgta:

- Mit mondta meg Lali? Hájás úr van, mint kövér emu! Pápua kisfiú különbül evez!

Hanem néhány kurta perc múltán már nem volt kedve egyikünknek sem a pohos-tokás királyi alhoptmester ügyefogyott kapkodásán nevetgélni. A sziget körül erős volt az áramlás, s ha mihamarább távol akartunk kerülni a szigettől, úgy ezt a vízsodort kellett minél előbb elérnünk. Hallatlanul nehéz dolognak bizonyult, sokkalta nehezebbnek, mint eleve hittük Banningtown kapitánnyal. A földrengéssel egy időben ismét rengeni kezdett a tenger is, és a nyílt óceán felől félelmetes hullámtornyok hömpölyögtek veszedelmes gyorsasággal a sziget felé. Úgy ragadták magukkal a kicsi karavellát, mint sebes sodrú hegyi folyó a beléhullott semmi kis faágat. Kétségbeesetten evezünk, hajócskánk mégis úgy repült a sziget felé vissza, mint a kilótt nyíl. Banningtown halkán, komor arccal súgta, eleresztve az evezőt:

- Nincs mentség, uraim. Egyetlen, amit megtehetünk, fohászkodunk a lelki üdvünkért!

Összeharaptam az ajkam, hallatlan harag öntötte el a szívem, s ha talán agyonütöttek volna, akkor sem jön ki a számon imádság. Hát miért bánik velünk ilyen kegyetlenül az ég? Miért kell éppen akkor meghalnunk, amikor már-már azt hittük, végképp megmenekültünk?!

És akkor különös eset történt, bebizonyítva a régi magyar közmondást, miszerint ahol a legnagyobb a veszély, ott a legközelebb a segítség. Amikor hajónk már-már a korallgát kegyetlenül kemény falához csapódott volna, óriási detonáció rázta meg a szigetet, az amúgy is megcsorbult peremű kráter szétnyílt, félelmetes tűz- és lángoszlop repült az ég felé. Döbbenetes erő ragadta meg karavellánkat, a magasba kapta, a hullámkoszorú tetejére dobta, és az ellenlökéstől visszaforduló hatalmas hullámhegy tetején félelmetes iramban kezdtünk nyargalni valamerre a nyílt óceán felé. A kis hajó hallatlan erőpróbát állt ki, de vitézül kiállta, csupán eresztékeinek ijesztő recsegése jelezte, milyen emberfeletti erő akarta összeroppantani. Füttyült a fülünk mellett a szél. Csak akkor nyugodtunk meg úgy-ahogy, amikor éreztük, végre is meglássul kicsiny karavellánk eszeveszett rohanása.

Mister Banningtown fújt egyet, és megtörölte a homlokát.

- Uraim, őszinte vagyok! Egy pillanatig sem hittem, hogy élve megússzuk!

Akkor Lali szelíden, ajka szögletében kis, titokzatos mosollyal megszólalt:

- Ó, kapitány úr, Lali tudja, kis hajó nagy baj ép bőrrel megúszja! - Különös fénnel villogó szemét most Mister Palmersre, a nyakigláb könyvkiadóra emelte. - Hosszú úr tudja, Lali ezt honnan tudja?!

- Lali! - rándult meg görcsösen Mister Palmers fáradságtól és az átélt izgalomtól ernyedte keze.

- Ha most azt mered mondani, hogy a...

- Yes, Hosszú úr! Madarak Lalinak ezt is megmondja! - Azzal mélyen meghajolt Mister Palmers előtt és lassan, méltóságteljesen besietett a fedélközbe.

Valamennyien némán egymásra néztünk a fedélzeten, és megmondom őszintén: nem tudtuk, sírjunk-e vagy nevéssünk.

Másnap délután találkoztunk egy San Domingóba igyekvő népes angol hadihajóflottával, amely éppen az eltűnt két nagy úr keresésére indult a Banda-tenger sziget-útvesztőjében.

A *Black Star* kényelmes kabinjában éppen nagy fadézsában ültem a forró fürdővízben, amikor a karavella fedélzetére átküldött hajóhadnagy izgalomtól rákvörös orcával, hajadonfőtt előrohant a Renegát hajójának gyomrából, és vadul hadonászva, ujjongva ordította, hogy azt hittük, megőrült:

- Uraim!... Uraim, a kincs! Az... az ausztrál kincs!...

Fertályóra múlva már a *Black Star* fedélzetén pihent a jókora, bőrrel bevont, három címeres vasláda, és Sir John Hillmann jelenlétében vette a kapitány sorra jegyzőkönyvbe a meglelt kincseket. Egymásra néztünk Mister Banningtownnal, és egyszerre kezdtünk el hasunkat fogva nevetni. Ugyanis eszünkbe jutott, milyen borzalmas ábrázatot vág majd a Tengerek Szultánja, amikor megtudja, a véletlen túljárt az ő csavaros eszén: hiába rejtette el a parányi karavellán az elrabolt kincseket, a véletlen folytán az tovább folytatta eredeti útját.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

amelyben a Hét Tenger Vándora végre örökös révbe érkezik, miáltal is történetünk, legnagyobb sajnálatunkra, íme, véget ér

Gara Marci és Hodruba Pista őszinte elszontyolodással látta: Jetting Károly uram orcája elfeketedik, és már-már végképp belészakad a szó fonala. Az pedig borzasztó lenne, ha nem tudnák meg a történet végét! Mi lett a teméntelen ausztráliai kincsel? Mi lett a kedves, csokoládébőrű pápua Lalival, e magyaros nevű, vidám cimborával? És Miss Lisbethel? Megvárta-e vajon Jetting Károly uramat hűségesen, vagy férjhez ment máshoz kegyetlen atyjaura parancsára? Gara Marci esze úgy fogott, mint a tűz, meghökkenve vette észre: városuk nagy szülötte egyedül toppant elő a parti sűrűségből, már alkonyodóra hajlik a Duna tükre fölé a nap, és lám, senki sem keresi... „Jaj, csak abba ne hagyja” - sopánkodott Marci, izgatott-komorán váltva lábát ültében. Az erős, heves mozdulat riasztotta fel Jetting Károlyt nekibúsulásából. Legyűrte a szívét elborító nagy-nagy, tompa szomorúságot, sóhajtott egyet, s legyintett.

- És aztán? - kérditek magatokban, ugye, szinte hallom! Nos, ami ezután következik, az már csak amolyan „itt a vége, fuss el véle!” dolog, fiacskáim. Szerencsésen megérkeztünk Londonba, és napokig másról sem cikkeztek a lapok, mint az én különös históriámról. Ismét fogadott az angol király, aki beszélgetés közben egyre azt kérdegetti az embertől: „ért engem, ugye?” Akkora medáliát tűzött a mellemre, hogy lehúzta a vállam, és a kincstárból - afeletti örömeiben, hogy segítséggel szerencsésen sikerült visszaszerezni az eltűntnek hitt ausztráliai kincset - kiutaltatott számomra huszonötezer angol font sterlinget. Sir John Hillmann átnyújtotta az angol állampolgári díszoklevelet, és a Southwark nevezetű városnegyedben adományoztak egy elárvult, kedves kis palotát, amelynek nemrégiben halt meg magános gazdája.

Hanem én az egész éktelen hosszúra nyúló díszünnepség alatt rendkívül kényelmetlenül éreztem magam. Ahogy mondani szokás, mintha tükön ültem volna. Gondolhatjátok, hol szerettem volna lenni sokkalta szívesebben! A Cityben, egy antik palotában, amely Mister McCormick nevezetű londoni bankárt vallotta urának.

Hutchinson, a külügyminiszter sietett segítségemre, és bocsátotta rendelkezésemre pompás hintáját. Amíg a McCormick-palota felé robogott velem a batár, arra gondoltam, ó, hogy elhízott őfelsége, csaknem kifolyik lovagi páncélfelmén szűk uniformisából! Hanem mindjárt az is eszembe jutott: felettem sem nyargalt tova nyomtalanul a közben elszállt idő.

Titkon elővettem zsebemből piciny, ezüstözött üvegtükrömet, s lopva belepillantottam, hogy a libériás kocsis mellett ücsörgő inas észre ne vegye hiú nézelődésemet. Összerázkódtam.

A tükörből egy csaknem fehér hajú, szakállas ember nézett velem farkasszemem.

Nagyon megrémültem.

Hova megyek? Tulajdonképpen mit akarok? Hiszen időközben hosszú évtizedek múltak el! Lehetetlenség, hogy Miss Lisbeth ilyen hosszú időn át ellen tudott volna állni atyjaura heves unszolásának, hogy válasszon magához illő, rangos férjet. Ugyan ebben a tekintetben most már velem szemben sem tehetne semmi kifogást. A király őfelsége afféle anglus bárói rangra emelt boldogságában, hogy az ausztráliai kincs segedelmemmel hiánytalanul előkerült. A hintó ülésén kizitáská pihent mellettem: majd szétfeszíti a teméntelen drágakő. Annyi a vagyonom a kapott huszonötezer fontnyi jutalommal, hogy akár már én adhatnék kölcsön Mister McCormicknak. Hanem a személyem! Ki lenne ez a galambösz gentleman, aki rám mereszti a szemét? Hiszen

ez egy nyomorú aggastyán! Mi keresnivalója van ennek a vén úriembernek Miss Lisbeth McCormicknál?!

Óvatosan félrehúztam a lebocsátott függönyszárnyat, és észrevétlen kidobtam a tükröt. Az utca macskakövén feljajdulva tört ezer szilánkra. A kocsis is kihajolt a bakról, és visszanezített tünődően, vajon min szaladhatott keresztül hintájának kereke. Mivel nem vett észre semmi különösét, nyugodt lélekkel továbbhajtott. Ugyan honnan is tudhatta volna a boldogtalan, milyen nagy vihar dúl az én szívemben, amelynek tajtékja most kicsapott a hintó ablakán? Ha nem restelltem volna magam Hutchinson előtt, a legszívesebben azonnal visszafordítottam volna a hintót újra a Tower elé. Inkább hallgatnám a zsírgombóc ángliusz király monoton mormolását, mint tulajdon háborgó lelkiismeretem szavát.

Szabad egyáltalában odamennem? Szabad felzaklatnom Miss Lisbeth szívét? Hátha már rég halottnak hisz, ahogy annak hitt az egész hivatalos világ! Meglehet, lélekben már eltemetett, megnyugodott, békében él férje és szerettei körében! Szabad akkor ismét feltépni szívének fájó sebét? Amikor a vulkán kráterébe ereszkedtem alá legelőször, amikor benyúltam a kígyólakta oltárszekrénykébe, amikor egyedül szegültem szembe az emberáldozatra gyülekező pápuákkal, akkor nem éreztem szívemben ekkora s ilyen mélyen felkavaró izgalmat.

A ház kívülről semmit sem változott. Ugyanolyan esetlen, szürke kőszíne volt, mint azelőtt, csupán a görögös tűmpanon egyik ízet kezdte ki az idő vasfoga, s annak pótlása virított sárgán szembe az érkezővel, mint egy sötét mundér hajtókéjére tűzött arany medália. A lépcső tetején ugyanaz az öreg főkomornyik fogadott, aki annak idején, s ugyanazt az ezüstnyelű, terebélyes esernyőt tartotta a fejem fölé. Szerintem mind a kettő ugyanaz volt, szolga és szerszáma, csupán mind a kettő öregebb volt több mint három évtizeddel. És ami a legsajnálatosabb volt: ugyanannyival öregebb voltam én is.

- Welcome, Mister Jetting! - bókolt az elnyűhetetlen öreg főkomornyik, s besietett a belső szobákba, hogy jelentse a ház urának érkezésemet. Nemsokára felnyílt a fogadóterem díszesen faragott kétszárnyú ajtaja, és sétatálcájára támaszkodva Mister McCormick botorkált be rajta, már messziről bűnbánó orcával tárva ölelésre karját.

- Drága barátom! - mondotta forrón, halkán, s hangjában őszinte részvét csengett. - Az ég bocsássa meg nekem, de... nagyot vétettem ön ellen. Amíg élünk, sem tudom jóvátenni, ön őszinte szerelemmel szerette kislányomat, s kislányom, Elisabeth, önt szintén, ugyanúgy rajongásig szerette. Később tudtam meg, hogy miről is van szó valójában. Hogy ön, dear Mister Jetting, nem közönséges hozományvadász, aminek először hittem, kislányomat féltve a szélhámosok légiójától, amely állandóan körötte sátorozott, önt elvitte a vihar; az élet vihara, és most ismét visszahozta. Szívfájdító dolog... elkésve. Miss Elisabeth McCormick, ahogy ön szokta leveleiben címezni: nincs többé. Töredelmesen beismerem, amikor első ízben hírért vettem a lapokból, hogy ön első útjáról szerencsésen visszaérkezett, valósággal kicsempésztem leánykámát Nagy-Britanniából a világ másik csücskébe, a messzi Kanadába, hogy... ne találkozhassanak! Önt rövidítettem meg, éppen önt, akinek köszönhettem kislányom életét. Nem tudom hogyan próbáljam kérlelni, megengesztelni, drága Jetting uram! Meg tud ön egy bánatba borult, mélységesen elszomorodott szívű atyának bocsátani? ...

A főkomornyik kifele menet odasúgta:

- Miss Lisbeth volt dadája szeretettel várja önt. Szeretné megmutatni az imádott kisasszony örök nyugvóhelyét.

A kedves öreg hölgy, amikor megpillantott, keserves zokogásra fakadt.

Nem szégyellem, könnyek fátyolozták be a szemem, amikor búcsút vettem szerelmem sírjától. A fejénél szép márványangyal állott, lefele fordított fáklyát tartva a kezében. Csak álltam ott, álltam, s nem tudtam sehogy sem elszakadni tőle. Elmondtam neki mindent, hányatott-vetett, sivár életemet, ugyanúgy, ahogy most tinéktek, gyerekek. S míg Miss Lisbeth sírjánál meditáltam, közben csöndesen, kitartóan zuhogott alá az égből az eső. Ne nevesetek ki érte, de úgy érzem, még az ég is engem sirat keserves életemért. Eh, de tán hagyjuk ezt; miért szomorítanálak bánatos históriámmal titeket is, kis barátaim? A temető kapujában kis bőrzacskóban száz font sterlinget nyomtam az öreg dada kezébe.

- Asszonyom, cserébe csak egyet kérek. Miss Lisbeth sírjáról sohase hervadjon le a virág.

Már hazafelé menet a hintóban megborzongtam. Éreztem, nagyon meghültem a temetőben a szokatlan hideg esőben. Mire pihenőre tértem, magas lázam volt. Lali riadtan üldögélt az ágyam mellett, elkerekedett szemmel meredt rám, mint a beteg kisgyerekekre szoktak a felnőttek, ha nem tudnak bajukon segíteni. Csöpögött szegénynek az orra, úgy berekedt, szavát sem lehetett érteni, és minden tagja reszketett, hiába bagyulálták inasaim vastag, bolyhos takarókba. Elmondhatatlanul szenvedett szegény szerencsétlen a számára elviselhetetlenül hideg klíma miatt. Ahogy mondani szoktuk, még nagybetegen is láttam rajta, majd megvette az isten hidege.

Azután magas láz gyötört meg, hosszabb időre elveszítettem az eszméletemet. Tüdőgyulladás - mormolták a tudós orvosprofesszorok betegágyam felett. Rendkívül lelkiismeretesen viselték gondomat. Hutchinson, Hillmann és McCormick háziorvosa is eljött hozzám minden áldott nap. Hetenként kétszer pedig őfelsége orvosa is meglátogatott. Én meg csak hevertem fásultan, roppant közönyösen az ágyon, és emlékszem, meg akartam halni. Ma már szégyellem magam elesettségem miatt, de abban a pillanatban nem láttam semmi értelmét, célját az életemnek.

Majdnem egy esztendeig nyomtam az ágyat. S amikor tökéletesen felépültem, közölték velem, szegény kenyeres pájtásomat és sorsomban osztályos társamat elragadta a tél hidege. Lalit eltemették a jéggé fagyott, szigorú angol föld mélyébe. Mondják, súlyos tüdőbajt kapott, ami igen gyorsan végzett a szerencsétlennel. Mondják, amíg járni tudott, állandóan palotám parkjában bóklászott, füveket tépdesett, szagolgatott, de fura fintorral mindet elhajította: ismeretlen világ ölelte körül. Inasaim nem tudták, de én tudtam: azért járt-kelt olyan kétségbeesetten az idegen kertben, nekem akart gyógyírt készíteni.

Miután Lali is meghalt, már a világon semmi sem kötött többé Nagy-Britanniához.

Tavasszal egyszerre csak hallatlanul erős honvágy rohant meg. Addig is állandóan ott bujdosott szívem mélyén, a csontjaimban, betegen fekve is, de amikor kinyíltak a kertben a virágok, elemi erővel rohant meg a vágy:

Haza akarok menni!

Nem akarom soká cifrázni a szót: az őszinte bűnbánatot mutató McCormick segítségével pénzzé tettem minden londoni ingóságomat, s még egyszer - gondolom, életemben utoljára - hajóra ültem, átkeltem a La Manche-csatornán. Szép, verőfényes, békés idő járta, amikor kikötöttünk Calais mólói mellett, már francia földön. Az első éjszakát ott töltöttem, s milyen érdekes, már sokkal nyugodtabban aludtam, mint Londonban. Hát persze, hiszen néhány mérföldnyivel máris közelebb voltam szép magyar hazánkhoz. Calais-ban külön postakocsit béreltem. Olyan kényelmesen utaztam valósággal, mint egy koronás király. Pedig... pedig csak a zsebem volt teli koronás királyok aranyba öntött képével.

Úgyszólván meg sem álltam útközben, a kocsin aludtam, a kényelmes, rugós úti portéka lágyan álomba ringatott. Eldőltem a szelíden ringó rugók felett, és aludtam, mint a tej.

Bécsben egy fél napra megálltam. Fel akartam keresni távoli rokonomat, Herr Felsenwandot, hogy kiegyenlíthessem vele szemben fennálló tartozásomat, amelynek szigorú behajtásával nem szűnt meg sohasem fenyegetőzni, amíg az ő kenyerét ettem. Hanem a házában vadidegenek fogadtak, akiknek soha a hírét sem hallottam, s csak a fejüket rázták, amikor bácsikám nevét hajtogattam: Herr Felsenwandot, Herr Felsenwandot keresem! Végére a világ-véne kapus tipegett elő kicsiny kőkalitkájából, azonnal megismert, és örvendezve szorongatta a kezem. Amikor bácsikámról kérdezgettem, elhallgatott, és némán a messzeségbe intett.

- Áldott rossz ember volt a boldogtalan, isten nyugosztalja. Amikor eltemették, a koporsóját csak a pap kísérte, akinek a gyászszertartásért előre busás pénzt fizetett. Ne is tessék haragudni érte, de az emberek nem szenvedhetik a fukar egyéneket. A kutya sem vakkant utánuk, hogyha... elmennek.

Majd pedig Heinrich bácsi lakására hajtattam. Ismeretlen egyének fogadtak ott is, s néztek rám igen görbe szemmel, azt híván, ki akarom túrni őket a szép, kényelmes, otthonos lakásból. Megemeltem a kalapom, és a városi magisztrátusra kocsikáztam.

A polgármester nagy örömmel fogadott, bankettet akart rendezni a tiszteletemre, de én szerényen, ám igen határozottan elhárítottam a megtiszteltetést. Átadtam neki ezerötszáz font sterlinget jótékony célú alapítványra, a város szegény betegeinek istápolására, azzal a kikötéssel: a két, általam megadott sírhantot ápolniuk kell. Azután... mélységes megkönnyebbüléssel, mint aki minden dolgát lelkiismeretesen elvégezte, kirobogtam Bécs soktornyú, kőcsipkébe bújtatott városából. Egy darabig még nyakát nyújtogatva utánam lesett a Stephanskirche nyakigláb kőgolyója, vajon igazán elmegyek-e, azután ő is megunta a vigyázást, és eltűnt a szelíd osztrák lankák megett.

Hainburg felé közeledve egyre hevesebben dobogott a szívem. Még egy jókora iramodás, és... imádoztam hazám földjére lépek. Aztán... ezek a szamárságok, átkozott pozsonyi bürokrata elrontották minden örömeimet: semmi sem úgy történt, mint ahogy én elterveltem. Már a határon zajongó, népes, becsípott küldöttség fogadott. Tósztokat mondtak óraszám, zenekarok bömböltek, petárdákat durrogtattak, majd megsiketültem. Pedig én úgy álmodoztam erről a szép pillanatról egész úton, amíg keresztülrobogtam Európán! Hogy... majd megállítom a kocsit, kiszállok, és levett kalppal, gyalogszerrel lépem át a haza határát. Lehet az is, hogy letérdelek, és könnycsepp ragyog majd szemem sarkában a meghatódottságtól, mit tudom én azt előre! Egy dologhoz ragaszkodtam csak magamban, de makacsul: hogy egyedül legyek. És ez a siserahad nekem rontott, fülön ragadott, lovaimat a rúd mellől kifogta, és úgy bömbölt, visított, harsogott, lármázott, hogy az már nem is embernek való, hogy az már rettenetes! És ráadásul a balgák kedves titokzatossággal eleve megfenyegettek, hogy mindez még semmiség! Az igazi haddelhadd csak akkor következik, ha Pozsony határának földjére fordul hintóm kereke! Csapnak akkora ramazurit a város nagy fiának tiszteletére, hogy még a vasmacskák is miákolni kezdenek!

Nekem meg több sem kellett! A város sorompói előtt néhány minutumra magamra hagytak, s nekem ennyi elég volt: az ellenkező oldalon kiléptem hintóm ajtaján, és... és ideosontam rég tovatűnt gyermekkorom mezejére, és íme, jóízűen megettem a sült halatokat, megittam a csobolyóból a vizeteket! Mivel megettetek és megittattatok egy szegény, fáradt, törődött, éhes, szomjas vándort, elnyeritek érte méltó büntetéseket! - morcolta össze bozontos, ősz szemöldökét olyanformán Jetting Károly, hogy a két legényke igazán meghökkent. Lássanak csodát, megvendégeljük étellel-itallal, ő meg... No de nem hagyta sokáig kétségek közt ifjú

barátait a vándor! Jobbját Gara Marci vállára tette, szelíden megrázta, aztán fennhangon kijelentette:

- Te, édes fiam, büntetésből - hajóskapitány leszel! Taníttatásod költségeit én fizetem!

Jetting Károly bejárta a fél világot, de ilyet még ő sem látott: Marci barátunk ültő helyéből vetett egy bukfcet, s akkorát kiáltott örömeiben, hogy a közeli jegenyefán rakott varjúfészekből a fiókák csepp híján kiestek.

- Az isten áldja meg magát, Jetting Károly uram, ezerszer! - lihegte, amikor végre kicsit már úgy-ahogy öröme elcsendesedett. - A jó isten áldja meg...

És a város nagy szülöttének nem volt érkezése elrántani a kezét előle, a fürge kis Gara Marci rácsimpajkodott, és örök hálája jeléül úgy megcsókolgatta, hogy Jetting uramnak a füle is csengett.

- Hát te? - kérdezte elcsodálkozva Hodruba Pistát. - Te mi leszel, ha megnősz? Te nem vágyódsz a messzi tengerekre?

Hodruba Pista enyhe megvetéssel rázta meg a fejét.

- Tengerre menni? Még mit nem! Hiszen a hajó alatt nincsen pádimentom! Én, tisztelt uraság, akárcsak jó atyám, furmányos gazda leszek! Hanem ezekért a temérdek szép mesékért, ha útja arra visz, amerre az enyém, mindig szívesen elviszem. Az isten megáldja, nagyságos uram, amiért a pajtásomnak ily nagy örömet szerzett!... - hajtotta meg fejét kedvesen, szögletesen, mintha egy havasi medvét próbált volna szelíd igába törni egy spanyol illemtudor. Azután Gara Marcit derekasan hátba verve, nyargalni kezdett a Duna-parton a messzi város felé. Gara Marci kis ideig zavartan pillogott ide-oda, azután csuda jókedvében akkorát füttyentve, mint egy becsípett lakodalmi vőfély, fejét félreecsapva ő is kedves komája nyomába eredt.

Jetting Károly szíve körül pedig jóleső melegség bizsergett. Arcára pír és keblébe melegség, mosoly költözött. Ez a két kis szöghajú imposztor! Micsoda vendégséget csapott a tiszteletére! Hogy csüngtek az ajkán! Az a kis zömök legényke, az! Hogy kigyúlt a szemében a boldogság, amikor megmondta neki: te pedig, kisfiam, hajóskapitány leszel! S mikor már a két vidám, szilaj lurkót elnyelte a parti sűrűség, akkor döbönt rá, hogy oly istentelen hosszú, már-már örökkévalóságnak tűnő idő után most először nem kellett semmiféle nyelvre sem lefordítani a szavát. Mindig csak magyarul beszélhetett. Úgy, de úgy megkönnyebbült a szíve tája tőle!

Most érezte csak először, hogy végre igazán hazaérkezett.

.oOo.